

Kitap sevenlerin yeni buluşma noktasından herkese merhabalar...
Cehaletin yenildiği, sevginin, iyiliğin ve bilginin paylaşıldığı yer
olarak gördüğümüz sitemizdeki
tüm e-kitaplar, 5846 Sayılı Kanun'un ilgili maddesine
istinaden, engellilerin faydalanabilmeleri amacıyla
ekran okuyucu, ses sentezleyici program, konuşan "Braille Not Speak",
kabartma ekran
vebenzeri yardımcı araçlara, uyumlu olacak şekilde, "TXT", "DOC" ve "HTML"
gibi formatlarda, tarayıcı ve OCR (optik
karakter tanıma) yazılımı kullanılarak, sadece görme engelliler için,
hazırlanmaktadır. Tümüyle ücretsiz olan sitemizdeki
e-kitaplar, "Engelli-engelsiz elele"düşüncesiyle, hiçbir ticari amaç
gözetilmeksizin, tamamen gönüllülük
esasına dayalı olarak, engelli-engelsiz Yardımsever arkadaşlarımızın
yoğun emeği sayesinde, görme engelli kitap sevenlerin
istifadesine sunulmaktadır. Bu e-kitaplar hiçbir şekilde ticari amaçla
veya kanuna aykırı olarak kullanılamaz, kullandırılmaz.
Aksi kullanımdan doğabilecek tüm yasal sorumluluklar kullanana aittir.
Sitemizin amacı asla eser sahiplerine zarar vermek değildir.
www.kitapsevenler.com
web sitesinin amacı görme engellilerin kitap okuma hak ve özgürlüğünü
yüceltmek
ve kitap okuma alışkanlığını pekiştirmektir.
Ben de bir görme engelli olarak kitap okumayı seviyorum. Sevginin olduğu
gibi, bilginin de paylaşıldıkça
pekişeceğine inanıyorum. Tüm kitap dostlarına, görme engellilerin kitap
okuyabilmeleri için gösterdikleri çabalardan ve
yaptıkları katkılardan ötürü teşekkür ediyorum.
Bilgi paylaşmakla çoğalır.
Yaşar MUTLU

İLGİLİ KANUN:

5846 Sayılı Kanun'un "altıncı Bölüm-Çeşitli Hükümler" bölümünde yer alan
"EK MADDE 11" : "ders
kitapları dahil, alenileşmiş veya yayımlanmış yazılı ilim ve edebiyat
eserlerinin engelliler için üretilmiş bir nüshası yoksa
hiçbir ticarî amaç güdülmeksizin bir engellinin kullanımı için kendisi
veya üçüncü bir kişi tek nüsha olarak
ya da engellilere yönelik hizmet veren eğitim kurumu, vakıf veya dernek
gibi
kuruluşlar tarafından ihtiyaç kadar kaset, CD, braille alfabesi ve benzeri
formatlarda çoğaltılması veya ödünç verilmesi
bu Kanunda öngörülen izinler alınmadan gerçekleştirilebilir." Bu nüshalar
hiçbir
şekilde satılamaz, ticarete konu edilemez ve amacı dışında kullanılamaz
ve kullandırılmaz.
Ayrıca bu nüshalar üzerinde hak sahipleri ile ilgili bilgilerin
bulundurulması ve çoğaltım amacının belirtilmesi zorunludur."

bu e-kitap Görme engelliler için düzenlenmiştir. Kitabı Tarayan ve
Düzenleyen Arkadaşa
çok çok teşekkür ederiz. Kitap taramak gerçekten incelik ve beceri
isteyen, zahmet verici bir iştir. Ne mutlu ki, bir görme
engellinin, düzgün taramış ve hazırlanmış bir e-kitabı okuyabilmesinden
duyduğu sevinci paylaşabilmek
tüm zahmete değer. Sizler de bu mutluluğu paylaşabilmek için bir
kitabınızı tarayıp,
kitapsevenler@gmail.com

Adresine göndermeyi ve bu isimsiz kahramanlara katılmayı düşünebilirsiniz.

Bu Kitaplar size gelene kadar verilen emeğe ve kanunlara saygı göstererek lütfen bu açıklamaları silmeyiniz.

Siz de bir görme engelliye, okuyabileceği formatlarda, bir kitap armağan ediniz...

Teşekkürler.

Ne Mutlu Bilgi için, Bilgece yaşayanlara.

Not sitemizin birde haber gurubu vardır.

Bu Bir mail Haber Gurubudur. Grupta yayınlanmasını istediğiniz yazılarınızı

kitapsevenler@gmail.com

Adresine göndermeniz gerekmektedir.

Grubumuza üye olmak için

kitapsevenler-subscribe@googlegroups.com

adresine boş bir mail atın size geri gelen maili aynen yanıtlamanız yeterli olacaktır.

Grubumuzdan memnun kalmazsanız,

kitapsevenler-unsubscribe@googlegroups.com

adresine boş bir mail gönderip, gelen maili aynen yanıtlayarak üyeliğinizi sonlandırabilirsiniz.

Daha Fazla Seçenek İçin, grubumuzun ana sayfasını

<http://groups.google.com.tr/group/kitapsevenler?hl=tr>

Burada ziyaret edebilirsiniz.

saygılarımla.

Mustafa Topaloğlu _ Evlilik Rehberi

Mutlu bir yaşam hedefleyenler için

? ı ?

ev

MaZir

rehberi

- Eş seçiminde öncelikli tercihler

- Evliliğin alt yapısı • Evlilik sonrası süreç

Başarılı bir evlilik için 101 ana kural • Evlilik testi

Mustafa TOPALOĞLU

Mutlu Bir Yaşam

*

Hedefleyenler için

Evliliğe Hazırlık

Rehberi

m1

©Tüm yayın hakları anlaşmalı olarak Bilge Yayınlan'na

aittir.Kaynakgösterilerek alıntı yapılabilir;izinsiz

çoğaltılamaz,basılamaz.ISBN: 975-8364-86-3Bilge Yayınları: 84

Pratik Hayat Dizisi: 14

Yayın Yönetmeni

M. Necati Bayrak

Editör

Kevser Türkay

Birinci Baskı
Yayma Hazırlık
iç Düzen
Kapak Tasarımı
Baskı & Cilt
istanbul, 2004
Bilge Yayıncılık Eğitim Hizmetleri
ibrahim Akdağ
Ferhat Çınar
Bilge Matbaacılık
BİLGE YAYINCILIK, EĞİTİM, SAĞLIK HİZMETLERİ VE TİCARET A.Ş.
Çatalçeşme Sokak No: 48 Bateş Han Kat 3 34410 Cağaloğlu/İstanbul
Tel: (0212) 511 84 52 (Pbx) Fax: (0212) 520 66 71
<http://www.bilgeyayinlari.com>
bilge@bilgeyayinlari.com

Mustafa Topaloğlu
Mutlu Bir Yaşam
Hedefleyenler için
Evliliğe Hazırlık
Rehberi

Mustafa Topaloğlu
1953 yılında Trabzon'un Dernekpazarı kazasında doğdu, ilk okulu köyünde tamamladıktan sonra istanbul Imam-Hatip Lisesi'ni bitirdi. Kocaeli Meslek Yüksek Okulu işletme Bölümü'nde okurken Türkiye Çiçekçiler Borsası'nda muhasebecilik ve yöneticilik yaparak çalışma hayatına başladı. Daha sonra eğitimciliğe yönelerek ortaöğrenim yurtlarında eğitim idareciliği yapmaya başladı. 14 seneden beri sürdürdüğü görevini halen devam ettiriyor.
Yazarlığa 1973 yılında "Milli Gazete"de sinema eleştirmenliğiyle başladı. Sinema-tiyatro üzerine yazılar yazarken bir taraftan da film hikayeleri ve senaryolar yazdı. Esra Film'in açtığı senaryo yarışmasında, "Bekleyiş" adlı eseriyle 180 eser arasında birincilik kazandı.
Uzun yıllar "Akit" gazetesinde köşe yazarlığı yaptı. Çeşitli gazete ve dergilerde eğitim ve sanat üzerine yazılar yazdı. Halen Özel Fm. bünyesinde radyo programcılığı yapmakta ve "Vuslat" dergisinde yazı yazmaya devam etmektedir.
14 seneden beri gençlerle iç içedir; başta çocuk eğitimi olmak üzere kişisel gelişim, sinema, tiyatro, evlilik ve aile üzerinde çalışmalarını sürdürmektedir.
Evli ve 4 çocuk babasıdır.
İrtibat
e-posta: mustafa@mtopaloglu.com
web : www.mtopaloglu.com
GSM : (0535) 863 53 36

„_“, fthaf

Evlatlarım Seda, Feyza, Zehra, Melike ve tüm gençlere... 1

Önsöz

.....
.....9

Bu Çalışma Nasıl Ortaya Çıktı?.....	11
Birinci Bölüm	
Evlilik Müessesesi Nasıl Bir Kurumdur?	13
Evlilik Fıtratın Gereğidir.....	14
iki Ayrı Dünyanın insanları.....	14
Evliliği Kutsal Yapan Nedir?.....	15
Her Dönemde Varlığını Koruyan Kurum	17
İkinci Bölüm	
Evlilik için ilk Adım.....	25
Evlilik Nasıl Bir ihtiyaçtır?	25
Evlilikte Önemli Olan Duygular Hangileridir?	26
Evlilik Ama Nasıl Bir Evlilik?.....	26
Evlilikte Önce Tedbir Sonra Teslim	28
Eş Seçiminde Kişilik Tahlilleri.....	32
Dört irade Olmadan Evlilik Olmaz	40
Evliliği Sürdürebilme Gücünü Elde Etmek	42
Üçüncü Bölüm	
Anne-Babaların Tutum ve Destekleri	47
Kız Tarafı Damat Adayında Ne Aramalı?	48
Erkek Tarafı Gelin Adayında Ne Aramalı?	49
Aile içi Birliktelik	49
Ana-Baba Desteği.....	50
Estetik Güzellik mi, Ruh Güzelliği mi?	52
Eş Seçiminde Arzulama Duygusu ile Aşkın Karıştırılması	55
Zenginlik Rahatlatır Ama.....	58
Evlilikte "Yaş Faktörü" Önemli mi?.....	60
Dördüncü Bölüm	
Batıl inanışlara Göre Eş Arama	63

Hurafelere Rağbet Neden?	64
Kısmet Nerelerde Aranmalı?	64
6 Mutlu Bir Yaşam Hedefleyenler İçin Evüüğe Hazırlık Rehberi	
Sanal Eş Arama	
Umutları.....	68
Evlenecek Hanımın Tahsil	
Durumu.....	71
Çalışan Hanımla Evlilik Nasıl Gider?	
.....	78
Kadınlar Kadınlık Sanatını, Erkekler de idareciliği Öğrenmeli	
.....	84
Paylaşmaya Hazır	
mısınız?.....	8
8	
Beşinci Bölüm	
Var Olmamızın Amacı	
Nedir?.....	91
"Mutluluk" Önemli	
midir?.....	9
2	
Mutlulukla ilgili Önemli	
Sözler.....	93
Evlenecek Eşlerin Ailelerini Araştırmak Gerekıyor	
mu?.....	95
Eşlerin Hangi Davranışları Araştırılmalı?	
.....	98
Eş Adayı Hakkında Bilgi	
Toplama.....	112
Eş Seçiminde istiharenin Etkisi	
.....	118
Altıncı Bölüm	
Evlilik Bir Denge	
Oyunudur.....	123
Evliliğe Eksik ihtiyaçlarla	
Gidilmeli.....	125
Evleneceğiniz Eşi Seçtikten Sonraki Süreç	
.....	128
Evliliği Çökerten	
Virüs!.....	1
38	
Eşler Birbirlerine Şartlar Koşmalı mı?	
.....	141
Evlilik Öncesinde "Sözleşme"	
Yapmak.....	145
Yedinci Bölüm	
Çiftler Arasında Kim Kime Uyacak?	
.....	149
Eşlerin Birbirleri Üzerinde Hakimiyet	
Kurmaları.....	154
Eşler Arasında "Kıskançlık"	
Duygusu.....	159
Evliliklerde Kavgalar Kaçınılmaz Olduğuna	
Göre.....	165

Evlenecek Gençlere Aracı	
Olmak.....	172
Sekizinci Bölüm	
Evlendiğinizde Hangi Hayatı Yaşayacaksınız?	
.....	1 75
Büyüklerle Bir Arada Oturma Durumu	
.....	180
Bol Vaatlerle Yapılan Evlilikler	
.....	184
Evlilik Öncesi Tıbbî Tedbirler Gerekli	
mi?.....	188
Evde Kalmışların Psikolojisi	
.....	191
Dokuzuncu Bölüm	
Kadın ve Erkeğin Hoşlandığı	
Davranışlar.....	1 97
Kadın ve Erkeğin Tehlikeli Huyları	
.....	202
Başarılı Bir Evlilik için 101 Ana Kural	
.....	207
Eşler Arasında "Sevgi ve Saygının" Belirtileri	
.....	213
Cinsel Eğitim işi Nasıl Halledilecek?	
.....	218
Son Bir	
Konu.....	
.....	222
Onuncu Bölüm	
Evliliğe Hazırlık Testi	
.....	225
Evliliğe Hazırlık Testinin	
Puanlaması.....	230
Değerlendirme.....	
.....	231
Sonsöz.....	
.....	233
Bibliyografya.....	
.....	235
Web Siteleri	
.....	
.....	241

Önsöz

İnsan hayatında üç önemli dönüm noktası vardır:
Bunlardan birincisi "iş seçimi", ikincisi "dost seçimi", üçüncüsü
de
"eş seçimi"dir. Bu seçimleri gerçekleştirmek, hayal edildiği kadar
kolay
olmaz. Emek ister, zaman ister, güç ve sabır ister. En önemlisi
bilinçlen-

me ister, insanın ömründeki en önemli kararları olan "iş, dost ve eş se-

çimi" gelişigüzel yapıldığında, her türlü felâketle karşılaşılabilir. Özellik-

le eş seçiminin alt yapısı oluşmadan, alelacele verilen kararlarla yapı-

lan evliliklerin bedelleri, maalesef çok ağır olur.

Sonunda bir felâkete uğramamak için, evlilik öncesinde gençlere önemli sorumluluklar düşmektedir. Bu sorumlulukların farkına varabilen gençler, gereken ön hazırlıkları yaptıkları takdirde, başlarına gele-

bilecek olumsuzlukları en aza indirmiş olurlar.

Yakınımızda, çevremizde, ülkemizde ve dünyada gelişen olaylara dikkat edecek olursak, değişmeyen tek şeyin "değişim" olduğunu görürüz. İçinde yaşadığımız 21. yüzyılın "bilgi çağı", her şeyi baş döndü-

rücü bir şekilde değiştiriyor. Buna paralel olarak sosyal ve kültürel de-

ğerleri de değiştiriyor. Değiştiremiyorsa bile etki alanına alıyor. En kut-

sal saydığımız "evlilik kurumu" da bu etki alanının içindedir.

Teknolojinin ve kitle iletişiminin yaygınlaşmasıyla birlikte, normal ev-

liliklerin yerini "sanal evlilikler" almaya başladı. Evlilik öncesi beraber-

likler farklı boyutlara ulaştı. Yuva kuracak gençler, evliliklerini eskiden

"eksik ihtiyaçlarla" yapıyorlardı. Şimdi ise, evin tüm ihtiyaçlarını temin ettikten sonra evleniyorlar.

En basit bir mutfak robotu aldığımızda nasıl ve ne şekilde kullanılacağına araştırıp öğreniyoruz. Oysa toplumun temelini oluşturan evlilik

10 Mutlu Bir Yaşam Hedefleyenler İçin Evliliğe Hazır Rehberî kurumunu, karı-koca ilişkilerini, çocuk eğitimini ve geçimle ilgili konula-

rı aynı hassasiyetle araştırmıyoruz. Gerçi ülkemizde evlilikle ilgili ciddi

anlamda herhangi bir okul veya kurs yok ama kitaplar, uzmanlar ve daha başka kaynaklar var. istedikten sonra her şeyi öğrenebilme imkânını her zaman bulabiliriz.

Evlilik öncesi bilgilenmeyi yapmıyoruz ama kurulacak yuvanın eşyalarını temin için seferber oluyoruz. Bir ev için gerekli olan koltuk takı-

mı, yatak odası, mutfak eşyaları, perde, halı gibi eşyaların hepsini alıyoruz. Evin dizaynı için gerekli olan ne varsa, borç harç temin ediyoruz.

Bunun yanında bir ömür sürecek olan "evlilik kurumu" ile ilgili gerekenleri maalesef yerine getirmiyoruz. Bu yüzden araştırma yapmadan, alınması gereken tedbirleri almadan, el yordamıyla yapılan evlilikler de çoğu zaman boşanmalarla sonuçlanıyor.

Eşlerin uyumu ile ilgili yapılan araştırma ve istatistiklere baktığımız-

da, "ortak paydaları" olan eşlerin daha uzun ömürlü evlilikler yaptıklarını görüyoruz. Eşlerin sosyo-kültürel yönden birbirlerine denk halleri, psikolojik yönden uyum içinde olmaları sağlıklı iletişimi ve güzel geçinmeyi de beraberinde getiriyor. Evlilikte esas olan, eşlerin birbirlerini ta-

mamlamaları ve "paylaşma olgunluğuna" ulaşmalarıdır. Bunun için de

evlilik öncesinde eşler, "öncelikli değerlerini" ve "paylaşımlarını" orta-
ya koymak durumundadırlar.

Bu çalışmamızda kadın-erkek ayrımı yapmadan bazı tespitlerde bulunmaya çalıştık. Bu tespitlerde ülkemizin kültürel değerlerini, dinî inanışlarını ve pratikte yaşananları göz önünde bulundurduk. Aklın, mantığın dışındaki olaylara girmedik. Akıl ile duyguları bütünleştirmeye çalıştık. Çünkü duygular aklın kontrolünde olduğu zaman, sağlıklı ve kalıcı evlilikler gerçekleşir.

Ayrıca, gençlerin pembe hayallerini ve duygusal yoğunluklarını düşünerek "mükemmel eş" bulma yerine, "münasip eş" bulma anlayışını öne çıkarmaya çalıştık.

Yaptığımız bu çalışmanın yararlı ve etkili olması dileğiyle, evlenecek gençlere sağlıklı ve mutlu evlilikler dileriz.

Bu Çalışma Nasıl Ortaya Çıktı?

Kitap yazmak büyük bir arzudur ve bazı yazarların gönlünde hava-su gibi bir ihtiyaçtır. Bu duygu bizde de her zaman olmuştur. "Sosyal bir ya-

ra" haline gelmeye başlayan "geçimsiz ailelerin problemleri"ni araştırmayı, sorumluk taşıyan her yazar gibi üzerimize bir vazife kabul ettik. Toplumumuzun temellerini sarsan bu sorunu Batı toplumlarıyla karşılaştırdığımızda, Türkiye'deki "boşanma oranları"nın azlığı ile teselli bulabiliriz. Ancak, her ne kadar görmek istemesek de, karı-koca arasındaki tartışmaların ve "geçimsiz eşlerin bunalımları" her geçen gün artmaktadır.

Boşanmayan veya boşanamayan eşlerin ilişkileri araştırıldığında ise, "bastırılmış ve sindirilmiş duyguların" yoğun olduğu görülür.

Bununla beraber "geleneksel kültürün" hâkim olması, aile ve çevrenin baskıları, ekonomik imkânsızlıklar, çoluk-çocuğun varlığı ve boşanmaların ertelenmesi, aile içi geçimsizlikleri de beraberinde getiriyor.

Uzun yıllar "eğitim idareciliği" yapan biri olarak yüzlerce öğrencim, pek çok personelim ve bir çok arkadaşım oldu. Bu dostlarımla aile hayatları genel olarak düzenli olmakla beraber, bazı dostlarımla evlilikle-

rinde sorunlar yaşadıklarını gördük. Bu gibi durumlar bizi hep üzmüştür.

Kısacık hayatımızda güzel güzel geçinmek, dikenlikleri gül bahçesine çevirmek varken; fındık kabuğunu doldurmayan, sudan bahanelerle eşlerin sürekli kavga etmeleri ve birbirlerine düşman olmaları nedendir?

Geçinemeyen eşler, evlilik öncesinde tüm samimi duygularını birbirleri için feda ederlerken, evlilik sonrasında neden birbirlerine karşı düşmanca davranışlar içerisine giriyorlar?

12 Mutlu Bir Yaşam Hedefleyenler İçin Evliliğe Hazirlik Rehberi'

Demek ki geçinemeyen eşler, evliliğin başlangıcında birtakım hatalar yapıyorlar. Yoğun duygular içerisinde olduklarından gerçekleri göremiyorlar.

Öğrencilerimiz, dost çevremiz ve akrabalarımız arasında yaşanan "geçimsiz aile dramlarının hepimizin başına gelebileceği endişesiyle bu konuya yönelme ihtiyacı duydum. Özellikle, biraderimin yıllarca süren "mutsuz evliliği" ile uğraşırken, nasıl olduysa kendimi bu çalışmanın içerisinde buldum.

Siz değerli okuyucularıma bir nebze olsun faydalı olabilirsem kendimi bahtiyar sayacağım.

BİRİNCİ Bölüm

Evlilik Müessesesi Nasıl Bir Kurumdur?

Bütün devletlerin temeli evliliktir.

Konfüçyüs

- > Bir kadın ve bir erkek, birbirinden habersiz yıllarca ayrı ortamlarda, ayrı ailelerde, ayrı kültürlerde büyüüp evlenme yaşına geliyor, sonra da bir şekilde tanışıp evleniyorlar.
- > Evlilik öncesinde bu iki insanın istek ve arzularının çoğu gayri meşru sayılırken, evlilikle birlikte her şey nasıl meşru hale geliyor?
- > Evlilik öncesinde hiçbir bağları olmayan eşlerin aileleri, evlilikle birlikte nasıl birden akraba oluveriyorlar?
- > Evlilik öncesinde anne-baba bir iken, evlilikle birlikte nasıl iki tane oluyor?
- > Evlilikle birlikte oluşan bu "değişimin gücü" nereden geliyor?
- > İnsan hayatındaki bu değişimin bir açıklaması var mıdır?
- > Ayrı ayrı kültürlerde yetişen, farklı ailelerden gelen iki ayrı insanın aynı evi paylaşmasındaki, aynı yemeği yemesindeki, aynı havayı teneffüs etmesindeki "birlikteliğin sırrı" nereden geliyor?

14 Mutlu BİR Yaşam Hedefleyenler İçin Evliliğe Hazırık Rehberi

- > Bir "evet" ile insan hayatını değiştiren "evlilik müessesesinin gücü" nereden geliyor?

Bu soruların cevapları derinlemesine düşünülüp araştırıldığında, evlilik müessesesinin nasıl bir kurum olduğu ortaya çıkacaktır.

Kısaca evlilik, yalnız görünen yönüyle değil, görünmeyen yönüyle, özellikle de "kutsal" yönüyle araştırılması gereken çok önemli bir kurumdur.

Evlilik Fıtratın Gereğidir

Evlenme; eşler arasında beraber yaşamaya ve yardımlaşmaya dayanan, taraflara karşılıklı hak ve sorumluluklar yükleyen bir sözleşmedir.

Dünya hayatının en önemli amaçlarından biri olan evlilik, insan yaratılışının gereğidir. Bu amaç basit bir alışveriş değildir, insan hayatının fiziksel ve ruhsal ihtiyaçlarının giderilmesi için en önemli dönüm noktasıdır.

İnsan için fıtrî bir ihtiyaç olan evlilik, kişinin fiziksel ve ruhsal ihtiyaçlarını giderme ile birlikte neslin devamı, hayatın paylaşılması ve aile birliğinin oluşması gibi faktörlerle toplum düzeninin dengesini sağlamaktadır.

Bu yönüyle evlilik müessesesi, "insanlığın ve toplumun sigortası"dır.

İki Ayrı Dünyanın İnsanları

Evlilikte iki cins birbirini tamamlar, iki vücut, iki kalp, iki şahsiyet birleşir; iki ayrı dünyanın insanları bir araya gelerek "tek dünya" meydana getirirler, işte bu "tek dünya" insanlığın temelini oluşturuyor.

Aile dediğimiz kurumun temeli, evlilikle atılıyor. Bu nedenle evliliği çok yönlü olarak ele alma mecburiyeti vardır. Bu bağlamda evliliğin dinî yönünün de bilinmesi gerekmektedir.

İslam dini, evliliğe büyük önem verir. Kutsal kitabımız Kur'an-ı

Kerîm'de "evlilik ve aile" ile ilgili "240 ayet" bulunmaktadır.

Ayrıca Peygamber Efendimiz'in, evlilik ve aile ile ilgili pek çok "hadis"! vardır. Peygamberimiz bir hadisinde; "Evlenen kişi, dininin yarısını

BİRİNCİ Bölüm 15

tamamlamıştır. Diğer yarısını tamamlamak için de Allah'tan sakınması ve onun gereğini yapması gerekir." diyerek evlilik müessesesinin önemi kesin vurgularla ortaya koymuştur.

Sonuç olarak insan yalnız başına eksik ve yarım"dır. Ancak, kadın ve erkek birbirleri sayesinde "tamamlayıcı ve dengeleyici" olmaktadır. Bu nedenle insan için evlilik, kaçınılmaz bir ihtiyaçtır.

-----*Ü^ |
m. M
:%4F

Bir Araştırmanın İlginç Sonucu
New York Akıl Hastanesi Müdürü' Dr. Hawlbridge'in hastaları üzerinde yaptığı önemli bir araştırma var.

- Bu araştırmanın sonucuna göre;
- > Hastaneye başvuran bekâr hasta sayısının, evli hastaların sayısının dört katı olduğu tespit edilmiş.
 - > İntihara kalkışanlar ve ruhsal bunalımlara girenler, evlilerden çok bekârlar arasında görülmüş.
 - > Evli hastaların, bekâr hastalara oranla aklî muvazelerinin daha dengeli olduğu görülmüş.
 - > Bekârlara göre evli olanların hayatlarının daha normal ve düzenli olduğu tespit edilmiş; çoğu bekârların düştüğü birtakım aşırılıklardan ve alkolden korunabildikleri ortaya çıkmış.
 - > Evli kadınların ise, annelik ve doğum gibi bazı ailevi sıkıntı ve yorgunluklardan şikayet etmekle birlikte genellikle bekâr hemcinslerinden daha sağlıklı ve uzun ömürlü oldukları ortaya çıkmıştır.

Evliliği Kutsal Yapan Nedir?

Evliliği kutsal yapan "nikâh"tır. Nikâh, aile yuvasının kurulmasını sağlayan, kadın ve erkeğin birlikteliğini meşrulaştıran bir "akif"tir.

16 Mutlu BİR Yaşam Hedefleyenler İçin Evliliğe Hazırlık Rehberi

Nikâh hem hukuki, hem sosyal, hem ahlaki, hem de medeni anlamda ağırlığı olan bir "sözleşme"dir.

Daha önce yabancı olan iki insanın bir ömür boyu beraberliği, nikâh sayesinde koruma altına alınmaktadır. Kur'an'ın ifadesiyle, "elbiseyle beden gibi", kadın ve erkeği birbirine uyumlu hale getiren "nikâh akd"dir.

Nesebin sağlamlaştırılması ve dünya dengesinin korunabilmesi için nikâh akdinin yapılması, olmazsa olmaz kurallardan biridir. Hz. Adem'den (a.s) beri meşruiyeti süregelen nikâh akdi bir yönüyle sosyal yaşantı, diğer yönüyle de "ibadef"tir.

Nikâhın Meşru Olabilmesi İçin

Nikâh akdinin meşru olabilmesi için, evlenecek eşlerin rızalıkları yanında ailelerinin rızalıkları da şarttır.

Dört irade olmadan sağlıklı nikâh olmaz. Bu nedenle nikâhta "aleniyet" esastır. Bu durum aynı zamanda dinimizin emridir. Nisa Suresi'nin

25. ayetinde; "Kadınları sahiplerinin izniyle kendinize nikahlayın." denilmektedir.

Evlenecek eşlerin rızalıkları başta olmak üzere ailelerinin rızalıkları şartı, nikâhı meşru kılmaktadır.

Buna göre özel anlaşmalar, özel ilişkiler ve özel şahıslarla yapılan gizli nikâhların meşruluğu her zaman tartışma konusu olmuştur. Gizliliklerle, şaibelerle yapılan nikâhın hem dinî yönden, hem de sağlamlık yönünden sakıncalı olduğunu da belirtelim.

Kadının Sigortası

Nikâh, hem kadının sigortası, hem de insanoğlunun nesebini belirleyen en önemli kurumdur. Bu kurum sayesinde kan-koca ilişkileri meşru

♀
Jikâh hem hukuki, hem sosyal, hem ahlaki, hem de medeni anlamda ağırlığı olan bir "sözleşme"dir.

BİRİNCİ BÖLÜM 1 7

hale gelmekte, kadının "nafakası", "mehri", "mirası" ve "sosyal hakları" güvence altına alınmaktadır. Diğer yönüyle, zinaya engel olan tek kurum olması hasebiyle de nikâh "toplumsal düzeni" sağlamaktadır.

İnsanoğlunun annesi, babası, dedesi, ninesi, amcası, halası, teyzesi, dayısı gibi akrabaları nikâh sayesinde belli olmakta ve şeceresi ortaya çıkmaktadır. Hulâsa, insan neslinin başı ve sonu, nikâh kurumuyla belli olmaktadır. Nikâhın olmadığı yerde neseb de, aile de yoktur.

Kısaca, nikâh kurumunun ilahî gücü sayesinde, başta kadın olmak üzere aile kurumu, evlilik müessesesi, toplumlar ve insanlığın şeceresi korumaya altına alınmakta ve varlıklarını sürdürmektedir.

f^y^1

Nikâhla Benzerliği Olan Kumru Kuşu

v j

Kumru kuşunun bazı davranışlarının, evli çiftlerle ortak özellikler taşıdığını biliyor muydunuz?

- > Kumru, hiçbir zaman eş değiştirmez.
- > Kumru, hiçbir zaman başkasının yuvasına girmez.
- > Kumru, kolay memnun olur.
- > Kumru, içinde bulunduğu ortama çok çabuk uyum sağlar.
- > Kumru, aynı anda iki kanatla uçmaz. Bir kanadını dinlendirirken diğerini çırpır.

Bu durum, kumru kuşunun aileye olan sadakatini gösterir.

Her Dönemde Varlığını Koruyan Kurum

Evlilik bir "ibadet", yuva bir "mabef'tir.

Kainatta varlığını koruyan en eski ve en köklü kurumun "aile" olduğu herkesin malûmudur.

Ailenin kutsallığı nedeniyle, gelmiş geçmiş bütün milletler ve dinler, aileyi en önemli "değer" kabul etmişlerdir. Aile kurumu, tarihin belli dönemlerinde zayıflamış olsa bile, hiçbir zaman yok olmamıştır.

8 Mutlu Bir Yaşam Hedefleyenler İçin Evliliğe Hazırlık Rehberi

Hangi millet, hangi devlet, hangi din, hangi ırk, hangi mezhep, han-

gi rejim olursa olsun varlığını ailesiz sürdürememiştir, ilk insanın barına-

cak yeri yoktu ama "aile yuvası" her zaman olmuştur.

İnsanlık aile kurumu sayesinde onurunu ve kişiliğini korumuştur. Bu yüzden aile kurumu, insanlığın "ilkokulu"dur. İnsani değerlerin ve sağlıklı yaşayışın alfabesi aile kurumunda öğretildiğinden fertler, kimlik ve

geleceklerini aile ocağında kazanırlar.

Balık için su, otomobil için benzin, bina için temel, ampul için elek-

trik ne ise toplum için de aile odur. Bu nedenle, devletin ve milletin te-

meli "aile kurumu"dur.

Kısaca aile kurumu sağlam olduğu sürece, devletler de sağlam ve güçlü olurlar.

Ailenin Tanımı

Sosyologlar ve tarihçiler, aileyi bir "birim" olarak kabul etmektedir.

Aileyi oluşturan bireylerin sayıları ve özellikleri farklılık gösterdiğin-

den ailenin tanımı kesin olarak yapılamamaktadır. Sosyologlar, feministler, eğitimciler, tarihçiler, psikiyatristler ve ilahiyatçılar kendilerine

göre ayrı ayrı tarifler yaptıklarından aile kurumunun dünyaca kabul gör-

müş bir tanımı yoktur.

Ayrıca, ailenin geçirdiği süreçler göz önünde bulundurulduğunda, tanımlar ve yorumlar da devamlı değişmektedir. Ailenin kesin bir tanımı olmamakla beraber, "insanlığın temeli ailedir." anlayışından yola çıkı-

rak, bize göre bir tarif yapmaya çalışalım. "Ana-baba, çocuklardan ve a-

ralarında kan bağı bulunan insanlardan oluşan kuruma aile denir."

Toplumun küçük bir modeli olan bu kurumun temel kaynağı "insandır, insanlık tarihinde atalarımız olan Hz. Adem ile Hz. Havva'dan üreyerek çoğalan çocuklar ve torunlar aile kurumu bünyesinde günümüze kadar gelmiştir.

Buna göre, ailenin tanımı olsa da olmasa da, fıtrî arzuların meşru bi-

çimde giderilmesi, soyu-sopu belli nesillerin yetiştirilmesi, aynı zaman-

BİRİNCİ Bölüm 19

da toplumsallaşmanın sağlanması, ancak bu kurum sayesinde gerçekleşebilmektedir.

Ailenin Geçirdiği Evreler

Aile kurumunun geçirdiği evreler araştırıldığında bu kurumun ekonomik ve sosyolojik nedenlerle bazen genişleyip "ataerkil aile", bazen büyüyerek "kabile", bazen de küçülerek "çekirdek aile" olarak şekillendiği görülür.

Sosyolojik ve antropolojik tespitlere göre en yaygın olan aile biçimleri, "geniş aile" ile "çekirdek aile"dir.

Bölgelere göre geniş aile biçimi değişik şekillerde ifade edilmektedir. Bunlar;

> Geleneksel aile,

- > Ataerkil aile,
- > Geleneksel geniş aile,
- > Kardeş aile,
- > Büyük aile,
- > Eski aile gibi adlarla anılmaktadır.

Geniş aile biçimi, her toplumda varlığını göstermiştir. Geniş aile yapısının özellikle islâm ülkelerinde daha fazla yer bulunduğunu söyleyebiliriz. Bugünkü modern hayatta geniş aile biçiminin zararları anlatılmakla birlikte, yararları da hâlâ savunuluyor.

Modern toplumların aile biçimi olan "çekirdek aile", en fazla iki kuşağı

içine alan en küçük aile birimidir. Ana-baba ve çocuklardan oluşmaktadır. Çekirdek aile biçimi de çeşitli şekillerde ifade edilmektedir. Bunlar;

- > Küçük aile,
- > Öz aile,
- > Dar aile,
- > Modern aile,
- > Demokratik aile,

20 Mutlu Bir Yaşam Hedefleyenler İçin Evliliğe Hazırlık Rehberi

- > Çağdaş aile,
- > Şehirli aile olarak adlandırılabilir.

Farklı kesimlerde, "geniş aile" ile "çekirdek aile" arasında sürekli karşılaştırmalar yapılır. Bu değerlendirmeler başlı başına bir kitap konusu olduğundan buraya nokta koymak durumundayız.

Aile Kurumunu Yıkma Faaliyetleri

Tarihin çeşitli dönemlerinde aile kurumunun yerini tutacak, daha doğrusu "aile kavramını" ortadan kaldıracak çeşitli uygulamalar olmuştur.

Meselâ İsrail'de, göçmenler üzerinde uygulanan "Kibbutz ailesi" denemesi gibi. Kadın-erkek arasında eşitlik ve ortak yaşam ilkesine dayanan bu uygulama en uzun sürenidir.

Eski Rusya'da ve Çin'de "ortak yaşam" adı altında uygulanan "küme evlilikler" eşitlikçiliğe ve ortakçılığa yönelik hareketlerdi.

Komünist

ülkelerde zorla uygulanan bu "kolektif ortak yaşam" anlayışı ile aile ku-

rumu tamamıyla ortadan kaldırılmak istenmiştir.

Hitler'in üstün ırk yetiştirmek amacı ile kurduğu "insan haralan"nda yaşanan facialar, aile kurumuna büyük zararlar vermiştir.

Bugün ne İsrail'in Kibbutz uygulaması, ne eski Rusya ve Çin'in komünleri, ne de Hitler'in insan haraları var. Bu yanlış uygulamaların hepsi tari-

hin derinliklerine gömülmüş ama yaptığı tahribatlar hâlâ devam ediyor.

Aile kurumunu yıkmaya yönelik bu faaliyetler devlet ve kanun gücü ile yapılmasına rağmen, bunların hiçbirisi amacına ulaşmamıştır. Bütün bu girişimler, aile kurumunun kendine özgü gücünü ve kutsallığını hiçbir şekilde ortadan kaldırmaya yetmemiştir.

Bu yıkıcı girişimlerin en tehlikeli olanı ve aile kurumunu gerçek anlamda krize sürükleyeni, Batı dünyasının gizliden gizliye yaygınlaştırdığı "kültürel yozlaşmalardır.

itiraf etmek gerekirse, Batı dünyasının bu sinsî ve dolaylı uygulamala-

rı aile kurumunu kökten sarsmış ve büyük tahribatlara sebep olmuştur.

BİRİNCİ BÖLÜM 21

Aile Kurumu Krizde mi?

Son yıllardaki "toplumsal yozlaşma ve kırılmalar"dan dolayı aile ku-

rumu ciddi krizler yaşamaktadır.

Bunda "medya"nın büyük etkisi vardır. Kitle iletişim organları vasıtasıyla toplumu yanlış şekilde yönlendiren birçok yayın, aileyi etkileyerek ekonomik, kültürel yönden yozlaştırmakta ve giderek psikolojik krizlere yol açmaktadır.

Trajik aile parçalanmaları, aile içi şiddet, karı-koca geçimsizlikleri, gay-ri meşru ilişkiler, cinsel sapıklıklar, sahipsiz sokak çocukları ve mahkeme

salonlarında yaşanan dramlar, aile kurumunu derinden yaralamaktadır.

Gerek ekonomik krizler, gerekse kültürel yozlaşmalar aile kurumunun gücünü zayıflatmakta ve bireyleri çeşitli bunalımlara sürüklemektedir. Bu krizler yalnız bizde değil, tüm dünyada yaşanmaktadır. Başta ekonomik krizler olmak üzere insanlarda huzursuzluk ve güvensizlik giderek ruhsal krizlere dönüşmektedir.

Dünyada yaşanan bu krizlerden en çok etkilenen ve zarar gören, "Batı dünyası"dır. Batı dünyası bu alanda acı deneyimler yaşamakta, serbest yaşamının bedelini çok ağır bir şekilde ödemektedir.

Batı dünyasındaki ülkelerin hepsi, bu krizlerden kurtulabilmek için yeni arayışlara yöneldiler. Devlet ve kanunlar düzeyinde aileyi yeniden kazanabilmek için geniş çaplı önlemler almaya başladılar.

Devletin güvencesinde "aile okulu", "ana-baba okulu", "hamilelik okulu" ve "çocuk eğitimi" gibi kurumlar açarak kaybettikleri aile kurumunu yeniden inşa etmeye çalışıyorlar.

Aileyi krize sürükleyen ana nedenleri şu şekilde sıralayabiliriz:

Aileyi Krize Düşüren En Önemli Etkenler

- > Sanayi Devrimi ile birlikte baş gösteren ekonomik sıkıntılar.
- > Batı dünyasında ortaya çıkan "ferdiyetçilik" (bireycilik) anlayışı.
- > Kadın hakları savunuculuğu.
- > Alkol ve uyuşturucu kullanımının yaygınlaşması.

22 Mutlu Bir Yaşam Hedefleyenler İçin Evliliğe Hazırlık Rehberi'

- > Feminizm hareketleri.
- > Çeşitli moda akımlar.
- > Evlilik dışı ilişkiler.
- > Komünist ve faşist rejimlerin uygulamaları.
- > Boşanmaların çoğalması.
- > Medyanın olumsuz yayınları.
- > Kültürel değerlerin zayıflaması ve yozlaşmaların çoğalması.
- > Eğlencelerin cinselliğe dönüşmesi.

Türk Aile Kurumu Ne Durumda?

Türk aile kurumunun yapısını kavrayabilmek için, dünya devletlerinden belli başlıların aile yapılarına göz atmamız gerekiyor.

Almanya'da yayınlanan "Focus" dergisi ile Fransa'da yayınlanan "Ço M'ın teresse" ve "Uevenement du Seudi" dergilerinin aile kurumunun yapısı ile ilgili olarak ortaklaşa yaptıkları bir araştırmada; Batı ülkelerinde aile kurumunun giderek çöktüğü gözler önüne seriliyor. Gerekli tedbirler alınmadığı takdirde çok yakında aile kavramının yok olacağı belirtiliyor.

Dünya devletleri arasında yapılan bu araştırmada boşanma oranının en yüksek olduğu ülke İngiltere'dir. Bu ülkedeki boşanma oranı % 12'dir. Bu ülkeyi % 6.60 ile Rusya Federasyonu, % 4.57 ile ABD, % 2.70 ile Finlandiya ve Kanada ve % 2.69 ile Kazakistan izliyor. Boşanma oranları İsveç ve Norveç'te % 2.54, İsviçre'de % 2.30, Almanya'da %

2.04. Türkiye'de ise bu oranın % 1 'i bile bulmadığı belirtilmektedir.

Bu oranlamada, Türkiye'deki aile kurumunun durumu iyi gözükme-
le birlikte, karı-koca geçimsizlikleri ve boşanmalardaki artış herkesi

ür-
kutmekte ve korkutmaktadır. Aile kurumumuz "kutsallığını" koruyor a-
ma içten içe birtakım çözümlerin olduğunu da göz ardı edemeyiz.

Aile ocağı öyle zannedildiği kadar kolay çözülmez. Özellikle Türk a-
ilesi gibi çok uzun geçmiş olan bir kurumun birden yıkılması beklene-

BİRİNCİ BÖLÜM 23

mez. Aile yuvası, yetişmiş bir çınar ağacının kökleri gibidir. Nasıl ki
a-

ğacın kökleri toprağa yayılıyorsa, aile de kadını, erkeği, çocuğu, toru-
nu, akrabaları ve aldığı kültürle, çınar ağacının kökleri gibi yayılıp
bes-

lendiğinden kolayca yıkılmaz. Ancak, kökleri zayıflayınca içten içe çöker
ve günün birinde, aniden yıkılıverir.

Aile yapımızı Batı ülkeleriyle mukayese edip "biz iyiyiz" düşüncesi-
ne kapılırsak, kendimizi kandırmış oluruz. Kapalı bir toplum yapısına sa-
hip olmamız hasebiyle içten içe yayılan bu çöküşün karşısında, Batı ül-
kelerinden daha beter bir duruma düşebiliriz. Buna göre aile yapımızın
temelini oluşturan "evlilik müessesesini sağlam temeller üzerine oturt-
ma mecburiyeti vardır.

Ailenin Önemi İle İlgili Notlar

- > ilk insan Hz. Adem ile Hz. Havva'nın beraberliklerinden ilk "aile birliği" meydana gelmiştir.
- > Bir ömür boyu hayatı paylaştığımız; sevdiklerimizle, saydıkları-
mızla bir arada yaşayıp "mutluluğa" erdiğimiz yer "aile yuva-
sıdır.
- > insanın kendini rahat hissetmesi, kalbinin huzur içinde olması,
ken-
dine güvenmesi ve hayatın her alanında moralinin yerinde olabil-
mesi için sağlıklı bir aile ortamında yetişmesi gerekir.
- > Aile ocağında "mutluluğu" yaşayamayan insanların toplumda
başarılı yakalamaları zordur.
- > Hayatta başarılı olmuş ve toplumun önüne geçmiş insanların aile
hayatları araştırıldığında, sağlıklı bir aile yuvasından
geldikleri gö-
rülecektir.
- > Evlenme, aile, yuva, hane, anne, baba, çocuk ve nikâh kavram-
ları "aile mahremiyetini oluşturur.
- > Ailede mutluluğun ve sağlıklı bir hayat sürmenin kaynağı, "aile
içi dayanışma"dır.
- > Aile, evlilik müessesesiyle ve nikâh akdi ile varlığını sürdürür.

24 Mutlu Bir Yaşam Hedefleyenler İçin Evliliğe Hazırlık Rehber:

- > Şahsiyet, kimlik, karakter, kültüre! yapı, kutsal değerlere saygı ai-
le ocağında başlar. Çevre, okul, cami ve sosyal hayatla da gelişir.
- > Aileyi derleyip toparlayan, ayakta tutan ve devamını sağlayan
"kadın"dır.
- > Sosyal değerlerimizin özünü taşıyan ve bu değerleri kuşaktan
kuşağa aktaran tek kurum "aile"dir.
- > insanlara umut ve güven veren, kişisel bunalımları önleyen, bir-
lik ve beraberliği sağlayan, aile içindeki "sevgi bağfı"dır.
- > insan yalnız kalmaktan korkan bir yaratıktır. Yalnızlığın giderildi-
ği yer de "aile"dir.
- > Aile düzeni, toplum düzeninin teminatıdır.

İKİNCİ Bölüm

Evlilik İçin İlk Adım

Evlilikte ilk adım, ne istediğini

bilmektir.

Oğuz Saygın

Sağlıklı ve uzun ömürlü bir evlilik için yapılacak ilk iş, "evliliğe karar verme" iradesini ortaya koyabilmektir. Karar vermek, her alanda olduğu gibi, eş seçiminde de çok önemli bir yer tutar. Evlilik için verilecek karar, insan hayatının dönüm noktasıdır.

Düşünmeden, araştırmadan verilen âni kararlar, çoğu zaman insanın hayatına mal olur. Gündeminde evlilik kararı olmayan erkek veya kız, çevresinin ve duygularının etkisinde kalarak evlilik yapmaya kalkıştığına, bu bedeli ömür boyu ödemek zorunda kalabiliyor.

Bu şekilde yapılan bir evliliğin, tesadüfen mutluluk getirebileceği gibi, mutsuz bir şekilde sonuçlanabilirle ihtimali daha fazladır.

Evlilik Nasıl Bir İhtiyaçtır?

Evlilik, bedensel ve ruhsal bir ihtiyaçtır, aynı zamanda dinî bir görev-dir. Bu ihtiyacı yalnızca cinsel bir ihtiyaç olarak düşünenler, mutluluğu daha baştan kaybederler.

26 Mutlu Bir Yaşam Hedefleyenler İçin Evliliğe Hazırlık Rehberi

Çünkü cinsel ihtiyaç, geçicidir. Bu ihtiyaç giderildikten sonra eşler ne yapacaklar, geride kalan boş vakitlerini nasıl değerlendireceklerdir? Amaçları yalnız cinsellik olan eşler, amaçlarına ulaştıktan sonra hayatlarının arta kalan zamanlarını doldurabilmek için olumsuz davranışlar içerisine girebilirler.

Bu bağlamda, "cinsellik amaç değil, araç"tır. Allah'ın insana

bahşetti-

ği, zevkli bir lütuftur. Evliliğin içinde cinsellikle birlikte sevgi, saygı, paylaşma, hoşgörü, yardımlaşma, tahammül, özveri gibi daha pek çok duygu vardır. Bu duyguların tümü birleştiği zaman "evlilik," anlam kazanır.

Evlilikte Önemli Olan Duygular Hangileridir?

Evlilikte önemli olan duyguların başında, "uyum ve paylaşma" gelir. Bunun için de evlenecek eşlerin, sorumluluklarını yerine getirebilecek olgunluğa ulaşmaları gerekir.

Gerek aile, gerekse toplum içerisinde yanlış ve doğrular iyi ayırt edilebilecek kıvama geldiğinde, sosyal ve duygusal olgunluktan söz edebiliriz. Daha sonra "şahsiyet", "inanç", buluş çağının getirdiği "kronolojik olgunluk" ve "kültürel olgunluklar" sıralanabilir. Bu olgunlukları daha da çoğaltabiliriz. Sosyal ve duygusal olgunluğa ulaşanlar, zaten bir çok olgunlukları da bünyelerinde barındırıyor demektir.

Bunların içerisinde çok önemli bir olgunluk daha vardır ki, herkesi

çok yakından ilgilendirmektedir. Bu olgunluk da, "ekonomik olgunluk"tur. Bu konuları kitabımızın ilerleyen bölümlerinde, daha açıklayıcı bir şekilde ele alıp inceleyeceğimizden şimdilik bu kadarıyla yetinelim.

Evlilik Ama Nasıl Bir Evlilik?

Mutlu yuva kurabilmek için "Önce evlenmeye karar verilmeli" demiştik. Evlenmeye karar verildi ama "nasıl bir evlilik olacak", ona karar ve-

Evliliğin içinde cinsellikle birlikte sevgi, saygı, paylaşma, hoşgörü, yardımlaşma, tahammül, özveri gibi daha pek çok duygu vardır.

Bu duyguların tümü birleştiği zaman "evlilik," anlam kazanır.

İKİNCİ BÖLÜM 27

rilmedi. Mantık evliliği mi, ticaret evliliği mi, mutluluğa dayalı evlilik mi yapılacak?

Erkek adayın evleneceği hanım çalışacak mı, ev hanımı mı olacak? Zenginliği, tahsil durumu, giyimi-kuşamı nasıl olacak? Aynı şekilde erkek eş adayının "evlilik ve aile" anlayışı nasıldır? Dünya görüşü nedir? "Namus" anlayışı nasıldır? Çocuklarını nasıl yetiştirmek istiyor? Bu gibi özellikler her iki taraf için de belirlenmeli.

Evlenmeye karar veren kişi, bütün bunları gündemine alarak plan ve programını yapmalıdır. Gelişigüzel, ezbere evlilik yapmaya kalkışanlar, hem kendilerinin hem de eşi olacak insanın hayatı üzerinde kumar oynamaya kalkışmış olurlar. "Nasıl bir evlilik" konusunun daha iyi anlaşılabilmesi için, çocukluğumda başımdan geçen bir olayı sizinle paylaşmak istiyorum.

.....-p#^|

Ne İstedğini Bilmemek \v ,-/

Babam peynir almak için beni bakkala göndermişti. * Bakkala girdiğimde ilk sözüm; "Peynir istiyorum." olmuştu. Bakkal; "Ne kadar istiyorsun?" diye sordu. Ne kadar alacağımı bilmediğimden cevap verememiştim. Bakkal sormaya devam ediyordu: "Hangi peynirden istiyorsun; yağlı mı, yağsız mı olsun?" Susuyordum.

Bakkalın soruları karşısında, tıkanıp kalmıştım. Ne kadar peynir alacağımı, bunun hangi cins olacağını bilmiyor; eve gidip babama sormaya da cesaret edemiyordum. Çünkü, "Öğrenip sormadan neden gittin?" diye azarlamasından çekmiyordum.

Babamın kızacağı korkusuyla, kafama göre almaya da cesaret edemiyordum. Şaşınp kalmıştım. Sonunda, korka korka babama gidip "ne kadar peynir alacağımı ve bunun hangi cins olacağını" öğrendim.

İkinci defa bakkala gittiğimde, artık kendimden emin ve ne alacağını bilen biri olarak; "Bana bir kilo, tam yağlı beyaz peynir verir misiniz?" demiştim.

28 Mutlu Bir Yaşam Hedefleyenler İçin Evliliğe Hazırlık Rehberi'

Kısa Bir Değerlendirme

Ne kadar peynir alacağını, bunun hangi cins olacağını bilmeden bakkala giden biri, nasıl zor duruma düşerse; bir ömür boyu beraber hayat sürecektir eşlerin, bilinçsizce yapacağı evlilikte nasıl bir çıkmazın içerisi-

ne gireceklerini artık siz düşünün.

Bir düşünürün dediği gibi: "Ne istediğini, ne yapacağını bilmeyenler başkalarının isteklerini kabullenmek zorunda kalırlar." Evlilik konusunda da ne yapacağını ve nasıl davranacağını bilmeyen eşler, başkalarının doğru veya yanlış isteklerini kabullenmek zorunda kalırlar.

Evlilikte Önce Tedbir Sonra Teslim

Tedbir gibi akıl, güzel huy gibi asalet olmaz.

Hadis

Gelecekle ilgili olayları yönlendirmek elimizde değildir ancak, onlardan olumsuz yönde etkilenmemek için "tedbirler" alabiliriz.

Hırsızlara karşı malımızı ve canımızı koruyabilmek için her tarafı ki-

litleyip tedbir alıyoruz. Soğuktan zarar görmemek için giyinip kuşanıyoruz. Deprem felaketinden korunabilmek için alacağımız evin sağlamlığına bakıyoruz. Yabani hayvanlardan korunabilmek için silahlanıyoruz. Yangından, selden ve diğer felaketlerden korunabilmek için alınması gereken bütün önlemleri alıyoruz.

Buna göre, insan hayatı için çok önemli olan evlilikle ilgili tedbirleri

almamız da gerekmiyor mu?

Ülkemizde yapılan evliliklerin ekseriyeti, geleneklere dayalı olduğundan, alınması gereken tedbirlerin birçoğu tehirleniyor. Evliliğin ilk

aşamasında her şeye iyi niyetle başlanılıyor. Gerek çiftler, gerekse aileler arasındaki ilişkiler samimiyete dayandığından, tedbirlere pek ihti-

yaç duyulmuyor. Bu durumun hep böyle devam edeceği zannediliyor.

Bu samimi davranış biçimi, aslında birçok şeyin önünü kesiyor. Evlilik öncesinde alınması gereken bir çok tedbir maalesef alınmıyor. Eş-

İKİNCİ BÖLÜM 29

ler bile, birbirlerini yeterince araştırıp öğrenmiyorlar. Düğün olup nikâh kıyılınca kadar her şey tatlı bir rüya gibi gelip geçiyor. Ne zaman ki evlenip birbirlerini sahipleniyorlar, işte o zaman bu tatlı rüyadan uyanmaya başlıyor, hayatın gerçek yüzüyle karşı karşıya kalıyorlar.

Evlenecek çiftler, hayatın gerçek ve acı yönleri karşısında mağlup olmamalı, evlilik öncesindeki duygusalıkları bir yana bırakarak "mantıklı" hareket etmelidir.

Tedbirli Olmanın Dinî Boyutu

"Tedbirli olmak" demek, maddî ve manevî bütün şartları yerine getirdikten sonra, bu işe koyulmak demektir.

Bir işe başlamadan önce bütün tedbirler alınmalı, yani, tüm sebeplere başvurulmalıdır. Daha açık bir ifadeyle, tasarlanacak işle ilgili bir

"plan ve program" yapılmalıdır. Bunlar yapılmadan girişilen işlerin tümünde "risk" söz konusudur.

Atalarımız çok güzel bir sözle bunu dile getirmişler-. "Bilmeden bir işe başlarsın, sonra başını taşlarsın." Bu sözden yola çıkarak denilebilir ki;

önce yapılacak iş bilinmeli, o işle ilgili bir ön hazırlık yapılmalı, sonra tatbikata geçilmelidir.

İnsanoğlunun karşısına şahsıyla, ailesiyle ve çevresiyle ilgili konularda

birtakım engeller çıkabilir. Bu engelleri aşabilmek için önceden önlem alın-

ma mecburiyeti vardır. Kişi kendi gücüyle her türlü önlemi aldıktan sonra Allah'a teslim olur. İslâm dininde bu hadiseye "tevekkül" deniyor.

Bir Müslüman'ın tevekkül etmesi demek; yapacağı işi yoluna koyduktan sonra, gerisini Allah'a havale etmesi demektir. Bu durum, kişi için büyük-

yük bir huzur ve güvence kaynağıdır.

Bir Müslüman'ın tevekkül etmesi

demek; yapacağı işi yoluna koyduktan sonra, gerisini Allah'a havale etmesi demektir. Bu durum, kişi için büyük bir huzur ve güvence kaynağıdır.

30 Mutlu Bir Yaşam Hedefleyenler İçin Evliüğe Hazırlık Rehberi'

İslâm'da tevekkül, Allah'a teslim olmaktır. Başka bir ifadeyle "Allah'ı ve-

kil etme"dir. Bu konu, Kur'ân-ı Kerîm'de Ali İmran Suresi'nin 159. ayetin-

de şu şekilde açıklanır: "...kararını verdiğin zaman da Allah'a güven..."

Peygamber Efendimiz (s.a.v) de; "Önce deveni bağla, ondan sonra tevekkül et." prensibini ortaya koyuyor.

Buna göre, İslam dininde tevekkül anlayışı, "sebebe-sonuç ilişkileri" neticesinde ortaya çıkan bir hadisedir. Hangi iş olursa olsun, tedbir alın-

madan tevekkül olmaz. Bunu bir misalle açıklayacak olursak; toprağa önce tohumu ekeceksiniz; gübresini, suyunu vereceksiniz; etrafındaki zararlı otları koparacaksınız, sonra da tohumun büyümesini bekleyeceksiniz. Hiçbir hazırlık yapmadan tohumun büyümesini beklemek "kolaycılık ve tembellik"tir.

Baştan beri anlattıklarımızın hepsi, evlilik ve eş seçimi için de geçer-

lidir. Evlenmeden önce alınması gereken bütün tedbirleri "özgür irade-nizle" alacaksınız, sonra da "ya nasip" deyip teslim olacaksınız.

Sağlıklı ve Mutlu Bir Evlilik İçin...

Sağlıklı ve mutlu bir evlilik için "önce tedbir, sonra tevekkül" diyoruz.

Evlenecek çiftler, kuracakları yuvanın bütün alternatiflerini önceden araştırıp öğrenmek zorundadırlar.

Gelişmiş ülkelere bir bakalım. Gelecekleriyle ilgili nasıl tedbirler alı-

yorlar. On senelik, 30 senelik, 50 senelik alternatif plan ve programlar yapıyorlar. Ekonomik tedbirlerin yanında, askerî, siyasi ve sosyal tedbirler alıyorlar ve her yolu deniyorlar. 50 sene sonrasında, "susuz ve petROLSÜZ" kalmamak için şimdi-den tedbirler alıyorlar. Bu tedbirlerini gerçekleştirebilmek için gere-

kirse savaşı göze alıyorlar.

Her rüzgârda otlar gibi eğilip
bükülürsen, dağ kadar bile olsan,
bir ota değmezsin

Hz. Mevlâna

f>

İKİNCİ Bölüm 31

Bütün bu arayışlar daha rahat, daha sağlıklı ve huzurlu bir hayat sür-

dürebilmek için yapılıyor. Evlilik de küçük bir devlet sayıldığına göre,

bütün tedbirlerin önceden alınması gerekmektedir.

Bu bağlamda, sağlıklı ve mutlu bir evlilik isteyen çiftlerin en çok üze-

rinde duracakları konu, gerekli "tedbir"leri almaktır.

"Keşke" Dememek İçin...

Evlilik öncesinde, alınması gereken bütün tedbirlerimizi aldık. Duygu-

larımızı kontrol altında tutarak mantığımızla hareket ettik. Eşimiz olacak

insanla, her şeyi açık seçik konuşarak ortak noktalarda mutabakata vardık. "Sebep-sonuç" ilişkilerine bakarak, sentezlerimizi ortaya koyduk.

Tüm çaba ve tedbirlerimize rağmen, arzuladığımız evlilik gerçekleşmedi. Eşimizle paylaştığımız hayat, bize zindan olmaya başladı. Bu durumda ne yapacağız?

Böyle bir durumu kimse istemez, fakat hayatta her şey olabilir. Böyle bir durumun gerçekleştiğini varsayacak olursak, burada en büyük teselli, önceden alınmış tedbirler olacaktır. "Keşke şöyle yapsaydım." deme suçluluğumuz olmayacaktır.

Böyle bir durumda kişinin kendini teselli edecek nedenleri olacaktır. "Ben elimden geleni yaptım." diyebilme haklılığını kendinde bulacaktır.

Bu noktadan sonra yapılacak bir şey yoktur. Sonuçları tayin eden, her şeye gücü yeten Allah'ü Teala'dır. "Kader" denilen olgu insanlar için-

dir. Başa gelen çekilir veya onun tedbiri varsa o da yapılır. Bazı evlilikler

"insanın bahtı ile" ilgilidir. Belki de, başka bir kötü olay için uyarıdır.

Biz, elimizden gelen bütün tedbirleri almakla mükellefiz. Hakkımızda hangi olay hayırlı ise, Allah-ü Teala onu bize nasip eder.

Tedbir Alacağım Diye...

"Tedbir alacağım" diye her şeyin en ince detayını araştırıp, işi sulan-
dırmak da doğru bir davranış biçimi değildir. Bir atasözünde dile getirildiği gibi: "Çok tedbirli olanlar, pek az şey yaparlar." Bu söz bu duru-
mu teyit ediyor.

32 Mutlu Bir Yaşam Hedefleyenler İçin Evüüğe Hazirlik Rehber!

Çok titiz, çok tedbirli olma hali de insanı çıkmaza sürükler. Her şey-

de "dengeli olmak ve orta yolu bulmak" esastır.

Bu kişiliğe sahip insanların, ruhsal yönden davranış bozukluğu içinde olduğu söylenebilir. Bu kimselerin ruh dünyalarını incelediğimizde, "vesveseli ve evhamlı insanlar" olduklarını görürüz. Bu tip insanlar, nor-

mal ve doğru olan davranışlara bile evham ve şüphe ile bakarlar.

Her evlilikte, "olumlu ve olumsuz yönler" mutlaka olacaktır. Önemli olan, iyi ile kötü arasındaki "orta yolu" bulabilmektir. Her şeyi ile mükem-

mel bir insan olmadığı gibi, her şeyi ile mükemmel bir evlilik de olmaz.

Eş Seçiminde Kişilik Tahlilleri

Her rüzgârda otlar gibi eğilip bükülürsen,
dağ kadar bile olsan, bir ota değmezsin
Hz. Mevlâna

Eş seçiminde kadın ve erkeğin "kişiliğini" tanımak zor olsa da, insanın genel "karakteristik yapısı" göz önünde bulundurulduğunda aşağı yukarı bir kaniye varılabilir. Biz de bunu yapmaya çalışacağız. Evlenecek kişi acaba nasıl bir karaktere sahip, huyu suyu nasıl, güvenilir bir

insan mı, ruh dünyasında neler var? Kötü alışkanlıkları var mı, görünümünün altında hangi kişilik gizli gibi sorular, aklımıza hep takılır.

Aslında bu soruların kapsadığı alan, "psikoloji" ilminin konusu. Bizim araştırmamız pratiğe dayalı sosyolojik alanı kapsadığından, meselenin ilmi boyutuna girmeyeceğiz. Çevremizde, işyerimizde, sokakta, okulda ve yakınımızda yaşayan insanların hayatlarından yola çıkarak genele yönelik "kişilik tahlilleri" yapmaya çalışacağız.

Kişilik tahlillerine geçmeden önce bir tespiti sizlerle paylaşmak istiyorum. 30 seneden beri çeşitli alanlarda görev yaptım. Bunun 17 senesi yöneticilikle geçti. Her çeşit insanla muhatap oldum. 15 sene öncesinde insanlar üzerinde genel bir kanaatim vardı. Bir insanı ilk gördüğümde, dış

görünüşüne bakarak onun kişiliği hakkında, olumlu veya olumsuz bir tahminde bulunabiliyor, şahısla ilgili tahminimi % 75 tutturabiliyordum.

Yanıl-

ma payım çok az oluyordu.

İKİNCİ BÖLÜM 33

Aradan yıllar geçti. Şimdiki kanaatlerimdeki isabetin % 75'in üzerinde olması gerekirken, ne yazık ki 17 sene öncesinin tam tersi oldu.

insanlar

hakkında artık % 75 yanılıyorum. Bunun nedeni de, iki yüzlü insanların ye-

rini şimdi "çok yüzlü" insanların alması. Öyle olaylarla karşılaşıyoruz ki, en

güvendiğimiz insanlar bile bizi yanıltıyorlar, insanların güvenilirliğini yitirme-

si ve çıkarıcılığın çok öne çıkması, evleneceklerin işini daha da zorlaştırıyor.

Bu tür olumsuzluklara rağmen, hayat yine de devam ediyor, insanlar çok yüzlü oldular diye umutsuzluğa kapılmamız gerekmiyor. Bizler tedbirlerimizi almakla sorumluyuz. Sonuçları tayin eden Yüce Yara-

Kendine Güveni Olmayan Kişiler

Kendine güveni olmayan kişilik, koruyucu aile ortamında yetişen birey-

lerde görülen bir davranış biçimidir. Bunlar anne ve babanın aşın koruması altında büyüdüklerinden, kişilikleri gelişmemiştir. Bu duruma, her iki cinse mensup kişiler arasında rastlansa da, erkeklerde daha fazla görülmektedir.

Bu tip kişilik bozukluğu gösteren erkeklerde, her şey döner dolaşır anneye gelip dayanır. Bu kişilerin kendilerine güvenleri yoktur. Sorumluluk almaktan sürekli kaçarlar. Kendi başlarına iş yapma cesaretleri yoktur. Anne ve babalarının, özellikle de annelerinin emirlerinden dışarı çıkmazlar. Adeta birer "kukla" durumundadırlar.

Karamsar ve Kötümser

Kişiler

Karamsar kişiliğe sahip insanlar, hiçbir şeyin iyi yönünü görmezler. Kendileriyle barışık değillerdir. Sıkıntı ve bunalım içindedirler. Sürekli başkalarını kötülerler. Devleti, idarecileri, kurumları, insanları devamlı kötüleme halindedirler. Gördükleri her şeyin, yaşadıkları her olayın olumsuz yönlerini görürler. Ruh halleri karmakarışıktır. Eş seçiminde kadın ve erkeğin "kişiliğini" tanımak zor olsa da, insanın genel "karakteristik yapısı" göz önünde bulundurulduğunda aşağı yukarı bir kanıya varılabilir.

34 Mutlu Bir Yaşam Hedefleyenler İçin Evüğe Hazırlık Rehberi'

Devamlı başkalarını kötüleyen, her şeye karamsar bakan bu tip insanların mutlu olmaları çok zordur. Kendilerini mutsuz yaptıkları gibi, başkalarını da mutsuz ederler. Bu davranış biçimine, her iki cinsten de sıkça rastlanmaktadır.

Sürekli Reddeden Evhamlı Kişiler

Her şeyi reddeden evhamlı kişilerin davranışı, koruyucu aile ortamının-

da yetişen insanlarda görülen zayıf bir kişilik davranışdır. Bu tip insanlar-

lar her şeye kuşkuyla bakar, en küçük ihtimali bile hesaba katarlar. Pire-

yi deve yaparlar. Her şeyi ince eleyip sık dokurlar. Vesvese içindedirler.

iradeleri zayıftır. Öz güvenleri olmadığından, sürekli karar değiştirirler.

Evlenme yaşları gelmesine rağmen çeşitli nedenlerle evlilik tekliflerini

reddederler. Hayattan beklentileri yoktur. Her şeyin en iyisini aramaya çalışırken, elindekileri de kaybederler. Hiçbir şeyi beğenmezler.

Yaptık-

ları işi tekrar tekrar yaparak sözde daha iyisini yapmaya çalışırlar.

Özel-

likle temizlik hususunda çok hassastırlar.

Kapıların tokmaklarına varana kadar temizliğe dikkat ederler. Aşırı titizlikleri yüzünden bir türlü evlenemezler. Bu tip davranışlar sergileyen kişilere, daha fazla kadınlarda rastlanmaktadır.

Aşırı Kıskanç Kişiler

Kıskançlık, her insanın fitratında var olan bir duygudur. Hatta, hayvanlarda bile vardır. Sağlıklı bir ortamda ve normal şekilde yetişen insanlar, kıskançlık duygusunu kontrol altında tutmasını bilirler. Aşırı kıskançlık ise, bir ruh hastalığıdır. Kıskançlık duygusunu kontrol altında tutamayan, hem kendisine hem de çevresine zarar verir.

Kıskançlıkla "imrenme"yi birbirine karıştırmamak gerekir. Güzel ve faydalı olan şeylere imrenmek, güzel davranışlardan sayılır. Meselâ başarılı insanlara imrenmek, onların güzel hasletlerini örnek almak kişi için zararlı değil, aksine faydalıdır. Bu duruma göre, "kıskançlık kötü, imrenmek güzel"dir diyebiliriz. Evlilikte kıskançlığı aşırıya götüren kişiler, devamlı problem çıkartırlar.

İKİNCİ BÖLÜM 35

Ruhsal Bunalımlı Kişiler

Ruhsal bunalım, çağımızın en yaygın hastalıklarından biri kabul ediliyor ve kişiyi intihara kadar götürebiliyor. Bunalıma götüren sebepler ise, saymakla bitmez. Sosyal dengenin bozulduğu toplumlarda daha fazla görülmektedir. Bu hastalığın ilerlemiş şekli "depresyon" hâlidir.

Kişi kendisiyle ve çevresiyle uyum sağlayamaz. Zorluklar karşısında direnci yoktur. Günümüzde ruhsal bunalımlar yoğunlukla yaşanmaktadır. Modern tıpta bunun çeşitli tedavi yöntemleri vardır. Ruhsal hastalıklar, diğer hastalıklara benzemez. Tedavisi için çok zaman ister. Hem psikolojik, hem de psikiyatrik tedavilerle iyileştirilebilir. Bunun için de "süreklilik ve sabır" gerekir.

Ruhsal bunalımlı insanlar, kendilerini sürekli mutsuz hissederler. Zorluklarla karşılaştıkları zaman, saldırgan olurlar. Çoğu zaman da kendilerine zarar verirler.

Çıkarıcı ve Egoist Kişiler

"Egoizm ve çıkarıcılık" modernizmle birlikte yaygınlaşma gösteren başka bir davranış biçimidir. Maddecî felsefeyle yetişen insanlarda görülür. Bu kişiliğe sahip insanlarda, duygusallık ve insanî ilişkiler çıkarılardan bağılıdır. Fedakârlık, yardımlaşma, hayırseverlik, iyilik yapmak gibi kavramlar pek önemsenmez. Gelenek, görenek, ahlakî değerler ve dinî anlayışlar zayıftır. En çok önemsedikleri şey "para"dır.

Evliliğe cinsel bir menfaat ilişkisi olarak bakarlar. Menfaatleri uğruna her kılığa girerler. Görünüşte insanî değerleri, hak ve hukuku herkesten daha fazla savunurlar. Tatbikatta ise, savunduklarının tam tersini yaparlar.

Çeşitli Komplekslere Sahip Kişiler

"Kompleks", bir davranış bozukluğudur. Bu duyguya sahip insanlar, olduklarından farklı görünerek kendilerini başka türlü göstermek isterler. Eziklik ve üstünlük kompleksi, en yaygın olanıdır.

36 Mutlu Bir Yaşam Hedefleyenler İçin Evliliğe Hazırlık Rehberi'

"Büyüklik kompleksine sahip olanlar; kendilerini diğer insanlardan üstün gören; mevkiyle, parasıyla, şöhretiyle övünen kişilerdir. Alt tabakadaki insanları küçümserler.

"Aşağılık kompleksi" baskıcı aile ortamında yetişen kişilerde görülen bir davranış biçimidir. Bu kişiler başka insanlarla mukayese ederek, kendilerini küçümserler. Onlar gibi olamadıklarından aşağılık duygusu-

na kapılırlar. Üstelik bu durumu da kendilerine dert edinirler. Sürekli in-

sanlardan kaçarak. Onların esas dünyaları yalnızlıktır. Sosyal etkinlik-

lerde bulunmak istemezler. Bir çok duygulan bastırılmış ve sindirilmiş-tir. Cesaretleri olmadığından, ellerine geçen fırsatları değerlendiremezler. Her şeyi içlerine atarlar. Evlilik hayatlarında da, eşleriyle sorunları-

nı tartışıp konuşamazlar.

Dengesiz Kişiler

Dengesizlik, anne-babanın tutarsız ve kararsız davranışları nedeniyle ortaya çıkan bir kişilik bozukluğudur. Geçimsiz ve boşanan ailelerin çocuklarında daha fazla görülmektedir. Böyle bir aile ortamında yetişen bireylerin kişilikleri oturmamıştır. Her an değişiklik gösterebilirler. Ne

zaman ve ne şekilde davranacakları belli olmaz. Ortada hiçbir sebep yokken, birden parlayıp tepki gösterebilirler. Çoğu zaman doğruyla yanlış birbirine karıştırırlar.

Fanatik Kişiler

Fanatik kişilik, tek yönlü ve şartlandırılmış olarak yetişen insanlarda

görülen bağnaz bir davranış şeklidir. Fanatik deyince hemen aklımıza spor fanatikleri gelir. Oysa, her alanın fanatikleri vardır. Bunun en teh-

likeli olanları ise, "ideolojik fanatiklerdir.

n

"Büyüklik kompleksi"ne sahip olanlar; kendilerini diğer insanlardan üstün gören; mevkiyle, parasıyla, şöhretiyle övünen kişilerdir.

İKİNCİ BÖLÜM 37

Şartlanmış olarak yetiştirilen bu tip insanlar, kendi düşüncelerinin haricindeki insanlara hayat hakkı tanımazlar. Bunlar, herkesi kendileri

gibi yaşamaya, kendileri gibi düşünmeye zorlarlar. İstedikleri olmayınca, her yola başvururlar. Peşin hükümlü ve ön yargılıdırlar.

Aşırı spor fanatikleri olduğu gibi, aşırı politikacılar, aşırı dindarlar, liderlere aşırı bağımlı kişiler, aşırı sanat hayranları da vardır. Bu tip insanlar, inançları uğruna her şeyi göze alabilirler.

Sahtekâr Kişiler

Çağımızdaki en yaygın tiplerden biri de "sahtekâr kişiler"dir. Bu davranış biçimi; kişinin ailede, çevrede ve okulda aldığı eğitimle ilgili bir durumdur.

İnsanlar, sahtekâr olarak doğmazlar. Aileden, çevreden ve okuldan aldıkları eğitimle böyle bir kişiliğe sahip olurlar. Bu tip insanlar, yalanı gayet kolay söylerler. Yalanları yüzlerine vurulduğunda çeşitli bahanelerle olayı saptırırlar. Yapmayacakları veya yapamayacakları işler hakkında bol vaatte bulunurlar. Her kılığa girmekten çekinmezler. Evlilikle ilgili gerçek kişiliklerini gizlerler. Rol yapmayı çok iyi becerirler. Yüzünüze karşı başka, arkanızdan başka davranırlar. Kendilerini çok akıllı ve uyanık zannederler, insanları aldatmak, bu tip kişiler için doğal bir davranış biçimidir.

Dik Kafalı ve İnatçı Kişiler

Otoriter ailelerde görülen dik kafalı ve inatçı kişilerin karakteristik yapıları, çoğu zaman "irsi" olmaktadır. Anne-baba, inatçı ve dik kafalı ise çocukları da buna benzer davranışlar sergilerler. Bu irsi yapı eğitimle değiştirilebilir ya da aza indirilebilir.

Ülkemizde daha çok Karadeniz ve Güneydoğu bölgelerindeki insanlarda görülen bir özelliktir. Doğru ve yanlışları kendileri tespit ederler.

Kafalarına taktıkları şeylerden kurtulmaları çok zordur. Zaman zaman, inatları uğruna canlarından ve mallarından olmayı bile göze alabilecek kişiliğe sahiptirler.

38 Mutlu Bir Yaşam Hedefleyenler İçin Evliliğe Hazırlık Rehberi Doyumsuz Kişiler

Doyumsuz kişilik, gevşek ve aşırı müsamahakâr aile ortamında yetişenlerde görülen bir davranış biçimidir. Bireyler, aile içinde her iste-

diklerini elde ederek büyütüldüklerinden doyumsuzdurlar. Abartılı bir sevgiyle büyüdükleri için şımarık ve nazlıdırlar, istedikleri olmadığında,

saldırgan davranışlar sergilerler. Devamlı almaya alışık yetiştirildiklerinden,

den, hep kendi arzularının yerine getirilmesini isterler.

Aşırı hoşgörölü aile ortamında yetişen insanlarda görülen bu davranış-

nışlar; her iki cinsten de görülmekle birlikte, kadınlarda daha fazla göze çarpmaktadır.

Uyumsuz Kişiler

Otoriter, baskıcı ailelerde yetişen insanlar, iyi bir eğitim almadıkları takdirde uyumsuz ve geçimsiz olurlar. Dik kafalılığı kendilerince bir marifet sayarlar. Bu tutumla kişiliğini kabul ettireceklerini düşünürler. Ken-

dileriyle barışık değildirler.

Dolayısıyla, kendisiyle barışık olmayan, başkasıyla da barışık olamaz, içe kapanık, çekingen ve korkaktırlar. Sürekli denetim altında yetiştirildiklerinden, serbest kaldıklarında kontrollerini kaybederler.

iki cinsten de temsilcileri bulunan bu kişilik tipinin, evlilik için daha zararlı olanı erkeklerdir.

İşini Her Şeyin Üstünde Tutan Kişiler

Bir başka kişilik tipi; işini, her şeyden üstün tutan ve işinden başka

bir şey görmeyen tiplerdir. Bu insanlar yemek yerken, uyurken ve hatta konuşurken bile işlerini düşünürler. Bu kişilerin toplantıları, görüşme-

leri hiç bitmez. Aileleriyle doğru dürüst beraberlikleri olmaz. Ne hanı-

mına ne de çocuklarına ayıracak zamanları yoktur. Ömrü alacaklılarla, müşterilerle, borçlarla, iş takibiyle geçer.

Bu tip insanların evliliklerini sağlıklı bir şekilde sürdürmeleri mümkün değildir. Erkeklerde daha fazla görülür.

İkinci Bölüm 39

Boş Hayallere Kendini Kaptıran Kişiler

Bazı aileler, çocuklarına aşırı değer vererek, çocuklarını boş hayalle-

rin içine iterler. Bu durum, çocuklarına olduğundan fazla değer vererek, üstünlük kompleksine sokan ailelerde görülür. Bu duyguyla yetişen gençler, evlilik çağına geldiklerinde, farklı ve özel kişilerle evlenmek is-

terler. Çünkü kendileri farklı insanlar olduklarından evlenecekleri kişiler

de mutlaka farklı olmalı diye düşünürler.

Evlenecekleri kişilerin doktor, mühendis, fabrikatör, sanatçı gibi özel

mesleklere sahip kişiler olmasını isterler. Bu isteklerinde de kafi karar-

lıdır. Aradığı kişiyi buluncaya kadar inatla direnirler. Böyle adayları

bulmaları kolayca mümkün olamayacağından, gençliklerinin en uygun yılları da böylece geçip gider.

Kadınlar arasında böyle tiplere rastlanmakla birlikte, erkeklerin bir

kısımının da bu kompleks içinde oldukları bilinmektedir.

Cinsel Problemlili Kişiler

Cinsel kimlik, insanın en önemli kişilik özelliklerindendir. Evliliği an-

lamalı hale getiren, kadın ile erkeği bütünleştiren bağ, "cinsel kimlik"tir.

Bu kimlik olmadığı takdirde ne evlilik hayatı olabilir, ne de sağlıklı bir yuva kurulabilir.

Cinsel kimlik, mahremlik alanına girdiğinden, tespiti de çok zordur. Cinsel problemi olan kişi, evlilik öncesinde problemini halletmediği takdirde, hem kendini hem de eş olarak seçeceği kişinin hayatını zehir eder.

Diğer Kişilik Tipleri

Kişilik tipleri oldukça çoktur. Biz bu araştırmamızda, kültürel yapımıza göre yaygın olan "olumsuz kişilikler" üzerinde durmaya çalıştık. Şüphesiz bunlara ilave edilecek daha bir sürü olumsuz kişilik tipleri var.

Mese-
lâ alkol bağımlıları, hırsızlar, kumarbazlar, tembeller, sadistler, cimriler, vurdumduymazlar, küfürbazlar, tez canlılar, kindarlar, hainler, gevezeler, acımasızlar, sapıklar gibi olumsuz kişiliğe sahip daha bir sürü insan var.

40 Mutlu Bir Yaşam Hedefleyenler İçin Evliliğe Hazırlık Rehberi

Bu kişilikleri anlatmamızdaki amaç, "eş seçimi"nde insan kişiliklerinin tahlillerini yapabilmeniz içindir. Bu bilgilere kendi deneyimlerinizi ve kanaatlerinizi de eklediğinizde, bir "sentez" yapma imkânını elde etmiş olursunuz.

Aslında kişilik tipleri saymakla bitmez. Dünyada ne kadar insan varsa, o kadar da kişilik tipi vardır. Burada önemli olan, ülkelerin sosyo-kültürel yapılarına göre şahsiyet sahibi olan bireylerin kimliklerini tespit edip, genel bir kanaati ortaya koyabilmektir.

Yukarıda sıraladığımız olumsuz kişilik özellikleri, herkeste olabilir.

Olması da mümkündür. Önemli olan kişilerin bu olumsuz kişiliklere "bağımlı" hale gelmemesidir. Meselâ, insanlar zor durumlarda yalan söylerler. Bu davranış, bir kişilik bozukluğu sayılmaz. Yalan söylemeyi alışkanlık haline getiren ve onun bağımlısı olan insanlar için, kişilik bozukluğundan söz edilebilir.

Burada evlilikte iyi eş seçebilmek için vurgulamamız gereken en önemli özellik, önce "bireyin kendisinin iyi bir eş olması"dır.

Dört İrade Olmadan Evlilik Olmaz

İradesi kuvvetli olanlar, zor şartlarda bile mutluluğa erişebilirler.

John Milton

Sağlıklı ve kalıcı bir evlilik için sağlam bir "irade gücü"nün olması, evliliğin temel şartlarından en önemlisi sayılıyor. İrade dediğimiz duygu,

insan hayatındaki evreleri kontrol altında tutan bir "güç"tür. Bu gücü bilinçli kullananlar, başarılı olurlar.

Başarısız insanlar, asla mutlu olamazlar. Başarılı bir evlilik için de

i-

rade gücünün, "nerede" ve "nasıl"

iradesi kuvvetli olanlar,
zor şartlarda bile mutluluğa
erişebilirler.

John Milton

(0%

İKİNCİ BÖLÜM 41

Evlilik öncesinde, eşler birbirlerini
gerçekten isteyip istemedikleri
hususunda, sağlıklı kararlar
verebilmeleri için, irade güçlerini
açık ve net olarak ortaya
koymalıdır.

kullanılacağı iyi bilinmeli, İngiliz şairi
John Milton, evlilikle ilgili bir yazısında;
"iradesi kuvvetli olanlar, zor
şartlarda bile olsalar, mutluluğa ulaşabilirler." diyor.

iradenin anlamı; "Bir şeyi istemek ve doğru karar vermek"tir. Bu açıdan evlilik öncesinde, eşler birbirlerini gerçekten isteyip istemedikleri hususunda, sağlıklı kararlar verebilmeleri için, irade güçlerini açık ve net olarak ortaya koymalıdır.

Birinci İrade Gücü

Birinci irade gücü, evlenecek erkeğin karar vermedeki iradesidir. Evlilikte erkek, "talep eden kişi" olduğundan birinci irade, önce erkek tarafından

ortaya konulmalıdır. Bunun için de erkek, evlenip evlenmeme hususundaki iradesini, hiç kimsenin etkisi altında kalmadan özgürce verebilmelidir.

Sonraki evrelerde ise, evleneceği bayan hakkındaki diğer kararlarını, aynı şekilde ortaya koymalıdır. Bu durum, evlenecek eşler arasında, olması gereken birinci derecedeki irade gücüdür.

İkinci İrade Gücü

Erkek için söylediğimiz birinci güç, aynı şekilde evlenecek kız için de geçerlidir.

Ancak, evlenecek kız "talep edilen kişi" konumunda olduğundan, erkeğin karar vermedeki irade gücü önce gelmektedir. Burada önemli olan, duyguların etkisinde kalmadan, akıllı ve iradeyi kullanarak özgür irade gücünü ortaya koyabilmektir.

Kadın ve erkeğin irade güçleri, "ikisinin gücü"nü ortaya koymaktadır. Bu iki irade sayesinde eşler, tüm zorlukların üstesinden gelebilme güçlerini elde etmiş olacaktırlar.

Üçüncü İrade Gücü

Üçüncü irade gücü, erkek tarafının, anne ve babasının rızasını ortaya koyan güçtür. Evlenecek erkeğin ailesinin rızası, hem maddî hem de manevî yönden büyük önem taşıyor. Anne ve babanın rızasını almadan evlenmeye kalkanlar, gelecekte en çok ihtiyaçları olan anne-baba desteklerini kaybederler.

Dördüncü İrade Gücü

Dördüncü irade gücü de, kız tarafının anne babasının rızasını ortaya koyan bir güçtür. Bu irade zincirleri, evlilik bağının birer halkalarıdır.

Halkalardan biri eksik olursa, evlilik kurumunun ana direkleri sağlam zemine oturmamış olur.

Biz bu iradelerden uzak dursak bile, bunlar zincirin halkaları gibi bir-

birlerine bağlı olduklarından, istesek de istemesek de, evliliği olumlu

veya olumsuz yönde etkilerler.

Anlatmaya çalıştığımız bu dört irade, evliliğin temel ve sağlam direkleridir. Temel direkleri besleyen yan direkler konumunda olan akrabaların, arkadaşların ve komşuların görüşlerini almak, evliliği daha da güçlendirecektir.

Evliliği Sürdürebilme Gücünü Elde Etmek

İnsanın maddi ve manevi destekleyicisi anne-babasıdır.

M. Ertuğrı Düzdağ

Sağlıklı evlilik yapabilme şartlarından biri de, kişinin kendisine karşı

maddî ve manevî güveninin olmasıdır. "Evliliği bir ömür boyu sürdürebilirim, önüme çıkacak zorluklarla baş edebilirim." gücünü elde ettikten sonra evlenmeye niyetlenmelidir.

Kendisine güveni olmayan, kararsız ve tutarsız insanlar, zorluklar karşısında şaşırıp kalırlar. Güveni besleyen iki önemli güç vardır. Bunlardan birincisi "manevî", diğeri ise "ekonomik güç"tür.

İKİNCİ BÖLÜM 43

Manevî gücü olmayan kişinin, ekonomik yönden ne kadar kuvvetli olursa olsun, başarı elde etmesi zordur. Evliliği sürdürebilmesi için;

kişinin kendine güvenmesi, ne yapacağını bilmesi ve iradesine sahip olması gerekir.

Günümüzde şartlar çok değişmiştir. Başarıya ulaşmak, tesadüfler sonucu elde edilmiyor. Dolayısıyla "bilinçli ve tedbirli" olma mecburiye-

ti her zamankinden daha fazladır. Hiçbir şeyi, geçmişteki olaylarla mukayese edemeyiz. Eski evlilikleri örnek göstererek mukayese yapan bazı aile büyükleri, şu anki şartlara karşı çıkabilirler. Fakat onların hep-

si eskidendi. Şimdi ise, bugünü yaşıyoruz.

Evin büyükleri veya başkaları kendilerini yenileyebiliyorlar, eski ile bugün arasında köprü kurulabiliyorlarsa bu insanlardan mutlaka yararlanmalıdır.

Başkalarına Bağımlı Kalmak

Başkalarına bağımlı kalmamak için "sizin zamanınız, bizim zamanımız" tartışmalarını bir tarafa bırakalım. Şimdi tedbirli ve bilinçli olma zamanıdır. Bu nedenle, yeni evlenecekler, maddî-manevî açıdan güçlü olmak zorundadırlar. "Hele bir evlenelim, sonrası Allah kerimdir." sözüyle evliliğe hazırlıksız başlayanlar, bunun bedelini bir ömür boyu ödemek zorunda kalırlar. Allah insanlara tedbir almaları için "akıl" vermiştir. Ancak tüm tedbirleri aldıktan sonra, "Allah kerimdir!" sözünü söyleyebiliriz. Evlilik kurumu, birden kurulacak bir müessese değildir. Önceden "tedbir" alınmalı ve "hazırlıklar" yapılmalıdır. Evin geçimini birinci derecede erkek üstleneceğinden, kendini ve ailesini geçindirebilecek bir işinin olması şarttır. İşi-gücü olmayan, başkasına bağımlı kalmaya mahkûmdur. Aile hayatında başkasına bağımlı kalmak, insanı çıkmaza götürür. Bu durum, ilk zamanlarda rahatsızlık vermeyebilir. Ancak belli bir zaman sonra, eşler başkalarının hakimiyeti altında olmalarından rahatsızlık duymaya başlarlar. Anadolu'nun bir çok yerinde, işi-gücü olmayan gençleri, bulûğ çağına gelir gelmez evlendirmeye kalkıyor, daha sonra da geçimlerini sürdürebilmeleri için, bu taze yavruları gurbete göndere-

44 Mutlu Bir Yaşam Hedefleyenler İçin Evliliğe Hazırlık Rehberi' rek hayatın acımasız şartlarıyla baş başa bırakıyorlar. Aynı durum büyük kentlerde de oluyor.

Kitle iletişimin hakim olduğu bir dünyada, hâlâ bilinçsiz evlilikler yapılmaktadır. Kentlerde ve kırsal kesimlerde yapılan bu tür evliliklerin büyük çoğunluğu maalesef geçimsizlik ve boşanmayla sonuçlanıyor. f

Zamansız Bir Evliliğin Bedeli

Erkan ile Gamze, lise ikinci sınıfta okuyan iki sevgilidir. Gençliğin verdiği heyecanla, birbirlerine bağlanmışlardır. Yaz tatiline bir ay kala ailelerinden habersiz kaçıp evlenirler. Çocukları evlerine gelmeyen anne-babalar telaşa kapılıp aramaya koyulurlar. Üç günlük bir arayıştan sonra, evlendiklerinden ancak haberdar olurlar.

Her ikisinin de ailesi bu zamansız evlilik karşısında paniğe kapılırlar. Bir arkadaşının bekar evinde kalan Erkan, ailesini arayıp durumu bildirir. Anne-baba feryat edip söylenirler ama olan olmuştur.

Daha sonra Erkan'ın ailesi, gelinleri olan Gamze'nin ailesini arayarak durumu onlara bildirir. Gamze'nin babası ateş püskürür. Kızının yaptığı bu hareketi bir türlü kabullenemez. Gamze'nin annesi de ağlayıp sızlar ama boşunadır.

Sorumluluğun büyük kısmı erkek tarafında olduğundan, Erkan'ın ailesi mecburen bu evliliği kabullenmek zorunda kalır. Evlerinin bir odasını, Erkan ve Gamze'ye tahsis ederler. Resmî nikah kıyılır ve hayat devam eder.

İşin içine geçim sıkıntısı girdiğinden, Erkan okulu bırakıp çalışmak zorunda kalır. Gamze de okula gitmez. Her iki kişi de açık liseye kaydolurlar.

Bu arada Erkan'ın annesi, gelini Gamze ile geçinemez.

Tartışmalar, kavgalar derken evin içinde huzursuzluk baş gösterir. Bu durum karşısında Erkan karısıyla beraber evden ayrılır. Yeni bir ev tutar. Geçim sıkıntısı, Gamze'yi de çalışmaya zorlar.

İkinci Bölüm 45

Bir taraftan açık lise imtihanları, bir taraftan ev geçimi, diğer taraftan aile hayatı devam ederken beklenmedik bir gelişme olur. Erkan'ın iş yeri iflas eder. Erkan işsiz güçsüz ortalıkta kalır. İş arar fakat bulamaz. Bu durum onu bunaltmaya düşürür.

Sıkıntıdan içkiye başlar, bekârlıktaki eski arkadaşlarına takılır. Erkan'ın dengesiz davranışları Gamze'yi iyice rahatsız eder. Oturup konuşurlar ama Erkan dengeleri kaybettiğinden, anormal davranışlar sergiler, huzursuzluğu daha da artar. Nihayet Gamze kendine göre bir çare bulur. "Bari askere git de bu engel aradan çıksın. Sonra bakalım ne olur?" şeklindeki fikrini kocasına kabul ettirir.

Erkan askere gider. Tamamen yalnız kalan Gamze, boşluğa düşer ve çalıştığı iş yerinden bir erkek arkadaşıyla beraber olur. Durumu öğrenen Erkan'ın annesi, olayı etrafa yayar. Haber askerdeki Erkan'a da ulaşır. Bu durum öylesine büyür ki, içinden çıkılmaz bir hal alır. Sonunda her iki taraf mahkemeye başvurup boşanırlar. Çocuklarının olmaları tek tesellileri olur

Kısa Bir Değerlendirme

Şimdi bu olayı değerlendirecek olursak, acı sonuçlarını şu şekilde sıralayabiliriz-.

- > Birincisi; maddî ve manevî güce ulaşmadan bilinçsizce bu maceraya atılmaları Erkan ile Gamze'ye çok pahalıya mal olur.
- > ikincisi; ikisinin de tahsil hayatları sona erer.
- > Üçüncüsü; ekonomik güce kavuşmadan, duygularına kapılarak hareket etmelerinin bedelini boşanarak öderler.
- > Dördüncüsü; ailelerinin maddî manevî desteklerini kaybederler.

Mutlu Bir Yaşam Hedefleyenler İçin Evliliğe Hazırlık Rehberi'

- > Beşincisi; hayatın daha başında iken başarısız bir evlilik yaparak, gelecek için çok önemli olan umutlarını zedelerler.

Daha başka şartlar da sıralanabilir. Anlattığımız örnek olayda olduğu gibi maddî ve manevî güce sahip olmadan evlenilmemelidir. Evliliğin maddî sorumluluğu daha çok erkekte olduğundan, erkek, ailesinin geçimini sürdürebileceği bir duruma gelmeden, kesinlikle evlenmeye kalkışmalıdır.

Yukarıdaki olayda olduğu gibi, duygusallığa kapılarak yapılan evliliklerin bedelleri ağır olmaktadır. Gayri meşru yollara düşenlerin, ruhsal bunalımlara girenlerin, depresyon geçirenlerin, hatta çocuklarını satanların büyük çoğunluğu, işsiz güçsüz ailelerdir.

Türkiye'nin ekonomik şartları, şu anki durumundan daha kötü de olabilir. Fakat, tüm olumsuz şartlara rağmen, insan aklını ve sağlığını kulla-

narak, kendi çapında pek çok işi başarabilir. Yeter ki olanla yetinebilsin

ve gelecekle ilgili çalışma azmi içerisinde olabilsin.

I

Üçüncü Bölüm

Anne-Babaların Tutum ve Destekleri

Çağın gerekleri ne olursa olsun, bizim geleneğimizde anne-babaların evlatları üzerindeki baskılan hiçbir zaman eksik olmaz. Bu yaşam biçimi, bizim kültürümüzün değişmeyen bir hayat tarzı olarak varlığını sürdürme gelmiştir.

"Otoriter ve koruyucu" ailelerde bu durum, daha fazla kendini gösterir. Bu tip ailelerde çocuklar, hangi yaşlarda olurlarsa olsunlar, tüm

kararları anne-babalar alır. Çocuklarının iş ve eş seçimini, hayatları-

la ilgili kararlarını evlatlarına sormadan yapmayı kutsal bir görev kabul ederler.

Eğer çocuklarının rızaları yoksa, çeşitli metotlar uygulayarak, istediklerini öyle veya böyle kabul ettirirler. Geleneksel, otoriter ve koru-

yucu ailelerde, evlenecek gençlerin söz hakları olmaz. Çocuklar bu duruma alıştıklarından ve de kendilerine güvenleri de olmadığından bütün kararları ebeveynlerine bırakırlar.

Bu uygulamanın başka bir şekli de "görücü usulü" ile yapılan evliliklerde görülür. Geçmişte, görücü usulü ile yapılan evliliklerin hemen hemen hepsi sağlıklı oluyordu. Evlenenler, ömür boyu mutlu bir hayat sürebiliyorlardı. Geçimsizlik ve boşanmalar şimdiki gibi yaygın değildi.

48 Mutlu Bir Yaşam Hedefleyenler İçin Evliliğe Hazırlık Rehberi'

Bir çok yöremizde "görücü usulü" ile yapılan evlilikler hâlâ geçerli-

liğini koruyor. Ufak tefek değişiklikler olsa bile, bu gelenek devam ediyor. Az da olsa "gönüllü aracı"lar hâlâ var. Bu aracılar, evlenecek gençlere yardımcı oluyor, birbirleriyle tanıştırap buluşturuyorlar. Eskiye göre değişen durum, tanışma sonrasında eşlerin kendi işlerini kendilerinin yapıyor olmasıdır.

Şimdiki gençler, önce birbirlerini beğeniyor, daha sonra anne-babaları devreye giriyor. Aile bağlılığımızın gereği olarak anne-babalar, çocuklarının evliliklerini gerçekleştirenceye kadar her türlü desteklerini de esirgemiyorlar.

Kız veya delikanlı birbirlerini beğendikten sonra bile anne-babalar desteklerini eksik etmiyor, evlenecek çiftlerin sözünü kesiyor, nişanını yapıyor, evini kuruyor, aşağı yukarı bütün ihtiyaçlarını gideriyorlar. An-

cak düğünle ilgili tüm işleri yaptıktan sonra, aradan çekiliyorlar.

Çağın

şartları gereği baş başa kalan yeni evliler, hayatın gerçekleriyle karşılaştıklarında, kendilerini yapayalnız hissediyorlar, işte asıl hayat da bundan sonra başlıyor.

Kız Tarafı Damat Adayında Ne Aramalı?

Kızın anne ve babasının damat adayında arayacağı ilk özellik, "gü-

venilir bir kişiliğe" sahip olup olmadığıdır. Daha sonra, aile idare edilecek sorumluluğunun varlığı, namus anlayışı, dinî duyarlılığı, büyüklere saygısı, söylediklerini tatbik edip etmediği, parasını nasıl kullandığı ve kazancının helal olup olmadığı gibi hususlar sıralanabilir.

Tabi her ailenin kendine göre prensipleri vardır. Tecrübeleri ve birimleri sayesinde en doğru kararı yine kendileri vereceklerdir.

%J

Kızın anne ve babasının damat adayında arayacağı ilk özellik, "güvenilir bir kişiliğe" sahip olup olmadığıdır.

Üçüncü Bölüm 49

Damat adayında aranacak ana hususları belirlerken size çok önemli bir sözü hatırlatmak istiyoruz. Bu söz adeta evliliğin ve birlikteliğin en önemli taahhüdü, anne ve babanın "vasiyeti" hükmündedir.

Sonunda kız babası, damat adayını karşısına alıp; "Bu kız evladı, sana Allah'ın bir emanetidir. Sakın ola, bu emanete ihanet etme." öğüdünü vurgulamalıdır.

Erkek Tarafı Gelin Adayında Ne Aramalı?

Gelin adayında aranacak en önemli özellik "haya duygusu"dur. Bu duyguya sahip olan kız, birçok olumlu özellikleri de bünyesinde taşıyor demektir. Ev düzenleme, çamaşır yıkama, yemek yapma gibi işleri bilmesi de olur. Zaman içerisinde bunlar öğrenilebilir. Haya duygusu ise öğrenilmez, verilir. Bu duyguya sahip olmayan ne gelin olabilir, ne de anne!

Aile İçi Birliktelik

Batı toplumlarındaki aile yapısının "bireycilik anlayışı"na dayandığını hepimiz biliyoruz. Fertler, kendi ihtiyaçlarını kendileri karşılarlar. Hayatın zorlukları karşısında tek başlarına mücadele etmek durumundadırlar. Aile fertlerinin herhangi bir desteği yoktur. Batı toplumundaki bu anlayış, onların yaşam biçimidir.

Doğu toplumlarında, yani bizde ise, durum farklıdır. Tüm olumsuzluklara ve yozlaşmalara rağmen ülkemizde aile, "kutsallığını korumaktadır. Kültürel kodumuzdaki "aile içi birlikteliğimiz" değişikliklere uğrasa bile, yine de devam etmektedir. Aile fertleri, her zaman birbirlerinin destekleyicisidirler.

Bizde anne-babalar, devamlı çocuklarının yanlarında olurlar. Evlenip ayrı evde otursalar bile desteklerini eksik etmezler. Çocuklarının her çeşit sorunuyla ilgilenmeyi kendilerine Gelin adayında aranacak

en önemli özellik
"haya duygusu"dur.

50 Mutlu Bir Yaşam Hedefleyenler İçin Evüğe Hazırlık Rehberi görev sayarlar. Bunun yanında, yukarıda anlatmaya çalıştığımız "otoriter ve koruyucu" yapılarını sürdürmeleri ise ayrı bir tartışma konusudur.

Ana-Baba Desteği

insan hem bireysel, hem de toplumsal bir varlık olduğuna göre; büyüklerine karşı saygı ve sevgi göstermesi en doğal davranış biçimidir.

Konuyu evlilikle ilişkilendirdiğimizde, evlenecek kişiler ne pahasına olursa olsun ailelerinin rızalarını alıp gönüllerini yapmak durumundadır. Anne-babaya değer vermek, onların desteklerini almak, aynı zamanda manevî bir güçtür.

Unutmamak gerekir ki, her insan anne ve babası gibi olacaktır, "insan ne ekerse onu biçer." Bu bağlamda, ailelerinin desteğini almadan evlilik yapanlar, bunun bedelini çok ağır öderler. Aşağıda anlatacağımız olay, bunun canlı bir örneğidir.

---..... P#%

İki Ailenin Düşmanlığı

4/

Selim'in evlilik zamanı gelmiştir. Anne-baba, oğullarına bir eş bulabilmek için çabalıyorlardır. Diğer taraftan, Selim de kendisine göre planlar yapmaktadır. Okuldan arkadaşı olan Zeynep ile evlenmek ister.

Anne-baba, Zeynep'i araştırırlar, uygunluğu hakkında tereddütleri olduğu için rıza göstermezler.

Selim bu işe fena bozulur. "Benim istediğim kızı siz nasıl istemezsiniz?" diyerek anne-babasına karşı sert bir tepki gösterir. Bu olaydan sonra ailesi ile bütün bağlarını koparır ve Zeynep ile evlenir. Bir süre sonra, hayatın gerçekleri ile karşılaştıklarında, zorluklarla mücadele edemezler. Ekonomik sıkıntılar yüzünden bunalımlara düşerler. Ev kirası, mutfak masrafı, taksitler derken işin içinden çıkamazlar.

Üçüncü Bölüm 51

Selim, ailesine sığınmaktan başka çare bulamaz. Anne ve babasına durumunu anlatır. Yaptığı taşkınlıklardan dolayı özür diler ve ailesinden yardım ister.

Anne-baba yüreği, oğullarının bu durumuna dayanamaz. Onlara yardımcı olabilmek için bir program yaparlar. Baba, oğlu Selim'in bütün borçlarını üstlenir. Kirada olan dairesini de onlara tahsis edeceğini söyler.

Selim ile Zeynep bu duruma çok sevinirler. Zeynep, bu sevinci kendi ailesiyle de paylaşmak ister. Selim ile birlikte hemen babasının evine giderler. Durumu onlara da anlatırlar. Zeynep'in babası, bu gelişmeye sevineceği yerde, Selim'in babasına veryansın eder. "Aylardan beri sıkıntılar içerisinde kıvranıyorsunuz. Bugüne kadar neredeydiler? Madem imkânları var, şimdiye kadar neden size yardımcı olmadılar." şeklinde bir sürü iddialarla Selim'in ailesini suçlar. Hatta Zeynep'in babası daha da ileri giderek Selim'in ailesini telefonla arar ve ağzına geleni söyler.

Bu çıkış karşısında olaylar daha da büyür. Her iki taraf birbirlerini suçlayarak ithamlarda bulunurlar. İşin garip yönü, Selim de karısının ailesinden yana olarak kendi anne ve babasını suçlar.

Olaylar öylesine büyür ki, her iki aile, kanlı bıçaklı hale gelirler. Küskünlükleri daha da depreşir. Selim'in ailesi, oğullarına destek vermek şöyle dursun, evlatlıktan bile reddedecek duruma gelir.

Kısa Bir Değerlendirme

Şimdi bu olayın kısa bir değerlendirmesini yapalım. Selim, hislerine kapılmayıp ailesinin desteğini önceden alsaydı, her şey yoluna girebilirdi.

di. Anne-baba, onun söylediği kızı istemeyebilir; fakat Selim sabır gösterip, anne ve babasını ikna edebilirdi, inatlaşmaya ve rest çekmeye hiç

52 Mutlu Bir Yaşam Hedefleyenler İçin Evliüğe Hazırık Rehberi ' gerek yoktu. Anne ve babanın kalbi kolay kırıldığı gibi, kolay da yapılabılır. Yumuşak davranarak, biraz da yalvararak anne ve babasını ikna edebilirdi. Nitekim, Selim'in özür dilemesi karşısında anne-baba oğullarını affetmişlerdi. Borçlarını üstlendikleri gibi, kiracılarını da çıkarıp

onları kendi dairelerine yerleştireceklerdi.

Diyelim ki, Selim birincisinde bir cahillik yapıp duygularının esiri oldu. Fakat sonradan tam işleri yoluna koymuşken tahriklere kapılmasının ne gereği vardı?

Evlilikte olsun, başka konularda olsun anne ve babanın desteğini almayan kaybeder. Hem kendisini, hem de etrafını huzursuz eder. Hiçbir zaman da iç huzuru bulamaz.

Estetik Güzellik mi, Ruh Güzelliği mi?

Ruh güzelliği, bedenın güzelliği kadar kolay görülmez.

Aristoteles

Lafa gelince, "Fizik güzelliği önemli değil, ruh güzelliği önemli." de-

riz. Uygulamada ise, hiç de böyle olmuyor, istatistiklere göre delikanlıların kızlarda aradıkları özelliklerin başında "fizikî güzellik" geliyor. Ay-

nı şekilde, kızlar da erkeklerde "yakışıklılık" arıyorlar. Uygulama böyle

olduğuna göre, meseleyi bu açıdan ele almamız gerekiyor. Kim ne derse desin, insanın hayatında "güzelin ve güzelliğın" çok büyük etkisi vardır. Bu duyguyu bir tarafa bırakmak mümkün değildir. Evlenecek gençler, yanlış da olsa ilk bakışta güzelliğe bakıyorlar. Ruh güzelliği ve diğer davranışlara sonraki safhalarda sıra geliyor.

Ne fizik güzelliğini ne de ruh güzelliğini bir tarafa bırakamayız. İkisinden de vazgeçilmiyor. Bu iki hassas duygu insan hayatının her safhasında vardır.

Ruh güzelliği, bedenın güzelliği kadar kolay görülmez.

Aristoteles

V

Üçüncü Bölüm 53

Güzellikte Diğer Özellikler Arasında Kalma

Damat adayının fizik güzelliği ile diğer özellikler arasında bir karar

verebilmesi kendi tercihidir. Yüce dinimiz, evlilikle ilgili bu detayı açık ve

net bir şekilde ortaya koyuyor ve kadının güzelliğini, evliliğın şartların-

dan biri olarak belirliyor. Peygamber Efendimiz (sav) bir hadisinde;

"Kadın dört şey için alınır: Malı, soyu, güzelliği ve dini için. Siz, dindar

olanını tercih ediniz." buyuruyor.

İnsan hayatında malın-mülkün, soyun-sopun, güzelliğin ve dinin yeri önemli. Bu özellikler, insan hayatının her safhasında karşısına çıkıyor.

Yukarıdaki hadiste de, mal-mülk, soy-sop, güzellik, bu nedenle öne sü-

rülüyor. Kişinin iradesi, "güzellik" ile "dindarlık" arasında serbest bırakılıyor.

Bir tarafta insanı büyüleyen güzelliği, diğer tarafta da "dindar kişiliği."

Efendimiz, burada aklımızı kullanmak ve imtihanı başarıyla kazanabilmek için kişiyi bu tercihler arasında bir arayışa yöneltiyor.

Yunanlı trajedi yazarı Euripides "Salamış Adası" adlı eserinde; "insan, ruh güzelliğine bakmalı. Güzel bir vücutta güzel bir ruh olmazsa neye yarar?" diyor.

Gönül arzu ediyor ki, güzel bir bedende güzel huylar da olsun. Ne yazık ki, iki güzel özellik çoğu zaman bir arada bulunmuyor. Çünkü her şey zıddı ile kaimdir. Zıtlıklar olacak ki, hayatın anlamı ve cazibesi orta-
ya çıksın.

Fiziksel ve Ruhî Güzellikler Ne İşe Yarar?

Fiziksel ve ruhsal güzelliğin bir arada bulunması nadir olduğuna göre, ne yapmamız gerekiyor? "Güzellik" dediğimiz bu kavram ne işe yapıyor? Biraz da bunu irdelemeye çalışalım.

Fiziksel güzellik, cazibe ve ilgi çekmek içindir. Dükkanların vitrinle-

rindeki malların en güzel şekilde düzenlenmesi tabi ki müşterilerin ilgi-

sini çekmek içindir. Vitrindeki malı almak istediğimizde bize onu vermiyorlar. "O mal teşhir içindir, esas mallarımız içeridedir." diyorlar.

54 Mutlu Bir Yaşam Hedefleyenler İçin Evüüğe Haziruk Rehberi

Evlilikteki durum da buna benzer. Kadının güzelliği, erkeğin yakışıklılığı dikkat çekip ilgi uyandırmak içindir. Güzelliği olmasa, evlenecek

kişi, kimin ilgisini çeker?

Fiziksel görünüm geçicidir. Dikkat çekip bağlantı kurmak içindir. Bağlantı kurulduktan sonra, ruh güzelliği ile birlikte diğer güzelliklere sıra gelir.

Ruhsal Güzellikler Yoksa...

Eşler arasında ruhsal uyum, fiziksel görünüm kadar güzel olmaya bilir, işte bu noktada eşler, birbirlerindeki "ortak noktalan" belirleyip

"asgari ölçülerde" anlaşma yollarını aramalıdır. Şunu unutmamak gerekiyor ki evlenecek eşler estetik güzelliğe fazla takılmamalıdır. Fransız şair ve yazarı Victor Hugo'nun dediği gibi: "Güzellik kısa süren bir saltanattır."

Evlilikte kuracağınız saltanat, ömür boyu süreceğine göre; fiziksel güzelliği ikinci, ruhsal güzelliği ilk sıraya almalı. Halk şairi

"Karacaoğ-

lan" bir dizesinde bu duyguyu çok güzel dile getiriyor; "Ne'tmeli güzeli, huy olmayınca." diyor.

Bu bağlamda, eşler birbirlerini araştırırlarken istenmeyen gizli huy-

larını açık ve net bir şekilde birbirlerine anlatmaktan çekinmemelidir. Evlilik sonrasında, herhangi bir ters durum meydana geldiğinde; "Ben bu huyumu sana önceden söylemiştim." diyebilme hakkını elde edebilmek için, açık sözlü olmalıdır.

Sonuç itibarıyla fiziksel güzellik, insanın göz zevkini tatmin eder. Ruhsal güzellik ise, insanın iç dünyasını rahatlatır. Bu rahatlama sevgiyi, şefkati, merhameti, fedakârlığı ve güveni de beraberinde getirir.

Kadın dört şey için alınır: Malı, soyu, güzelliği ve dini için. Siz, dindar olanını tercih ediniz.

Hadis

Üçüncü Bölüm 55

Şu ipucunu da hatırlatalım. Ruh güzelliği ne kadar gizli olsa bile, bir çok durumlarda insanın yüzüne yansır, insanî ilişkileri olan ve psikolojik davranışlardan az-çok anlayan kimse bunu, kısa zamanda sezebilir.

İmam-ı Gazali'nin güzel bir sözüyle konumuzu noktalayalım: "Kendine değer ver. Ruhunun erdemlerini olgunlaştır. Çünkü sen bedenle değil, ruhunla insansın."

Eş Seçiminde Arzulama Duygusu ile Aşkın Karıştırılması

İnsanların karşı cinse ilgisi, fıtratlarından gelen bir duygudur.

Bu

duygu akılla kontrol altına alınıp sevgiyle beslendiğinde faydalı olur. in-

san en kıymetli hazinesi olan aklını kullanmayıp yalnız duygularıyla hareket ettiğinde, "egolar" devreye girer. Egolarının esiri olan insanların

ise, ne ihtirasları biter ne de arzuları.

insanın egosu, yani nefsi devamlı arzular. Hak-hukuk demeden, helâl-haram ayırmadan her şeyi ister, istediği olmadığı zaman da, her çeşit gayri meşru yolu kendine mubah görür. Nefsinin esiri olan insanların gözleri doymaz. Bu konuda atalarımızın söylediği; "İnsanın gözünü kara toprak doyurur." sözü ne kadar yerindedir.

Duygular insanları çoğu zaman yanıltırlar. Bu yüzden "eş seçiminde" duygularımızla değil, aklımızla hareket etmeliyiz. Bu bağlamda uzmanlar "duygusal evlilik" yerine "mantıksal evlilik" yapmanın çok daha sağlıklı olacağını söylüyorlar.

Bu demek değildir ki duygularımızı bir tarafa bırakalım. Ancak duygularımızı devreye sokarken, yapacağımız diğer işler için de aklımızı kullanmalıyız. Sağlıklı karar vermek için, her ikisini bütünleştirip akıl ile

duygularımız arasında "denge" sağlamalıyız.

Ülkemizde bir çok kavram birbirine karıştığı gibi, duygular da karışmış durumdadır. Evlenmeye niyetlenen kadın ve erkekler birbirlerine karşı olan duygularını belirlemede çoğu zaman yanıltılmaktadır. Duygularını nereye oturtacaklarını bilememektedir. Neyin "aşk", neyin "sevgi"

ve neyin "arzu" olduğuna karar veremiyorlar. Her ilgi ve duyguyu aşk kelimesiyle ifade etmektedirler.

Her şeyin istismar edildiği bir dünyada "aşk duygusu" da istismar edilmekte ve cinselliğe alet edilmektedir.

Gazetelerde, televizyonlarda, filmlerde, romanlarda, türkülerde ve sanatın her alanında aşk duygusu

çeşitli biçimlerde sunulmaktadır. Bunların etkisinde kalan gençler, romantik hayallere kapılarak birbirlerine çeşitli iltifatlarla bulunuyorlar.

Kendilerini beğendirebilme uğruna birbirlerini "ilâh" yerine koyanlarda az değil!

Günümüzde çok yaygın olan bu çarpık aşk anlayışının en yaygın sözlerinden biri olan "Sana tapıyorum." bu örneklerden yalnız bir tanesi.

Günümüzün İnsanı Aşık Olamaz mı?

Günümüzün çağdaş insanı elbette aşık olabilir. Ancak aşık olabilecek o insanlar nerede? Gerçek aşk, Mevlâna'nın ifadesiyle; "Ucu bucağı belli olmayan engin bir denizdir." Yunus Emre'nin diliyle de; "Aşkın al-
dı benden beni, bana seni gerek seni." şeklindedir.

Aşk çok farklı bir duygudur. Günümüz insanı bunun adını biliyor ama taşıdığı anlamı bilmiyor. Gerçek aşk, "Yaratıcıdan gelen ilhamlarla insan-

da tezahür eden duygulardır." Bu duygular "ilâhî aşkı" yansıtmaktadır.

Aşkın kaynağı "sevgi'dir. Sevginin kaynağı "insan"dır. insanı yaratan da "Allah-ü Teala"dır. Bu yüzden kişi önce kendini sevmesini bilmeli. Sonuç itibarıyla kendini seven Allah'ı da, insanları da sever.

Dünya aşkları geçicidir, istenilen elde edildikten sonra biter. Leyla ile

Mecnun'un hikâyesinde olduğu gibi... Mecnun, Leyla'sı için her şeyini ortaya koyar. Leyla'sına kavuştuktan sonra ise onunla ilgilenmez ve Al-

"Kendine değer ver. Ruhunun
erdemlerini olgunlaştır. Çünkü sen
bedeninle değil, ruhunla
insansın."

Imam-ı Gazali

56 Mutlu Bir Yaşam Hedefleyenler İçin Evliüğe Hazırlık Rehberi

ve neyin "arzu" olduğuna karar veremiyorlar. Her ilgi ve duyguyu aşk kelimesiyle ifade etmektedirler.

Her şeyin istismar edildiği bir dünyada "aşk duygusu" da istismar edilmekte ve cinselliğe alet edilmektedir.

Gazetelerde, televizyonlarda, filmlerde, romanlarda, türkülerde ve sanatın her alanında aşk duygusu

çeşitli biçimlerde sunulmaktadır. Bunların etkisinde kalan gençler, romantik hayallere kapılarak birbirlerine çeşitli iltifatlarla bulunuyorlar.

Kendilerini beğendirebilme uğruna birbirlerini "ilâh" yerine koyanlarda az değil!

Günümüzde çok yaygın olan bu çarpık aşk anlayışının en yaygın sözlerinden biri olan "Sana tapıyorum." bu örneklerden yalnız bir tanesi.

Günümüzün İnsanı Aşık Olamaz mı?

Günümüzün çağdaş insanı elbette aşık olabilir. Ancak aşık olabilecek o insanlar nerede? Gerçek aşk, Mevlâna'nın ifadesiyle; "Ucu bucağı belli olmayan engin bir denizdir." Yunus Emre'nin diliyle de; "Aşkın al-

dı benden beni, bana seni gerek seni." şeklindedir.

Aşk çok farklı bir duygudur. Günümüz insanı bunun adını biliyor ama taşıdığı anlamı bilmiyor. Gerçek aşk, "Yaratıcıdan gelen ilhamlarla insan-

da tezahür eden duygulardır." Bu duygular "ilâhî aşkı" yansıtmaktadır.

Aşkın kaynağı "sevgi"dir. Sevginin kaynağı "insan"dır. İnsanı yaratan da "Allah-ü Teala"dır. Bu yüzden kişi önce kendini sevmesini bilir. Sonuç itibarıyla kendini seven Allah'ı da, insanları da sever.

Dünya aşkları geçicidir, istenilen elde edildikten sonra biter. Leyla ile

Mecnun'un hikâyesinde olduğu gibi... Mecnun, Leyla'sı için her şeyini ortaya koyar. Leyla'sına kavuştuktan sonra ise onunla ilgilenmez ve Al-

O

\>i
"Kendine değer ver. Ruhunun
erdemlerini olgunlaştır. Çünkü sen
bedeninle değil, ruhunla
insansın."

İmam-ı Gazali

Üçüncü Bölüm 57

lah'a olan aşkının farkına varır. Günümüzde kadın-erkek ilişkilerinden ortaya çıkan beraberliklere aşk adı veriliyor. Bu ilişkiler öylesine sıradanlaştı ki, bütünüyle cinselliğe dönüştü. Bunun adı aşk olamaz. Sevgi bile olamaz. Olsa olsa "arzulama" olur.

Evlilikte Cinsellik Amaç Değil, Araçtır

Yüce Yaradan'ın insana en büyük lütfü cinselliktir. Bu ikram insan için

"amaç" değil "araç"tır. Amaç, bedensel ve ruhsal tatmindir. Yani insanın iç huzura kavuşmasıdır. Yeni nesil farkına varmadan, aynı zamanda çevrenin de etkisinde kalarak aşkı alabildiğine serbest kullanmakta ve kadın erkek arasındaki bu beraberliği cinsellik olarak değerlendirmektedir. Cinsel duygular azaldığı vakit de davranışlar değişiyor. Ne sevgi, ne de insanlık kalıyor. Bunun sonucunda da bunalımlar ve mutsuzluklar baş gösteriyor.

Bu konuda Mevlâna'nın sözü ne kadar anlamlıdır. "Sen şehvete aşk adını koymuşsun, ikisinin arasında ne kadar uzun yol olduğunu bir bilebilseydin..."

Fransız düşünürlerden Paul Gerdard'ın tespiti de önemli: "Biz cinselliğe aşk adını verdik. Onu alladık pulladık ve tahta oturttuk. Peki ger-

çek aşka ne oldu?"

Bu açıklamalardan sonra anlatmak istediğimiz konuyu açık ve net olarak ortaya koyabiliriz. Günümüzde artık gerçek aşk yoktur. Aşkın adı vardır ama onu yaşayacak insanlar kalmamıştır.

Eğer gerçek aşklar olsaydı, in-

sanlar bunalımlara düşerler miydi?

Eğer gerçek aşklar olsaydı, insanlar bu kadar mutsuz olur muydu?

Eğer gerçek aşklar olsaydı, boşanmalar bu kadar fazla olur muydu?

Eğer gerçek aşklar olsaydı, insanlar bu kadar çıkarıcı olurlar mıydı?

Duygular insanları çoğu zaman yanıltırlar. Bu yüzden "eş seçiminde" duygularımızla değil, aklımızla hareket etmeliyiz.

r

58 Mutlu Bir Yaşam Hedefleyenler İçin Evliüğe Hazirlik Rehberi'

Aşk Yok Ama...

Aşk yok ama "sevgi" her zaman vardır. Allah'ın insanlara bahsettiği en yüce duygulardan biri de sevgidir. Ahmet Hamdi Tanpınar, bunu çok güzel bir cümle ile ifade ediyor: "Gerçek sevgi, karşılık beklemeden verilen sevgidir."

Tasavvuf büyüklerinden Yahya b. Muaz'a gerçek sevgiyi sorarlar. O da; "Gerçek sevgi, iyilik gördüğünde artmayan, kötülük gördüğünde de eksilmeyen sevgidir." diye cevap verir. Görüldüğü gibi sevgi, kelimelerle ifade edilemeyecek kadar güçlü bir duygudur, insanoğlunun elindeki en büyük sermayesidir. Yeter ki onu kullanmasını bilebilsin. Kainatın sırrı-

rını kavramış olan bir insan, önce kendini yoktan var eden ve sayısız nimetler bahşeden Allah-ü Teala'yı. sonra da insanları sever. Bu mantığı kavrayabilen insan, hayat yolunu ve istikametini de çizmiş olur.

Burada değinmek istediğimiz ana mesele şudur:

Ülkemiz insanının psikolojisi çok ilginçtir. Kendine göre sezgi ve anlayışları vardır. Nezaman ne yapacağı belli olmaz. Eş seçiminde de çok ilginç birtakım olaylara şahit oluyoruz. Gençlerimiz, ilk gördüğü insana araştırmadan, soruşturmadan hemen bağlanabiliyorlar. Karanlığa taş atar gibi, ne olursa olsun diyerek, evlenmeye karar veriyorlar. Evlilik sonrasında, sorunlar ortaya çıktığında ise iş işten geçmiş oluyor.

Gerçek ve kalıcı sevgiler birden oluşmaz, yavaş yavaş gerçekleşir. Ânında oluşan sevgiler, ânında da kaybolur. Kalıcı sevgiler ise, zaman ister, fedakârlık ve özveri ister. Bunun temelinde yatan gerçek ise "saygı"dır. Eşlerin birbirlerine gösterecekleri "saygı" beraberinde "sevgi"yi de getirecektir.

Zenginlik Rahatlatır Ama...

Zengin, malı çok olana denmez. Kalbi zengin olana denir.

Hadis

Maddeciliğin ve çıkarıcılığın ön planda tutulduğu bir dönemde yaşıyoruz. Evlenecek çiftler arasında, zenginliği her şeyin üstünde tutanlar

Üçüncü Bölüm 59

maalesef çoğunlukta. Özellikle kız tarafı, evlenecek erkeğin "Dairesi

var mı, arabası var mı, iyi para kazanıyor mu, varlıklı mı?" gibi sorulara

vereceği cevabı, fazlaca önemsiyor.

Zengin olmak, varlıklı olmak elbette güzel bir tutku. Yanlış olan, mad-

deciliğin ilke haline getirilmesidir. Zenginlik geçici bir durumdur. Bugün

zengin olan, yarın yoksul olabilir. Bugün fakir olan, yarın zengin olabilir.

Önemli olan, olanla yetinip gelecek için doğru planlar yapabilmektir. Zenginlik insanı rahatlatabilir, istediğini yapma ve serbest hareket

etme imkânını sağlayabilir. Oysa insanın iç huzurunu sağlamada çoğu zaman etkili olmaz. Bir an için yaşanan şaşaalı hayat insanı coşturabilir

zevklendirebilir, ancak, kendi iç dünyamızla baş başa kaldığımızda,

o şaşaalı hayattan hiçbir eser kalmaz, işte o zaman içimizde büyük

bir boşluk oluşur ve artık duygularımızı tatmin edecek yeni arayışlara yöneliriz.

Farklılıkların Ortaya Çıkması İçin...

Eş seçiminde farklılıkların ortaya çıkması için "denklik" durumu göz önünde bulundurulmalıdır. Zengin zenginle, fakir fakirle, tahsili tahsilliyle, dindar dindarla evlenmeli. Bu böyle olmadığı takdirde, evi

lik sonrası farklılıklar ortaya çıkar ve "çatışma"lar başlar.

Çatışmalar bir-

riktiğinde ise, huzursuzluklar ve geçimsizlikler, evlilik müessesesini çık

' maza götürür.

Zengin-fakir evlilikleriyle ilgili milyonlarca roman ve hikâye yazıldı.

Ayrıca, gerek Türk, gerekse dünya sinemalarında sayısız film çevrildi. Romanlara, hikâyelere ve filmlere konu olan olayların çoğu hayal olmakla beraber, bir kısmı da hayattan alınmış olaylardır ve hemen hemen hepsinin sonu da hüsrarla sonuçlanmıştır.

Çevremize baktığımızda, bununla ilgili bir sürü yaşanmış olayla karşılaşırız. "Rahat edeyim, huzurlu yaşayayım." diye zenginliği öne çıkaran insanlar, aradan kısa bir süre geçtikten sonra bu duygularından do-

layı pişman oluyorlar ama artık iş işten geçmiş oluyor. Hatalarının be-

delini ise, çok ağır bir şekilde ödüyorlar.

illi

i-

60 Mutlu Bir Yaşam Hedefleyenler İçin Evliüğe Hazır Rehberi

Yüce Peygamberimiz Hz. Muhammed (sav) bir hadisinde; "Zengin, malı çok olana değil, kalbi zengin olana denir." buyuruyor.

Zenginlik tutkusuyla ilgili, Fransız filozoflarından De Bonald'ın sözü de çok dikkat çekici. De Bonald; "Aslında insanları mutsuz eden; zenginlik değil, zengin olma tutkusudur." diyor.

Zenginlik Kötü Bir Tutku mu?

Bu anlattıklarımızdan, zenginliğin kötü bir şey olduğu anlamı çıkarıl-

masın. Burada anlatmak istediğimiz, evlenecek eşlerin birbirlerine zenginlik şartı koşmamalıdır. Bir de eşler arasında, hatta aileler arasında "eşitlik dengesi"nin sağlanmasıdır.

Eğer kendi emeğiniz ve kazancınızla zengin olursanız, asıl o zaman hayattan ve yaşamaktan zevk alırsınız.

Yabancı yazarlardan Henry Taylor'un şu veciz sözü anlattıklarımızı ne güzel de ifade ediyor:

"Bir yuvanın yasası uyumdur.

Bir yuvanın güvenliği bağlılıktır.

Bir yuvanın huzuru memnun olan gönüllerdir.

Bir yuvanın zenginliği de çocuklardır"

Evlilikte "Yaş Faktörü" Önemli mi?

Akıl yaşta değil baştadır, fakat akli başa yaş getirir.

Cenap Sahabettin

Kadın-erkek arasındaki psikolojik farklılıkları belirledikten sonra, uy-

gun evlenme yaşının ne olacağı hususunda tespitler yapmaya çalışalım.

Eşlerin maddî ve manevî sorumluluk alabilmeleri için belli bir yaşa geldikten sonra evlenmeye yönelmeleri, "bilinçli bir evlilik" için önemli-

dir. Ancak, hangi yaşlarda evlenmenin daha yararlı olacağı hususunda kesin bir şey söyleyemeyiz. Çünkü, yaş faktörü, sosyal ve ekonomik

Üçüncü Bölüm 61

şartların yanında yöresel ve geleneksel özelliklere göre de değişiklikler gösteriyor.

Eskiden evlilikler erken yaşlarda yapılıyordu. Günümüz şartlarında ise, gençlerin büyük çoğunluğu meslek sahibi olduktan sonra evlenmeyi tercih etmektedir. Fakat, az da olsa. kırsal kesimlerde yaşayan gençlerin çok erken yaşlarda evlendikleri biliniyor.

"Ruhsal yönden anlaşılabilen ve birbirlerini şartsız seven insanlar için yaşın-başın önemi yok." deniliyor. Günümüz şartlarında bu anlayışın ne derece geçerli olduğu kesin olarak bilinmiyor. Geçerliliği olsa bile, bu durumun istisnai ve özel bir durum olduğunu hatırlatmalıyız.

İdeal Evlilik Yaşı

Bu açıklamalardan sonra, Türkiye'nin sosyo-kültürel şartlarına göre "en ideal evliliğin" hangi yaşlarda olması gerektiği hususunda genel bir değerlendirme yapabiliriz.

Psikolojiye göre, "kişiliğin gelişmesi" 20 yaşına kadar sürekli farklı-

lıklar gösteriyor. Devamlı arayışlar içerisinde olan gençlerin bilgileri, alış-

kanlıkları, zevkleri, huylan, fikirleri ve anlayışları devamlı değişiyor. 20

yaşından sonra ise, yavaş yavaş olgunlaşmaya başlıyor,

Kadın-erkek arasındaki "yaş faktörü"ne bu açıdan bakacak olursak, kadın ile erkeğin "bulûğ çağlarını" karşılaştırmamız gerekiyor. Bayanların ergenlik çağı, 12 ile 15 yaş arasında değişiyor. Sıcak yörelerde bu durum 9 yaşına kadar inebiliyor. Erkeklerin bulûğ çağı ise, 14 ile 17 yaş arasında gerçekleşiyor.

Erkeğin, ergenlik çağına daha geç girmesi, ona daha fazla deneyim kazandırıyor. Bu durum şunu göstermektedir. Erkeğin, ruhsal yönden

olgunluğa ulaşması, dış dünyayla iletişim içerisinde olması, fiziksel olay-

% V

Zengin, malı çok olana denmez.

Kalbi zengin olana denir.

Hadis

62 Mutlu Bir Yaşam Hedefleyenler İçin Evliliğe Hazırlık Rehberi lara karşı direnç göstermesi, ona daha fazla sorumluluk yüklüyor. Bu durum, evlenecek çiftlerde erkeğin yaşının daha büyük olması gerektiği gerçeğini ortaya koyuyor.

Kadının iç dünyası açısından meseleye bakacak olursak, kadının ruhunda erkeğine güvenip bağlanma temayülü vardır. Bu yüzden hanımlarda, kendisinden yaşça olgun biriyle evlenme arzusu ağır basar. Çünkü erkek "isteyen", kadın ise "istenen" konumundadır.

Evlenme yaşıyla ilgili önemli bir hususu da şöyle belirtmeliyiz.

Evlilik

yaşı geldiğinde evlenmeyen veya evlenemeyenler, ilerleyen yaşlarında yuva kurmakta daha çok zorlanıyorlar. Evlenme çağını geçirenler değişik ruh hallerine girebiliyor, her şeyden önemlisi şüpheli oluyorlar.

Duy-

guları hassasiyet kazanıyor, karar vermeleri zorlaşıyor, beğenileri değişiyor ve dolayısıyla, kendilerine özgü ayrı bir dünyada yaşıyorlar.

Ülkemizdeki Yaş Ortalamaları

Evlilik yaşıyla ilgili, kesin bir sınır elbette konulamaz. Fakat, Türkiye-

ye'nin sosyo-kültürel değerlerine ve bölgesel özelliklerine göre, toplum içinde kabul gören bir yaş ortalaması vardır. Bunu şöyle izah edebiliriz.

Son istatistik verilere göre, erkeklerde normal evlilik yaşı "22 ile 27", hanımlarda ise, "18 ile 25" arasında değişiklik gösteriyor.

Türkiye'nin sosyo-ekonomik şartlarını göz önünde bulundurduğumuzda; bir erkeğin askerliğini yapmadan, meslek sahibi olmadan, 22 yaşından önce evlenmeye kalkması ileride problemler doğurabilir. Bir genç kızın ise, 18 yaşından önce evlenmeye kalkması, hem sağlık, hem de sorumluluk açısından sakıncalıdır.

Bir evi veya bir aileyi idare etmek; devlet idare etmek kadar zor ve önemlidir. Bu yüzden, plan-program yapmadan, daha önemlisi bilinçlenmeden, bir anlık heveslerle evlenmeye kalkışmak, büyük bir risktir.

Evlilik, insan ömrünün en önemli kararlarından biri olduğuna göre, temkinli ve tedbirli hareket etmek ve olgun bir yaşa geldikten sonra evlenmek en doğru yoldur.

Dördüncü Bölüm

Batıl İnanışlara Göre Eş Arama

Hakiki inanç olmayınca, yerini batıl inançlar alır.

Cemil Meriç

Evlenmeye karar veren gençler arasında medyumlara, falcılara, cin-cilere, türbelere giderek eş arama çabaları giderek yaygınlaşıyor. Bu tür girişimleri eskiden yaşlı insanlar yapardı. Şimdi, evlenecek gençler de bu kervana katılmaya başladılar. Özellikle hanımların bu çeşit hurfelere daha fazla ilgi duyduklarına şahit oluyoruz.

Hayırlı bir kısmeti (!) çıksın diye türbelere gidip mum yakanları, kur-

ban diye tavuk kesenleri, türbenin etrafına çaput bağlayanları, oralar-

da ağlayıp sızlayan insanları televizyonlarda sık sık görüyoruz.

Bu davranış biçimi, "karakter ve inançla ilgili bir sorun" olmakla beraber,

ülkemizin sosyo-kültürel yapısı itibarıyla "toplumsal bir yara" halini almıştır.

Yapılan araştırmalara göre, ülkemizde 20 milyon insan türbelere giderek ziyaretlerde bulunuyor. Bunların büyük bir çoğunluğu orada yatan mevtadan medet bekliyor, bu tür yerler adeta "umut kapısı" oluyor.

Türbe ve mezarlarda yatanlar, dünyada yaşayanlardan fatiha beklerken, bizler onlardan medet umuyoruz. Ne garip çelişki!..

64 Mutlu Bir Yaşam Hedefleyenler İçin Evliliğe Hazır Rehberi'

Hurafelere Rağbet Neden?

Hurafelere rağbet iki şekilde oluyor:

Birincisi: Yukarıda da belirttiğimiz gibi, bu durum "karakter ve inanç"la

ilgili bir durumdur. Bazı insanların zayıf kişilikleri yanında, bilgi ve de-

neyimleri de olmadığından her şeye çabuk kanabiliyorlar.

İkincisi: insan ruhu, yaratılışı gereği bir şeylere inanma ve çabucak

bağlanma ihtiyacındadır. insanların manevî ihtiyaçları temel kaynaklarından öğretilmediğinden, batıl inanç ve hurafelere yönelebiliyorlar.

Başta aileler olmak üzere bütün kurum ve kuruluşlar, manevî ihtiyacı kaynağından doğru bir şekilde öğretmek zorundadır. Böyle yapılmadığı takdirde, bu boşluğu batıl olan hurafeler doldurur; dolayısıyla aile-

nin temel yapısını oluşturan evlilik müessesesi de yanlış temeller üzerine kurulmuş olur.

Merhum bilge Ali Fuat Başgil'in dediği gibi: "Manevî inanışlar boşluk kabul etmez. Siz hak inanışları nesillere öğretmezseniz, batıl inanışlar o boşluğu doldurur."

Kısmet Nereelerde Aranmalı?

İngiliz düşünürlerinden Francis Bacon; "Akıllı ve dikkatli insan, kendi kısmetini görebilir. Bazıları kördür dese de, hepten görünmez de değil." diyor.

Buna göre, evlenecek gençlerin kısmetlerinin gizli saklı bir şey olmadığını söyleyebiliriz. Her şeyde olduğu gibi, eş aramada da dikkatli, sabırlı ve bilinçli olmak gerekiyor. Evliliğe hazırlıkla ilgili yaptığımız bu çalışma, sizin bilinçlenmenize ve dikkatli olmanıza yardımcı olacaktır. Evlilik öncesi bilinçlenmeyi kavradığımız takdirde gizli olan kısmetiniz sizinle beraber ortaya çıkacaktır

Manevî inanışlar boşluk kabul etmez. Siz hak inanışları nesillere öğretmezseniz, batıl inanışlar o boşluğu doldurur.

Ali Fuat Başgil

Dördüncü Bölüm 65

Kitle iletişiminin, bilginin ve teknolojinin yaygın olduğu bir dünyada,

hâlâ hurafelere ve batıl inanışlara yönelen insanların olması gafletlerin en büyüğüdür. Hurafeler ve batıl inançlar, insanların kısmetini açamaz; bilakis evlenecek kişilerin kısmetlerinin kapanmasına sebep olur.

Ayrıca falcıların, medyumların, cincilerin, ruhçuların, kâhinlerin, üf-

rükçülerin ve türbelere giderek kısmet arayanların hiçbirinin dinî gerekçeleri yoktur. Yüce dinimiz bunları yasakladığı gibi, pozitif ilim de bun-

ların hepsini reddetmiştir.

Bu anlattıklarımızla örtüşen ilginç hikâyeyi şimdi birlikte okuyalım.

_____j *>>** ^

Esma'nın Kısmeti

X ,#?

Zuhurat Baba türbesinin etrafı kalabalık günlerinden birini yaşıyordu. Türbenin çevresi hınca hınç kadınlarla dolup taşmıştı. Yaşlı kadınlar, genç kızlar, çoluk-çocuk, seyyar satıcılar her tarafı doldurmuşlardı.

Dua edenlerin, dövünenlerin, ağlayanların feryatları, adeta bir mahşer yerini andırıyordu. Her birinin ayrı bir derdi, ayrı bir sıkıntısı vardı. Buraya gelen insanların ortak dertleri, Zuhurat Baha'nın türbesinden derman bulmaktı, j

Esma'nın derdi de iyi bir kısmet bulmaktı. Gönlüne göre evleneceği beyaz atlı prensini bulabilmek için buraya i gelmişti. Esma, 26 yaşında güzel bir kızdı. Şimdiye kadar j bir defa sözü, iki kere de nişanı bozulmuştu. Çeşitli neden- j lerle üçünde de evlilik nasip olmamıştı. Dördüncü defa kıs- j metini bulabilmek için de helva yapıp Zuhurat Baba türbe- j sine gelmişti. i

Büyük umutlarla yaptığı helvayı önüne gelenlere dağıtır- j ken, yaşlı Leman Teyze'ye de uzatmıştı. Helva dağıtma ve- j şileyle karşılaşan iki kadının dostluğu bu şekilde başlamış- I ti. Kısa zamanda anlaşıp kaynaşmışlardı. Leman Teyze'nin j tatlı konuşmaları Esma'yı etkilemişti. Yaşlı kadın ile genç j kız arasındaki muhabbet kısa zamanda kısmet arama üze- I rinde yoğunlaşmıştı bile.

66 Mutlu Bir Yaşam Hedefleyenler İçin Evliliğe Hazır Rehberî

Leman Teyze, Esma'ya kanının çabuk kaydığını ve onu çok sevdiğini söyledi. Gençleri evlendirerek iyilik yapmayı uzun uzadıya anlattı. Oğlu durumunda olan bir gençten bahsetti genç kıza. Esma, dağıttığı helvanın etkisini gösterdiği inancıyla, Enes adındaki gencin kısmeti olduğunu düşündü ve onunla tanışmak istedi.

Esma ile Enes tanıştılar. İki genç birbirlerini beğenip sevdiler. Devreye aileler girdi. Söz, nişan derken kısa zamanda evlendiler.

Enes bir okulun kantinini işletmekteydi. Orta halli bir yaşam tarzı vardı. Evliliğin ilk aylarında işleri gayet iyi gitti. Bir zaman sonra bekâr arkadaşlarıyla kahveye ve eğlence yerlerine takılmaya başlayınca işleri bozulmaya başladı. İşlerin bozulması aile hayatını da etkiledi. Kan-koca arasındaki tartışmalar giderek geçimsizliklere ve huzursuzluklara dönüştü.

Esma uzun süre, aile içi huzursuzluğunu dışa yansıtmadı. Bir sır gibi içinde sakladı. Geçimsizlikleri ileri boyutlara ulaşınca dayanamayıp Leman Teyze'ye anlattı. Leman Teyze, "Size sihir yaptılar" tespitini yaptı. Bu bahaneyle Esma'yı

cincilere, muskacılara ve türbelere götürerek kapı kapı dolaştırdı.

Yapılan muskalardan, dökülen kurşunlardan, dolaşılan türbeler ve yatırlardan hiçbir hayır gelmedi. Kan-koca arasındaki huzursuzluk ve geçimsizlik daha da arttı.

Bu arada Esmâ'nın elinde avucunda ne varsa hepsi süyünü çekti. Altınlarını ve ziynetlerini heba etti. Parasız pul-suz kalınca da son çare olarak annesine durumunu anlatır. Anne de babasına anlattı. Anne-baba hemen devreye girdiler. İşin gerçek yüzünü öğrenmek için kolları sıvadılar. Esmâ'nın babası gün görmüş birisi olduğundan etraflıca araştırmaya ve çareler aramaya koyuldu.

Dördüncü Bölüm 67

İşin gerçek yüzü aslında şuydu: Damadın işlettiği okul kantini Enes'in hayatını yeterince doldurmamaktadır. Okul devam ettiği sürece işiyle meşgul olur. Okul bittikten sonra ise, cumartesi-pazar ve diğer tatillerde devamlı boş kalıyor-dun Bu defa canı sıkıldığında da kahveye ve eski arkadaş-larına takılıyordun Kahve hayatı, eski arkadaşlarının öteye beriye götürmeleri, işinden ve evinden koparmıştır Enes'i.

Durumun farkına varan Esmâ'nın babası, damadı Enes'in hayatını dolduracak başka bir iş için önce Enes'i ikna etmekle işe başladı. Kantin işine paralel bir iş olan kuruyemişçi dükkanı açması için ona yardımcı oldu.

Diğer önemli bir durum da, Leman Teyze adındaki kadını bu aileden uzaklaştırmaktır. Çünkü bu ihtiyar kadın, bu çeşit işleri geçim kaynağı yaptığından, her kılığa girebili-yordun İyilik yapıyor görünümünde her şeyi berbat ediyor-dur. Esmâ'yı kendine öyle bağlamıştı ki, adeta esir etmiştir.

Yapılan gayretler sonucu, kısa zamanda işler yoluna girmeye başladı.

Gece gündüz kuruyemişçi dükkanında kalan Enes, günün 24 saati işiyle meşgul oldu. Bu iş öylesine bir iş ki, ne tatili var ne de bayramı. Kuruyemiş dükkanı bir saat dahi boş bırakmaya gelmiyordu.

Mal almak ve acil işler için öteye beriye gitmek gerektiğinde, Esmâ dükkana bakmak zorunda kalıyordun İş ve ev hayatı kan-kocanın bütün dünyalarını fazlasıyla dolduruyordur artık.

Yeni hayatları pahalıya mal olmuştur ama evlilikleri de kurtulmuştur.

68 Mutlu Bir Yaşam Hedefleyenler İçin Evüüğe Hazırlık Rehberi

Sanal Eş Arama Umutları

Baş döndürücü teknolojik gelişmelerle birlikte insan ilişkilerinde büyük değişiklikler olmaya başladı. Bu ilişkilerin yerini, internet ortamındaki sanal ilişkiler almaya başladı.

Kitle iletişiminin ve bilgisayarın insana kazandırdığı sayısız imkânların yanı sıra, teknolojik gelişmeler bir çok değeri de alıp götürüyor, insanı sosyal hayatından, çevresinden, arkadaşından ve ailesinden koparıyor. Daha da önemlisi, kişiliğinde yaptığı tahribattan dolayı insanı yalnızlığa sürüklüyor.

Yalnız kalan insan, içindeki boşluğu doldurabilmek için, "sanal âlem"e dalıp farklı arayışlara yöneliyor. İçindeki boşluğu televizyonla, bilgisa-
yarla ve cep telefonuyla doldurmaya çalışıyor.

Kişinin içe dönük sanal arayışları ona birtakım rahatlıklar sağlıyor ola-
bilir, insan sanal âlemle öylesine bütünleşiyor ki, yaptıklarıyla mutlu oldu-
ğunu sanıyor ve onunla meşgul olduğu süre de müthiş bir haz alıyor.

Ancak, benliğiyle baş başa kaldığında, kendini bir garip hissetmeye başlıyor. Farklı bir kişiliğe bürünerek ruhsal sıkıntılara giriyor. Gerçek

hayatla sanal hayat arasında bocalıyor. Gerçek insanlarla sanal insan-
ları birbirine karıştırıyor, işin daha vahim yönü, umut bağladığı ve gü-

vendiği insanların ihanetleriyle karşılaştığında da hüsrana uğruyor.

Teknolojik gelişmeler, insanlık için büyük bir nimet. Kontrol altında tutulduğu müddetçe herkes ondan yararlanabilir. Ancak bu güzel ni-
metleri kontrol altında tutamayıp hoyratça kullanmaya kalkışanlar, fay-
dadan çok zarar görürler.

Eskiden Mektuplaşmalar Vardı

Bir zamanlar mektup arkadaşlıkları vardı. En güzel kelimeler, en an-
lamlı cümleler seçilerek kağıtlara dökülürdü. Umutla ve merakla mek-
v

Teknolojik gelişmeler, insanlık için
büyük bir nimet. Kontrol altında
tutulduğu müddetçe herkes
ondan yararlanabilir.

Dördüncü Bölüm 69

tupların cevapları beklenirdi. Bu kültür öylesine yaygınlaşmıştı ki ede-
biyat alanına bile girmişti. Mektuplaşma kültürü, başlı başına bir sanat
dalı olmuştu. Yakın tarihe kadar mektup kültürüyle iç içe yaşıyorduk.
Telefonların yaygınlaşmasıyla birlikte mektuplaşma kültürünün yerini,
"mesajlar ve sözel anlatımlar." aldı.

Eskiden çok yaygın olan bir söz vardı: "At, avrat, silah." Şimdi bu
ifa-
denin yerini, "araba, avrat, cep telefonu" aldı.

Cep telefonu konuşma ihtiyacından öte, bir alışkanlık haline geldi.
Dünyada en çok cep telefonu kullanan ülkeler arasında dördüncü sırada-
yız. İnsanlar, kişiliklerini cep telefonlarıyla ispatlar hale geldiler.

Son gelinen nokta, çok daha farklı bir görünüm sergiliyor. Gençler,
internette yapılan "çetleşme"lerle kendilerini bambaşka bir sanal dün-
ya içerisinde buluyorlar. Yüzünü görmediği, sesini duymadığı, yaşını-
başını bilmediği, dilini, dinini, hatta cinsiyetini dahi bilmediği
insanlarla

uzaktan uzağa ilişkiye giriyorlar.

Genelde yalanlar, kandırmacalar ve ihanetler üzerinde kurulan bu
sanal ilişkiler bir maceradan öteye gitmiyor. Bu sanal ilişkiyi
önemseyip
iş i evliliğe kadar götüren olmakla birlikte bunlar pek azınlıkta.

Sanal Âleme Rağbet Neden?

Sanal âleme rağbet eden insanların psikolojik ve sosyolojik halleri
incelendiğinde birçok nedenler sıralanabilir. Bizi ilgilendiren iki
önemli
neden üzerinde kısaca duralım.

Bunlardan birincisi; herkeste var olan "merak duygusu"dur. Merak duygusu, sağlıklı ve sağlıklı her insanda var olan bir duygudur, insan bilmediği şeyleri merak edip öğrenmek ister.

Burada önemli olan, davranışlarını kontrol altında tutabilme iradesini gösterebilmektir. Bu iradeyi gösteremeyen ve bağımlı hale gelen kişiler, hem kendilerine hem de çevrelerine sorun olurlar.

İkincisi; sosyal hayatta kendilerini ifade edemeyen, içine kapanık, ruhsal sorunları ve davranış bozuklukları olan, bastırılmış duygulara sahip kişilerdir.

70 Mutlu Bir Yaşam Hedefleyenler İçin Evliliğe Hazırlık Rehberi

internette "çatlaşma yaparak" sanal âleme kendini kaptıranlar üzerinde psikolog ve sosyologlar devamlı araştırmalar yapıyor, bu insanların kişilik ve ruhsal dünyalarını devamlı inceliyorlar ve çok enteresan sonuçlar çıkıyor.

Daha sonraki sıralamalarda ise, gerçek hayattan kaçanlar, cinsel problemleri olanlar, kişiliği oturmamış zayıf karakterli insanlar, bastırılmış duygularını ortaya koyamayanlar ve çeşitli komplekslere sahip olanların yanında, yukarıda da belirttiğimiz gibi sırf merak duygusundan dolayı bu işe yönelenler çoğunluğu teşkil ediyorlar.

Sanal Âlemden Evliliğe Gidilir mi?

Sanal arkadaşlık yapıp da evlenenler az da olsa var. Yapılan bu evliliklerin sağlıklı olup olmadığı pek bilinmiyor.

internet teknolojisi bizde yeni geliştiğinden ne gibi sosyal rahatsızlıklara yol açacağını ileriki zamanlarda daha iyi göreceğiz. Şu anda var olan şekliyle olumlu yönleri yanında, olumsuzlukları daha fazla öne çıkıyor.

Bu bağlamda, internet dünyasının sanal âlemi içerisinde eş arama girişimlerini hiç doğru bulmuyoruz. Evlilik gibi ciddi bir kurumun temellerini bu sahte dünya içerisinde arayanlar, körü körüne kendilerini maceraya atmış olurlar.

Gazete ve televizyonlardaki evlilik ilanları, internet dünyasındaki çetleşmeler ve diğer sanal arkadaşlıklar, tamamıyla "para tuzaklarıdır. Bu tür girişimler, insanların yalnız paralarını almıyor, aynı zamanda umutlarını ve güzelim duygularını da alıp götürüyorlar.

Sanal âlem içerisinde gerçek hayat arkadaşı bulmak tamamen şans işi. Sağlıklı ve mutlu bir evlilik yapma ihtimali çok azdır, hatta tamamıyla-

la bir risktir diyebiliriz. Bir ömür boyu beraber olacağınız insanı, bu sahte dünya içerisinde arayıp riske girmeye değer mi?

Diğer yönüyle, sanal âlemde gerçek sevgi yoktur. Evliliğin içtenliğini, sıcaklığını ve samimiyetini bulmak imkânsız gibidir. Bu nedenle teknoloji, bize kazandırdıklarından daha fazlasını alıp götürüyor.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM 71

Bilgi çağının bize kazandırdığı bu güzel imkânın alt yapısını yeterince bilmediğimizden, "biz onu kullanacağımıza, o bizi kullanıyor." Bu nedenle, evlilik öncesinde alınması gereken tedbirlerin, sanal âlem içerisinde aranmasının doğru olmayacağını söylemek zorundayız.

Bu söylediklerimizin başka bir boyutunu ortaya koyan garip bir olayı birlikte okuyalım.

"W

internetten evlilikle ilgili araştırma yaparken, ilginç bir] yazıya rastladım.

Evlenmek isteyen bir bey, evlilik merkezlerinden birine gidip form dolduruyor. Formdaki tüm soruları cevaplandırıyor. Kendi özelliklerini ve eş olarak seçeceği kadında aradığı özellikleri tek tek sıralıyor.

Bir süre sonra, aradığı özellikteki bir bayanla buluşması için, evlilik merkezine çağırılıyor. Aynı şekilde bayan da çağırılıyor. Her iki aday, sevinç içinde evlilik merkezine gidiyorlar.

Kendilerine tahsis edilen mekanlarda beklemeye koyuluyorlar. Tanışmak için sabırsızlıkla beklerlerken buluşma anı geliyor.

Bir de ne görsünler?

Karşılarına önceden evli olup da, şimdi boşandıkları eşleri çıkmasın mı?

Evlenecek Hanımın Tahsil Durumu

İlim tahsili, kadın ve erkeğe farzdır.

Hadis

Evlenecek hanımın tahsil durumu, evlenecek beyin sosyal konumuna bağlı olmakla beraber; yaşadığımız çağın gereği olarak "bilinçli ol-

72 Mutlu Bir Yaşam Hedefleyenler İçin Evliliğe Hazirlik Rehberi'

7,

mak" artık herkes için zorunlu hale geldi. Tahsilli olan erkek veya kı^,

elbette eşinin de tahsilli olmasını ister. Aynı şekilde, dindar olanın da

evleneceği eşinin dindar olmasını istemesi gayet doğal bir davranış. Buradan şöyle bir sonuç çıkaranlar olabilir. "Okumuş okumuşla, cahil cahille mi evlensin?" Mantık olarak bu önerme doğru olabilir.

Ancak, bilgilenmede eşdeğerlik aranmaz. Hele günümüz şartlarında hiç aranmaz. Normal hayat sürdürmek isteyen her insan, hangi konumda olursa olsun bilinçli olmak zorundadır. Çünkü, yaşadığımız çağın adı "bilgi çağı"dır. Bu çağda kadın-erkek ayırımı yapmadan herkes asgari bilinç seviyesinde olmalıdır, aksi takdirde hayatını sürdürmesi zor olur.

Özellikle, "aile sorumluluğu"nu yüklenecek eşler için bu durum çok daha fazla önem arz ediyor. Evin ekonomik geçiminden tutun, çocukların sağlıklı büyümelerine kadar her şey için en azından "genel bir bilin-

ce" sahip olunması gerekiyor. Konumuzun detaylarına girmeden, burada çok önemli bir durumu açıklamamızda yarar vardır. Eş seçiminde, "Beylerin seçme hakkı oluyor da, hanımları n neden olmuyor?" sorusu sorulabilir. Önce bu durumu açıklamaya çalışalım.

Evlilik müessesesinde, eş seçimiyle ilgili dünyanın her tarafında uygu-

lanan "doğal bir kanun" vardır. Pratikte uygulanan bu kanuna göre; "erkek talep eden, kadın da talep edilen" bir varlık olarak kendini gösteri-

yor. Biz istesek de istemesek de bu kural böyle işliyor, istisnalar olabilir

ama dünyanın her tarafındaki uygulamalar aşağı yukarı bu şekilde kendisini gösteriyor.

Bu kurala ister "erkek egemenliği", ister "gelenek" isterseniz de "ilâ-

hî kanun" deyiniz; kanun böyle işliyor. Buna göre eş seçiminde, ilk adımı atan ve evliliğin öncülüğünü yapan erkektir.

Cehaletin Getirdiği Kırılmalar

Çevrenize şöyle bir bakın. Bütün kötülüklerin, cinayetlerin, geçimsizliklerin ve boşanmaların temelinde "cahillik" yatmıyor mu? Aileden başlayarak toplumun her alanında "yozlaşmaların yaşanması" cehaletten kaynaklanmıyor mu?

Dördüncü Bölüm 73

Saygı ve sevginin giderek azalması, cehalet değil mi?

Çocuk ölümlerinin çoğalması, cahillik değil de nedir?

Başımıza ne geldiyse cahillikten gelmiştir. Haksızlıkların, yolsuzlukların, sömürünün ve zulmün olduğu yerde mutlaka cahillik vardır. Özellikle kadının cehaleti, toplumun ve insanlığın cehaletidir.

Çünkü, "kadın yalnız çocuk doğurmaz, aynı zamanda insanlığı ve toplumu da doğurur." Dünyayı idare edenleri, insanlığa hizmet edenleri kimler doğurmuştur? Anneler yalnız doğurmuyorlar, doğurdıkları evlatları eğitip büyütüyorlar da...

Dünyaya gelen insan yavrusunun ilk bakıcısı ve hayata hazırlayıcısı anneler değil mi? "Anneden daha etkili eğitimci var mı?" Erkeğin en yakın dostu ve sırdaşı kadın değil mi? Bu açıdan, "ailenin, insanlığın ve toplumun teminatı kadınlar"dır.

Her şeyin temelinde kadın olduğuna göre, evleneceğiniz hanımın bilgili olması ve sorumluluk taşıyabilecek bilince sahip olması zorunluluğu kendiliğinden ortaya çıkıyor.

Bilgiye herkesin mutlaka ihtiyacı vardır, bu genel bir kavramdır. Kadın-erkek arasında bir tercih yapacak olursak, kadının bilgiye ihtiyacı daha fazladır.

Kadınların Okumasını Ne

Engelliyor?

Kadınların okumasını engelleyen ana faktör cahilliktir.

İkinci engel ise, geleneklerimizden kaynaklanan uygulamalardır.

Gerek beşeri ve gerekse ilahî sistemlerin hiçbirisi, kadının okumasına karşı değildir. Bilakis bütün sistemler kadının okumasını teşvik ediyor, hatta mecbur tutuyorlar.

Gerek beşeri ve gerekse ilahî sistemlerin hiçbirisi, kadının okumasına karşı değildir. Bilakis bütün sistemler kadının okumasını teşvik ediyor, hatta mecbur tutuyorlar.

#^

74 Mutlu Bir Yaşam Hedefleyenler İçin Evüğe Hazırlık Rehberi

Ancak, uygulamadaki geleneksel anlayış, "beşeri ve ilahî sistemler"in önüne geçebiliyor. Hele bizim gibi geri kalmış ülkelerde, bu anlayışın çok daha etkili olduğunu görüyoruz.

Vahim olan başka bir anlayış da, "gelenekle dinin birleştirilmesi"dir. Ülkemizde yığın olarak yapılan bu yanlış, maalesef kasıtlı olarak "dine

fatura ediliyor." Oysa mensubu olduğumuz "islâm d i n i" n i n üzerinde durduğu konuların başında, "okuma ve bilgilenme" gelmektedir. Bu yüzden, "islam'ın ilk emri de, okuma ile başlamış"tır.

Gerek Kur'ân-ı Kerîm'in ve gerekse Peygamber Efendimiz'in hadislerinin hiçbirinde, okuma ve bilgilenmeyle ilgili hiçbir cinsiyet ayırımı ya-

pılmadan, "ayet ve hadisler"le bunun önemi sürekli vurgulanır. Nitekim Peygamber Efendimiz; "ilim öğrenmeyi kadın-erkek ayırımı yapmadan, ilim öğrenmeyi herkese farz kılmıştır."

Bir başka hadiste; "Dünyayı isteyen ilme sarılsın, ahreti isteyen ilme

sarılsın. Hem dünyayı, hem ahreti isteyen yine ilme sarılsın." buyurulmaktadır. Anlaşılacağı gibi, öğrenmenin ve bilgilenmenin önünde hiçbir engel yoktur. Yeter ki cehaletin önüne geçebilecek cesaretimiz olsun.

Bu çağda bilinçli olmayan, kullanılmaya ve sömürülmeye mahkûmdur. Günümüzde bilgiye ulaşmak artık eskisi gibi zor değil. Kitle iletişiminin ve

teknolojinin yaygın olduğu bir dünyada, şartlar zor da olsa, okumanın ve

bilgili olmanın her çeşit alternatifi mevcuttur.

Okumak Demek, Diplomalı Olmak mı Demek?

"Geleceğin baş eğitimcileri kadınlarımız" olduğuna göre, evleneceğiniz hanımın mutlaka "bilinçli bir hanım" olması gerektiğini önceki bölümlerde belirtmiştik. Bilinçli olmak demek, sadece okul bitirmek veya diploma sahibi olmak demek değildir. "Okul ve diploma" bu işin bir parçasıdır. Esas olan, kişinin kendini bilmesi ve sorumluluk sahibi olmasıdır.

Amaçsız, ruhsuz, inançsız, kuru bilgiler, çoğu zaman insana fayda yerine zarar verebiliyor. Nice üniversite bitirmiş diplomalı insanlar, ah-

laksızlıkların ve yolsuzlukların en kötülerini yapabiliyor, tahsilli olmaları

sebebiyle kendilerini gizlemesini çok iyi biliyorlar.

Dördüncü Bölüm 75

Böylesine bir bilginin faydalı değil, tamamıyla zararlı olduğu herke-

sin malumudur. Bu tip "diplomalı cahiller" eskiden de vardı, şimdi de

var. Hatta eğitim sistemimizin sürekli değiştirilmesi veyaz-boz tahtası-

na çevrilmesi nedeniyle günümüzde "diplomalı cahiller"in çok daha faz-

la olduğunu görüyoruz.

iyi okullarda okumak, çok iyi eğitim almak önemli değil. Tarihte dikta-

tör zalim "Neron" da çok iyi okullarda eğitim görmüş, en iyi şekilde ye-

tiştirilmiş ama dünyanın en gaddar, en zalim insanlarından biri olmuştu.

Anlatmaya çalıştığımız bilgi, insana ve topluma yararları olan bilgidir;

- > insanı olgunlaştıran,
- > inanç sahibi yapan,
- > Doğruyla-yanlış ayırt ettiren,
- > Kendinden başkasını da düşündüren,

ve toplumun değer yargılarıyla bütünleştirebilen bilgidir. Gerçek

bilgidir.

Alacağınız Hanım Bilgili Olmalı Ama...

Buraya kadar anlattıklarımız, okuma ve bilgilenmeyle ilgiliydi. Kadın-
erkek ayırımı yapmadan herkesin bilgilenmesinin gerekliliğini açıklamaya çalıştık. Burada çok önemli bir konuyu hatırlatmamız gerekiyor. Evleneceğiniz hanım adayı mutlaka okumuş olmalı. Hayatla, gelecekle ilgili her alanda genel bir kültüre sahip olmalı. Çağın ve teknolojinin gerekleri neyse, erkeklerde olduğu gibi hanımlarda da olmalı. Ge-
nelde, bu anlatılanlara itiraz eden olmaz. Burada bizim anlatmak istediğimiz hassas konu şudur:

"Hanımların tahsil yapması ve bilgilenmesi; meslek sahibi olmalarına yönelik olmamalıdır."

Çünkü, kadının fıtratından gelen ve kişiliğiyle bütünleşen bir "kutsal mesleği" zaten vardır. Bu meslek, "annelik"tir. Kadın hangi şartlarda ve hangi konumda olursa olsun annelik mesleğinden vazgeçemez.

76 Mutlu Bir Yaşam Hedefleyenler İçin Evliliğe Hazırlık Rehberi'

Bu arada zaruret dolayısıyla çeşitli mesleklerde çalışmak zorunda kalan hanımların durumlarına kimsenin bir diyeceği yoktur.

"Annelik mesleği kadının fıtratında var"dır. Bu mesleğin geliştirilmesi ve daha yararlı bir hale getirilmesi için her imkânın değerlendirilmesi gerektiğini vurgulamaya çalışıyoruz. Bu önemli durum, kız evlatları için

kaçınılmaz bir görevdir. Hiçbir kadın, annelik mesleğini küçümseyemez. Bu mesleği küçümseyen bir kadın, kadın olma özelliğini yitirir.

Para kazanmak, mevki sahibi olmak, dışarıdaki işleri yürütmek, evin geçimini temin etmek erkeğin aslî görevidir. Yuvayı sürdürmek, aileyi toparlamak ve geleceğin insanını yetiştirmek de kadının aslî görevidir.

Bu bağlamda, "kadın okumalı ama dışarıya yönelik meslek sahibi olmayı hedeflememeli" diyoruz.

Aşağıdaki minik hikâyemizde bunu daha iyi göreceğiz.

-----^^

İşle Mesleği Arasında Sıkışan Anne \ /x

Mazhar ile Ferhunde yeni evlenmişlerdi. Mazhar, özel] bir şirkette kimya mühendisi olarak çalışmaktadır. Eşi Ferhunde de bir deterjan fabrikasında pazarlama müdürlüğü yapmaktadır. Çocuk oluncaya kadar evlilikleri çok iyi gider. Çocuk olduktan sonra, sorunlar yavaş yavaş kendini göstermeye başlar.

Aile hep birlikte aynı apartmanda oturduklarından ilk zamanlar çocuğa Mazhar'm annesi bakar. Ferhunde'nin çocuk bakımı anlayışı ile kayınvalidenin anlayışı uymadığından zaman zaman farklılıklar ortaya çıkar. Bu durum da kırgınlıklara ve küskünlüklere yol açar.

Sonunda kayınvalide, gelini Ferhunde'nin yaptıklarına karşı; "Yeter senin yaptıkların. Hem çocuğuna bakıyorum, hem de azar işitiyorum. Madem benim yaptıklarımı beğenmiyorsun. Al çocuğuna sen bak!" der.

Kan-koca çocuğa bakacak durumda olmadıklarından eve bir çocuk bakıcısı alırlar. Aynı apartmanda oturduklarından babaanne torununun bakımının yapıp yapılmadığını öğrenmek için sık sık evlerine gider. Bakıcı, çocuğa yeterince bakmadığından kayıinvalidede müdahale etmeye başlar. Bu sefer bakıcı da kayıinvalidıyla tartışır. Olaylar öylesine gerilir ki Mazhar, babasının evinden ayrılıp kiraya çıkmak zorunda kalır.

Kirada serbest kalan bakıcı kız televizyonla, cep telefonu ile ilgilenmekten çocuğu ihmal eder. Bakımsız kalan çocuğun sağlığı bozulmaya başlar.

Durumun farkına varan karı-koca hemen tedbirlerini alırlar. Bakıcı kızın işine son verirler.

Bir süre Ferhunde'nin annesi çocuğa bakar. Kısa zamanda cam sıkıldığından o da bakamayacağını söyler. Daha sonra çocuğu kreşe verirler, orası da olmaz. Çocuğun bakımıyla ilgili ne yaparlarsa yapsınlar bir sonuç alamazlar.

Sonunda Mazhar, çocuğun sağlığı için Ferhunde'nin işinden ayrılmasını, çocukla ve ev işleriyle yakından ilgilenmesini ister. Ferhunde, kocasının bu haklı isteğinin doğruluğunu kabul eder ama iş hayatına alıştığını ve ayrılmasının çok zor olacağını söyler. Üstelik iyi bir konumda olduğunu söyleyerek kocasının bu isteğine karşı çıkar.

Bu karşı çıkışlar zamanla tartışmalara ve geçimsizliklere dönüşür. Bu arada olan masum çocuğa olur.

Kısa Bir Değerlendirme

Burada, işi ile çocuğu arasında sıkışıp kalan bir anne var karşımızda. Ferhunde Hanım, esas işinin annelik olduğunun farkında, ancak, iş hayatına alışmış, insanın alıştığı hayatı terk etmesi öyle sanıldığı kadar kolay olmuyor. Bir tarafta canından bir parça olan çocuğu, diğer taraf-

78 Mutlu Bir Yaşam Hedefleyenler İçin Evliliğe Hazırlık Rehberi'
ta çok sevdiği mesleği var. iş hayatı, annelik mesleğinin ve ev kadınlığının önüne geçmiştir.

Böyle durumlarda, çocuğun eğitimi başta olmak üzere, aile yuvası sarsılma durumuyla karşı karşıya kalıyor, iki mesleği bir arada yürütmek zor olduğundan, hanımların asıl mesleği olan anneliği, birinci derecede önemsemeleri gerekiyor.

Çalışan Hanımla Evlilik Nasıl Gider?

Evlenecek erkekleri en çok düşündüren konulardan biri de, evleneceği hanımın çalışıp çalışmaması durumudur.

Bu konuda "şöyle yapın", "böyle karar verin" şeklinde bir kural belirleyemeyiz. Belirlesek de doğru olmaz. Biz kendimize göre, doğruları ve yanlışları ortaya koyar ve genel değerlendirmelerimizi yaparız. Bu konu ile ilgili kararı, yine kendiniz vermek durumundasınız.

Her çiftin kendilerine göre özel durumları ve farklı konumları olabilir.

Sizler doğruları ve yanlışları öğrendikten sonra, "analiz" yapıp kararı ona göre vermelisiniz.

Bizim kültürümüzde evin geçimi ve aileyi koruma görevi erkeğe verilmiştir. Çağdaş anlayış buna karşı çıkmakla beraber, erkekler bu görevi sürdürmeye devam ediyor. Toplumumuzda bu görevin, erkek için bir "kişilik ve onur" meselesi olduğunu da hatırlatalım.

Değişen hayat şartlarıyla birlikte anlayışlar ve görevler de değişebiliyor. Bu nedenle, kadınların aslî görevi olan çocuk bakımı ve ev işleri

yanında, dışarıdaki çalışma hayatına da talip olduklarından, bitmek tükenmek bilmeyen tartışmaları da beraberinde getiriyor.

Asırlar boyunca erkeğe biçilen rolü kadınlarda yapmaya başlayınca, kadınların görevi daha da ağırlaşmaya başladı.

Kadının Çalışma Statüsü

Ülkemizde çalışan kadınların statüsü iki şekildedir.

Bunlardan birincisi; hiçbir geliri olmayan ve para kazanmak zorunda bulunan çaresiz kadınların çalışması. Hayat mücadelesi veren bu du-

Dördüncü Bölüm 79

rumdaki kadınlar hakkında eleştiri yapmak ve hüküm vermek kimsenin haddi değildir.

Başkasına muhtaç olmama ve aç kalmama endişesiyle çalışmak zorunda kalan bu durumdaki hanımların, nasıl bir hayat mücadelesi verdiklerini ancak yaşayanlar bilir.

İkincisi; ekonomik ihtiyaçları olmakla beraber, "daha fazla kendileri-

ni ispatlamak ve özgür olmak" için çalışma durumunda olan kadınlardır.

Zaten "kadın çalışsın mı, çalışmasın mı tartışması" bu konumda olan kadınlar üzerinde yoğunlaşmaktadır. Bu konumdaki kadının çalışması demek, bir aileye iki ayrı kazancın girmesi, iki ayrı harcamanın yapılması demek oluyor.

Bu durumun, "aile bütünlüğünü ve kutsallığını" zedeleyeceği incındayız. Ailenin bütünlüğünü ve kutsallığını koruyan kadın olduğuna göre, evin temel direği olan kadının aileden ayrılması önemli bir sorun meydana getiriyor.

Kadın Çalışarak Özgür Olabilir mi?

Kadının çalışarak özgür olması, Batılılar tarafından ortaya atılmış bir

anlayıştır. Bunun altında yatan nedenleri de öğrenmek gerekir. Geçmişte Batılılar, kadına öylesine haksızlık ve zulüm yapmışlar ki, şimdi birta-

kım hakları tanıyor görünümüne bürünmüşlerdir.

Batı'dan gelen sosyal ve kültürel değerleri, her yönüyle süzgeçten geçirmeye mecburuz. Bünyemize uyan, kültürel kimliğimizle örtüşen doğruları nereden gelirse gelsin alıp yararlanmalıyız. Ama bize uymayan akımlara karşı, tavrımızı almak zorundayız.

Buna göre Batı dünyasının, çıkar üzerine kurulduğunu açıkça ortaya koymalıyız. Yaptıkları her şeyde "çıkar ve sömürü" vardır. Kadının sahate bir şekilde yüceltilmesi, ona birtakım haklar tanıyor görünümü, çağdaş sömürünün bir başka şeklidir. Bu sömürünün şekli ve çizgileri eskisinden çok farklıdır.

80 Mutlu Bir Yaşam Hedefleyenler İçin Evliliğe Hazır Rehberi

Sonuç itibarıyla Batı dünyası, kadına insan olarak hiçbir dönemde gereken değeri vermemiştir. Kadına iltifat etmiştir ama adaletli davranmamıştır. Kadına "adaletli" davranan, yalnızca "islam dıfıdır.

Batı dünyası, şimdi de kadının hak ettiği nafakayı ödememek için, onu bizzat çalıştırarak kendine ödettiriyor. Kadını yüzyıldan beri yuvasından kopararak adeta bir "meta haline" getirmiş; eşinden, çocuğundan ayırmış; yuvasına ve ailesine karşı olan sevgi ve saygısını unutturmuştur. Ailenin kutsallığıyla birlikte, kendi toplumunun kültürel değerlerini de

yok etmiştir.

Batı dünyası, yaptığı bu yanlışın bedelini çok ağır bir şekilde ödemektedir. Şimdi, aile kurumunu kurtarabilmek ve evliliğe teşvik edebilmek için her yolu deniyorlar. Geleceklerini teslim edecekleri yeni nesilleri olmadığından, eğitimi ön planda tutuyorlar. Aile okulları; ana-baba, hamilelik ve çocuk okulları gibi eğitim kurumları açmak suretiyle açıklarını kapatmaya çalışıyorlar.

Batılıların düştüğü bu yanlışta biz de düşmek üzereyiz. Kadına "özgürlük ve eşitlik vereceğiz" diye onu bir meta haline getirme çabaları maaalesef bizde de başlamıştır.

Şimdi kadın, para kazanarak özgür olduğunu zannediyor ama ne yazık ki patronuna karşı bağımlıdır. Oysa ki, kadının patronuna bağımlı kal-

ması yerine, kocasına ve çocuklarına bağımlı kalması daha iyi değil mi?

Ülkemizde altı milyon insan işsiz kalırken, kadınların ucuz ücretle çalıştırılması ne derece doğrudur?

Kadınların ruhsal ve fiziksel durumlarını hesaba katmadan, onların karma bir şekilde erkeklerle yarışır hale getirilmeleri, "haksızlık ve üstünlük" sağlama olmuyor mu? Kadının işçilerin çoğalması nedeniyle işsiz kalan erkekler sürekli kahvehaneleri, meyhaneleri dolduruyor.

Ailenin fertlerinden biri para kazanıyorsa, biri de onu muhafaza edip korkmalıdır. Bunu en iyi koruyup değerlendirecek olan da kadındır.

Dördüncü Solüm 81

Böylelikle "avare bir topluluk" meydana getirilmiyor mu? Bu avare topluluk, toplumun sosyal dengesini ve huzurunu bozmuyor mu?

Bu durumda kadın para kazanıp, patronuna bağımlı kalarak; özgür mü oluyor dersiniz?

Bu değerlendirmeler neticesinde bizim ortaya koyacağımız önerme şudur: "Ailenin fertlerinden biri para kazanıyorsa, biri de onu muhafaza edip korumalıdır. Bunu en iyi kadındır."

Batı dünyası, kadına insan olarak hiçbir dönemde gereken değeri vermemiştir. Kadına iltifat etmiştir ama adaletli davranmamıştır. Kadına "adaletii" davranan, yalnızca "İslam dini"dir. v''

koruyup değerlendirecek olan da

Kadının Kısa Bir Dönem İçin Çalışması

Ekonomik zorluklar nedeniyle aile toparlanıncaya kadar, kısa bir dönem için kadınların çalışması yaygın bir anlayıştır. Çevremizde bunun

örneklerine çok rastlanmaktadır. Bu masum ve gerekli düşüncenin kendine göre haklı nedenleri mutlaka vardır.

Bilhassa kızların bekârlık döneminde bu düşüncelerle çalışıp çeyiz hazırladıklarını biliyoruz. Evlilik dönemlerinin ilk yıllarında çocuk oluncaya

kadar çalışıp sonra evinin kadını olmasını tasarlamamanın ne sakıncası ola-

bilir? Evliliğin ilk yıllarında ihtiyaçlarını giderebilmek ve rahat bir hayat sü-

rebilmek için bu yola başvurma'nın bir sakıncası yok gibi gözüküyor

Ancak, yapılan araştırmalara göre, bu durumda olan hanımların ortaya çıkardığı bir gerçeği de hatırlatmakta yarar vardır, iş hayatına ve

kalabalık arasına alışan bir insan, aynı durumu daha sonra da devam ettirmek isteyebilir. İşinden ayrılıp evine kapanan bir hanımın kısa bir

zaman sonra iş hayatını ve arkadaşlarını özleyeceği hesaba katılmalıdır.

Evinin ve çocuğunun meşguliyeti dışında eski iş hayatına dönme ve arkadaşlarıyla beraber olma ihtiyacı duyabilir. Evde yalnız kalması, onu

ruhsal yönden sıkabilir. Bazı hanımlar bu durumu kısa zamanda asabi-

82 Mutlu Bir Yaşam Hedefleyenler İçin Evliüğe Hazırlık Rehberi' lirler. Ama aşamayanlar, bir müddet sonra bunalımlara ve huzursuzluklara düşebiliyorlar. Bu tespit herkes için geçerli olmamakla beraber, böyle bir durumla karşılaşılabilir de göz önünde bulundurulmalıdır.

Kadın Evinde, Kendine Göre Bir İş Yapamaz mı?

"Becerikli ve üretken" hanımlar, her zaman kendilerine bir iş bulurlar. Becerikli ve üretken olmak çok ayrı bir meziyettir. Bu bir yaratılış

meselesidir. Bu duyguya sahip olan bir hanım, her zaman kendisine iş bulur. Nasıl ve ne şekilde bulacağını kendi dehasıyla keşfeder ve şartları sonuna kadar zorlar.

Ev hayatındaki işlerinin yanı sıra, evin ekonomisine katkıda bulunmak için yaptığı yığınlarca iş vardır. Sanayi sektörü haline gelen parça başı iş yapma piyasası yaygın halde varlığını sürdürüyor. Özellikle büyük şehirlerde parça başı iş yaparak para kazananların sayısının çok olduğu biliniyor.

Kırsal kesimlerde yaşayan kadınlarsa zaten çalışıyorlar.

Şehirde yaşayan kadınlar dikiş-nakış, boyama, el sanatları gibi işlerin yanı sıra; gereken tahsili yaparak hemşirelik, eczacılık ve öğretmenlik gibi meslekleri de seçebilirler.

Şimdi de çalışan kadınların ana sorunlarını maddeler halinde sıralayalım.

Çalışan Kadınların Karşılaştıkları Zorluklar

- > Aile ortamından kopan kadının, kadınsı duyguları köreliyor; hırçınlaşıyor.
- > Ülkemiz şartlarında çalışan kadın, sokakta ve iş yerinde tacize uğruyor.
- > Bizdeki kanunlar, eski ithal kanunlar olduğundan kadının sosyal güvencesini yeterince sağlayamıyor.
- > Kadınlar, tüketim aracı olarak kullanılıyor.
- > Kadının aldığı ücret yetersiz olduğundan giyimine, ulaşımına, bakıcısına ve diğer ihtiyaçlarına ancak yetiyor.

- > Kreşlerin ve bakıcıların elinde yetişen çocuklar, sevgiden ve ilgiden mahrum kaldıkları için problemli oluyor.
- > Bizdeki çalışma hayatı, kadının hassasiyetini azaltıyor, nezaketini alıp götürüyor.
- > Çalışan kadının annelik duygusu, büyük ölçüde zedeleniyor.
- > Çalışan kadının ruhsal yapısıyla birlikte, fizikî yapısı da yıpranıyor.

- > Sosyal ve kültürel olgunluğa erişemediğimizden, gayri meşru ilişkiler giderek yaygınlaşıyor.

Çalışmayan Hanımların Karşılaştıkları Zorluklar

- > Sürekli evde kalan kadın, ruhsal ve zihinsel bunalımlarla iç içe yaşıyor.
- > Çalışmayan kadın daha fazla tüketici oluyor.
- > Meşguliyeti olmayan kadın, çocuklarına karşı saldırgan davranışlar sergiliyor.
- > Çalışmayan kadın kuşkucu ve şüpheli oluyor.
- > Çalışmayan kadın, kocasının kazandığını tüketiyor görünümüne büründüğü için kocasının ailesi tarafından dışlanıyor. (Özellikle kayınvalideleri tarafından.)
- > Evin içinde hareketsiz kalan kadın çabuk hastalanıyor.
- > Çalışmayan kadının mutsuzluğu, çalışan kadının mutsuzluğundan daha fazla oluyor.

Günümüz Şartlarında Kadının Olması Gereken Durumu

- > Kadın ev işleri haricinde, sosyal ve kültürel etkinliklere katılmalı.
- > Kendisine, kocasına ve çocuklarına yararlı olabilmesi için kültürel yönden sürekli kendini yenilemeli.
- > Ekonomik yönden üretken olması ve kendine güveni olabilmesi için fitratına uygun işler yapmalı.

84 Mutlu Bir Yaşam Hedefleyenler İçin Evliliğe Hazırlık Rehberi

- > Kültür, sanat, edebiyat gibi alanlarda kabiliyeti olan hanımlar, ev ortamında becerisini geliştirmeli.
- > El becerileri alanında evinin bütçesine katkıda bulunmalı.
- > Kocasını işte olduğu için, çocuklarının oyun ve gezme ihtiyacını gidermeli.
- > Tasarruflu olabilmek için çevrede daha ucuz ve kaliteli malları araştırıp kocasını yönlendirmeli.
- > Çocuklarını yetiştirdikten sonra boşluğa düşmemesi için mutlaka kendine bir uğraş bulmalı. En azından gönüllü bir kuruluştaki aktif görev almalı.
- > Fitratına uygun işlerde kadının çalışmasının hiçbir sakıncası olamaz.

Kadınlar Kadınlık Sanatını, Erkekler de İdareciliği Öğrenmeli

Kadın ve erkek arasındaki uyumun sağlanmasında, her iki tarafın doğuştan gelen özelliklerinin de etkisi var. Hayatın devamı ve huzurun sağlanması için bu fitrî özelliklerin önemi büyüktür.

Kadın ve erkek, birbirlerini tamamlayan varlıklar olmakla beraber genel kanı, erkeklerin hayatın belli bölümünü, kadınların ise tümünü temsil ettiği şeklindedir.

Erkeklerin hayatı dışa yönelik olduğundan, fitratları gereği "idareci" olmak zorundadırlar. Dışarıdaki sorumlulukları yanında, evi idare etmek ve "otorite"yi sağlamak da erkeğe düşmektedir.

Kadınlar ise, neslin devamını sağlamada birinci derecede oldukları

için taşıdıkları sorumluluklar, erkeklerinkinden daha fazladır. Ayrıca, kocasına karşı olan görevlerinin yanında yavrusunu büyütmesi, bitmek tükenmek bilmeyen ev işlerini yürütmesi başlı başına bir meslektir. "Aslında meslekten de öte bir sanattır."

Kadın, her şeyden önce bir "anne" adayıdır. Yaratılışında bulunan özveri, fedakarlık, sabır, merhamet, sevgi ve hoşgörü gibi güzel hasletler, annelik vasfıyla bütünleştğinde, asıl değeri işte o zaman ortaya çıkıyor.

Dördüncü Bölüm 85

Her şeyden önce kadın, evinde eğitimcidir, pedagoğdur, hemşiredir, doktordur, temizlikçidir, aşçıdır, arkadaştır, dert ortağıdır, kısaca evin

hakimidir... Allah, tüm bu özellikleri kadına vermiştir.

Bütün bu görevlerinin yanı sıra, kadının üstlendiği bir başka görevi daha vardır ki; o da ekonomik şartların doğal sonucu olarak, iş hayatına atılmasıdır. Bu durum "ev hanımı" anlayışını farklı bir alana yöneltmiştir.

Kadının çalışması, ekonomik açıdan kadına bazı kolaylıklar sağlamakla birlikte, ruhsal yönden bir çok olumsuzluğu da beraberinde getirmektedir.

Deneme-Yanılma Evlilikler

Günümüzde yapılan evliliklerin çoğu, deneme-yanılma yoluyla yapılan evliliklerdir. Gençler evlenme çağına geldiklerinde, ebeveynleri çocuklarını evlendirmek ister, gençlerde birbirlerini görüp beğenir ve evlenirler.

Daha sonra hem erkek, hem de kadın kendine ait görevleri deneme-yanılma ile öğrenmeye çalışıyor. Bu durumda, eşlerin en verimli yılları deneme ve yanılmalarla geçip gidiyor.

Eski aile kültürümüzde, evin danışmanları konumunda olan büyükbaba, büyükanne, amca, hala, teyze gibi deneyimli insanlar vardı. Bu insanların hepsi bir arada otururlardı. Bu aile ortamı, hayata yeni atılan

çiftler için büyük bir güvenceydi. Onlar, genç evlilere her konuda yardımcı olurlar, sorunlar büyütülmeden aile içinde halledilirdi.

Günümüzde ise, şartlar çok değişti. "Modern aile" denilen "çekirdek aile"nin fertleri, kendi kaderleriyle baş başa bırakıldı. Bu yüzden artık

evlenecek gençler, kendi ihtiyaçlarını kendileri gidermek zorundalar. Yeni nesil hayatı ve evliliği bilmediğinden devamlı arayış ve bunalımlar içerisinde bocalayıp duruyor.

Bu bağlamda, evliliğin ve ailenin ne olduğu, ailenin kutsallığının nereden geldiği, karı-koca sorumluluklarının neler olduğu, ev geçiminin nasıl sağlanacağı, çocuk eğitiminin nasıl verileceği, akrabalar arası dengelerin

86 Mutlu Bir Yaşam Hedefleyenler İçin Evliliğe Hazırlık Rehberi nasıl kurulacağı, komşuluk ilişkilerinin nasıl sürdürüleceği, kadın ve erkeklerin sorumluluklarının neler olduğu, ev düzeninin nasıl olması gerektiği gibi-

bi konularda bilinçlenmeye her zaman ihtiyaçları oluyor.

Kadınlık Sanatı Öğrenilebilir mi?

Kadınlık sanatı elbette öğrenilebilir.

Bu nasıl olacak?

Bu iş öyle zannedildiği kadar kolay değil tabi. Çünkü ülkemizde maa-
lesef, evlilikle ilgili ciddi anlamda kurum ve kuruluşlar
bulunmamaktadır.

Yeni evlenecek kişiler, bilinçlenmek istiyorlarsa kişisel
çabalarıyla,
kitaplardan, seminerlerden, danışmanlardan, aile içindeki anne-baba ve
diğer büyüklerden faydalanabilirler.

Son dönemlerde evlilik müessesesiyle ilgili birçok kitap yayınlandı.
Ayrıca televizyon, radyo gibi kitle iletişim araçlarıyla evlilik ve aile
ko-

nularında yaygın eğitim programları yapılmakta. Bunların yanında az da
olsa bazı gönüllü kuruluşların "rehberlik ve danışmanlık" servislerinden
ve eğitsel konferanslarından da yararlanılabilir.

Kadın, kendi vafına uygun görevleri öğrenirken, eşine karşı olan so-
rumluluklarını da öğrenmelidir. Eşler arasında, "iki gücün tek güç hali-
ne gelebilmesi" için bilinçli ve tedbirli olmak, günümüz şartlarında da-
ha da önem taşıyor.

Bir kadın, anneliğin ne kadar kut-
sal bir görev olduğunu kavrayamaz-
sa, kadınlık vafını da kavrayamaz.
"Cennet annelerin ayağı altındadır."
düsturu kadınlar için değil, anneler i-
çin söylenmiştir. Bu açıdan, bir kadın
önce annelik duygusunu kavramalı.
Kadını kadın yapan bu vafıdır.

Bununla beraber cinsel konuları
da kitaplardan öğrenmeyi denemeli.

Kadın, kendi vafına uygun
görevleri öğrenirken, eşine karşı
olan sorumluluklarını da
öğrenmelidir.

Dördüncü Bölüm 87

Bu mesele çok hassas bir mesele ol-
duğundan bilinçli ve temkinli hareket
etmek gerekiyor. Ülkemizde istismar
edilen konuların başında "cinsellik"
geldiğinden kadın ve erkek, kendi ö-
zel gayretiyle bu konuyu araştırıp
öğrenmelidir. Bu konu ile ilgili piyasa-
da yeterince kitap vardır. Kitabı bilgi-
lerle, bu mesele halledilebilir.

Erkeğin İdareciliği

En kıymetli varlık olan kadın ve erkek, aynı değerlere sahip olmakla
beraber, "mizaçları" bakımından farklıdırlar. Kadının fitratından
gelen
yumuşak başlılık, erkekte genellikle yoktur. Dolayısıyla erkeğin sert mi-
zacı da kadında bulunmaz. Evlilik sonrasında, sert ve yumuşak mizaç-
lar birleştğinde, eşler olgunluğa ulaşır ve "orta yolu" bulurlar. Yüce
di-
nimiz de her şeyin orta yolunu tavsiye etmiyor mu? Aşırılıklardan,
ifrat

ve tefritten kaçınmamızı emretmiyor mu?

Erkeğin görevlerinin başında, "adil olmak" ve "dengeleri" sağlamak gelir. Dengeleri sağlayabilmek için de bir erkeğin "idareciliği" bilmesi

gerekiyor. Bir erkek önce kendisini, sonra da hanımını ve aile efradını nasıl ve ne şekilde idare edeceğini öğrenmelidir. Zaten sorun çözme aslında erkeğin fıtratından gelen bir özelliktir.

Genel olarak, kadın ve erkek her işi yapabilir. Burada önemli olan "fıtraf'a uygun işlerin yapılmasıdır. Meselâ, bir kadın ağlayan çocuğunu kolayca susturabilir. Bu, kendisine yaradılıştan verilen bir özelliktir.

Aynı çocuğu babası onu kolaylıkla susturamaz. Bu yüzden kadınlık sanatı kutsal bir görevdir. Çünkü kadınlar, yaptıkları işi başkalarına be-

ğendirme duygusu içerisinde yaparlar. Bu duygunun adı da "sanaftır.

Sonuç itibariyle günümüzde kadın ve erkek her işi yapmaktadır. Ancak, daha güzeli yapma işlevi, mizaca göredir. Herkes kendi mizacına uygun sorumluluğunu hakkıyla yerine getirirse, görevini tam ve eksiksiz yapmış olur.

V

Hayatını aldıklarınla kazanırsın
ama verdiklerin üzerine bina
edersin.

W. Churchill

88 Mutlu Bir Yaşam Hedefleyenler İçin Evliliğe Hazırlık Rehberi
Paylaşmaya Hazır mısınız?

Hayatını aldıklarınla kazanırsın ama
verdiklerin üzerine bina edersin.

W. Churchill

Bilinen bir atasözünü, evliliğe uyarlayacak olursak; "Evlenmeden önce bir genç, her şeyi keser gibi kendine yontar. Evlendikten sonra ise, testere gibi bir kendine bir eşine yarayacak şekilde ayarlar." Bu anlayışla yapılan evlilikler, uzun, ömürlü ve sağlıklı olur.

Evlenip, mutlu bir yuva kurmayı düşünüyorsunuz. Hayatınızı, birikimlerinizi, alışkanlıklarınızı, evinizi, ekmeğinizi, yatağınızı, zevklerinizi, duygularınızı, inançlarınızı eş olarak seçeceğiniz insanla paylaşmaya hazır mısınız? Evleninceye kadar, hep kendiniz için çalıştınız. Bütün enerjinizi, emeğinizi kendiniz için harcadınız. Ne yaptıysanız, hep kendiniz için yaptınız.

Şimdi evlilik çağına geldiniz. Kendinize bir eş seçeceksiniz. Bekârlık hayatından evlilik hayatına geçmeye hazır mısınız? "Ben" yerine, "biz" olma olgunluğuna geldiniz mi? Eşiniz olacak insanla hayatı, yani ortak yaşamı paylaşmaya hazır mısınız? Cevabınız "evet" ise, okumaya devam edebilirsiniz.

Paylaşma Ne İle Olur?

Paylaşma, "özveri" ile olur. Özveri becerisini gösterebilen insanlar, evlilik hayatlarında mutlu olurlar. Hayatlarını, varlıklarını, zamanlarını

hatta canlarını dahi vermeye hazır olan eşler, arzu edilen ve hedeflenen evliliği yapmış olurlar. Maddî ve manevî varlıklarını karşılık beklemeden

paylaşan eşler, çok şey kazanırlar. Şeyh Sadi Şirazî'nin dediği gibi:
"Bir

mum, diğer bir mumu tutuşturmakla bir şey kaybetmez."

Biz de diyoruz ki, eşler birbirlerine karşı maddî-manevî varlıklarını vermekle bir şey kaybetmezler, aksine çok şey kazanırlar. "Özveri ve paylaşma" becerisi yalnız mutlu bir evlilik için değil, hayatın her alanın-
da gereklidir ancak özellikle çiftler arasında bunun yeri çok ayrıdır.

Dördüncü Bölüm 89

Başarılı olmuş insanların hayatlarını incelediğimizde, ömürlerinin büyük bir kısmını "özveri" ile geçirdiklerini görürüz. Başarıyı yakalayabilmek için karşılık beklemeden zamanlarını vermişler, emeklerini sergilemişler, fedakârlıklarını ortaya koymuşlar, belki de ömürlerinin en verimli çağlarını harcamışlar. Hedeflerine ulaştıktan sonra da, bu fedakârlıklarının karşılıklarını elbette görmüşlerdir.

Burada anlatmaya çalıştığımız, uzun ömürlü ve sağlıklı bir evlilik için "özveriyi ve paylaşmayı" içimize sindirebilme gücünü ortaya koyabilmektir. Üstat Necip Fazıl Kısakürek; "Elde ettiklerinizle kazanır gibi görünür-sünüz ama başkalarıyla paylaşmadıkça hayrını göremezsiniz." diyor. Anlatmak istediğimizi bir cümleyle özetleyecek olursak; mutlu bir yuva kurmak isteyen, önce özveriyi, sonra da paylaşmayı içine sindirmelidir.

Paylaşanlar ile Paylasa mayan la rın Durumları

Ahrette melekler, bir adamı sorgulamaya başlarlar. Adam, sorgulanmaya geçmeden önce, "Cennet ve cehennemi görmek istiyorum." der. Sorgu melekleri, adamın bu isteğini kabul ederler.

Görevli melekler, adamı alıp önce cehenneme götürürler. Bir grup insan, büyük bir tencerede pişmekte olan yemeğin etrafında toplanmış, bağırışmaktadır. Bu insanların hepsi tedirgin ve huzursuzdur. Açlıktan, sefaletten perişan halde, kazanın etrafında dolanıp dururlar. Her birinin elinde kocaman kaşıklar vardır. Kaşıkları tencereye sokup dolduruyorlar fakat kaşıkların sapı büyük olduğundan bir türlü ağızlarına götüremiyorlardır. Karınlarını duyuramadıkları için de bağırışıp dururlar.

Sonra da görevli melekler, adamı cennete götürürler. Aynı şekilde orada da büyük bir tencere kaynamaktadır. Tencerenin etrafında insanlar sıralanmış, neşeli neşeli otururlar. Hepsi de huzurlu ve sakindir. Onların elinde de kocaman saplı kaşıklar vardır ama bu insanlar ne bağırışırlar ne de açlıktan dolayı yakınırırlar.

Adam, bu iki görüntü karşısında şaşırır. Görevli meleklerle; "Bir şey anlamadım." der. "Her şey birbirinin aynı ama cehennemdekiler açlık-

90 Mutlu Bir Yaşam Hedefleyenler İçin Evliüğe Hazirlik Rehberi
tan feryat ediyorlar, buradakiler gayet rahat ve neşeli." Bunun üzerine, görevli melek şöyle açıklama yapar; "Cehennemdekiler bencil, çıkarıcı, yalnız kendilerini düşünen, kıskanç insanlar. Cennettekiler ise, paylaşmayı bilen insanlar. Birbirlerine yardım edip, her biri uzun kaşıklarıyla karşısındakini besleyerek karınlarını doyurduklarından rahat ve huzur içerisinde dirler." der.

Beşİncİ Bölüm

Var Olmamızın Amacı Nedir?

"Varolmamızın amacı nedir?" sorusuna çok çeşitli cevaplar verilebilir. Bu cevaplar içerisinde esas olan cevabı bulmaya çalışalım, insanın doğumu ile başlayan "var olma mücadelesi", ölümüne dek aralıksız devam ediyor.

İnsanoğlu, çocukluk döneminde oyun oynama özlemini; tahsil hayatında meslek öğrenme çabasını, iş hayatında başarı kazanma arzusunu elde edebilme uğruna her zorluğa göğüs germek zorunda kalıyor.

Para kazanabilmek, mal-mülk edinebilmek ve rahat bir hayat sürdürebilmek için çeşitli yollara başvuruyoruz, iyi bir evlilik yapabilmek ve çocuk sahibi olabilmek için, bir ömür boyu çalışıp didiniyoruz.

Elbette bu uğraşlarımızın çeşitli amaçları vardır. Bu amaçlar kişilere göre değişiklik göstermekle birlikte esas olan amaç, tektir. Bir ömür boyu çalışıp didindiğimiz bu "amaç", tek bir kelimedede toplanıyor. Bu sihirli kelime "mutluluk"tur.

Evet, umutlarımızın, duygularımızın, üzüntülerimizin, çalışmalarımızın altında yatan gerçek amaç; "mutlu bir hayat" yaşayabilme arzusudur. Bütün semavî dinlerin amacı da, insanı iç huzura kavuşturup mutlu etmek değil midir?

92 Mutlu Bir Yaşam Hedefleyenler İçin Evliliğe Hazirlik Rehberi'
"Mutluluk" Önemli midir?

İnsanoğlunun ruhsal ve bedensel ihtiyacı için mutluluk, olmazsa olmaz kurallardan biridir. Çünkü insan, mutlu olduğu sürece varlığının farkına varır.

Mutlu olmayan kişilerin ne amacı, ne üretkenliği, ne başarısı, ne de sağlıklı bir hayatı olur. Bu kişiler, olaylara ve insanlara devamlı olarak

olumsuz bakarlar. Böylelerinin kendilerine zararı olduğu gibi, yakınları-

na ve çevresine de zararları dokunur.

Bu kişilerin "bio-kimyalarında" da büyük değişimler olur. Stresten ötürü, kan dolaşımı bozulur. "Adrenalin bezleri" beyni olumsuz yönde etkileyip adrenalin bezinin normalden fazla çalışmasını sağlar. Bu bezler, kana sürekli "adrenalin hormonu" salgılar. Bunun neticesinde, kalp atışları hızlanır, tansiyon yükselir. Ciğerlerde stok edilmiş enerji kana

karışır ve bu sefer de sindirim sistemi bozulur.

Bu fiziksel rahatsızlıkların yanında çok daha etkili bir başka rahatsız-

lık da beyinde oluşur. Kişinin mutsuz ve stresli hali süreklilik gösterdi-

ğinde insan daha da çıkmaza sürüklenir. Bedensel ve ruhsal hastalıkların ardı arkası kesilmez.

Bu açıklamalar gösteriyor ki, başarılı bir hayat sürdürebilmek ve sağlıklı bir evlilik yapabilmek için, insanın mutlu olmaya, daha doğrusu kendi kendini mutlu etmeye ihtiyacı vardır.

Mutlu Olmak İçin Neler Yapmalı?

Mutluluğun gerekliliğini anladık. Zaten bunu hepimiz kabulleniyoruz.

Peki bu mutluluk denen olguyu nasıl yaşayacağız? işte tüm mesele burada. Bir ömür boyu bunun peşinden koşuyoruz. "Nasıl mutlu olacağız?" sorusunun karşılığını bulmak için çabalıyoruz.

Mutluluk bir yaşam biçimi olduğuna göre, onu yaşayabilmek için "nasıl" ve "ne şekilde" hareket edilmesi gerektiğini bilmemiz gerekiyor. Ama-

cımız, "sağlıklı ve mutlu bir evlilik" olduğuna göre, bunu sağlamanız için si-
ze sunacağımız, iki kere ikinin dört ettiği gibi bir formül yok. Kitabın
tümü
okunduğunda, merak edilen soruların cevapları da ortaya çıkacaktır.

Beşinci' Bölüm 93

Ancak, burada üç ana kuraldan bahsedebiliriz.

İnsanî davranışların tümünü göz önünde bulundurduğumuzda, kişi
kendi hayatı için bir "hedef" belirlemeli. Kendine hedef belirlemeyen
in-
san, ne istediğini ve ne yapacağını bilemez.

Hedef belirlenmesinden sonraki ikinci unsur "planlı ve programlı ça-
lışma"dır. Burada 24 saat, gece-gündüz süren bir çalışmadan söz etmi-
yoruz. Meşru şartlar içerisinde, alın teriyle meydana gelen bir çalışma-
dan bahsediyoruz. Program dahilinde yapılan bir çalışmanın neticesin-
de, ne kadar ağır zorluklarla karşı karşıya kalsak bile, eninde sonunda
mutluluğu yakalama imkânımız olacaktır.

Bu iki kuralla birlikte, bir üçüncü kural da "denge" unsurudur.

Hedefi belli olan ve meşru şartlar içerisinde canla-başla çalışan in-
san, her alanda dengeleri iyi ayarlamalıdır. Çalışarak pek çok şey elde
edilebilir. Fakat elde ettiklerimizi iyi dengeleyemezsek her şey, "ber-
bat" da olabilir. Evlilik eylemi, bu üç denklem üzerine
oturtulduğunda,
hedeflenen "sağlıklı ve mutlu evliliğin" alt yapısı da gerçekleşmiş
olur.

Bu üç ana kuralı benimseyen, evlilikle birlikte hayatının diğer
alanla-
rında da "mutluluğu" yakalama şansını elde eder. Tabi, bu arada mutlulu-
ğa cân-ı gönülden inanması ve bu uğurda mücadele vermesi şartıyla...

Mutlulukla İlgili Önemli Sözler

> Hayat boyu insanı mutlu edecek üç olay vardır: Saliha bir kadın,
ulaşım için binek aracı, rahat edebileceği bir mekan.

Hadis

> Aynı dili konuşanlar değil, aynı duyguları paylaşanlar mutlu olurlar.

Hız. Mevlâna

> Konfüçyüs, mutluluğun şartını dört unsorda topluyor: Sağlık,
güven, iç huzur, başarılı olmak.

Konfüçyüs

> ister kral, ister bir köylü olsun; dünyanın en mutlu insanı evinde
huzuru olandır.

Goethe

94 Mutlu Bir Yaşam Hedefleyenler İçin Evliüğe Hazirlik Rehberi

> Mutluluk iyi yaşamak değil, yaşamayı iyi bilmektir.

Aeschylus

> Kadın, şefkat ve güzelliğin; erkek, doğrunun ve Hakk'ın simge-
si olursa evde "mutluluk" olur.

La Rochefoucault

> Mutluluğun tek engeli, çok fazla mutlu olmayı beklemektir.

Fontenelle

> Mutluluk öyle bir servettir ki bölüşüldükçe çoğalır.

William Churchill

> Mutluluğu üretmeden, tüketmeye hakkımız yoktur.

George Bernard Shaw

> Sevgi, ilgi, sabır ve nezaket, mutluluğun anahtarıdır.

Mustafa Topaloğlu

Mutlulukla İlgili Anonim Sentezler

- > Mutluluk, insanın başta kendisiyle ve çevresiyle uyum içerisinde olmasından kaynaklanan bir iç huzur hâlidir. Birtakım arzuların peşinden koşarak mutluluk elde edilmez. Bilâkis, "üretken ve çalışkan" insanlar mutluluğu elde ederler.
- > Kimileri için yıldızların parlaklığı, yerlerinden kayıp durmaları veya ay ışığının en karanlık gecelerde yüzümüzü aydınlatması ve her gece değişik bir şekil alması mutluluktur.
- > Mutlu olmayan insan, her şeye ön yargılı ve peşin hükümlü bakar.
- > Allah, insanı mutlu bir aile kurabilecek potansiyelde yaratmıştır. insan, aklını kullanarak bu potansiyelini olumlu bir şekilde kullanabilmelidir.
- > iyimser düşünen, olayların hep iyiye gideceğini aklına yerleştiren, mutlu yaşama ilkelerinin en önemlisini gerçekleştirmiş demektir.
- > Olumsuz düşünceler ve bitkinlik hali insanı tüketir. Tüm hastalıkların baş nedeni, alınan besinler değildir, insanın beynini kemiren olumsuz duygulardır.

BEŞİNCİ BÖLÜM 95

- > Mutlu olmak isteyen insan, olanla yetinen, bulunduğu ânı en iyi şekilde yaşayabilen insandır.
- > Birçoğumuz, mutsuzluğumuzu kendimiz hazırlarız. Mutluluğun önündeki en büyük engel kişinin bizzat kendisidir. Çoğu zaman kaprislerimizin ve egolarımızın esiri oluruz. Oysa evrende insanları mutlu edebilecek sayısız imkân vardır. Ama insanlar akıllarını kullanarak bu imkânlardan yararlanamıyorlar.
- > Sevilip sayılmak ve mutlu olmak isteyen, çok çalışarak bir şeyleri ortaya çıkarmak zorundadır. Durduk yerde hiç kimse mutlu olmamıştır. Mutlu hayat sürenler, bir çok zorlukla karşılaşmış, bunalımlı dönemler geçirmiş ve sonunda azmederek mutluluğu yakalamış insanlardır. Burada önemli olan, bunalımlı durumlarda insanın kendisini kontrol altında tutabilmesidir.
- > Kendisini başkasıyla "mukayese" eden, "kıskanan", "ön yargılı olan" ve "geçmişteki olumsuz olaylarla yaşayanlar" hiçbir zaman mutlu olamazlar.
- > Yaşamı mutlu ya da mutsuz kılmak insanın elindedir. Burada önemli olan, aklını kontrol edip olumlu yöne kanalize edebilmektir. Tabi bunun da bedeli vardır. Bedelini ödmeden hiçbir şey elde edilmez. Kısacası mutlu olmak isteyen, mutlaka onun bedelini ödemeli.

Evlenecek Eşlerin Ailelerini Araştırmak
Gerekliyor mu?

Bireyin kimliğinin oluştuğu yer aile ocağıdır.
Doğan Cüceloğlu

Evlenmeye karar veren eşlerin birbirlerini araştırmadan önce, ailelerini yakından görüp tanımaları elbette önemlidir. Çünkü aile ocağı, alışkanlıkların ve kişiliklerin oluştuğu "özel okul" konumundadır. Tabi, bu özel okuldaki eğitimciler de çocukların anne ve babalardır. Anne ve babaların uygulamalarını, metotlarını ve aile içi yaşantılarını bilmek, yeni kuracak yuva için model oluşturacağından önem taşır. Bu nedenle eşlerin

96 Muuu BİR Yaşam Hedefleyenler İçin Evliliğe Hazirlik Rehberi
aile hayatları geniş çapta araştırılmalıdır. Bu konuda en küçük bir
ayrın-

tı dahi tesadüfe bırakılamaz.

Ortanca biraderim Ömer, evlenmeye karar verdiğinde "evleneceği
kızı ve ailesini araştırıp araştırmadığını" sormuştum. Biraderimin verdi-
ği cevap çok enteresandı; "Şansımı deneyeceğim abı."

Bu cevap size masumane gelebilir. Zaten evlilik öncesi her şey ma-
sumane duygularla başlıyor. Ne oluyorsa evlilik sonrasında oluyor. As-
lında bu cevap, ülkemizdeki bilinçsiz yapılan evliliklerin mantığını da
or-
taya koyuyor.

Ve evlenecek gençlerin, eşlerini ve ailelerini araştırmadan, şansa
bağ-
lı olarak yaptıkları evliliklerin % 68'i maalesef boşanmayla
sonuçlanıyor.

Sağlıklı Bir Evlilik İçin...

Sağlıklı bir evlilik yapabilmek için, şartlar ne olursa olsun önce eş
a-
dayının hayatını araştırarak işe başlamalıdır. Eşlerin birbirlerini
taniya-
bilmeleri için nasıl oisa bir hayli zamanlan olacaktır. Önemli olan, eş
a-
dayının aile içerisinde "nasıl" ve "ne şekilde" yetiştirildiğidir.

Eş adayı, "korku kültürü" ile mi yetiştirildi, yoksa "sevgi kültürü"
ile
mi?" Korku kültürü ile yetişen insanların ruh dünyaları çok karmaşık o-
labiliyor. Bu kişilerin, evliliğin ilerleyen günlerinde gerçek kimliği
ortaya
çıktığında, "kavgacı ve saldırgan" olma ihtimali fazladır.

Sevgisiz ve ilgisiz büyüyen insanlarda, "ruhsal problemler" oldukça
fazla görülür. Bu tip insanların içlerinde devamlı bir boşluk vardır,
içle-
rindeki boşluğu doldurabilmek için her yola yönelebilirler.

Aşırı hoşgörü ve serbest aile ortamında yetişen insanlarda da "so-
rumsuz davranışlar" öne çıkar. Bu tip aile ortamında yetişen insanların
çoğu, "egoist ve benci!" olur. Böyle kişiler, ihsanlarla ve çevresiyle
uyum
sağlayamazlar. Evlilik hayatlarında, isteklerinin ardı arkası kesilmez,
is-
tekleri olmayınca da bunalımlara düşerler.

Daha başka aile tipleri de vardır. Bu tipler, ailenin "sosyo-
kül-
türel" yapısına göre de farklılıklar gösterebilir. Bu farklılıkları
yakından
görüp tanımak, kurulacak yuva için "tedbir alma" imkânı sağlar.

BEŞİNCİ BÖLÜM 97

Batılı düşünürlerden N. J. Naha-
u'nun bu konuyla ilgili tespiti dikkat
çekicidir: "Evlendiğinizde karınızın
size nasıl davranacağını öğrenmek
istiyorsanız; babasının evinde iken,
erkek kardeşine nasıl davrandığına
bakınız. Size de öyle davranacaktır."

Aynı durum erkek için de geçer-
lidir. Evleneceğiniz erkeğin size na-

sıl davranacağını öğrenmek istiyorsanız, aynı şekilde kız kardeşine nasıl davrandığına bakın. Evlendiği davranışlar sergileyecektir.

Aile İçi Diğer Davranışlar

şr*ıEvlendiğinizde karınızın size\{/nasıl davranacağını öğrenmekistiyorsanız; babasının evindeiken, erkek kardeşine nasıldavrandığına bakınız. Size deöyle davranacaktır.N. J. Nahauzaman size karşı da ona benzer

Evlenecek adaylar, babalarının evlerinde anne-babalarına, varsa başka büyüklerine, saygı ve sevgi yönünden nasıl davranıyorlarsa, kayınlı ve kayınpeder olacak büyüklere de bir şekilde bu tutumlarını yansıtır. Bu nedenle, aileleri tanımaya çalışırken, o ailenin soyunu-sopunu yakından gözlemlemelidir.

Çünkü aynı durum irsî olarak çoluk çocuğunuza da geçecektir. Ailelerin yaşantıları, kazançları, geçmişî ayrı bir önem taşıyor. Özellikle kazançları çok iyi araştırılmalı. Kazancın helâl ve haramlık yönüne dikkat edilmeli. Haram kazançla büyüyen insanın ruh dünyasındaki olumsuzluklar, günün birinde mutlaka önünüze çıkacak, eşinizde çıkmasa bile çocuklarınızda kendisini belli edecektir. "İyi cins ağacın meyvesi de iyi olur." sözü boşuna söylenmemiştir.

Aile içindeki karı-koca ilişkileri ve davranışlarından birçok "sezgiler" çıkarılabilir. Aile içi ilişkiler, çocuklar tarafından "model" olarak alındı-

ğından, kız çocuklar anneyi, erkek çocuklar da babayı taklit ederler.

Ebeveynin eğitim deneyleri, yöresel özellikleri, akraba ilişkileri, dostları, düşmanları, gelenek ve görenekleri, ikramları, harcamaları gibi davranışlar tek tek araştırılmalıdır.

98 Mutlu BİR Yaşam Hedefleyenler İçin Evüüğe Hazirlik Rehberi

Tüm bu davranışlar, evlenecek eşleri çok yakından ilgilendirmektedir. Eş olacak erkek veya kızın kişiliği, "aile ocağında" oluştuğundan en iyi araştırılacak yer de doğal olarak, aile ocağıdır.

Aileler Nasıl Araştırılacak?

Aile dediğimiz kurum, "özel ve mahrem" bir kurumdur. Elbette bir iş yeri gibi araştırılamaz. Yanlış anlaşılmalara sebebiyet verilmemeli, ilişkiler dengeli ve ölçülü olmalıdır. Şöyle veya böyle araştırılacak şekilde

kesin bir kural konulamaz. Anlatmaya çalıştığımız durum, tamamıyla kendi becerilerinize ve siyasetinize bağlı bir durumdur.

Ancak, her dönemde geçerliliği olan bir davranışı ortaya koyabiliriz. Evliliklerde mutlaka birileri devrededir. Aracı konumundaki bu insanlardan yararlanma yolları denenebilir, anne ve babalar devreye girebilirler. Eş adayının evine bahaneler bularak habersiz gidip oradaki doğal yaşantıyı görmek, bir yöntem olabilir. Haberli ziyaretler, hep vitrinlik zi-

yaretlerdir. Bu tür ziyaretlerden bilgi elde edilemez

Velhasıl aile ocağından çıkan her şey, yine başka bir aile ocağına taşınacağı için önceden bütün tedbirler alınmalıdır.

Sonuç itibarıyla, evlilik işi kesinlikle şansa bırakılamaz...

Eşlerin Hangi Davranışları Araştırılmalı?

Evlenecek eşlerin, birbirlerinin yaşantılarını araştırıp öğrenmelerinin, tabii bir durum olduğunu belirtmeliyiz. "Araştırma" deyince akla yanlış anlaşılmalara gelebilir. Şu gerçeği unutmamak gerekiyor. Bir ömür boyu hayat sürecektir. İki insanın "tedbir alma" gibi bir mecburiyeti vardır. Meseleye bu açıdan bakıldığında, yanlış anlaşılma söz konusu dahi edilmemelidir.

Beşinci' Bölüm 99

Burada önemli olan ölçüyü kaçırmamak, "eşim olacak insanın hayatını araştırıyorum" diye hafiyelik yapma gibi bir arayışın içerisine girmemektir. O zaman yanlış anlaşılmalara ve kırgınlıklara olur. Burada eşlerin kişilik ve onurları söz konusu olduğundan, bu konuda iki taraf da gayet hassas ve dengeli davranmak zorundadır.

Aile İçi Yaşayışın Araştırılması

İnsanların kişilik ve alışkanlıkları aile ocağında olduğundan, eşlerin araştırılacakları konuların başında "aile içi yaşantı" gelir. Araştırılıp öğretilen her şey aile içerisinde teşekkül ettiğinden bu konu öncelik taşır.

Eş olarak seçilecek kız veya erkeğin aile içerisinde üstlendiği "rolü" gözlemleyerek kimliğini tespit etme imkânı vardır.

Ailenin namus anlayışına, dinî duyarlılığına, insanî değerlerine, kültür seviyesine, aile fertleri arasındaki saygı ve sevgiye dayalı ilişkileri-

ne ve ekonomik durumlarına bakarak az-çok bir kanıya varılabilir.

Eş Adayının Aile İçerisindeki Rolünün Araştırılması

Her anne ve babanın çocuklarını yetiştirmek için, kendilerine göre uyguladıkları birtakım metotları vardır. Aile ocağında uygulanan bu metotlar neticesinde, aile içindeki her ferdin üstlendiği "role" göre kişiliği

ortaya çıkar. Bunu anlayabilmek için eş adayı ne kadar gözlem yapsa, o kadar da bilgi sahibi olur.

Eş adayının aile içinde üstlendiği rolden neyi kastettiğimizi daha iyi anlatabilmek için ilginç bir evlilik dramının ortaya çıkardığı karı-koca rollerini birlikte okuyalım.

100 Mutlu Bir Yaşam Hedefleyenler İçin Evüğe Hazır Rehberi'

f*-^

Faruk ile Sevgi'nin Farklı Rollerini

> JF

Sevgi, ailesi tarafından oldukça serbest büyütülen ve her f isteği yerine getirilen bir kızdır. Evlilik çağına geldiğinde, can sıkıntısından çalışmak ister. Tanıdık bir tekstil fabrikasında makineci olarak çalışırken, ustabaşı Faruk ile anlaşı-

rak evlenmeye karar verir.

Evlilikle ilgili tüm hazırlıklar yapılır. Evlilik öncesinde her şey normal ve güzel gider. Evlilik sonrasında ise, yavaş yavaş "değişimler ve farklılıklar" kendini gösterir. Faruk ile Sevgi'nin aile içindeki alışkanlıkları ve "kişilik rolleri" zaman içerisinde su yüzüne çıkmaya başlar.

Faruk, köy kültürü ile büyümüş, kendisine göre birtakım ilkeleri olan bir insandır. Sevgi de şehir kültürü ile yetişmiştir, aynı zamanda her isteği yerine getirilerek büyüdüğü için, onun da kendisine göre birtakım ilkeleri var.

İki ayrı kültürün insanları, şimdi farklılıklarla yüz yüze gelirler. Bu farklılıklar zaman zaman "çatışma"ya dönüşür. Sevgi, babasının evinde her istediğinin yerine getirilmesi haricinde, aileyi evirip çeviren, hatta babasının işlerini dahi organize eden bir konuma sahip olduğundan, aynı rolü evlilik hayatında da sürdürmek ister. Sürdüremeyince de kendini boşlukta hisseder.

Kocası Faruk'un ise, hanımını iş hayatına karıştırma gibi bir niyeti yoktur. Evinin hanımı olmasını ve çocukluğunu yetiştirip büyütmesini ister. Onun da baba evinde aldığı kültür, eşinin bu rolü üstlenmesi gerektiğini öğretmiştir. Sevgi kocasının iş hayatını, kazandığı paraları ve harcamaları öğrenme isteği yanında, emir komutayı da elinde bulundurmak ister.

Bu istekleri yerine gelmeyince de sudan bahanelerle problemler çıkarır. En küçük bir olayı günlerce, bazen haftalarca ciddi bir sorun varmış gibi gündemde tutar. Kocasını Faruk, onu ikna etmek ve kendisine bağlayabilmek için her yolu denemektedir.

Sevgi ise, isteklerini yaptırabilmek için inadından vaz geçmez. İsteklerinden ve alışkanlıklarından hiç taviz vermez. Mutlaka kendi dediği olsun ister. Olmayınca da soğumut küser ve kocasına tavır alır. Baba evinde üstlendiği rolünü değiştirmek gibi bir niyeti yoktur. Bu amacını gerçekleştirebilmek için 16 sene bıkmadan usanmadan direnir. Ne olursa olsun kocası Faruk'u dize getirmek ister.

Evlilikleri boyunca Sevgi direnir. Fakat hiç bir isteğini yerine getirtemez. Faruk da 16 sene karşı koyar. O da hiçbir isteğini karısına yaptıramaz. 16 sene boyunca sürekli kavga ederler, tartışır, küserler ve sonunda üç çocukları olduğu halde ayrılmak için mahkemelik olurlar.

Kısa Bir Değerlendirme

Bu kadar acı çeken iki insan, evlilik öncesinde ailelerini ve üstlendik-

leri rolleri araştırıp öğrenselerdi, problemler bu boyuta gelmeyebilirdi.

insanların kişilikleri ve üstlendikleri roller, aile ocağında kazanılıyor.

Her ailenin kendine özgü "yetişme ve yetiştirme metotları" vardır. Evlenecek eşler, bu yetişme ve yetiştirme metotları içerisinde "ortak nok-

talrı "nı tespit ederler.

Bu konu, evlilik öncesinde kurulacak yeni yuvanın en önemli boyutunu teşkil etmektedir. Mantıklı ve tedbirli olunduğu takdirde, bir çok problem önceden sezelebilir. Dolayısıyla, ona göre tedbirler alınabilir.

Burada çok önemli bir hususa değinmekte yarar var. Yakınımızda ve

çevremizde evlenmiş pek çok insan vardır. Bu insanların tecrübelerinden yararlanmak bize ne kaybettirir? Her evlilik başlı başına bir pratik deneyimdir. Neden bu imkândan yararlanmayalım?

Elbette evlenecek insanlar, kendi kararlarını kendileri verecekler.

Ancak, karar safhasından sonra duygularıyla değil akılları ve araştırmalarıyla sağlama alabilirler.

102 Mutlu Bir Yaşam Hedefleyenler İçin Evliliğe Hazırlık Rehberi

Hiç kimseye danışmadan, araştırma yapmadan, kendi başlarına hisleriyle hareket edenler, Faruk ile Sevgi'nin yaptığı evlilik gibi, faturasını

çok

pahalı ödemek zorunda kalabilirler.

Karakter ve Kişiliğin Araştırılması

Yeni nesil artık tanışarak, konuşarak ve birbirlerini tanıyarak evleniyor. Aileler ne kadar aracı olsalar

bile, hemen evlenmeye kalkmıyorlar.

Aslında evlilik, ilişkide gelinecek en son noktadır. Bu noktaya gelinceye kadar tarafların birbirlerinin kişiliklerini, karakterlerini, ortak noktalarını, en önemlisi "önceliklerini" test etmeleri artık zorunlu bir ihtiyaç hâline gelmiştir.

Öncelikli değerler, kişilere göre değişim göstermekle birlikte; evlenecek her insanın, "karakter ve kişilik araştırması" yapması en önemli gündemi olmalı.

insanı insan yapan, karakteri ve kişiliğidir. Bu vasıf, aile ocağında başlar, okulda gelişir, cemiyette olgunlaşır. Bireyin kendine özgü davranış biçimleri, duygulan, düşünceleri, ruhî durumları, alışkanlıkları ve zevkleri kişiliğini belirleyen en önemli özellikleridir, insanlar arasındaki ilişkileri, olumlu ve olumsuz davranışları, oturması, kalkması, konuşması kişinin karakterini ortaya koyar.

Kişinin karakterini en iyi tanımanın yollarından biri de ticari alışverişlerdir, işin içine "para" girince insanın zaafı ortaya çıkar. Bunun yanında yemek yeme, seyahate çıkma gibi davranışlar karşımızdaki insanları tanımaya ve karakterini öğrenmeye yardımcı olacaktır.

İnanç Bütünlüğünün Araştırılması

Kuru kuruya karakter ve kişilik olmaz. Kişiliği ve karakteri besleyen ilkeler vardır.

Dengeli ve mutlu bir evliliğin olabilmesi için; eşlerin her birinin,

"Sorumluluk anlayışı ne olmalıdır?" konusunu çok iyi kavraması lazımdır.

İnsan şahsiyetini yakından ilgilendiren bu ilkelerin başında, "inanç bütünlüğü" gelmektedir. Bu ilkeler bizim kültürümüzde asırlardan beri uygulanmaktadır. Şahsiyetli, kişilik ve karakter sahibi insanlar, "inanç bütünlüğü" ile beslendikleri vakit, gerçek anlamda "karakter ve kişilik" sahibi olurlar.

Karakter ve kişilik kavramının, "inanç"la çok yakın ilgisi vardır. Bu kav-

ramlar sayesinde insan hayatı anlam kazanıyor, inancı olmayan insanın i-

deali de olmayacağından, yaşadığı hayat bomboş bir hayat olacaktır.

ideal kavramı, kültürel değerler için olduğu gibi, mal-mülk için de ola-

biliyor. Bu bağlamda bazı insanlar, evlenecek eş adayının kişilik, karak-

ter, dindarlık, idealistlik gibi değerleri yerine arabasına, dairesine, pa-

rasına ve servetine bakmaktadır.

Aslında serveti ideal edinen insanlar, şahsiyetli bir kişiliği amaç edin-

diklerinde en büyük servete talip olmuş olurlar. Malı-mülkü olan bir in-

san, ne kadar varlıklı olursa olsun, "değişken bir kişiliği" varsa, her şe-

yini bir anda kaybedebilir. Mal-mülk dediğimiz şey, bir kıvılcım gibidir,

bir yangında yok olabilir.

Evlenecek gençlerin malları-mülkleri olmayabilir. Fakat gencin bir mesleği var ise, ne yapacağını biliyorsa, inancı ve kişiliği oturmuş ise,

azmettikleri takdirde ileride amaçlarına mutlaka kavuşurlar.

Sonuç itibarıyla, "inançsızlık korkunç bir kişilik bozukluğu"dur.

Çünkü, inancı olmayan insan, her gayri meşru olayı kendine "mu-bah" görür.

Sorumluluk Bilincinin Araştırılması

Evlilik sorumluluk ister. Kişinin kendisine ve başkalarına karşı olan

sorumlulukları saymakla bitmez. Sorumluluk olgunluğuna erişememiş

insanlar, sorunlar karşısında büyük sıkıntılar çekerler. Erkeklerde aileyi sa-

hiplenme, kadında evi çekip çevirme ve geçindirme sorumluluğu, evliliği sürdürmenin en önemli şartlarındandır.

104 Mutlu Bir Yaşam Hedefleyenler İçin Evliliğe Hazırlık Rehberi

Dengeli ve mutlu bir evliliğin olabilmesi için; eşlerin her birinin, "So-

rumluluk anlayışı ne olmalıdır?" konusunu çok iyi kavraması lazımdır.

Genç kız oturup kalkması, insan ilişkileri, ev idare etme becerisi gibi konularda nasıl bir sorumluluk bilincine sahiptir? Hayatın zorluklarıyla karşı karşıya kalındığında, kendi kendine sorumluluk yüklenebilecek bir bilince sahip midir? Parayı nasıl kullanıyor, harcamalarda ölçüsü var mıdır, tutumluluk anlayışı nedir?

En önemlisi, çocuk yetiştirme konusunda yeterince bilgi sahibi midir? Gelecekle ilgili kaygıları var mıdır? Hayat tarzı dengeli ve ölçülü

müdür, yoksa eline geçeni har vurup harman mı savuruyor? Zamanını nasıl kullanıyor?

Bu ve buna benzer soruların cevapları öğrenildikten sonra, eş adayının "sorumluluk bilinci"ni anlamada, az da olsa bir kanaat sahibi olunabilir.

Alışkanlıkların ve Zevklerin Araştırılması

Kişi alışkanlıklarının esiridir. Alışkanlıklar önceleri zararsız ve ma-

sumdurlar. Fakat daha sonra öyle bir hâle gelirler ki, ruhunuzu ve bedeninizi kaplar ve sizi bağımlı hale getirirler. Bu konuda ibn-i Haldun;

"insan, alışkanlıklarının çocuğudur." diyor.

Evlilikte geçimsizliğin temel unsurlarından biri de kötü alışkanlıklar-

dır. Evlenecek kız ve damada ait kötü alışkanlıkların mahiyeti, kesinlikle araştırıp öğrenilmelidir.

Kötü alışkanlıkların şöyle bir talihsizliği de var. Evlilik öncesinde,

o-

lumsuz olan birtakım davranışlar iyice gizlendiği için kolay kolay ortaya çıkmaz. Hatta "iş bozulmasın" diye saklı tutulur. Bunun üzerine, ısrarlı bir şekilde ve açık yüreklilikle gidilmelidir. Zira, evlilik

sonrasın-

Şahsiyetli, kişilik ve karakter sahibi insanlar, "inanç bütünlüğü" ile beslendikleri vakit, gerçek anlamda "karakter ve kişilik" sahibi olurlar.

^_

Beşinci Bölüm 105

da ortaya çıktığında, telafisi daha da zorlaşacaktır. Basında bu konuyla ilgili çıkan ilginç bir haberi sizlerle paylaşmak istiyorum.

! _____ fWY*%

Hız Meraklısı Gencin Akıbeti

v //

"W

Otomobili ile hız yapma alışkanlığı olan bir genç, evlendikten sonra da aynı alışkanlığını sürdürür. Bir gün eşine; "Bugün seninle bir gezi yapalım. Hem dinlenirsin, hem de senin için bir değişiklik olur." der. Hanımı, normal bir gezi olacağını düşünerek kabul eder. Birlikte, son model spor arabalarına binerler.

Şehir dışına çıktıktan sonra, kocası neşelenerek çığlıklar atmaya başlar. Bir taraftan da süratini arttırır, sürat arttıkça adam çığlıklarını daha da yükseltir. Kadıncağız, korkudan ne yapacağını bilemez. Yavaş gitmesi için yalvarmaya başlar. Kadıncağızın korkması, adamın umurunda bile değildir. Kendi dünyasında daha da neşelenir. Bir tarafta kadıncağızın korkudan çığlıklar atmasını; diğer tarafta da direksiyonu başında kendisinden geçmiş bir adamın zevkten naralar atmasını düşünün...

Kadıncağız, korkudan bir hafta kendine gelemmez. Kadın ağladıkça, kocası nasıl zevkli bir yarış olduğunu anlatır. Uzun süre bu konu üzerinde tartışmalar, kavgalar sürüp gi-

der. Sonunda ne olur biliyor musunuz? Adam bir trafik kazasına kurban gider. Bir evlilik de bu tarz alışkanlığı olan bir insanın yüzünden sönüp gider.

Kısa Bir Değerlendirme

Otomobille hız yapma alışkanlığı, bu işin en hafiflerinden biri. Bir de şans oyunlarına umut bağlayan insanların alışkanlıklarını düşünün. Küçük şans oyunları ile başlayan bu alışkanlıklar, giderek "kumar oynama" alışkanlığına dönüştüğünde, o insanın hayatı bitmiş oluyor. Kendisiyle

106 Mutlu Bir Yaşam Hedefleyenler İçin Evliliğe Hazırlık Rehberi
birlikte ailesini de bitiriyor. Kumar alışkanlığı hiçbir zevke, hiçbir alışkanlığa benzemez. Bu alışkanlığın nasıl bir şey olduğunu, müptelası olanların ağzından dinlemek lazım.

Alışkanlıkların çukuruna düşen kolay kolay çıkamaz. Bir düşünürün dediği gibi: "Tilki derisinden vazgeçer de, alışkanlıklarından vazgeçemez." Gerçekten de öyle.

Alışkanlıklar korkunç şekilde "bağımlılık" yaparlar. Çoğu zaman, ilaç tedavisi de fayda vermeyebilir. Bu çeşit olaylar, hem psikolojik hem de psikiyatrik tedaviye muhtaç vakalardır.

Daha pek çok alışkanlıklar var. Aşırı eğlence alışkanlığı, at yarışları, uyuşturucu, devamlı gezip-tozma, televizyon, hırsızlık, sigara, içki, rüşvetçilik, röntgencilik gibi. Bunlar zamanla insanlarda bağımlılık yapan alışkanlıklardır. Günümüzde, bağımlılık en büyük hastalıklardan biri kabul ediliyor. Bu hastalığa kapılanların kurtulmaları da çok zor.

Evlilikte böyle bir problemle karşı karşıya kalmamak için, eş adayının alışkanlık ve zevklerini önce iyi bir gözlemci olarak izlemek, sonra da bire bir sorup araştırmaktan başka çare gözüküyor.

Beraber Olduğu Arkadaşların Araştırılması

Çok bilinen bir söz var: "Bana arkadaşını söyle, sana kim olduğunu söyleyeyim." Bu söz, insanı tanımada çok önemli bir ipucudur. Evlenecek insan, eş adayının arkadaşlarını

Eşler arasında, inatçılığın ve bencilliğin yeri yoktur. Devamlı hoşgörü ve müsamaha vardır.

Karı-koca arasında "senlik-benlik davası" olmamalıdır. Her iki taraf fikrini ortaya koyar ama "ille de benim dediğim olacak" diye f' p inatçılık yapmamalıdır. araştırıp ranımaK zorunaa.

Çünkü, evlilikte bu insanlar evlerine gelecek, onlarla beraber olacak, iyi veya kötü yönlerini paylaşacaklar, insan arkadaşsız olamaz. Kızın da, erkeğin de arkadaşlarının olması gayet tabii bir hadisedir. Önemli olan, kişiliğinize uygun, vefalı, zor zamanlarda yanınızda bulabilecek dostlarınızın olması.

Beşinci Bölüm 107

Çağımızda insanlar öylesine değişken olmuşlar ki, çıkarları uğruna

her kılığa girebiliyorlar. Size olan düşmanlığını yapabilecek gücü yoksa,

önce sizinle arkadaş oluyor. Sizden yararlandığı müddetçe dostluğunu devam ettiriyor. Biraz palazlandığında ise, gerçek kişiliği ortaya çıkıyor.

Hz. Ali bu konuda; "En kötü düşman, düşmanlığını gizleyen dosttur." diyor. Günümüzde düşmanlıkların çoğu maalesef gizli yapılıyor.

Hz. Ali, başka bir veciz sözünde; "Kişi arkadaş ile ölçülür." diyor, insanın karakteri beraber gezip tozduğu insanlarla daha kolay anlaşılır.

Yüce Peygamberimiz, bir hadisinde; "Kişi arkadaşının dini ve ahlâkı üzerindedir." buyuruyor.

Aristoteles'in, arkadaşlıkla ilgili sözünü önemsemekte de yarar var:

"Çok arkadaş olanın aslında hiç arkadaşı yoktur." Demek ki gerçek arkadaş az ve öz olur.

Yöresel ve Kültürel Farklılıkların Araştırılması

Eşlerin birbirleri hakkında araştıracakları konulardan biri de, "yöresel ve kültürel farklılıklardır. Bu durum evlilik öncesinde önemli gözük-
meyebilir. Hatta bu farklılıklar birbirlerine değişik ve zevkli de gelebilir.

Ancak, evlilik sonrasında her farklı olay bir problem olabiliyor, işin içi-
ne bir de inatlaşma girince, en küçük bir farklılık başlı başına bir geçim-
sizlik kaynağı oluyor. Evlilik öncesindeki tahammül ve hoşgörü, bakıyor-
sunuz ortadan kayboluveriyor.

Burada önemli olan husus, ciddi farklılıkların önceden belirlenme-

sidir. Namus anlayışı, dinî inanışlardaki esaslar gibi temel değerlere da-
yalı farklılıklar, günün birinde filizlenip ortaya çıkarlar. Bunların haricin-
deki kültürel ve yöresel farklılıklar, iletişimle halledilebilir.

Eşler arasında hoşgörü ve tahammül olduktan sonra, sıradan farklılıklar evliliğe bilakis canlılık da kazandırır. Farklı yörelerin düğünleri, müzikle-
ri, eğlenceleri, yemekleri, davetleri, kıyafetleri başlı başına bir zenginliktir.

Ancak, temel değerlere gelince durum değişir. Bu noktada, konuyu eni-
ne boyuna araştırıp bu husustaki kesin tavır ortaya konulmalı. "Hele bir ev-
lenelim sonra oturup konuşuruz." diye düşünenler treni kaçırmış olurlar.

108 Mutlu Bir Yaşam Hedefleyenler İçin Evliüğe Hazırlık Rehberi

Çünkü evlilik öncesiyle evlilik sonrasında durum tahmin edilemeyecek kadar farklı oluyor. Artık eşler, birbirlerini sahiplenmişlerdir, olan
olmuş, iş işten geçmiştir. "Elde etme ve sahiplenme" duygusundan sonra gerçek hayat başlıyor.

Altını çizerek iddia ediyorum. "Temel değerler"de mutlaka ortak noktalar belirlenmeli. Bu noktada birleştikten sonra, diğer durumlar o kadar önemli değildir. Bazen bu sıradan farklılıklar, insana değişik ve zevkli de gelebilir.

Aslında farklılıklar normal davranışlardır. Burada önemli olan, farklılık-

ları kabullenme ve benimseme meselesidir. Bu kabullenme ve benimseme evlilik öncesinde oluyor ama evlilik sonrasında maalesef olamıyor.

Bu bağlamda farklı kültür ve alışkanlıkları, önceden konuşup anlaşarak belirlemede büyük yarar vardır. Doğan Cüceloğlu bu konuyla ilgili, bir TV kanalındaki, "Temiz Aile, Temiz Toplum" adlı programında; "Temel değerlerde benzerlik şarttır, diğer durumlardaki farklılıklar ise zenginliktir." demişti.

Bu tespit, deneyimlere dayanarak söylendiği için, yeni evlenecek kız ve erkek, bu kuralı mutlaka önemsemelidir.

Ruhsal ve Zihinsel Rahatsızlığın Araştırılması

Çağımızın insanlarında çok rastlanan davranış bozukluklarının sebeplerinden biri de "ruhsal ve zihinsel" hastalıklardır.

Evlenecek gencin fizikî görünümüne bakıyorsunuz, her davranışıyla normal görünüyor. Düzgün ve mantıklı konuşuyor. İnsani ilişkileri gayet iyi, huyu suyu güzel. Gelin adayı kızın güzelliği ise dillere destan. Erke-

ğin yakışıklılığına da diyecek yok. Ortada evliliğe mani olacak herhangi bir engel olmadığına göre, bu izdivaç neden olmasın?

Bu durumda eşler birbirlerini beğeniyor, aileler de evliliği onaylıyor ve her şey planlandığı gibi sonuçlanıyor. Evlilik normal bir şekilde gider-

ken birde bakıyorsunuz "ruhsal bunalımlar" baş gösteriyor.

Beşinci' Bölüm 109

Hayatın zorlukları karşısında direnme gösteremeyen eşlerden biri veya her ikisi, çaresizlik içerisinde ne yapacaklarını bilemiyorlar. Hayat

şartları zorlaşınca bu bunalımlar "depresyon"a, güzelim evlilik de cehenneme dönüşüyor.

Aşağıda okuyacağınız olay bunu ortaya koyuyor.

Üniversiteli Gencin Evliliği

İstanbul Üniversitesi'nde okuyan öğrencilerimden Himmet, ikinci sınıfta evlenmişti. Her şey çok güzel gidiyordu. Evlendiği kız liseden arkadaşındı. Kız üniversiteye girememişti. Anlaşarak evlenmişlerdi. Himmet son sınıfa geldiğinde, başta ekonomik sorunlar olmak üzere çeşitli problemlerle boğuşmak zorunda kalmıştı. En küçük bir olayı mesele yapıp kafasına takıyordu. Birkaç defa yanıma geldi. Yardımcı olmaya çalıştım. Hayata ve zorluklara karşı dayanma gücü kalmamıştı.

Hayatın hep olumsuz yönlerini kafasına takıyordu. Onun için her şey karanlıktı. Hanımıyla tanışmak istedim. İstanbul'da geçinemedikleri için eşini memleketine götürmüştü.

Arkadaşlarından öğrendiğime göre; Himmet zaman zaman "depresyon"a girip kendini kaybediyor, eşini dövüyor, sonra da "Ben ne yaptım?" diye oturup ağlıyormuş. Daha da ileri giderek etrafındakilere saldırıyormuş.

Himmet'i arkadaşlarının yardımıyla, Bakırköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesi'ne yatırdıklarını duydum. Uzun süre psikolojik ve psikiyatrik tedavi görmüş. Kontrol altında olduğu sürece iyi oluyor, kontrolü kaybedince fenalaşıyormuş.

Uzmanların ifadelerine göre, ülkemizdeki insanların % 50'sinden fazlası, çeşitli psikolojik sorunlarla iç içe yaşıyorlarmış. Bunun ileri boyutunda olanları ise, hem ken-

dilerine, hem de çevrelerine zarar verebiliyorlarmış.
1 s*"

110 Mutlu Bir Yaşam Hedefleyenler İçin Evüüğe Hazırlık Rehberi

Tembel ve İnatçı Kişiliğin Araştırılması

İnsanın ruh dünyasını derinden etkileyen faktörlerden biri de, "tembel ve inatçı kişiliğe" sahip insanlardır. Eşler arasında, geçimsizliğin en

belirgin sebeplerinden biri olarak kabul edilen "tembellik ve inatçılık" çok kötü birer hastalık olarak kabul ediliyor.

Geçimsizliğe ve boşanmalara yol açan bu kötü huyları açıklamaya çalışalım.

Tembellik: Tembellik, bulaşıcı bir hastalık gibidir. Bu hastalığa tutu-

lan, hep başkalarının sırtından geçinmek ister. İş yapmamak için devamlı mazeretler üretir. Her işin kolayını seçer.

Asalak yaşamaya alışık olduğundan, kişiliğini devamlı gizler. Yalancılık ve inkâr gibi gayet doğal davranışlar sergilediği için her çeşit kö-

tülüğü yapmaya da meyillidir.

Bu karakterde olan kadın ve erkek, aynı davranışlarını evlilik hayatında da sürdüreceklerinden problemlerin ardı arkası kesilmez. Böylece kişiler ailesine, çocuklarına ve eşine karşı sorumluluklarını yerine getir-

meyeceğinden, bütün işler yalnız bir kişinin üzerine kalacaktır. Bu ağır yükün altında ezilen kadın veya erkek, sorunlarla baş edemeyeceğinden evlilikleri çıkmaza girer.

Bu nedenlerle evlenecek kişi, eş seçerken karşısındakinin fedakâr, pay-

laşımıcı ve özverili olduğunu araştırdığı kadar tembelliği de sorgulamalıdır.

İnatçılık: inatçı kişinin ana özelliği esnek olmaması ve kendi bildik-

lerini karşı tarafa ısrarlı bir şekilde empoze etmesi şeklinde kendini gösterir.

Bu karakterdeki bir kişi, duygularını başkalarıyla paylaşmaz. Hep ken-

di bildikleri doğrultusunda hareket eder. Genellikle katı ve kuralcı olur.

Gururu devamlı ön planda olduğundan, dediklerini kesinlikle kabul ettir-

mek ister. Tersî durumlarda da karşısındakine düşman kesilir.

Bu nedenle, "müzmin bir kişilik bozukluğu" sayılan inatçılık, geçim-

sizliğin ana sebeplerindendir.

BEŞİNCİ BÖLÜM 1 1 1

Oysa eşler arasında, inatçılığın ve bencilliğin yeri yoktur. Devamlı hoşgörü ve müsamaha vardır. Karı-koca arasında "senlik-benlik davası" olmamalıdır. Her iki taraf fikrini ortaya koyar ama "ille de benim dediğim olacak" diye inatçılık yapmamalıdır.

Bu Konuyla İlgili Son

Değerlendirme

Buraya kadar sıraladığımız on maddede, nasıl hareket edilmesi gerektiğini anlatmaya çalıştık. Eş adayı ile ilgili araştırılması gereken baş-

ka konular da var. Ancak, bu sıraladığımız şartlar, "güzel geçim" için en önemli satır başlarıdır. Bu şartların içeriği araştırılmadan yapılan evlilik-

lerin nasıl bir hal alacağı hiç belli olmaz.

Gerek evlenecek eşlerin, gerekse aile büyüklerinin kendilerine özgü metotlarla bu konulan halletmeleri gerekir. Burada bilinen en klasik metot, "sorular sorarak bilgi toplama" tarzıdır. Yukarıda belirtilen konu-

larda çevredekilere, tanıdıklara, eşe dosta soru yönelterek araştırma yapmak da başlı başına bir "beceri" ister.

Diğer bir önemli nokta ise, acele etmeden, işi biraz da zamana bırakmaktır. Bazı gerçekleri zaman halleder. Bu yüzden sabırlı ve temkinli davranılmalıdır. Mantıklı olan hareket, işi "oldu bittiye" getirmeden "dengeli ve makul" bir şekilde evliliğin temelini atmaktır.

"Eşlerin birbirlerini nasıl araştıracakları" meselesi çok hassas, aynı

zamanda çok zordur. Bizim anlattığımız bilgiler ışığında, hayalinizde canlandırduğunuz "mükemmel eşi" bulamayabilirsiniz. Aslında bu hiç de önemli değildir. Zaten insanoğlu, ömür boyunca, "mükemmel olanı" nadir bulur; belki de hiç bulamaz. Önemli olan "mükemmel eş"i değil "münasip eş"i bulabilmektir.

V

insanları yükselten iki büyük nitelik vardır. Erkeğin mert olması, kadının namuslu olması.

Napoleon

112 Mutlu Bir Yaşam Hedefleyenler İçin Evüüğe Hazırlık Rehberi

Eş Adayı Hakkında Bilgi

Toplama

Önceki bölümlerde; eş olarak seçilecek insanın kendisi ve ailesi hakkında bilgi edinebilmek için, yapılması gerekenleri belirttik. Bilgi sahibi olmanın bir başka yolu da çevrenin bakış açısidir.

Eşler arasındaki bilgilenme sağlıklı olmayabilir. Çünkü eş adayları

birbirlerine karşı daima güzel yönlerini sergilerler, iki taraf da, birbirle-

rini memnun edecek davranışlar içerisinde olacaklarından, gerçek bilgilenme zordur. Eşler ve aileler hakkında bilinmesi gerekenler, çoğu zaman evlilik sonrasında ortaya çıkar.

Bu durumda yapılması gereken iş, çevreden bilgi toplamaktır. Eş olarak seçilecek insanın komşuları, akrabaları ve arkadaşlarıyla kurulacak iletişim size bu imkânı sağlar.

Şunu da hemen belirtelim. Bu konuda insanların davranışları çok farklı olabilir. Gerçekleri açık seçik söyleyenler olacağı gibi, yanlış bilgi

verenler de bulunabilir. Kıskançlığı yüzünden yanlış bilgi verenlerle, sevgisinden dolayı abartılı övgü yapanları da hesaba katmalıdır.

Lehte ve aleyhte toplanan bilgiler, sonunda "sezginizin ve kalbinizin" yardımıyla gerçeği ortaya çıkaracaktır. Genelde evlilik kararları bu nok-

tadan sonra veriliyor.

Evlilikte kabul edilmesi gereken çok önemli bir kura! daha var. Dört dürtlük, mükemmel bir eş hiçbir zaman bulunamaz. "Mükemmel eş" arama ayrı, "münasip eş" arama ayrı şeydir. Mevlâna Hazretleri'nin dediği gibi: "Kusursuz dost arayan, dostsuz kalır."

Hayatta hiçbir insan mükemmel değildir. Artıları olduğu gibi, eksileri de mutlaka olacaktır. Önemli olan, "kişilik sahibi" olması ve olumlu

insanın gözlerine ve sözlerine bakıp aldanmayın. Onun özü ve huyu önemli.

Gandi

BEŞİNCİ BÖLÜM 1 1 3

yönlerinin ağır basmasıdır. Çevrede yapılacak araştırmalarda, fazla detaylara inmeye de gerek yoktur, ince eleyip sık dokuyanlar, ömürlerini eş aramakla geçirirler. Her şeyde olduğu gibi, bu konuda da "vasat olan"ı yapmak en doğru yoldur.

Çevrenizde Araştırma Yaparken...

Çevrenizde araştırma yaparken bir savcı gibi araştırma yapmaya kalkarsanız, sağlıklı bilgiler toplayamazsınız. Üstelik başınız belaya gi-

rebilir. Bir "diplomata" gibi taktikler kullanarak, "karda yürüyecek, izini-

zi belli etmeyeceksiniz." Hulâsa sağlıklı bilgilenmeniz, sizin yaklaşımını-

za ve araştırmanıza bağlıdır.

Her şeyi bilmeniz de gerekmiyor. Genel bir kanaat sahibi olmanız kâfidir. Eş olarak seçtiğiniz insanın size anlattıklarından, ailesinden,

komşularından, iş arkadaşlarından, akrabalarından edineceğiniz bilgiler size yetecektir.

Bu bilgilerin çoğu yanlış da olabilir. Bunların hiç önemi yoktur.

Top-

ladığınız bilgileri ailenizle veya tecrübesine güvendiğiniz dostlarınızla

değerlendirmeniz yeterli olacaktır.

Batı'dan Bir Uygulama

Batı'da eş seçimi, "bilimsel deneylere" dayandırılarak yapılmaktadır. Evlenecek kişiler, önce "evlilik merkezlerine gidip form doldurur. Bu formlarda, 100 veya daha fazla soru vardır. Kendi özelliklerini ve eşin-

de olmasını istediği özellikleri, en küçük detaylara kadar, tek tek cevap-

landırır. Bu cevaplar, bilgisayara yüklenir. Ortak özellikleri, bilgisayar

belirler. Daha sonra ortak özellikleri en fazla olan karşı cinsler, eş ada-

yı olarak tespit edilip buluşturulur.

Bizim ülkemizde de buna benzer uygulamaların olduğu söyleniyor ama, bunun ne derece etkili olduğu hakkında elimizde henüz sağlıklı bir bilgi yok.

Evlilik merkezleri sayesinde tanışan eşler, daha sonra "evlilik uzmanlarına" başvurarak, geçinip geçinemeyecekleri hakkında bilgi alır-

114 Mutlu Bir Yaşam Hedefleyenler İçin Evliliğe Hazırlık Rehberi
lar. Eşler, iki-üç uzmanın bulunduğu bir sohbet ortamında, doğal halleriyle konuşurlar. Bu sohbetler, dört-beş seans sürebilir.

Evlenecek kişilerin konuşmalarından, davranış ve ses tonlarından, el-kol hareketlerinden, gülmelerinden, oturuş tarzlarından ve yüz hatlarından nasıl bir "kişiliğe" sahip oldukları belirlenir. Elde edilen veriler-

re göre, ileride geçinip geçinemeyecekleri tahmin edilir.

Batı, Yeniden Aileye Dönüyor

Batı dünyası "aile müessesesinin dağılmasıyla ilgili büyük bedeller ödedi. Kadın hakları, kadın-erkek eşitliği, kadının ekonomik özgürlüğü, doğum kontrolü ve cinsel özgürlüğün aşırı serbest bırakılması sonucunda "aile kurumu" dağıldı. Bu dağılmanın farkına varan Batı dünyası, aileyi yeniden toparlayabilmek için, bilimsel ve yasal tedbirler almaya başladı.

Şimdi evlilik öncesinde "aile okulu", "ana-baba okulu", "evlilik okulu", "hamilelik okulu", "çocuk eğitimi" adı altında okullar açarak, halkı bilinçlendiriyor. Sivil kuruluşlara her türlü yetkiyi vererek, bu alanda ki girişimleri destekliyor.

Batı dünyası, eskiye göre aileyi ve evliliği daha fazla önemsiyor. Bilimsel araştırmalar, yasal tedbirler ve ekonomik teşviklerle, halkı aile kurmaya ve tek evliliğe özendiriyor.

Bilinçlenme Kaçınılmaz

Yaşadığımız çağın adı "Bilgi çağı" olduğuna göre, her ferdin genel konularda asgari ölçülerde bilinçli olma mecburiyeti var. Özellikle, evlilik gibi hayatî konularda, bilinçli olmak daha da önem arz ediyor. Eskisi gibi deneme-yanılma yoluyla yapılan evlilikler geride kaldı. Hiçbir şey eskisiyle mukayese edilemez hâle geldi. Artık her şey değişiyor.

Değişimlerin altında ezilmemek için, mutlaka bilinçlenmek gerekiyor. "Nikâhta keramet vardır" deyip, paldır küldür evlilik yapanlar, çok ağır bedeller ödemek zorunda kalabilir. Kimse nikâhın kutsallığını istismar etmeye kalkmasın. "Tedbir almak insandan, tevekkül Allah'tandır."

Beşinci Bölüm 115

Evleneceğiniz İnsanı Nasıl Tanıyacaksınız?

İnsanın gözlerine ve sözlerine bakıp

aldanmayın. Onun özü ve huyu önemli.
Gandi

Evleneceğiniz insanı seçerken önce dış görünüşüne bakıp tanımaya çalışabilirsiniz. Ama bundan daha önemlisi, eş olarak seçeceğiniz insanın iç dünyasını tanımanız ve gerçek kişiliğini ortaya çıkarabilmenizdir.

Evlilik öncesi bu mesele üzerinde çok daha dikkatlice durulmalıdır.

Evlilik öncesindeki ilişkilerde rol yapma, farklı kişiliğe bürünme, ger-

çek kişiliğini gizleme ve karşı cinsin hoşuna gidecek davranışları sergi-

leme iç güdüsü devamlı vardır.

Bu nedenle, insan denilen esrarenegiz varlığı tanımak, gerçekten zor-
dur. Şairin dediği gibi: "İnsan bu, meçhul bir varlık." O, iyilik ve
güzellik

adına her olumlu davranışı sergilediği gibi, en vahşi canavarların dahi
yapmadığı canilikleri de yapabiliyor.

Evlenmek için çok güzel planlarınız ve umutlarınız var. Kendinize ve
özelliklerinize göre eş adayınız var. Dış görüşlerini, tahsil
seviyeleri-

ni ve ekonomik durumlarını kolayca tespit edebiliyorsunuz.

Ancak iç dünyalarını, ruhsal yön-
lerini ve kalıcı kişiliklerini tespit e-
demiyorsunuz. Yaptığınız araştırma-
ların ve edindiğiniz bilgilerini "doğ-
ruluğundan" emin olamıyorsunuz, içi-
nizde devamlı sorular oluşuyor. Bir
türlü karar veremiyorsunuz.

Bu durumda ne yapmanız lâzım?

Hep kuşkulu mu olmanız gerekiyor?

Araştırmanız ve bilgilenmeniz
nereye kadar olmalı?

Evleneceğiniz insanı seçerken

önce dış görünüşüne bakıp

tanımaya çalışabilirsiniz. Ama

bundan daha önemlisi, eş olarak

sececeğiniz insanın iç dünyasını

tanımanız ve gerçek kişiliğini

ortaya çıkarabilmenizdir *n,L

> "

6 Mutlu Bir Yaşam Hedefleyenler İçin Evliliğe Hazırlık Rehberi Çağın İnsanı Neden Değişken?

Çağın şartları ne olursa olsun, insan doğarken tertemiz duygularla
do-

ğuyor. İslam inancına göre, her insan saf ve temiz duygular içerisinde
dün-

yaya geliyor. Anne-babanın, okulun ve çevrenin etkisiyle kişilik
kazanıyor.

Esas itibarıyla insan kötü değildir, insanı iyi veya kötü yapan
şartlardır.

Çağımızın şartlarını göz önünde bulundurduğumuzda da insanların
çok değişken bir kişiliğe sahip olduklarını görüyoruz, insanlar,
çıkarları

uğruna çeşitli kişiliklere bürünebiliyor. Bunu yaparken de "istenmeyen
huylarını ve egolarını" çok iyi gizleyebiliyorlar.

Eskiden "iki yüzlü insanlar" vardı. Şimdi ise "çok yüzlü insanlar"
tü-

redi. Bu kırılmanın korkunç boyutlarına, toplumun her kesiminde sıkça
rastlayabiliyoruz.

Bu olumsuzluklara rağmen hayat yine de devam ediyor. Her döne-
min kendine göre doğruları ve yanlışları vardır. Bunu da veri olarak
ka-

bul edip "tedbir" almak için neler yapılabilir, onlar üzerinde
durmamız.

Bu açıklamalarımız sizleri umutsuzluğa ve karamsarlığa düşürmesin.

Var olan durumun tespitini yaptıktan sonra "nasıl" ve "ne şekilde" tedbir alınacağı hususu üzerinde durulmalı, madalyonun iki yönü de hesaba katılmalıdır.

Hız. Ali'nin söylediği gibi: "Ben kötülüğü öğrenirim, kötülükten sakınmak için."

Amacımız, uzun ömürlü bir evlilik için neler yapılabileceğini ortaya koymaktır. Bilgimiz ve irademiz dahilinde yapılabileceklerden sonra, şartları zorlamanın gereği yoktur. Her şeyi en ince detayına kadar irdelemek insanı "şüpheciliğe" götürdüğünden, "temel değerler" in haricindekiler üzerinde fazla durmamak gerekiyor.

Eş Adayının İç Dünyasını Tanıyabilmek İçin

Eş adayının iç dünyasını tanıyabilmek için, iyi bir "gözlemci" olmak gerekiyor. Bunu gerçekleştirebilmek için de, önce "iyi bir dost, iyi bir arkadaş" olmakla işe başlanmalıdır.

Beşinci Bölüm 11 7

İyi bir dost, iyi bir arkadaş olan çiftler, iç dünyalarının kapılarını bir

birlerine açabilirler. Önemli olan bu kapıların açılmasıdır. Kadın veya er-

keğin iç dünyalarının kapıları açıldı mı, "gerçek kişilikler ve duygular" kendiliğinden ortaya çıkmaya başlar.

Batı toplumlarında, insanların kişiliklerini tanıyabilmek için "bilimsel

kişilik testleri" yapılıyor. Bizde böyle bir uygulama olmadığına göre, eş

adayımızı kişisel gayretlerimiz, dostlarımız ve tanıdıklarımız sayesinde tanımak zorundayız.

Eş adayını tanımanın bir başka yolu da, doğal yaşantısını, ondan habersiz gözlemlemektir. Burada dikkat edilecek husus, bir seferlik gözlem yerine, bunun birkaç sefer ayrı ayrı kanallardan tekrarlanmasıdır.. Bir seferlik gözleme insanı yanıltabilir. Fakat birkaç yoldan denendiğinde doğru amaca ulaşılabilir.

İnsan kişiliğini tanımanın pek çok yolu vardır. Bu yolları sıralamaya-

rine, size çeşitli düşünürlerin veciz sözlerini sıralayacağız. Bu sözleri

derinlemesine düşündüğünüzde, çok önemli ipuçları yakalayacağınızı umuyoruz.

İnsan Kişiliğiyle İlgili Önemli Sözler

> Öküzün rengini dışında, insanın rengini içinde ara.

Hz. Mevlâna

> İnsanlık tuhaf bir macundur, iyi yaparsan iyi, kötü yaparsan kötü olur.

> Âyinesi iştir kişinin lafa bakılmaz. Şahsın

Hz. Mevlâna

.-,j..... raid uaKiımaz. Şahsın görünür rutbe-i akl-ı
eserinde

Ziya Paşa

> İnsanoğlu en büyük dolandırıcıdır. Kendini bile dolandırır.

Ferit Yurtsever

> İnsan nâdir değil, insanlık nâdirdir.

Yusuf Has Hacıp

118 Mutlu BİR Yaşam Hedefleyenler İçin Evülîğe Hazırık Rehberi

> insanlar kuyuya benzer, içlerinde boğulabiliriz.

Ahmet Hamdi Tanpınar

> insan her şeyin en kutsalı olduğu gibi, en kötüsüdür de.

Eflatun

> insan şişirilmiş tulum gibidir. Ağızı açılınca söner.

Kaşgarlı Mahmut

> Kişilik bir maskedir, insan bu maskeyi hem başkalarını etkilemek, hem de kendi benliğini başkalarından gizlemek için taşır.

Freud

> Hepimizin iç dünyası birden çok kişilik barındırır, bu kişilikler
de

birbirleriyle her zaman anlaşmazlık içindedir.

Somersat Maugham

> Hiçbir şey insan kadar yükselmez de, alçalmaz da.

Hölderlin

> insanlar her zaman göründükleri gibi değildir. Göründüklerinden daha iyi olanları azdır.

Lessing

> Herkes aya benzer. Kimseye göstermediği bir yüzü vardır.

Mark Twain

> İnsanları yükselten iki büyük nitelik vardır. Erkeğin mert olması, kadının namuslu olması.

Napoleon

> İnanç kaybolup şeref öldü mü, insan da yok olur.

Whitter

Eş Seçiminde İstiharenin Etkisi

Dini değerlere önem veren bir ülke olduğumuzdan, eş seçiminde "istihare" yaparak evlenmeye karar verenlerin çoğunlukta olduğu bilini-

yor. Konunun detaylarına inmeden önce "istihare nedir; Nasıl uygulanıyor?" en önemlisi "nasıl saptırılıyor?" sorularına cevaplar arayacağız.

BEŞİNCİ BÖLÜM 1 1 9

En yalın ifadesiyle İstihare, evlenecek eşlerin kendileri, aileleri veya başkaları tarafından namaz kılıp dua yaptıktan sonra rüyaya yatılarak yapılan bir ibadettir. Rüyada güzel şeyler görülürse, o evliliğin veya işin hayırlı olacağı, rüyada olumsuz şeyler görülürse, o evliliğin veya işin hayırlı olmayacağı kabul edilir.

Bu istihare neticesinde bazen tasarlanan iş veya evlilik isabet edebilir, isabet etmediği zamanlar da olabilir. Bununla ilgili kesin bir ölçü yoktur. Rüyadaki olaylara göre ka-

rar vermek tesadüfîdir. Bunun ne ilmî yönü, ne de dinî hükmü vardır?

Şimdi istihare olayını değerlendirmeye çalışalım.

Rüyaların hayırlı ve şerli yönünü insan bilemez. Bazen şer olan olaylarda hayır, hayır olan olaylarda da şer olabilir. Buna göre geleceğe yönelik olayların nasıl olup olmayacağını merak etmek insanın fitratında vardır. Bu gerçeği bilen bazı kişiler, insanların "merak duygusundan" yararlanarak bir geçim kaynağı oluşturmuşlardır. Bu kişilerin, geleceğe yönelik kehanetlerde bulunarak toplumda büyük rağbet gördüklerine şahit oluyoruz.

Özellikle iradesi zayıf olan insanların şansa, fala ve uğura karşı büyük ilgileri vardır. Bundan yararlanarak medyum, hoca ve kahin olduklarını söyleyen kişiler, her zaman toplumda kendilerine bir yer bulmuşlardır. Bu işi ticari amaçla yapanlar olduğu gibi din adına, dava adına yapanlar da maalesef oldukça fazladır.

Her ne suretle olursa olsun geleceğe ait hüküm vermenin, gerçeklerle bağdaşmadığının altını çizerek belirtmek zorundayız.

i

Rüyaların hayırlı ve şerli yönünü

insan bilemez. Bazen şer olan

olaylarda hayır, hayır olan

olaylarda da şer olabilir.

120 Mutlu Bir Yaşam Hedefleyenler İçin Evliüğe Hazırlık Rehberi

İslam Dinine Göre İstihare

Diyanet Vakfı'nın heyet halinde hazırladığı Türkiye'de, hatta dünyada ilk defa islam dini adına en ciddi eser kabul edilen, "İslam Ansiklopedisinin 23. cildindeki "istihare" maddesinde konu şu şekilde anlatılıyor: "Yapılması düşünülen bir işin, Allah katında hayırlı olan şekliyle

gerçekleşmesini isteme."

İstihare, sözlük anlamıyla; "Hayırlı olanı isteme"dir.

Gelecekle ilgili bir işin veya evliliğin iyi mi ya da kötü mü olacağı sek-

linde, önceden bilinmesi hakkında ne bir ayet, ne de bir hadis vardır.

İslam'da esas olan, bireyin kendi iradesi dahilinde yapması gereken sorumluluklarını yerine getirmesi, ondan sonra da Allah'a teslim olmasıdır, istihareden kasıt da budur.

Bir kişi evlenecek veya herhangi bir iş yapacaksa, önce tedbirlerini alır ve yapması gereken dinî vecibelerini yerine getirir; sonra da talep

ettiği işin hayırlı olması için namaz kılar, dua eder, Allah'tan temennide

bulunur ve istihareye yatar.

istihareye dayalı olarak eş seçecek olanların önce "islam'da tevekkül" akidesini iyi öğrenip kavramaları gerekir.

islam Ansiklopedisi'nin istihare bölümünde, bu konunun devamındaki ayetin mealinde; "Peygamberler dahil hiç kimsenin, gaybı ve dolayısıyla bir işin kendisi için hayırlı olup olmadığını bilemeyeceği; Allah'ın dilemesi dışında kendisine fayda veya zarar verecek bir güce sahip olunamayacağı" bildirilmiştir. (el-A'raf 7/188)

Rüya Meselesi

Rüya konusu başlı başına bir meseledir. Bugünkü ilim, rüya âlemini hâlâ çözememiştir. Anlatılanlar, "varsayımlara dayanan tahminler"dir. Yine Diyanet Vakfı'nın hazırladığı islam Ansiklopedisi'nin istihare bölümünde şöyle denilmektedir: "Bazı dinî kaynaklarda, rüyada beyaz veya yeşil görülmesinin o işin hayırlı olduğuna, siyah veya kırmızı görülmesinin şer olduğuna delalet ettiğine dair nakledilen görüşler, şahsî tecrü-

belere dayanmakta, dolayısıyla dinî bir mahiyeti bulunmamaktadır."

Beşinci Bölüm 121

İnsanın rüya âlemi çok karışık olduğu kadar çok yönlüdür de. Dolayısıyla rüyaya bakarak karar vermenin doğru olmadığıнын altını tekrar çizerek belirtmeliyiz. Evlilik gibi çok önemli bir konuyu rüyaya bağlayarak yönlendirmek, kendinizi bile bile riske atmak demektir.

Sizler, eş seçiminden evlenme safhasına gelinceye kadar, almanız gereken bütün tedbirleri alıp, ondan sonra da eşinizin ve evliliğinizin hayırlı olması için namazınızı kılın, duanızı yapın ve istihareye yatın.

Evlilikle ilgili tedbirlerinizi almadığınız takdirde, ne kadar istihare yaparsanız yapın, ne kadar güzel rüyalar görürseniz görün, boşuna vakit kaybetmiş olursunuz.

Altıncı Bölüm

Evlilik Bir Denge Oyunudur

Dengeleri koruyabilen, yaşamasını da bilir.

Prof. Dr. Ali Fuat Başgil

Bazen dengemizi kaybeder, olduğumuz yere yığılıveririz. Evrenin dengesi olmasaydı, her taraf yerle bir olurdu. Gerek insan hayatında, gerek diğer canlılarda ve gerekse tabiatın bütünü içerisinde öylesine bir denge var ki akılları durduruyor.

Nasıl ki kainatta bulunan her zerre bir denge üzerinde kurulmuşsa, evlilik hayatı da bir denge üzerinde kurulmalı. Evlilik hayatındaki "denge kavramı"nın önemi çok özel olduğundan, bu kavram üzerinde önemle durmalıyız.

Aslında denge kavramını "orta yol" olarak da tanımlayabiliriz. Atalarımızın dediği; "Önden gitme boynunu vururlar, geride kalma tekmeller." sözü bunu açıklıyor.

Mensubu olduğumuz islam dini de, insanlara devamlı orta yolu telkin etmektedir. Bakara Suresi'nin 143. ayetinin mealinde; "Böylece sizi, orta yolda yürüyen vasat bir ümmet kıldık." denmektedir.

Buradaki "vasat" kelimesi iki anlama geliyor.

124 Mutlu Bir Yaşam Hedefleyenler İçin Evliliğe Hazırlık Rehberi

Birincisi, güzellik ve fazilet, ikincisi ise orta yol manasındadır. iki an-

lamı birleştirdiğimizde, güzel olan, faziletli olan; "orta yol" anlamı çıkı-

yor. Tefsir âlimleri, bu âyetin yorumunu yaparlarken, "dünya malına meyletmenin yanlışlığı yanında, sırf ahrete yönelmenin de doğru olma-dığını" vurguluyorlar.

Kur'an-ı Kerim'in birçok yerinde, sürekli vurgu yapılan esaslardan biri de, "aşırıya gitmeyiniz" şeklindeki ikazlardır. Bizim dinimizde "ifrat

ve tefrit" yoktur. Dinimiz, her şeyin aşırısını yasaklamıştır. Aşırı arzu, a-

şırı kıskançlık, aşırı uyku, aşırı cinsellik, aşırı beslenme, aşırı çalışma,

hatta aşırı sevgi bile çoğu zaman zararlı olabiliyor. Demek ki insanoğ-

lu, sağlıklı bir hayat sürdürebilmesi için, aşırılıklara dalmadan, orta yo-

lu bularak dengeleri sağlamak zorundadır.

Bir düşünürün dediği gibi: "Hayat bir denge oyunudur. Bu oyunu bi-lerek oynayanlar kazanır. Bilmeyenler de bocalayıp durur." Dünyanın en güzel evliliğini de yapsanız, sözünü ettiğimiz "denge"yi kuramazsanız, mutluluğu ve iç huzuru yakalama imkânı bulamazsınız.

Kâinatın Dengesi

Kâinatı dikkatlice gözlemlediğimizde, her şeyin bir denge içinde ya-ratıldığını görürüz. Güneşin doğup batması, gece ile gündüzün birbirini takip etmesi, dünyanın dönüşü, yıldızların hareketi kâinatın dengesini oluşturuyor.

Hayvanlar âlemi de başlı başına bir denge unsurudur. Vahşi ve za-rarlı hayvanlara, başka hayvanlar düşman olmak suretiyle denge sağ-lanıyor. Meselâ, peygamber devesi denilen 5-6 cm. uzunluğundaki bir böcek, tüm haşerelerin en büyük düşmanıdır. Bu böcek, bir defada yal-nız 250 ile 300 kadar yavru doğuruyor; o da bir denge sağlıyor. Farenin düşmanı da yılanıdır. Yılanlar olmasa, tarla fareleri yüzünden tarımdan verim almak zorlaşırdı.

Evlilik Hayatındaki Dengeler

Evlilik öncesinde, planınızı programınızı yaptınız. Tüm ihtiyaçlarınızı

giderdikten sonra evliliğinizi gerçekleştirdiniz. Kendi anne-babanızla

ALTINCI BÖLÜM 1 25

birlikte, eşinizin anne-babası da sizin anne-babanız oldu. Bir anne bir baba varken, evlilikle birlikte iki anne iki babanız oldu. Tabi bu arada bir

sürü akrabalarınızın olduğunu da unutmayın.

Şimdi bunları idare etmek ve dengeleri sağlamak için "orta yolu" bulmak zorundasınız. Kendi anne-babanıza biraz fazla ilgi gösterseniz eşiniz kapris yapacak. Eşinizin anne-babasına biraz fazla yakınlık gös-terseniz, bu sefer de anne-babanız alınacak. Gelin de çıkın işin içinden. iki arada bir deredesiniz.

işte bu durumda, her iki tarafı idare etmek özel bir beceri istiyor. A-

macınız mutlu olmak olduğuna göre, bilinçli ve sabırlı davranarak dost-larınız arasında dengeleri sağlamak zorundasınız.

Cinsel ilişkide dengeyi sağlayamazsanız, sinirsel ve ruhsal yönden

bunalımlara düşersiniz. Beslenme yönünden dengeyi sağlayamazsanız, sağlığınız bozulur. Ekonomik dengelerinizi ayarlayamazsanız, ihtiyaçlar içerisinde kaybolup gidersiniz. Aile içindeki ve aile dışındaki dengeleri

sağlayamazsanız, sorunlar yumağı haline gelirsiniz.

Dengeleri korumadaki hassasiyet, kadın ve erkek için aynıdır. Hiçbir ayırım, söz konusu dahi edilemez. Ancak, icraattaki aktif görev erkeğe düşmektedir. Gerek aile içerisinde, gerekse aile dışında, adeta bir "dip-

lomat" gibi davranarak vaziyeti idare etmek, erkeğin sorumluluk alanına girmektedir. Bu durum, tarihten gelen geleneksel kültürümüzün bir kodudur, istesek de, istemesek de bu kültür kodumuzdan kurtulamayız.

Tüm bu dengeleri sağlayabilmek için de, sosyal ve kültürel yönden olgunluğa ulaşmak şarttır. Evlilikle birlikte sorumluluklar da artacağından,

bekarlık hayatındaki yanlış alışkınlarınızdan vazgeçmek zorundasınız. Açıkçası "değişmelisiniz."

Evliliğe Eksik İhtiyaçlarla Gidilmeli

"Evliliğe eksik ihtiyaçlarla gidilmeli" sözü, rahmetli Prof. Dr. Mazhar

Özman hocama aittir. Ne anlama geldiğini, onun tespitlerinden yola çıkarak anlatmaya çalışalım.

126 Mutlu Bir Yaşam Hedefleyenler İçin Evliliğe Hazır Rehberi

*\i/Evlilik öncesinde ev ihtiyaçlarının

tümünü almaya kalkan kişilerin,

evlendikten sonra "ev kurma" gibi

bir amaçları olmayacağından,

boşluğa düşme ihtimalleri

oldukça fazla. Can sıkıntılarından

olumsuz davranışlar içerisine

girebilirler.

Çağımızın en yaygın alışkanlıklarından biri olan "lüks yaşam" arzusu, insanların "emeklerini ve umutlarını" sürekli sömürmektedir. Bu yaşam tarzına kendini kaptıranlar, dengeleri sağlayamadıkları takdirde, bedellerini çok ağır bir şekilde ödemek zorunda kalırlar.

Günümüzde yaygın olan bir alışkanlık var. Yeni yuva kurmaya çalışan eşler, ev ihtiyaçlarının tümünü alıp e-

vini tamamen kurduktan sonra evlenmeye karar veriyorlar. Söz konusu durum, hem ekonomik, hem sosyal, hem de psikolojik yönden sakıncalı.

Evlenmek, yuva kurmak, ev düzmek, mal-mülk sahibi olmak bir plan ve program dahilinde olmalı. Birden zengin olmak, birden şöhret olmak, birden her istediğini elde etmek, birden evlenmek insana, beklenildiği kadar "mutlu ve sağlıklı" bir hayat kazandırmıyor.

Evlilik öncesinde ev ihtiyaçlarının tümünü almaya kalkan kişilerin, evlendikten sonra "ev kurma" gibi bir amaçları olmayacağından, boşluğa düşme ihtimalleri oldukça fazla. Can sıkıntılarından olumsuz davranışlar içerisine girebilirler.

Oysa, imkanlar nispetinde zorunlu ihtiyaçları karşılayacak kadar ev eşyası alınırsa, hem sıkıntılı bir durum ortaya çıkmaz, hem de şartlar

müsait olduğunda, gelecekle ilgili plan yapma fırsatı bulunmuş olur.

Diğer önemli bir konu da, gelecekle ilgili her insanın iç dünyasında çeşitli "özlemleri" olmasıdır, insan bu özlem duygusuyla yaşar. Özlem duygusu yaşanmadan, onun hayaliyle umutlanmadan elde edilenlerin gerçek kıymetleri bilinmez.

Evlilik İçin Program Şarttır

"Amacı, özlemi ve umudu" olmayan insanlar, çabuk bunalıma düşerler. Yuva kuracak eşlerin, kuracakları yuvanın oturma ve yatak odasını,

Altıncı Bölüm 127

buzdolabını, halısını, elektronik cihazlarını, hatta arabasını birden alma-

ya kalkmaları, "özlemlerini" çabuk söndürür. Toptan elde edilen bu mutlu yuva, heveslerinin kısa zamanda kaybolmasına yol açar.

Evliliğe eksik ihtiyaçlarla gidildiğinde ise eşler, ihtiyaçları olan eşya-

larının, önce hayalini kurup özlemini çeker, alacakları eşyaların araştır-

masını, hesap ve kitabını daha sonra yaparlar. Ekonomik durumları müsait olduğunda ise, istedikleri eşyayı gider alırlar.

Yapılan bu program, insanın "amacını ve hayatını" belirler. Elde edilen

malın değerini arttırır. O hevesle alınan eşyaların kıymeti bilinir. Sonra

başka bir hayal, başka bir umut, derken hayat böyle devam edip gider.

Bu bağlamda, hayatı anlamlı ve amaçlı hale getirebilmek için, "evliliğe eksik ihtiyaçlarla gidilmeli." ihtiyaçlar birden değil de yavaş yavaş,

zamanı geldiğinde, imkanlar nispetinde yerine getirilmeli. İşte o zaman, hayatın anlamı ve mutluluğun zevki yaşanır. Burada önemli olan, sabit bir gelir seviyesine gelindikten sonra evliliğe yönelmektir.

Ebeveynlerin Ev Kurması

Başka bir durum da, bazı anne ve babaların, masrafların tümünü üstlenerek çocuklarının evlerini baştan sona düzmeye kalkmalarıdır. Hazıra konan eşler için bu durum cazip gelebilir. Ebeveynlerin, bin bir sıkıntılarla büyüttükleri çocuklarının mutlulukları için varını yoğunu or-

taya koyup her şeyi önceden almaya kalkmaları da, yukarıda anlatmaya çalıştığımız problemleri doğurur.

Her şeyi hazırda bulan eşler, zaman geçtikçe bakıyorsunuz can sıkıntısından, olur olmaz basit meseleleri bahane ederek tartışma ve kavgalara başlarlar. Bu insanların gelecekle, ev düzeniyle ve geçimle il-

gili meşgaleleri olsaydı; sudan bahanelerle kavga etmeye zamanları bile olmazdı.

insanı mutlu eden, yaşamı anlamlı hale getiren önemli olgulardan biri de, emek karşılığında elde edilen mallardır. En değerli mal, alın teriyle ka-

zanılan maldır. Elbette anne ve babaların çocukları için aldıkları mallar da

değerlidir. Çocukları için yaptıkları her şey, onların mutluluğu içindir.

128 Mutlu BİR Yaşam Hedefleyenler İçin Evliliğe Hazırlık Rehber!

Ancak, alınan mallar üzerinde eşlerin emekleri olmadığından, onlar için aynı değerde olmayabilir. Her şeyin zevkine birden vardıklarından, elde ettikleri hazır eşyalardan çabuk bıkebilirler.

Burada anlatmaya çalıştığımız konudan kimse, anne ve baba evlenecek çocukları için "bir şeyler yapmasın" anlamını çıkarmasın. Çocuk-

larını büyötmeleri, onları hayata hazırlamaları zaten en büyük fedakârlık. Evlilik için ille de yardım yapmak istiyorlarsa, gelin hanıma "ziynet" alabilirler, düğün ve ikramları yapabilirler, borç para verebilirler. Buna

benzer yardımları yapmak da destektir.

Ancak eş seçme, ev kurma, eşya alma gibi girişimlerini, evlenip yuva kuracak eşlerin bizzat kendilerinin yapmalarının, onların mutluluğu ve hayatlarının devamı için büyük bir önem taşıdığını vurgulamaya çalışıyoruz. Tabi, tercih sizin...

Evleneceğiniz Eşi Seçtikten Sonraki Süreç

Evlenmeye niyetlendikten sonraki en önemli kararlardan biri de evleneceğiniz eşi seçme sürecidir. Eşinizi beğenip seçtikten sonra aileler tanışır, gidip gelmeler olur, söz kesilir, yüzükler takılır, evliliğin en önemli alt yapısı olan "nişanlılık" süreci başlamış olur. Bu devreye kadar, eşler birbirlerinin fiziksel görünüşleri ve genel davranış biçimleri hakkında sadece bir kanaat sahibi olurlar.

Nişanlılık döneminde ise, eşler birbirlerinin iç dünyalarını ve ruhsal yönlerini daha çok tanıma fırsatı bulurlar. Evlilikte çok önemli olan uyumun sağlanıp sağlanamayacağı sorunu, nişanlılık dönemindeki ilişkiler sonucunda, az-çok ortaya çıkar.

Eşlerin birbirlerini araştırmaları, nişanlılık öncesi ve nişanlılık sonrasında birtakım farklılıklar

gösterir.

"Evliliğe eksik ihtiyaçlarla gidilmeli."

İhtiyaçlar birden değil de yavaş yavaş, imkanlar nispetinde yerine getirilmeli, işte o zaman, hayatın anlamı ve mutluluğun zevki yaşanır. Burada önemli olan, sabit bir gelir seviyesine gelindikten sonra "fj evliliğe yönelmektir.

Altıncı Bölüm 129

Buna göre evlilik öncesindeki samimiyet ilerledikçe, her dönemde yapılacak araştırmalar da haliyle farklı olur.

Eşler, birçok olayları nişanlılık döneminde yaşayıp görerek öğrenirler. Birbirlerinin huylarını, kültürel değerlerini, doğal yaşantılarını, aile ilişkilerini, dinî inançlarını, zevk ve alışkanlıklarını yakından görme ve tanıma imkânı bulurlar. Bu dönemde birbirlerine vaat ettikleri hayatı geçirip geçiremeyecekleri hususunda genel bir kanaat sahibi olurlar.

Diğer bölümlerde belirttiğimiz gibi, eşler evlilik öncesinde birbirleri-

ne gerçek yüzlerini pek göstermezler. Karşı tarafın da hoşuna gidecek davranışlar sergiler, gerçek kişiliklerini çoğu zaman gizlerler. Nişanlılık

döneminde bu durum, biraz daha netlik kazanır.

Evlilik İçin Plan Yapmak

Evliliği başarıya ulaştıracak önemli etkenlerden biri de "plân ve program" yapmadır. Yaptığımız bu çalışmanın esas amacı da bu mantık üzerinde yoğunlaşmıştır. Tedbir dediğimiz olay da, önceden yapılan plan ve programlardır.

İnsanın hayatında yaptığı en önemli ve en uzun ömürlü işlerin başında evlilik gelmektedir. Bu nedenle evlilik hayatı geçici heveslerin değil,

sistemli ve programlı bir arayışın ürünü olduğu zaman anlam kazanır.

Evlilik hayatını planlarken sorunları çok yönlü bir şekilde ele almak gerekir. Her şeyi enine boyuna araştırıp sağlıklı karar verme mecburiyeti vardır. En küçük detayın dahi önemi alınmalıdır. Hiç hesaba katmadığımız, hatta önemsemediğimiz küçük bir detayın bazen çok büyük problemlere yol açacağı unutulmamalı.

Bu bağlamda evlenecek eşler;

- > "Nerede" ve "nasıl" bir hayat süreceklerini,
- > Evlilik hayatında hangi rolleri üstleneceklerini,
- > Kimin kime uyacağını,
- > Akraba ilişkilerinin nasıl dengeleneceğini,

130 Mutlu Bir Yaşam Hedefleyenler İçin Evliüğe Hazırlık Rehberi

- > Dinî inanış ve yaşayışlarını,
- > Kuracakları evin zorunlu ihtiyaçlarını,
- > Çocuk isteyip istemedikleri gibi konuları enine boyuna konuşup karara bağlamalıdır. Evlilikle ilgili genel konularla birlikte,

eşle-

rin kişisel davranış biçimleri de büyük önem taşır.

Meselâ, eşlerin en çok kızdıkları veya sevdikleri davranışları birbirlerine söylemeleri, sonradan oluşacak birçok problemi halledecektir. Kişiliklerini yakından ilgilendiren giyim şekilleri, cinsel istekleri, birbirle-

rine hitap şekilleri gibi özel meseleler de nişanlılığın ilerleyen günlerin-
de konuşulmalıdır.

Evlilik tarihi yaklaşırken düğün için en uygun zamanın belirlenmesi, her iki taraftaki akrabaların katılımları ve nikahın nerede yapılacağı gi-

bi daha bir çok konu, nişanlılık döneminde gündeme alınmalı.

Kısaca nişanlılık dönemi, evlenecek eşler için "plan ve program" yapma ve birbirlerini yakından tanıma dönemidir.

Nişanlılık Dönemindeki Beraberlikler

Nişanlılık dönemindeki beraberliğin, evlilik olmadığını söylememiz

gerekıyor. Evlilik kurumu, "nikahla meşruluk" kazanır.

Nişanlılık dönemi, bir evlenme vaadidir. Bu vadin yerine gelebilmesi için "geçiş dönemine ihtiyaç vardır. Bu döneme de "nişanlılık dönemi" deniyor. Evlenecek kadın ve erkeğin birbirlerini daha iyi tanıyabilmeleri ve kesin karar verebilmeleri için bu sürece ihtiyaç vardır.

Bu süreç döneminde, evlenecek kadın ve erkeğin birbirlerine karşı bağımlılıkları olmadığı gibi "karı-koca" sorumlulukları da yoktur. Her an

vazgeçme durumu söz konusu olabilir.

Nişanlı eşlerin kuracakları yuvanın temellerini atarlarken beraber olmaları ve birbirlerini yakından tanımaları gayet doğal bir davranıştır. Bu

doğallık meşru ilişkiler içerisinde olduğu zaman ciddiliğini korur.

işin içine duygusallık ve cinsellik girerse, "evliliğin kutsallılığı" zede-
lenmiş olur. Saf ve temiz duygularla başlayan ilişkilerin yerini geçici he-

Altıncı Bölüm 131

vesler alır. Nişanlı eşler, "barut ve ateş" gibidirler. Duygusallığın ve cinselliğin doruk noktasındadırlar. En küçük bir kıvılcım, bu doruk noktasını ateşleyiverir. Tenha ve gizli yerler bu işin çağrışım yerleridir. Klasik yaklaşım biçimiyle, "nasıl ol-
sa evleneceğiz" anlayışıyla başla-
yan yaklaşımlar, çoğu zaman fela-
ketlerle sonuçlanır.

Nişanlılık döneminde cinsel ilişki-
lerini öne çıkaran eşler, kuracakları yuvanın sorumluluklarını oluşturma yerine, cinsel nazlarına kapılıp hem evliliklerinin kutsallığını zedelemiş,
hem de esas olan ailevî sorumluluklarını yitirmiş olurlar. "Nasıl olsa evle-
neceğiz!" çok tehlikeli bir sözdür. "Haz ile mutluluğun" birbirine karışma-
sı demektir. Bu tarz bir yaklaşım birçok genç kızın hayatını zehirlemiştir.

Nikah öncesinde gayri meşru ilişkileri, "çağdaşlık ve özgürlük" ola-
rak kabul edenler, ne yazık ki bizim coğrafyamızda da yer bulabilmek-
tedir. Batılılar'ın yaşam tarzı olan "flört hayatı" evliliklerimizi ve aile ku-
rumumuzu, her gün biraz daha yozlaştırıyor.

Evliliğin Kutsallığını Zedelememek...

Nişanlılık döneminde evliliğin kutsallığını zedelememek için, eşlerin dikkat edeceği çok önemli, aynı zamanda çok hassas konular vardır. A-
macımız "sağlıklı ve mutlu bir aile yuvası" kurmak olduğuna göre bu hassas konuları önemsememiz gerekiyor.

Bir erkekle bir kadın hangi şartlarda olursa olsun baş başa kaldıkları-
rında, içgüdüleri, ister istemez "cinsel güdüler"e dönüşür. Bu durum kadın ve erkek olmanın bir gereğidir. Kişinin kendi iradesinde olan bir duygu değildir. Cinsel dürtüler, irade dışı faaliyet gösterirler. Fizik ka-

nununda olduğu gibi, artı eksiye nasıl çekiyorsa; kadın erkeği veya er-
kek kadını öyle çeker.

Eşler evlilik öncesinde birbirlerine
gerçek yüzlerini pek göstermezler.

Karşı tarafın da hoşuna gidecek

davranışlar sergiler, gerçek

kişiliklerini çoğu zaman gizlerler.

Nişanlılık döneminde bu durum,

biraz daha netlik kazanır.

132 Mutlu Bir Yaşam Hedefleyenler İçin Evüğe Hazırlık Rehberi

Bu durumun önünü alabilmek için meşru şartlar içerisinde hareket etmek gerekiyor. Dinimizde ve geleneklerimizde, evlenecek eşlerin bir-
birlerini tanımalarının ve görmelerinin ölçü ve kuralları bellidir. Bu kural-

lar âyet ve hadislerle de açık ve net olarak ortaya konmuştur.

Çağımızın şartları bu ölçülere engel teşkil etmez. Kitle iletişiminin yaygın olması anlatmaya çalıştığımız durumu daha da kolaylaştırmaktadır. Nişanlı eşlerin, nikahtan önce تنها yerlerde veya gizli kapılar ar-

dında tek başlarına kalmalarına hiç gerek yoktur. Ciddi yuva kurmak isteyen bir delikanlı, babalık vasfını tehlikeye sokmamalı, anne olmak isteyen bir hanım kız da annelik vasfını geçici hazlar için feda etmemelidir. Yüce dinimizin, cenneti kadınların ayaklarının altlarına sermesinin, kadının annelik vasfından dolayı olduğu unutulmamalı.

Nişanlılıkta Dinî Nikâhın Kıyılıp Kıyılmaması Meselesi

Dinî değerlere önem veren bir millet olduğumuzdan, evlenecek eşler birbirlerini beğendikten sonra, birçok yörelerde hemen dinî nikah meselesi devreye giriyor. Bu durumu tavsiye edenler olduğu gibi, buna karşı çıkanlar da fazladır.

Tavsiye edenler gerekçe olarak, mahremlik durumunun ortadan kalkmasını ve eşlerin serbest hareket edebilmelerini neden olarak gösteriyorlar. Dinî yönden bu durumun doğruluğu gerekçe olmakla beraber, uygulamada sakıncalı yönleri daha fazla öne çıkıyor.

Baştan beri anlatmaya çalıştığımız gibi nişanlılık dönemi bir evlenme akdi değildir. Eşlerin birbirlerini her yönüyle tanıyıp uyum sağlayabilmeleri için bir geçiş dönemidir. Bu dönem içerisinde eşler arasındaki namahremliği ortadan kaldırmak için önceden dinî nikah kıyıp eşleri karı-koca yaptığınızda, alınacak bütün tedbirlerin önünü peşinen kesmiş olursunuz.

Nişanlılar birbirlerine açık ve dürüst davrandıklarında, benimsenmesi güç gözüken durumları dahi kabul edebilirler. Zaten evlilik kurumu, "dürüstlük ve açık sözlülük" üzerine kurulduğu zaman anlam kazanır y ff ve sağlam temellere oturur.

Altıncı Bölüm 133

Bu durumda eşler, "Nasıl olsa nikahımız kıyıldı, biz karı-koca olduk,

birbirimizin ortak yönlerini neden araştıralım?" demezler mi? insanların

hayatlarında önemli bir yeri olan "cinsel hayatın özlemi" değerini yitirmez

mi? Herhangi bir anlaşılmazlık durumunda, nişanın bozulması söz konusu olduğunda, başta kadın olmak üzere iki taraf da mağdur olmaz mı?

Bu gerekçelere, daha başkaları da eklendiğinde ortaya korkunç faciaların çıkacağını herkes tahmin edebilir. Bu nedenler göz önünde tu-

tulduğunda nişanlılık döneminde dinî nikahın kıyılmasının doğru bir hareket olmadığını belirtmeliyiz.

Özel durumlar dışında, evlilik öncesinde dinî nikahın kıyılmasını "hiç

mi hiç" tavsiye etmiyoruz.

Nişanlılıkta İtirafılar

Eşler arasındaki dürüstlüğün ve şeffaflığın en belirgin örneği, "özel itirafılar"dır. Delikanlı erkeğin veya hanım kızın geçmişinde özel bazı durumları olabilir. Bunların arasında kabul edilebilecekler olduğu gibi, benimsenmeyecek ve kabul edilemeyecek durumlar da olabilir.

Aslında nişanlılar birbirlerine açık ve dürüst davrandıklarında, benimsenmesi güç gözükten durumları dahi kabul edebilirler. Zaten evlilik kurumu, "dürüstlük ve açık sözlülük" üzerine kurulduğu zaman anlam kazanır ve sağlam temellere oturur. Bu nedenle eşler birbirlerine karşı dürüst olmak zorundadır.

Bu özel durumların başında, çok yaygın olan bir başkasıyla nişanlanıp ayrılma durumu gelmektedir. Bunun yanında genel sağlık durumu, cinsel rahatsızlıklar, ruhsal bunalımlar, tutuklanma gibi özel durumlar varsa, bunlar dürüstçe anlatılmalı. Hatta böyle özel durumların nişanlı-

lıktan önce gündeme getirilmesi daha doğru olur. Böyle özel durumların, saklanması halinde, ileride huzursuzluğun ve geçimsizliğin kaynağı olabileceği hiçbir zaman unutulmamalı.

Eşler arasındaki en kuvvetli bağın, açık sözlülük ve dürüstlük olduğu gerçeği tartışılmaz. Birbirlerine dürüst davranmayan ve gizlilik içinde olanlar, hiçbir zaman "güven duygusu"nu oluşturmazlar.

134 Mutlu Bir Yaşam Hedefleyenler İçin Evüüğe Hazırlık Rehberi

Eski edebiyatçılarımızdan Cenap Şahabettin'in dediği gibi: "Doğruyu söylemek güçtür ama anlatıldığında, alnın açık olur ve yere sağlam basarsın."

Nişanlılık Süresi

Nişanlılık süresi zamana, mekâna ve şartlara göre değişebilir. Bunun için kesin bir tarih belirlenemez.

Ancak evlilik işlemleri, ne çok uzatılmalı, ne de aceleyle getirilmelidir. Uygulamada bunun ortası ne ise, o yapılmalıdır.

Eğer nişanlılar, evlenecekleri zamanı kararlaştıramıyorlar, belirli bir tarih belirleyemiyorlarsa evlilikleriyle ilgili bir problem var demektir.

Ülkemizde yöreler arası farklılıklar olmakla beraber, normal şartlarda nişanlılık süresi aşağı yukarı bellidir. Bu işin normal süresi altı aydır.

Özel ve istisnâî durumlarda bu süre uzatılabilir veya aşağı çekilebilir.

Ortada hiçbir neden yokken nişanlılık süresini uzatmak "fitne ve fesadı" da beraberinde getirir. Acele edip işi oldu bittiye getirmenin de çeşitli sakıncaları olabilir. Her şeyin ortasını bulup makul olanı yapmak en doğrusudur.

Nişanlılıkta Yapılan Kavgalar

Evlilik uzmanları; "Eşlerin birbirlerini daha iyi tanımaları için, zaman zaman kavga etmelerinde yarar vardır." diyorlar. Bunun nedeni de, eş-

ler kavga ettikleri zaman, gerçek kişiliklerini ortaya koyarlar. Bu değer-

lendirmenin gerçeklik payı mutlaka vardır.

Ancak, kavga etmek hoş bir şey değildir. Hoş bir şey değildir ama

eşler, idareciler, kurumlar, hatta devletler bile devamlı kavga ediyorlar.

Hülâsa kavga, hayatımızın her safhasında vardır. Benimsesek de, karşı çıksak da hep kavga ediyoruz. O zaman bu kavgaların veya tartışmaların usulünü ve metotlarını da önceden öğrenmeniz gerekiyor.

Özellikle, evlilik hayatında kavgalar kaçınılmaz olacağına göre, nişanlılık döneminde de eşler, gerçek kişiliklerini tanıyabilmeleri için ya-

pılan kavgalardan yararlanmalıdırlar.

Altıncı Bölüm 135

Kavgaları en basite indirmek, problemleri rahatça tartışabilmek için, eşler önceden yapılması gerekenleri konuşup karara bağlayabilirler. Meselâ, "eşlerden biri kızdığı vakit diğerinin susması" veya " Bu konuyu daha sonra konuşalım." gibi kararlar alabilirler.

Kısaca nişanlılık dönemindeki eşlerin kavga etme yerine, seviyeli tartışma yöntemlerini önceden öğrenip tatbik etmelerinde büyük yararlar vardır.

Şimdi bu anlattıklarımızı somutlaştırarak maddeler halinde sıralayalım.

Nişanlılıkta Dikkat Edilecek Hususlar

- > Sececeğiniz eşinizin karakterini ve ailesini nişanlanmadan önce araştırın.
- > Nişanlılığınızın davranışlarının doğal mı yoksa rol mü olduğuna dikkat edin.
- > Nişanlılığınızın isteklerinde yuva kurma özlemi mi, yoksa cinsel arzuları mı öne çıkıyor? Nişanlılığı ve evliliği aceleyle getirmek is-
teyen eşinizin gerçek amacını iyice araştırın.
- > Nişanlılık süresi, normal şartlarda dört aydan önce olmamalı, altı ayı da geçmemeli.
- > Nişanlılık döneminde duygusal ilişki yerine, kuracağınız yuvanın plan ve programını yapın.
- > Eşiniz ve ailesi maddiyatı ve gösterişi öne çıkarıyorsa, evliliğini-
zi yeniden düşünün.
- > Mecbur kalmadıkça nişanlılık döneminde nikah kıymayın.
- > Nişanlılık döneminde çekilen resimlerin, ileride ayrılma durumu olduğunda sizi sıkıntıya düşüreceğini şimdiden hesaba katın.
- > Nişanlanma işi, kesin evlilik akdi olmadığından ilerisi için temkinli ve tedbirli olun.
- > Nişanlılık döneminde eşinizle birlikte, ailesini ve akrabalarını da tanımaya çalışın.

- > Nişanlılık döneminde evlilikle ilgili kitaplar okuyun. Uzmanlardan ve tecrübeli kişilerden yararlanın. Panellere ve açık oturumlara katılın.
- > Bekârlık hayatınızdaki özel ve gizli durumlarınızı dürüstçe birbirinize anlatın.
- > Evlilikte tartışmalar hatta kavgalar kaçınılmaz olduğuna göre şimdiden bunun tedbirini alın.
- > Evlilikte kerametın söz ve nişanda değil, sonrasında olduğunu unutmayın.
- > Sağlıklı ve sağlam bir evlilik için, bütün zorlukları göğüslemeye değer olduğunu bilin.
- > Nişanlılıkta önceliklerinizi sıraya koyun.
- > Birbirinizi daha iyi anlayabilmeniz için ailece seyahatler ve alışverişler yapın.
- > Meşru olan kutsal beraberliğinizi ve evliliğinizi, nikahlanmadan önce tehlikeye sokmayın.

f~ --•**

45 Güne Sığdırılan Bir Hayat

//

18 yaşını dolduran Betül'ün hayatı toz pembe hayallerle doluydu. Varlıklı ve yakışıklı gördüğü delikanlılar karşısında kendini beğendirebilmek için her yolu deniyordu.

Almanya'da işçi olarak çalışan komşularının oğlu Cem'in bol para harcaması, son model lüks otomobil kullanması ve yakışıklılığı Betül'ü çok etkilemişti. Betül'ün ilgisi, Cem'in de dikkatini çekmişti. İki gencin birbirine karşı olan ilgileri kısa zamanda yıldırım hızıyla evliliğe dönüşüvermişti.

Nasıl oldu bilinmez ama, bir hafta içerisinde her şey olup bitmişti. Tanışmalar, konuşmalar, anlaşmalar neticesinde evliliğin çatısı bir anda kuruluvermişti. Her şey öylesine hızlı gelişmişti ki, her iki tarafın aileleri bile bu işe şaşırmışlardı.

Altıncı Bölüm 137

Cem'in fazla zamanı yoktu. Bir an evvel Almanya'ya döneneğinden acele ediyordu. Bu nedenle evlilikle ilgili bütün formaliteleri yerine getirip her şeyi bitirmek istiyordu.

Her iki tarafın ailesi böyle bir evliliğe ızalık göstermişlerdi ama gençler kendi aralarında konuşup anlaştılar diye fazla ısrarcı da olmamışlardı. Her şey Cem ile Betül'ün istediği gibi olmuştu. İki gencin bir hafta içerisinde konuşup anlaşmaları ve evlilik işlemlerinin de tamamlanması sonucunda hemen Almanya'ya uçuverdiler.

Betül için yeni hayat başlamıştı. Evliliğin mutluluğu yanında, Almanya'nın güzel mekânları, farklı insanları, değişik yaşantıları Betül'ü büyüledi. Bu kadar hızlı değişime ve güzelliklere inanamamıştı. Evliliğin ve Almanya'nın cazibesine kendisini öylesine kaptırmıştı ki ilk zamanlar Cem'in davranışlarının bile farkında olmamıştı. Aslında Cem için değişen bir şey yoktu. Eski alışkanlıklarını ve yaşantısını sürdürmeye devam ediyordu.

Cem'in yaşantısı, kız arkadaşları Betül'ü rahatsız etmeye başlayınca kavgalar ve huzursuzluklar kısa zamanda had safhaya ulaştı. Cem ile Betül bir haftada anlaşıp evlenmişlerdi ama kısa zamanda da birbirine saldırmaya başladılar. Kavgalar yüzünden öyle durumlara düştüler ki ayrılmaktan başka çareleri olmadı.

Olaylar öylesine hızlı gelişti ki, Betül'ün direnme gücü kalmadı. 45 gün ancak dayanabilmişti. Sonunda borç para bulup uçakla kendini baba evine kendini zor attı. 45 günlük

evlilik de acı sonla bitmişti.

Bu olaydan çıkarılacak ana fikri şu şekilde özetleyebiliriz:

Evlilik öncesindeki tedbirler alınmadan, ortak noktalar belirlenmeden, alelacele kararlarla yapılan evlilikler, çoğu zaman acı sonuçları da beraberinde getirir.

138 Mutlu Bir Yaşam Hedefleyenler İçin Evliliğe Hazırlık Rehberi Evliliği Çökerten Virüs!..

Nefis, uyumuş ejderha gibidir.

Sakin onu uyuyor zannetme.

Hz. Mevlâna

Sağlıklı ve uzun ömürlü bir evlilik için yapılması gereken şartları anla-

tırken, yapılmaması gereken zararlı davranışları da ortaya koymalıyız. Bunların başında, "nikâhsız ve gayri meşru" ilişkiler gelmektedir.

Anlatma-

ya çalıştığımız bu gayri meşru ilişkiye, yaşadığımız çağda "flört" diyorlar.

Flört kelimesi Fransızca'dan gelme, İngilizce bir kelimedir. Anlam itibariyle, "kadın ve erkeğin birbirlerini tanıyabilmeleri için aralarında o-

luşan ilişki" olarak tanımlanırken, uygulamada "cinsel beraberlik" şeklinde kendini gösteriyor.

Flörtün ilk çıkış yeri Fransa, beslendiği yer Avrupa, en çok yaygınlaştığı ülke ise ABD'dir.

Evlilik öncesi gayri meşru ilişkilerin tehlikeli bir şekilde yayılması, başta Avrupa olmak üzere, bütün dünyayı çok ciddi şekilde düşündürmektedir.

Batı dünyası, "cinsel özgürlük" adına büyük bedeller ödemiş, aile kurumunun bozulması ve toplumsal yozlaşmaların yaygınlaşması sonucunda, buna çareler aramaya başlamıştır.

Flörtün kaynağına daha fazla dalmadan, yaptığı tahribatları üzerinde kısaca duralım.

Cemil Tokpınar "Ömür Boyu Aşk" isimli kitabında şunları söylüyor: "Flört aşkla, romantizmle karıştırılan bir kavramdır. Bir nevi anlaşmalı arkadaşlıktır. Bunun anlamı da şudur. Birlikte olalım, birbirimizi yakından tanıyalım. Eğer anlaşabilir-

"Karşıt cinsler arasındaki duvarın yıkılması durumunda, duygusal ilişkilerin karşı konulmaz bir cinsel isteğe dönüşmesi kaçınılmazdır."

Erich Fromm

Altıncı Bölüm 139

sek beraberliğimizi sürdürürüz, anlaşılmazsak ayrılırız demektir. Oysa, evliliğe yönelik ilişkiler, bir eşya alışverişi değildir ki, al kullan, beğenmezsen iade et, denilebilsin."

Evlilik Öncesi Duygusal İlişkiler

Evlilik öncesindeki duygusal ilişkiler evliliği yıpratıyor.

Çünkü bu ilişkilerdeki mantık "almadan önce dene" mantığıdır. "Aşk ve

Evlilik" kitabının yazarı Zak Poonen, kitabının flört bölümünde; "Her genç

insan, er veya geç, bilinçaltındaki kötü düşüncelerinin denemesine kapılır.

Erkekler bu durumla daha fazla karşılaşır. Çünkü, erkeklerin cinsel dür-

tüleri, kadınlarınkinden daha öndedir." tespiti yapıyor. Buna göre, evlilik

öncesi ilişkileri mutlaka bir kurala bağlama mecburiyeti vardır.

Çünkü, herkesin içinde karşı cinsle beraber olma, arkadaşlık etme ve onun beğenisini kazanma duygusu vardır. Bu özlem duygusu, kız-erkek arasında hızlı bir şekilde gelişir. Delikanlı kendi yeteneklerini sergi-

lerken, kız da çekiciliğini açığa vurmak için her fırsatı kullanır. Bu du-

rumda erkekler atak ve cesurdurlar. Zaten kızlar da, bu beklenti içerisin-

de olduklarından devamlı kur yaparlar. Bu kurlar devam ederken, erkekler cinsel duygularını, kızlar da hislerini öne çıkarırlar.

Çağımızın önde gelen ruh bilimcilerinden Erich Fromm'un bakışı daha ileri boyuttadır: "Karşıt cinsler arasındaki duvarın yıkılması duru-

munda, duygusal ilişkilerin karşı konulmaz bir cinsel isteğe dönüşmesi kaçınılmazdır."

Ülkemizde çok satılan "Hayat Boyu Flört" isimli kitabın yazarı Zig Ziglar'da; "Yeryüzündeki bütün insanlar içinde en büyük aldatmacayı, flört etmeyi kafasına takarak evlenenler yaparlar. Bu insanlar, en iyi

yönlerini göstermekle kalmazlar, aynı zamanda bu yönlerini, birde ellerinden geldiğince allayıp pullar ve hep bu rolü oynarlar." diyerek evlilik

öncesi duygusal beraberliğin, cinselliğe nasıl dönüştüğünü kitabında genişçe anlatıyor. Flörtün nasıl bir felâket olduğunu istatistikler de or-

taya koyuyor. 1998 yılında ABD'nin Boston şehrinde evlilikle ilgili bir kamu kuruluşunun yaptığı geniş çaplı bir araştırma var. Bu araştırmaya

140 Mutlu Bir Yaşam Hedefleyenler İçin Evliliğe Hazırlık Rehberi göre, boşanan eşlerin % 64'ünü evlilik öncesi "flört hayatı" yaşayan eşlerin oluşturduğu belirtilmektedir.

Devlet istatistik Enstitüsü'nün yaptığı yıllık boşanma istatistiklerinde, boşananların % 80'inin flört usulü evlenmeyle yuva kuranlar olduğu tespit edilmiştir. Evlilik öncesi gayri meşru ilişkilerin önünü kesen islâmî bir öl-

çü vardır. Peygamber Efendimiz bu ölçüyü kısa ve öz olarak belirtmiştir.

Evlenecek eşler bu kuralı uyguladıklarında her şey meşrulaşacaktır.

Cihan Peygamberi; "Bir erkek bir kadınla yalnız bulunursa, oradaki üçüncü varlık şeytandır." buyuruyor. Peygamber Efendimiz'in bu kuralına göre biz de diyoruz ki, evlilik gibi kutsal bir müesseseyi kurarken

nefsinize kapılıp şeytana bu fırsatı tanımayın.

Uzun lafa gerek yok. Flörtün nasıl tehlikeli bir virüs olduğunu aşağıda sıraladığımız sözlerde de göreceksiniz. Her özlü söz, bir kitap dolu-

su bilgi ihtiva etmektedir. Dikkatli okunduğunda ne demek istediğimiz daha iyi anlaşılacaktır.

Flört Virüsünün Bıraktığı İzler

- > Evliliği tehlikeye sürükleyen tuzakların başında flört gelmektedir.
- > Flörtle başlayan ilişkiler, önce masumane duygularla başlar, daha sonra gayri meşru ilişkilere dönüşür.
- > Flört, evliliğin kutsallığını alıp götürür.
- > Flörtün doğasında, eş değiştirme ve ihanet vardır.
- > Flört neticesinde ortaya çıkan cinsel tahrik, eşleri saldırgan ve geçimsiz yapar.
- > Flört ederek evlenenler, evlilik sonrasında, yaptıklarından dolayı pişmanlık ve suçluluk duyarlar.
- > Flört, genç erkekler arasında kavgalara, kıskançlıklara, kin ve nefrete yol açarken; kızlar arasında da ruhî bunalımlara, umutsuzluklara ve intiharlara sebebiyet verir.
- > Kötü yola düşen kadınların büyük çoğunluğu, flört kurbanlarıdır.
- > Flört ederek evlenen eşler, birbirlerine karşı saygı ve sevgiyi kaybederler.

ALTINCI BÖLÜM 141

- > Flört eden eşler arasında, en mağdur ve en pişman olan, hanımlardır.
- > Eşlerin birbirlerine karşı rol yaptıkları, yalan söyledikleri, kendilerini farklı gösterdikleri, maske taktıkları ve gizlilik içinde oldukları dönem, flört dönemidir.
- > Evlilik öncesinde flört eden eşlerin büyük çoğunluğunun, aileleriyle araları bozulur.
- > Bir toplumda flört meşrulaşırsa, evlilikler azalır.
- > Flört döneminde doğan çocuklar, çevre tarafından dışlanır.
- > Flört yaparak evlenenler, gerçek aile sorumluluklarını hakkıyla yerine getiremezler.
- > Flört, kadının "iffet ve haya duygusu"nu alıp götürür.

Eşler Birbirlerine Şartlar Koşmalı mı?

Her insanın kendine göre "istek ve beklentileri" vardır. Evlenecek eşler, bu arzularının "ortak noktalarını" belirleyebilmek için birbirlerine

"makul şartlar" ileriye sürebilirler.

Meselâ, bekâr gençlerin yetişkinlere göre, birtakım farklı alışkanlıkları-nın olduğunu biliyoruz. Çeşitli arkadaş gruplarıyla olan beraberlikleri, eğlenmeleri, sorumsuzca para harcamaları, dağınıklıkları, kendi başına büyük hareketleri vs. Aşağı yukarı her bekâr insanda bu davranışlar vardır. Bu gençler, evlendikten sonra da aynı alışkanlıklarını sürdürmeye kalktıkları takdirde, eşler arasında huzursuzluk ve geçimsizlikler kaçınılmaz olur.

Alışkanlıklardan vazgeçmek, öyle sanıldığı gibi kolay değildir. Bunun için, özel çaba sarf etmek gerekir, istenmeyen alışkanlıklardan kurtulabilmek için eskilerin yerine yeni ve güzel alışkanlıklar edinmek gerekir.

Bekâr hayatındaki alışkanlıklar, evlilik hayatında sorun olacağından

bunlar önceden konuşulup "şartlara" bağlanmalıdır. Bunun için de evlenecek eş adayları, ilk aşamada birbirlerini ve ailelerini tanıyıp anlama-
lı, samimi davranışlar içerisine girdikten sonra da "şart koşma" konusu gündeme gelmeli.

142 Mutlu Bir Yaşam Hedefleyenler İçin Evliğe Hazırlık Rehberi

Şart Koşma Doğal mı?

Evlenecek kadın ve erkeğin birbirlerine, hatta ailelerine "makul şartlar koşmaları" en doğal haklarıdır. Bu konu evlilik sonrasına bırakılmaz. Evlilik öncesinde şartlar enine boyuna tartışılıp değerlendirilmeli, kız tarafının ve erkek tarafının ne istediği açık ve net bir şekilde ortaya konulmalıdır.

Bu şartlara göre eşler, kendilerini "değiştirecek"ler veya "değiştirmeyecek"lerdir. Başta eş adayları olmak üzere, aileler bu konuda açık ve samimi olmak zorundadır, iş bozulmasın diyerek şartlarını saklı tutanlar, hayatlarının en büyük yanlışını yaparlar.

iş olup bittikten sonra evlenen çiftlerin birbirlerine "şart koşmaya" hiçbir şekilde hakları olmaz. Bu durumda da birbirlerini "oldukları gibi kabullenmek" durumunda kalırlar. "Nasıl olsa nikâh kıyıldı, birbirimizi sahiplendik" duygusuyla hareket edip zorlamalarla birbirlerine şartlar koşmaya kalkarlarsa, evliliklerini tehlikeye sokarlar.

Bu davranıştan kârlı çıkan taraf olmaz. İki taraf da kaybeder. İşin içine

bir de "inatlaşma" girdi mi, işte o zaman işler tamamen çıkmaza girer.

-----T ""

Bu Şart Koşma da Nereden Çıktı?

Selma ile Yılmaz, evlilik öncesi birbirlerine hep güzel ve olumlu yönlerini göstermişlerdi. Hareketleriyle, konuşmalarıyla, birbirlerine sürekli "rol" yapmışlardı. Birbirlerine "kur yapmak"tan evliliğin ve hayatın ciddi yönlerini doğru dürüst konuşmamışlardı. Evlilik öncesinde ilişkileri iyi gitmesine rağmen; evlilik sonrasında, her şey değişmeye başlamıştı.

Yılmaz, inancı gereği hanımının örtünmesini istiyordu. Selma ise, böyle bir şartın karşısına çıkmasına şaşırıp kalmıştı. "Bu örtünme işi de nereden çıktı?" diyordu.

Altıncı Bölüm 143

Yılmaz, bazen ikna metoduyla, bazen de dayatmayla isteğini yerine getirebilmesi için direniyordu. Çeşitli mücadeleler sonunda, Selma'nın da örtünmeye meyli olduğundan, bu sorun kısa zamanda halledildi.

Bu arada, diğer alışkanlıklar ve ortak değerler önceden belirlenemediği için kavga ve tartışmalar sürüp gidiyordu. Selma, istediklerini yaptırabilmek için inatlaşıyor ve amacına ulaşmak istiyordu. Bu yolla kocasını değiştirebileceğine inanıyordu. Yılmaz da, aşağı yukarı aynı tavrı sergileyerek karısını dize getireceğini umuyordu.

Yıllar süren kavgalar sonunda, birbirlerini değiştirme yerine daha da kötü durumlara düştüler.

Kısa Bir Değerlendirme

Akıllara şu soru geliyor hemen. Evlilik sonrasında "değişme ve şart koşma hali" olmayacak mı? Elbette olacak. Gelişen olaylar karşısında

insan birçok değişikliklere ayak uydurabilir, uydurmalıdır da. Fakat bu-

nun da kendine göre metotları var.

Karı-koca eğer "iletişim ağı"nı kurabilirlerse, anlayış çerçevesinde bir

çok sorunu halledebilirler. Değiştirilmesini istedikleri şey için; alttan ala-

rak, ikna metodunu kullanarak, tatlı dille herşeyin üstesinden gelebilirler.

Bu değişim hayatlarına canlılık da kazandırır. Eşler birbirini dinleyebiliyor-

lar, birbirlerine tahammül edebiliyorlar ve saygı gösterebiliyorlarsa; bu,

yaptıkları ve yapacakları işlerin bilincinde olduklarını gösterir.

Bizim de amacımız yeni evleneceklere bu bilinci verebilmektir.

Şart Koşma Hâli

Şart koşma halinin "nasıl" ve "ne şekilde" olacağı şahıslara göre de-
ğişir. Örnek teşkil etmesi açısından birkaç cümle söyleyebiliriz. Mese-
lâ; her iki tarafın anne ve babalarına gidip gelme durumu, kadının çalış-

144 Mutlu Bir Yaşam Hedefleyenler İçin Evüüğe Hazırlık Rehberi
ması veya çalışmaması, müstakil evde mi yoksa beraber mi oturacak-
ları, dinen kadının da hakkı olan, erkeğini boşama yetkisinin kadına ve-
rilmesi, şehir dışında veya yurt dışında kalma gibi şartlar...

Eşler arasında bu şartlar ya kabul edilir, ya edilmez veya yumuşatıla-
rak kabul edilir. Bu, anlaşılmaya bağlıdır. Burada önemli olan, evlilik mües-

sesesini kurarken, her şeyin açık ve net bir şekilde ortaya konmasıdır.

Konuyla ilgili olarak, Karadenizli bir dostumun ilginç şartını size ak-

tarmak istiyorum.

Fıkra Gibi Şart Koşma

Orhan Bey, görücü usulüyle evlenmişti. Sözü kesildikten s
sonra, eşi olacak hanıma ilk şartı şu olmuştu; "Benim ha-
yatta vazgeçemeyeceğim alışkanlıklarımdan biri de, yemek
yerken sofrada suyumun hazır olması." demişti.

Bu basit istek karşısında kendisine şunu söyledim: "Or-
han Bey, bu çok basit bir istek, söz konusu bile edilemez."

Orhan Bey şu cevabı verdi: "Bu benim isteğim, sana ba-
sit, hatta mantıksız da gelebilir. Ben bu isteğimi çok önem-
siyorum. Benim için özel bir anlam taşıyor."

"Peki Orhan Bey, yenge hanım bu şartınız karşısında si-
ze ne cevap verdi?"

"Ne cevap verecek? Önce güldü, sonra da; "İstediğin su
olsun." dedi." "Senin önüne bir bardak değil, bir kova su
koyarım, olur biter." esprisini yaptı." dedi.

Kısa Bir Değerlendirme

Orhan Bey, 25 senelik evli. Her yemekte suyu sofrasına gelir. Gel-
mediği vakit de, ağızına lokma dahi koymaz. Şimdi bu şart koşma hali
size de basit veya komik gelebilir. Ancak burada önemli olan, açık söz-
lülüğün ve istediği şeyin net olarak ortaya konması.

ALTINCI BÖLÜM 1 45

Anlattıklarımıza dayanarak, "Bu durum, bilinçli bir evlilik için
kesin çö-

züm mü?" sorusunu sorabilirsiniz. Elbette kesin bir çözüm değil. Ancak,

çok önemli bir "tedbir"dir. Önceden alınan tedbirler, çoğu zaman insan ha-
yatı için büyük önem taşırlar, işlerimiz bu tedbirler sayesinde rast
gider.

Elimizde böyle bir imkân varken, neden tedbirimizi almayalım? En
azından ileride sorunlarla baş başa kaldığımızda, "Ben elimden geleni
yaptım." diyebilme hakkını elde etmiş olmaz mıyız?

Evlilik Öncesinde "Sözleşme" Yapmak

Evlilik hem fıtrî, hem de dinî bir ihtiyaçtır. Aynı zamanda insan nes-

linin sürdürülebilmesi ve toplumsal düzenin sağlanabilmesi açısından
çok önemlidir. Bu müessesenin temelini de "kadın ve erkek" oluşturur.

Evlilik müessesesinin sağlam temeller üzerine oturtulabilmesi için,
birtakım tedbirlerin alınması gayet tabii bir hadisedir. Bu tedbirlerden
bir tanesi de, "evlilik sözleşmesidir.

Bu sözleşmenin, ticari ortaklıklar ve diğer kurumlar için yapılan sözleş-

melerden pek de farkı yoktur. Varsayalım, birkaç tanıdık bir araya
geldik,

ticaret yapmaya karar verdik. Uygulama safhasına geçmeden evvel ne
yaparız? Ortaklığın ilkelerini belirleyen bir sözleşme yaparız. Ya da
evimi-

ze elektrik, su, doğalgaz alacağız. Bizimle sözleşme yapılmadan elektriği-

miz, suyumuz ve doğalgazımız veriliyor mu? Sözleşmelerde belirtilen ku-
ralları kabul edip imzaladıktan sonra bu hizmetlerden yararlanabiliyoruz.

Demek ki, temel ve kalıcı işler için sözleşmenin önemi büyüktür.

Hayatımızın her safhasında hangi iş olursa olsun, sözleşme yapma-
dan hiçbir iş yapamıyoruz. Peki geçici işler için sözleşmeler yapıyoruz
da, bir ömür boyu sürdüreceğimiz "evlilik müessesesi" için neden "ev-
lilik sözleşmesi" yapmayalım?

Evlilik Sonrasında Bazı Durumlar Değişeceğine Göre

Eşler, birbirlerini dinen ve resmen sahiplendikten sonra bazı durum-
lar mutlaka değişecektir. Evlilik öncesindeki ikramların yerini "doğal
davranışlar" alacaktır. Bu, kaçınılmaz bir durumdur.

46 Mutlu Bir Yaşam Hedefleyenler İçin Evliliğe Hazırlık Reh

Sahip olmanın verdiği güvenle, eşlerin artık rol yapmalarına, dolayısı-
yla kendilerini beğendirmelerine ihtiyaçları olmayacaktır. Olan olmuş,
geçen geçmiştir.

Maalesef evlilik öncesi vaatler, söz vermeler, yapılan anlaşmalar bir za-

man sonra bakıyorsunuz, unutuluyor. Gerçi gönülden verilen sözler unu-

tulmaz ama "insanoğlu çiğ süt emmiştir" sözü de boşuna söylenmemiş.

Hâl böyle olunca, bazı ayrıntıların unutulmaması için evlilik öncesin-

de birtakım tedbirlerin alınması gerekir. Bununla ilgili alınacak tedbir-

lerden biri de "evlilik sözleşmesi"dir.

Bu sözleşmenin anlamı şudur:

"Biz evliliği önemseyip ciddiye alıyoruz. Gelecekte, çocuklarımızla huzurlu bir yaşam sürdürebilmek için, birbirimize şimdiden söz veriyoruz. Bu sözümüzü de yazıya döküp belgeliyoruz."

Aslında bu sözleşme psikolojik bir rahatlamadır. Aynen uygulanacak, diye bir mecburiyet yoktur. Belki de evlendikten sonra hiçbir zaman gündeme gelmeyecektir. Ancak, böyle bir sözleşmenin olması eşler arasında bir güven ortamı oluşturacağından, karı-koca ilişkilerini da-
ha da sorumlu hale getirecektir.

Evlilik Sözleşmesinde Hangi Şartlar Bulunmalı?

Yukarıda da anlatmaya çalıştığımız gibi, bu şartları kati ve kesin şartlar olarak değerlendirmemek gerekir.

Ayrıca bu şartlar bölgelere, geleneklere ve ahlakî değerlere göre değişebilir. Hatta kişilere göre bile farklılıklar gösterebilir. Asıl olan, şartlardan ziyade, eşler arasında olması gereken sevgi ve saygıya dayalı "güven akdi"nin olmasıdır.

Şimdi, değer ölçülerimize göre belirlediğimiz bazı şartları, şu şekilde

sıralayabiliriz. Eşler birbirlerine şu konularda söz vermelidirler:

- > Birbirlerine karşı açık sözlü ve dürüst olacaklarına.
- > Aileler arasında bir sorun olduğunda, taraf tutmayacaklarına.
- > Aileler arasında gerginlik oluşturabilecek dedikodu ve olumsuz eleştiriler karşısında ortak hareket edeceklerine.

ALTINCI BÖLÜM 147

- > Herhangi bir huzursuzluk karşısında, "özür dilemeyi" gurur meselesi yapmayacaklarına.
- > İlk özür dileyene bir hediye alacaklarına ya da buna benzer, hoşlanacakları bir davranışta bulunacaklarına.
- > Tartışma sonrasında bir günden fazla dargın kalmayacaklarına.
- > Birbirlerinin kusurlarını görmezlikten geleceklerine.
- > Birbirlerine karşı sabırlı ve tahammüllü olacaklarına.
- > Dediğim dedik cinsinden "inatçı" ve "nispetçi" olmayacaklarına.
- > Kindar olmayacaklarına.
- > Birbirlerinin tekliflerini beğenmeseler bile, önce dinleyip sonra "olumlu" veya "olumsuz" karar vereceklerine.
- > Haftanın en az bir gününü birbirlerine ayıracaklarına.
- > Kendilerini bilinçlendirmek için, birlikte kitap okuyacaklarına.
- > Birbirlerine karşı tatlı dilli olacaklarına.
- > Ne olursa olsun yalan söylemeyeceklerine.
- > Biri kızdığında diğerinin susacağına.
- > Birbirlerinin ailelerine saygılı davranacaklarına.
- > Birbirlerine karşı üstünlük sağlama yarışına girmeyeceklerine.
- > Çocuklarının eğitimi konusunda birbirlerini yetiştireceklerine.
- > Ekonomik zorluklar karşısında, birbirlerine destek olacaklarına.
- > Lüzumsuz, lüks sayılabilecek her türlü harcamadan kaçınacaklarına.
- > İbadetlerini ve dinî vecibelerini yerine getireceklerine.

Bu maddeler, kendi anlaşmanız doğrultusunda arttırabilir ya da ek-siltilebilir. Burada değinmediğimiz "cinsellik konusu" mahremlik arz ettiği için tercihe bırakılmıştır.

Tekrar altını çizerek hatırlatmakta yarar vardır. Bu sözleşme olayı kar-

şılıklı beklentilerin dışı vurumudur. Sembolik bir sözleşme olmakla birlik-

te, belki ileride gerekebilir, düşüncesiyle mutlaka gündeme alınmalı.

İki nüsha halinde hazırlanıp biri delikanlıda, diğeri de hanımda bulun-

malı, mecbur kalınmadıkça da ortaya çıkarılmamalıdır.

Konuyla İlgili Bir-İki Örnek

//

Yıllardan beri "eğitim idareciliği" yapmaktayım. Eğitim idareciliğinden önce de özel sektörde "yöneticilik" yapıyordum.

Eğitim yılının başında, öğrenci kayıtlarını yaparken bütün kuralları açık ve net olarak programladığımızda, o eğitim yılını en az sorunla geçiriyorduk. Alelacele, önceden görüşüp anlaşılmadan, şartsız öğrenci kaydettiğimiz dönemlerde de sorunlar had safhaya ulaşıyordu.

Özel sektörde yöneticilik yaptığım dönemlerde, benzer durumları çok yaşadım. Şöyle ki, personel alımlarında şartlarımızı açıkça ortaya koymadığımız zamanlar, o personelden istenilen randımanı alamıyorduk. Oysa, her şeyi önceden planlayıp en küçük detayları bile hesaba katarak alman personelden hem randıman alıyorduk, hem de sorun yaşamıyorduk.

Bir örnek daha verelim.

Bilindiği gibi kapalı yerlerde sigara içmek kanunen yasaktır. Kuralı ihlal edenler için yüklü para cezası vardır. Bu ceza her yıl beş-on kat arttırılır. Halkın tamamına yakını da bu yasağa uymaktadır. İşin ilginç yanı, yıllardan beri var olan bu yasak için hiç para cezası uygulanmamış olmasıdır. Çünkü, kanunun "caydırıcı olma" özelliği var. Bazı kanunlar, caydırıcılık özelliği taşıdıkları için çıkarılır. Tıpkı "sigara yasağı" kanunu gibi.

Kısa Bir Değerlendirme

Yukarıdaki örneklerde olduğu gibi, evlilik için yapılacak sözleşme de aşağı yukarı aynı durumdadır. Gelecekte eşler arasında istenmeyen durumlar olduğunda, bu evlilik sözleşmesi, tıpkı kapalı mekanlarda uygulanan sigara içme yasağı gibi caydırıcılık özelliği taşıyacaktır.

Sağlıklı ve huzurlu bir evlilik için, bu, ciddi bir tedbirdir. Evlilik sözleşmesini yapmakla hiçbir şey kaybetmezsiniz. Aksine, bu akdin size bir çok getirişi olacaktır.

Yedinci Bölüm

Çiftler Arasında Kim Kime Uyacak?

Evlenmeye karar verdiniz. Nasıl ve ne şekilde bir evlilik yapacağınızın

programını yaptınız. Gönünüze göre olan, anlaşılabileceğiniz eşi buldunuz.

Eşiniz olacak insanın, olumlu ve olumsuz yönlerini araştırıp öğrendiniz.

Her şeyin planladığınız ve istediğiniz gibi geliştiğini varsayalım.

Ha-

yat arkadaşınızla olan birlikteliğiniz, "mutlu ve umutlu" bir şekilde-

vam ediyor farz edelim. Bu güzelim cicim ayları bittikten sonra, gerçek kişilikleriniz ve doğal yaşantılarınızla baş başa kaldığınızda, "kim

kime

uyacak?"

Karı-koca olduktan sonra, ev idaresinin sorumluluğunu birlikte pay-

laşacağınıza karar verdiğinizizi kabul edelim. Ancak, birinci derecede so-

rumlu kim olacak? Hayatla ilgili, gelecekle ilgili kararlarınızı alırken son

noktayı kim koyacak? Erkek mi kadına uyacak, kadın mı erkeğe uyacak? Kısaca "evin reisi" kim olacak?

Ev Reisliği Gerekli mi?

Dinimiz, idareciliğe ve yöneticiliğe çok önem vermiştir. Üç kişi yolculuğa çıkarken bile, içlerinden birisinin "reis" seçilmesini tavsiye etmiştir.

150 Mutlu Bir Yaşam Hedefleyenler İçin Evüğe Hazırlık Rehberi

Hiçbir topluluk, hiçbir kurum, hiçbir devlet, başıboş ve kendi halinde değildir. Hepsinin mutlaka bir idarecisi vardır. Yeryüzünde bütün kurum ve kuruluşların temeli olan "aile kurumu" da elbette reissiz düşünülemez.

Aile reisi deyip geçmeyelim. Bir evin reisi, bir bakıma devlet reisi kadar önemlidir. Fransız filozoflarından Montaigne'nin dediği gibi: "Bir aileyi idare etmekle, bir ülkeyi idare etmek arasında çok fark yoktur."

Kainatta hiçbir varlık başıboş değildir. Zaten, kainat başıboşluğu kabul

etmez. Her varlığın, her topluluğun mutlaka bir yöneticisi vardır.

Dolayısıyla-

la, aile hayatının da bir yöneticisinin olması gayet tabii bir durumdur.

Bayan yazar Rosanne Rosan "Mutlu Bir Evliliğin Sırları" adlı kitabında şöyle diyor: "Dans, bir erkekle bir kadın arasında yapılır ama yöneten bir kişidir." Aynı yazar, evliliği bir gemiye benzetiyor ve "Yöneten

bir kaptan olmazsa, gemi denizin sularında kaybolmaya mahkûm olduğu gibi; reissiz bir ev halkı da, hayatın içinde kaybolmaya mahkumdur." tespiti yapıyor.

Demek ki evlilik hayatında, evin idaresini üstlenecek birinci derece-

de sorumlu bir kişinin mutlaka olması gerekmektedir. Peki bu sorumlu kişi kim olacak? Evin reisi erkek mi olacak, yoksa kadın mı?

Evin Reisi Kim Olmalı?

Modern dünyada ev reisliği meselesi sürekli tartışılmalıdır.

Batı'da

kilisenin kadınlara yaptığı baskılar sonucunda; "kadın hakları", "eşitlik"

ve "feminizm" gibi akımlarla bu konuya farklı yorumlar getirilmiştir. Bizim gibi geri kalmış üçüncü dünya ülkelerindeki bu akım, adeta "kadın-erkek çatışması" haline dönüştürüldü.

f Yöneten bir kaptan olmazsa,
gemi denizin sularında
kaybolmaya mahkûm olduğu gibi;
reissiz bir ev halkı da, hayatın
içinde kaybolmaya mahkumdur.

Rosanne Rosan

Yedinci Bölüm 151

Bizim coğrafyamızda ve geleneksel kültürümüzde ev reisliği hiçbir

zaman problem olmamıştır. Bizim kültürel birikimlerimiz, bu sorumluluğu erkeğe verdiğinden, kadınlarımız bunu kabullenmişlerdir.

Bu anlayışa göre, "erkek evin reisi, kadın da evin hakimidir." Diğer bir ifadeyle, erkek "Cumhurbaşkanı", kadın da "Başbakan"dır. Buna göre erkek, dışarıya karşı evin maddî ve manevî sorumluluğunu üstlenen kişi; kadın da, evin iç işlerinden sorumlu ve yetkili kişidir.

Kadın ve

erkeğin üstleneceği böyle bir paylaşım, saygı ve sevgiye dayalı olduğu sürece, evlilik kalıcı ve uzun ömürlü olur. Bu hiyerarşik düzen

içerisinde

kurulacak bir yuvanın da sağlıklı olacağı ortadadır.

Nitekim bu uygulamayı, Kur'an-ı Kerim de onaylıyor. Nisa Suresi'nin

34. âyetinin başında bu konu şu şekilde açıklanıyor: "Erkekler,

kadınlar

üzerinde idareci ve yöneticidirler."

Hem geleneksel kültürümüzde, hem dinimizde, hem de sosyal yaşamımızda bu durumun doğal akışı zaten sürüp gidiyor. Burada önemli olan, bu anlayışı benimseyip kabullenebilmektir.

Kadının Mizacı

Kadının mizacıyla ilgili, sosyologların ve bilim adamlarının ortak tes-

pitleri, "kadının ruh yapısının gereği, yöneticiliğe yeterince müsait ol-

madığı" şeklindedir. Kadın psikolojisi, "idare etmekten ziyade, idare edilmeye" müsaittir. Çünkü erkek "isteyen", kadın da "istenen" kişi konumunda olduğundan, yönetilmeye meyillidir.

Gülây Atasoy, "Biz Kadınlar" isimli kitabında psikolog Cecilia Sauvag'ın bir tespitine yer veriyor. Aynen aktarıyorum: "Bir kadın, bir erkeğe bağlanmadıktan sonra, kişiliğini kazanamaz. Erkeksiz kadın, oraya buraya saçılmış çiçeklere benzer."

Gerek ilmî, gerekse dinî bakımdan kesin bir kaide var: "Kainatta her varlık, yaratılış gayesinin doğrultusunda hareket eder." Mesela erkek erkek gibi; kadın da kadın gibi davranışlar sergiler.

Hayvanlarda da; koyun koyun gibi; aslan da aslan gibi davranır. Aslanın yaptığı hareketlerin büyük bir kısmını koyun yapmadığı gibi, erkeğin yaptığı davranışların bir kısmını da kadın yapamaz.

152 Mutlu Bir Yaşam Hedefleyenler İçin Evliliğe Hazırlık Rehber!

Bundan şu sonuç ortaya çıkıyor. Her varlık, kendi özünün doğrultusunda hareket eder.

Kadın Ev Reisi Olamaz Mı?

Kadın ev reisi olamaz diye kesin bir kural ortaya koymuyoruz. Yukarıda anlatmaya çalıştığımız gibi "kainatta her varlık, yaratılış gayesinin doğrultusunda hareket eder" tezini açıklamaya çalışıyoruz. Buna göre yöneticilik, erkeğin doğal yapısına daha uygundur. Psikolojik ve biyolojik açıdan da bu böyledir. Bu itibarla erkeğin yapacağı reislik, kendi yaratılış gayesiyle örtüşüyor.

Bu yorumlardan, "kadın ev reisliği yapamaz" anlamı çıkmaz. Kadınlar da yöneticilik yapabilirler. Nitekim günümüzde hanımlar, bir çok alanda yöneticilik, mühendislik, doktorluk, avukatlık gibi mesleklerde çalışmak-

tadırlar. Hatta devlet başkanlığı bile yapmaktadırlar.

Ancak, işinin ehli olmak, yaradılışlarına uygun işler yapmak çok fark-
lı bir durumdur. Yapmasına yapıyorlar da, "mesleklerinin hakkını ne ka-
dar verebiliyorlar?" Bütün mesele burada düğümleniyor.

Bu konuyla ilgili başımdan geçen bir olayı sizinle paylaşmak istiyorum.

' _____ğ>- **?
İki Kişiyle Çekilen Diş , v
Birkaç sene önce, aşırı diş ağrısından Taksim İlk Yardım [Hastanesi'ne gitmiştim. Muayene eden doktor hanım, dişimin çekilmesine karar vermişti. Morfini yaptıktan sonra, sı-
ra, dişimin çekilmesine gelmişti.
Doktor hanım, kerpeteni azı dişime taktı, çekmek için bir hamle yaptı ama gücü yetmedi. İkinci defa kendisini zorladı, bütün gücünü ortaya koydu, dişimde herhangi bir kıpırdama dahi olmamıştı. Doktor hanım, birkaç defa daha denedikten sonra, dişimi çekemeyeceğini anladığından ka-
pıdaki hizmetliyi çağırdı. Dişimi çekmek için hizmetliden yardım istedi. İki kişi ancak dişimi çekebildiler.

Yedinci Bölüm 153

Kısa Bir Değerlendirme

Yukarıdaki olayda olduğu gibi erkeğin yaratılış özüne uygun bir mes-
leği kadın üstlenirse, hizmetlisinden yardım istemek zorunda kalabilir.

Hanımlar doktor olamazlar diye bir kural yok ama mizaçlarına uygun bir meslek seçmezlerse, belli bir noktadan sonra zorlanırlar.

Bu açıdan herkes, kendi özünün doğrultusunda hareket etmeli ve mizacına uygun mesleği seçmeli diyoruz.

Erkeğin Hazırladığı Kahvaltı

\\
Evliliğin ilk sabahında, koca erkenden kalkıp sabah kahvaltısı hazırlar Kahvaltının zengin ve ihtişamlı olması i- i
çin kolları sıvar. İlkbaharın güneşli bir gününde, oturduğu dairenin balkonunda masayı çiçeklerle süsleyerek işe ko-
yulur. Ocağa çay demlenirken domatesleri, salatalıkları itina ile doğrar. Peyniri, zeytini, yağı, balı, reçeli, kaymağı ve daha bir sürü çeşidi masanın üstüne güzelce dizer. Hani derler ya, "bir tek kuş sütü eksik." Aynen öyle...

Sakin bir pazar sabahında, itina ile hazırlanmış harika bir sabah kahvaltısı. Karnı tok olanın bile iştahını kabartacak cinsten...

Yatmakta olan yeni gelin, kocasının yaptıklarından habersiz mışıl mışıl uyumasına devam eder. Koca gayet kibar bir vaziyette karısını uyandırır ve kahvaltının hazır olduğunu söyler. Yeni gelin uykusundan kalkar, lavaboya gidip elini yüzünü yıkadıktan sonra, hava almak için balkona çıkar, bir de ne görsün?... İtina ile hazırlanmış muhteşem bir kahvaltı. Gördüklerine inanamaz. Bir erkeğin bu kadar centilmen ve becerikli olmasına şaşırıp kalır. Kocasının bu davranışı karşısında nasıl teşekkür edeceğini bilemez.

Karı-koca birlikte kahvaltı masasına oturduktan sonra koca, karısının gözlerinin içine bakarak; "Karıcığım, bundan sonra sabah kahvaltılarını böyle istiyorum." der.

Eşlerin Birbirleri Üzerinde Hakimiyet Kurmaları

Geleneksel kültürümüzde başta devletlerin olmak üzere liderlerin, patronların ve aile reislerinin her şeye hakim olma tutkusu süregelenmiştir. Baskıyla, dayatmayla, yasaklamayla kontrol altında tutma meylî, yanlış da olsa tarihten gelen bir geleneğin uzantısıdır.

Uzağa gitmeye gerek yok. Osmanlı döneminde, her şeye hakim olan bir padişah vardı. Partilerde liderler, şirketlerde patronlar, ailelerde de

egemen erkekler var. Biz ne kadar baskıya dayalı hakimiyetin yanlışlığını yazıp çizsek de, millet olarak yaşadığımız bu realiteyi göz ardı ede-

meyiz. Evlilik dediğimiz kurum, kadın ve erkeğin ortaklaşa kurdukları, uzun ömürlü bir müessesedir. Bu müessesenin sağlıklı yürütülebilmesi için, eşlerin ortaklaşa karar vermeleri ve bir bütünlük içerisinde ol-

maları gerekmektedir.

Kadın veya erkeğin birbirlerine karşı bencil davranışları, farklılıkla-

rından yararlanarak üstünlük kurmaya çalışmaları durumunda, önce eşlerin birbirlerine karşı olan "güvenleri" sarsılır. Daha sonra da "senlik"

ve "benlik" kavgası içine girerek ezeli bir rakip gibi, birbirleriyle "çatış-

maya" başlarlar. Modern psikolojinin kurucularından olan Avusturyalı Psikolog Adler, bu tür olumsuz davranışları, "ben merkezlilik" olarak adlandırmaktadır. Ben merkezliliğin kaynağı ise, "üstünlük kompleksi"dir. Bu komplekse sahip insanlar, herkesi kendilerine bağımlı yapmak ister, hep başkalarının yanlışları üzerinde yoğunlaşırlar. Şüpheli ve karamsardırlar. İsteklerini yerine getirebilmek için baskı ve zorlamayı ken-dilerine ilke edinirler.

Gerçekte olması gereken durum, eşler arasında "ben" yerine "biz" anlayışının hakim olmasıdır. O halde kadın ve erkek karar verirken; birine göre değil, kararlarını her ikisinin görüşüne göre vermelidir.

Karı-Koca, Birbirlerine Karşı Neden

Üstünlük Kurmak İster?

Eşlerin birbirlerine karşı üstünlük kurma kompleksinin altında yatan

nedenler oldukça çoktur. Bunlardan ilki, baş tarafta anlatmaya çalıştığımız

Yedinci Bölüm 155

gibi tarihten gelen geleneksel kültürel anlayışımızdan kaynaklanıyor.

İkincisi ise; ilkesiz, kuralsız ve karma bir topluluk olduğumuzdandır.

Herkes kendi kuralını kendi koymaya çalıştığından, sürekli "benlik duygusu" hakim oluyor, bu yüzden de güçlü olan hükmediyor, zayıf olan eziliyor.

Toplumumuzdaki güç anlayışı akla, bilime ve dine dayalı bir güç değil; kaba kuvvete dayalı bir güç olduğundan, sürekli haksızlıklarla boğuşmak zorunda kalıyoruz. Üstünlük kompleksiyle ilgili bu iki durum bir çok nedeni bünyesinde topladığından, başka nedenleri anlatmaya gerek yoktur.

Gerçek güç, kadın ile erkeğin birleşmesinden meydana gelen güçtür. "İkinin gücü" yabana atılacak, sıradan bir güç değildir. Bu güç ailenin temelini, dolayısıyla toplumların temelini oluşturmaktadır. Bu bağlamda kadın ve erkek, fert olarak ne kadar güçlü olurlarsa olsunlar, tek başlarına eksik ve zayıftırlar.

Gelenekselliğin ve bilinçsizliğin akımına kendini kaptıranların, eşleri-ne karşı üstünlük taslayıp hakimiyet kurmaları "cehaletin bir sonucudur. Bu karaktere sahip bir erkeğin, "Benim dediğim olacak." dayatmasını yaparken, kadının da "Hayır, benim dediğim olacak." diyerek ınatlaşmaları sonucunda; yüz binlerce karı-koca güzelim evliliklerini kendilerine zehir etmektedirler.

Kadın-Erkek Arasında Üstünlük Var mı?

Cihan Peygamberi Hz. Muhammed Mustafa şöyle buyurmaktadır: "İnsanların en kötüsü, ailesi üzerinde baskı yapandır." Bu hadis, baskı yapmanın dinî boyutunu ortaya koyuyor.

Bu anlayışa göre, ne kadının erkeğe, ne de erkeğin kadına karşı üstünlüğü vardır, insan olarak her ikisi de aynı değerdedir. Çünkü her iki-

sini de yaratan Allah'tır.

"İkinin gücü" yabana atılacak, '^->;

sıradan bir güç değildir. Bu güç

ailenin temelini, dolayısıyla

toplumların temelini

oluşturmaktadır. Bu bağlamda

kadın ve erkek, fert olarak ne

kadar güçlü olurlarsa olsunlar,

tek başlarına eksik ve zayıftırlar.

1 56 Mutlu Bir Yaşam Hedefleyenler İçin Evliüğe Hazırlık Rehberi

Cinsiyet olarak kadın ve erkeğin kendilerine göre "farklılıkları ve üst-

tünlükleri" mutlaka vardır. Bu özellikleriyle birbirlerine karşı

üstünlük

kuramazlar. Cinsiyetlerinden doğan farklılıklar, evlilikle birlikte bir bü-

tünlük oluşturur.

Bir erkek evleninceye kadar yarım insandır. Aynı durum, kadın için de geçerlidir. İnsanlar ancak evlendikleri zaman tamamlanmaktadır. Erkeğin Kur'an-ı Kerim'de anlatılan "üstünlük kavramı" ise fiziksel gücünden dolayıdır. Fıtratına uygun görevleri gereği bu üstünlük ona verilmiştir.

Kadın ve erkeğin fıtratlarına göre ayrı ayrı görev ve sorumlulukları vardır. Kadın kadınlığın gereklerini yerine getirirken, erkek de erkekli-

ğin gereklerini yerine getirmekle mükelleftir. Her iki tarafın, fıtratlarının

gereği, farklılıklarını ve özelliklerini yerine getirmeleri halinde, sağlıklı

ve uzun ömürlü bir evlilikten bahsedebiliriz.

Erkeğin fıtratına uygun sorumluluğu, "dış görevler ve idarecilik", kadının ise, evin içindeki düzeni sağlamak ve eğitimcilik vasfıdır. Bu açı-

dan erkek "evin reisi", kadın da "evin hâkimi"dir.

Yukarıda belirttiğimiz gibi, eşler arasında "ben" anlayışı yerine, "biz"

anlayışı yerleşmezse; çatışma ve geçimsizlikler kaçınılmaz olur demiş-

tik. Bununla birlikte önemli bir durumu da hatırlatmamız gerekiyor. Eşler arasında "biz" anlayışı olacak ama son sözü ve son kararı veren aile reisi olmalı. Bu kişi de erkektir.

İstisnaları hariç tutacak olursak, "erkek idare eden, kadın da idare edilen" vasfına sahiptir. Bu durum böyle olmadığı takdirde, kimin ne yaptığı ve ne söylediği belli olmaz, iki taraf da kararlar alır fakat bu kararlar hiçbir zaman sonuçlanmaz.

Eşler arasında iki taraf da fikrini açıkça söylemeli, alternatifler ortaya-

ya koymalı, hatta itirazlar etmeli tartışmalar yapılmalıdır. Ancak, sonunda kararı veren evin reisi olmalıdır.

Yedinci Bölüm 157

Kendini Bulutların Üstünde Gören Kadın

T T-----'

:r*

Handan ile Adnan birbirleri ile fiziksel görünümlerinden etkilenerек evlenmişlerdi. Handan, babasının zenginliğine güvenerek kocasına ve onun ailesine karşı kendini farklı görüyordu. Bu farklılığını davranışlarıyla, konuşmalarıyla ve yaşantısıyla belli ediyordu.

Kocası Adnan da Anadolu çocuğu olduğundan, karısının davranışlarını kabullenemiyordu. Farklı kültürün ve farklı yaşantının insanlarıydılar. Yaptıkları yanlış evliliğin farkındaydılar ama ne çare ki, iş iştenden geçmişti.

Adnan çareler ararken, Handan da kendi yaşantısını aynen sürdürüyordu. Canı sıkıldığı zaman arkadaşlarına gidiyor, özel arabasıyla istediği şekilde gezip dolaşıyordu.

Adnan karısının davranış ve tutumu karşısında rahatsız oluyordu ama bir şey de yapamıyordu. Konuşarak ve de ikna ederek kendine bağlamak istediğinde ise, devamlı kavgaya ediyorlardı. Handan, "Madem benim davranışlarımdan rahatsız oluyorsun, neden önceden söylemedin?" diyerek kendini devamlı haklı göstermeye çalışıyordu.

Adnan'ın bütün girişimleri aksi tesir gösteriyordu. Kansı-
nın üstüne gitse, hakaretler edip hem kendisini, hem de ailesini görgüsüzlük ve cahillikle suçluyordu. Handan'm tüm olumsuzlukları karşısında Adnan, mantıklı ve sakin olmaya çalışıyordu. İşi yokuşa sürme yerine, çözümler arıyordu. Son çare olarak kayınpederine gidip durumu açık açık anlattı. Evliliğini kurtarabilmesi ve normale dönebilmesi için yardım istedi.

Kayınpederi anlayışlı bir insan olduğundan, damadının söylediklerine hak verdi. "Sen canını sıkma, zaman her şeyi halleder." diyerek onu rahatlattı. Adnan, kayınpederinin ögütlerine uyup karısının davranışlarına sabretmeye başladı.

4

158 Mutlu Bir Yaşam Hedefleyenler İçin Evliliğe Haziruk Rehberi'

Kayınvalidesiyle karısı Handan baş başa verip Adnan'ı kendi kalıplarına sokmaya çalışırken, çok önemli bir olay oldu. Handan kendi özel arabasıyla büyük bir kaza yaptı. Kendine ciddi bir şey olmamıştı ama arabası büyük hasar görmüştü. Başka bir araba almak istedi. Tabi, isteyeceği kişi de babasıydı.

Babası da, "Benden önce senin kocan var, git ondan iste." cevabını verince, Handan'm dünyası başına yıkıldı. Ba-

bası, bugüne kadar bir dediğini iki etmemişti. Annesi devreye girdi, yalvardı yakardı ama hiçbir sonuç elde edemediler. Bu durum Handan'ı iyice yıktı, umutlarını suya düşürdü, bunalımlara girdi. Eski yaşantısını sürdürebilmesi için diretti ama babasından hiçbir şekilde maddî manevî destek göremedi. Burnu iyice sürtülmüştü. Bu kaza ona çok büyük dersler vermişti.

Kısa Bir Değerlendirme

Ülkemizde, erkeğin üstünlük ve hakimiyeti devamlı konuşulur. Bu olayda ise, kadının hakimiyeti görülüyor. Demek ki üstünlük kompleksi, erkeklerde olduğu gibi kadınlarda da olabiliyor.

insanı buna iten sebepleri çok iyi bilmek gerekiyor. Toplumumuzda yaygın olduğu şekliyle erkekler, fiziksel gücüyle üstünlük sağlamaya çalışırken; kadınlar az da olsa para veya başka güçleriyle üstünlük kurma çabaları içinde olabiliyorlar. Burada önemli olan, elinizde bulunan gücü olumlu yönde kullanabilmek ve dengeleri kurabilmektir.

Yukarıdaki olayda çok önemli bir gelişme göze çarpıyor. Adnan, karısının olumsuz davranışları karşısında onunla "çatışmaya" girmiyor. Bilineçli davranarak çözümün temel kaynağı olan kayınpederine gidip, çare bulmaya çalışıyor.

Yedinci Bölüm 159

Bu çok önemli bir davranıştır. Hislerine ve erkeklik gururuna kapılıp karısıyla çatışmaya girebilirdi. Handan'ın para gücü varsa, Adnan'ın da fizik gücü vardı. Fakat Adnan işi inada dökseydi, bir evlilik daha "boşanma" ile sonuçlanabilirdi.

Eşler arasında, bir sorun çıktığında o sorunun mutlaka bir çözüm yolu vardır. Yeter ki, sorunu çözme isteği içimizde bulunsun.

Eşler Arasında "Kıskançlık" Duygusu

Kıskançlık, aşağı yukarı her insanda var olan bir duygudur, insanlı-

ğın tarihiyle birlikte var olan bu duygu, hayatın bir gerçeğidir. Her insan

yavrusu doğarken fitrî olarak bazı olumlu ve olumsuz duygularla birlikte doğar. Bu olumsuz duygular içerisinde kıskançlık duygusunun yeri çok ayrıdır.

Doğuştan var olan kıskançlık duygusu, eğitimle olgunlaşıp normal seviyeye gelebilir. Bu eğitim ailede başlayan terbiye ile filizlenir, okul-

dan alınan bilgilerle şekillenir, sosyal çevreden görülenlerle de olgunluk

seviyesine ulaşır, insanın fitratından gelen bu duygu, var olan duygular içerisinde en hassas ve aynı zamanda en tehlikeli duygudur.

Kıskançlığı kontrol altında tutabilenler bundan yararlanabilirler.

Kontrol

altında tutulamayan kıskançlıklar ise, büyük zararlara yol açar. Bu hasta-

lığa kapılan bir yığın insan vardır. Durdurabilmek, en azından büyük boyut-

lara ulaşmasını önleyebilmek insanın elindedir. İlacı ise "insanları karşılıksız, gönül bağıyla sevebilmek"tir.

Kıskançlık, ne kadar zararlıysa, kıskanç olmama hali de o nispette zararlı ve tehlikelidir. Tıpkı, keskin bir bıçak gibi. Bıçağı yararlı amaçlar için kullanırsak faydalanırız. Kötü e-

mellerimiz için kullanırsak, hem kendimize hem de çevremize zarar veririz. Bıçak dediğimiz alet pata- Kontrol altında tutulamayan kıskançlıklar büyük zararlara yol açar. Bu hastalığa kapılan bir yığın insan vardır. Durdurabilmek, en azından büyük boyutlara ulaşmasını önleyebilmek insanın elindedir, ilacı ise "insanları karşılıksız, gönül bağıyla sevebilmek"tir. % ' '}

160 Mutlu Bir Yaşam Hedefleyenler İçin Evliüğe Hazırlık Rehberi tes soymaya yaradığı gibi adam da öldürebilir. Aynı şekilde kıskançlık duygusu, bıçak gibi yararlı ve zararlı olabilmektedir.

"İslâm dini" de kıskançlığı iki şekilde ele alıyor. Biri, "haram olan kıs-

kançlık." Diğeri ise, "helâl olan kıskançlık."

Haram olan kıskançlığı, Allah sevmez. Sünnet olan, yani helâl olan kıskançlığı ise, Yüce Peygamberimiz bir hadisinde şöyle ifade ediyor: "Allah, namahremlerini mahremlerden kıskanan kullarını sever."

Zararlı Olan Kıskançlık

insanı alçaltan zararlı kıskançlık, bir "ruh hastalığıdır. Bu davranış bo-

zukluğuna kapılan insan, kolay kolay kendini bu beladan kurtaramaz. Aşırı kıskançlık illetinin ne kadar korkunç olduğu hakkında, Alman filozof-

larından Hielzsche'nin ilginç bir tespiti var. Filozof şöyle diyor: "Kıskanç-

lık alevleriyle sarılan bir insan, sonunda akrep gibi kendi kendini sokar."

Aşırı kıskanç insanlar, kendilerine "öz güven"i olmayan ve iradeleri zayıf olan insanlardır. Bu yüzden de kıskançlıklarından kendilerini yiyip bitirirler. Bir müddet sonra sinirleri bozulur. Asabî mizaçlı olurlar. So-

nunda dengeleri bozulduğundan ruh hastası olup çıkarlar.

Kıskançlıkta ölçüyü kaçıran insanlar, kendilerine verdikleri zararlarla bir-

likte sosyal bozukluklara da yol açar. Gereksiz yere eşini kıskanan, lüzum-

suz bahanelerle onlara baskı yapan erkekler facialara neden olabilirler.

Kıskançlıkları sonucunda, ya kendilerine veya karşı tarafa zararları

dokunuyor. Bu zararlar, bazen ölümle de sonuçlanabiliyor. Böyle duygulara kapılan kişilerin benliklerinde aldatma, intikam, dedikodu, güven-

sizlik, evham, ön yargı, rekabet, haset gibi duygular yoğun bir şekilde yaşandığından sürekli "huzursuz ve tedirgin" olurlar.

Kıskançlığı kadınlar açısından ele aldığımızda, çok daha farklı olaylarla karşılaşırız. Erkeğinin her davranışına şüpheyile bakıp, en küçük bir olayı bahane ederek çeşitli huzursuzluklara sebep olabiliyorlar.

Özel-

likle "içe atma" konusunda kadınların aşırı kaprisleri çeşitli sinir hasta-

lıklarını da beraberinde getiriyor.

içe atma ve kıskançlık nöbetleri ruhsal yönden bozukluklara yol açtığı gibi zamanla "depresyonlara da dönüşebiliyor.

Yıllar önce, aşırı kıskançlıkla ilgili şahit olduğum bir olayı sizinle paylaşmak istiyorum

Dolduruşa Getirilen Bir Delikanlının Heyecanı c %

Talebelik yıllarımda, oturduğum gecekondunun karşısında, Tarık adında genç bir komşum vardı. Babasıyla beraber elektrik işleri yapıyorlardı. Bir-iki defa da benim oturduğum gecekondunun elektrik işlerini yapmıştı. Terbiyeli ve saygılı bir gençti. Bana karşı olan muhabbetinden dolayı, beni nişanına bile çağırmıştı.

Nişandan iki ay sonra, korkunç bir bıçaklama olayında hastanelik edilmişti. Bir hafta komada yattıktan sonra, sonunda ölümden dönmüştü. Bıçaklanmaya neden olan olay, şu şekilde gerçekleşmiş. Tarık, pastaneden dondurma almaya gider. Tesadüfen okuldan kız arkadaşına rastlar. Kız arkadaşı, "Senin bana bir dondurma borcun vardı, hâlâ ödemedin." deyince, Tarık; "İstediğin dondurma olsun, buyur birlikte yiyelim." der.

İki arkadaş oturup dondurmalarını yerlerken, Tarık'ın nişanlısı da tesadüfen pastanenin önünden geçer. Konuşmalarından, gülüşmelerinden şüphelenir. Kıskançlık hırsıyla nefes nefese koşarak kızın abisinin iş yerine gider. Kız kardeşinin, nişanlısıyla beraber olduğunu ilaveler yaparak kendine göre anlatır. Kızın abisini iyice dolduruşa getirir. Kızgın abi, o hırsıyla pastaneye koşar.

Kızgın abinin, Tarık'la kız kardeşini pastanede baş başa görünce kızgınlığı daha da depresir. Tarık'la önce tartışmaya başlarlar, daha sonra tartışma kavgaya dönüşür. Kavgaya esnasında kızgın abi, bıçağını çıkarır ve Tarık'a birkaç yerinden saplar. Pastane adeta kan gölüne döner. Bıçaklanma sonrasında, Tarık hastaneye, kızgın abi hapishaneye götürülür. Bir nişan da kıskançlıktan dolayı kanla biter.

162 Mutlu Bir Yaşam Hedefleyenler İçin Evüüğe Hazirlik Rehberi

Kıskanç Olmama Hâli

Aşırı kıskançlık, nasıl bir davranış bozukluğu ise; kıskanç olmama hali de, bir başka davranış bozukluğudur. Eşini kıskanmayan insanın psikolojisi, hastalıktan öte bir durumdur. O insanın ruh dünyasını derinlemesine araştırmak gerekir. Eşine değer veren, onu seven, mutlaka bir şekilde kıskanır.

Eğer kıskanmıyorsa, ya duyguları körelmiştir veya kötü eğitilmiştir. Böyle bir duyguya sahip olan insanın doğru dürüst aile ortamı olamayacağı gibi, ömür boyu mutluluğu yakalaması da mümkün değildir.

Hayatta her erkek dişisini kıskanır. Buna hayvanları da dahil ederiz. Tabi domuzu bunun dışında tutmalıyız. Bu hayvan dişisini kıskanmadığından ve çeşitli bulaşıcı hastalıklara yol açtığından dinimizce her şeyi yasaklanmıştır.

Kıskançlık duygusunu yok etmemiz mümkün olmayacağına göre, kontrol altına almamız gerekiyor.

Eşini kıskanmayan, ona ilgi göstermeyen çiftler yok mu? Az da olsa ülkemizde var. Bu tip insanların beraberlikleri, ya çıkar ilişkilerine veya

cinsel zevklere dayalıdır.

Şimdi anlatacağımız hikâye bunu açıklamaktadır.

Kerim Bey, çalıştığı iş yerindeki pazarlama müdürü Erman Bey'i beğenmektedir. Damadı olabilmesi için girişimlerde bulunur. Sonunda amacına ulaşır. Kızı Yeşim'i, pazarlama müdürü Erman'la nişanlar. Yeşim de Erman'ı beğenip sever. Yakışıklılığı, mevkii ve malî durumu Yeşim'i etkiler.

Nişandan bir hafta sonra birlikte dolaşmaya çıkarlar. Havanın aşırı sıcaklığı nedeniyle denize gitmeyi düşünürler. Erman, plaja gitmeyi teklif eder. Yeşim, plaj yerine daha sakın bir yer olmasını ister.

YEDİNCİ BÖLÜM 163

Erman, hafta sonunda her tarafın kalabalık olacağını öne sürerek plaja gitmenin daha doğru olacağını savunur. Yeşim ise, kalabalık yerlerden hoşlanmadığını bahane ettiyse de, Erman'ın ısrarı karşısında fazla bir şey demez.

Plaja gitme işi kesinleştikten sonra, Yeşim nişanlısına; "Benim kalabalığın arasında soyunup dolaşmam, seni rahatsız etmez mi?" diye sorar. Erman, gayet rahat bir şekilde; "Niye rahatsız etsin, plajda herkes çıplak dolaşıyor. Bunda ne kötülük var? Medenî insanlar bu çeşit düşüncelere takılıp kalmazlar." şeklinde savunmalar yapmaya kalkınca, Yeşim susmak zorunda kalır.

Plajdan sonra yemek yemek için bir restorana giderler. Erman, yemek siparişleriyle birlikte içki de söyler. Yeşim, içki içmek istemez. Erman, içmesi için ne kadar ısrar ettiyse de, Yeşim kabul etmez.

İki nişanlı siparişlerini beklerlerken restorana Erman'ın çocukluk arkadaşı Volkan gelir. İki arkadaş kucaklaşıp öpüşürler. Erman, arkadaşını masasına çağırır. Nişanlısı Yeşim'i tanıştıtır. Birlikte oturup yemeklerini yerler ve içkilerini içerler. İçki muhabbeti uzayıp gider.

İki arkadaşın saatler süren muhabbeti Yeşim'in canını sıkırsa ama bir şey de diyemez. Erman, içkiyi fazla kaçırdığından sarhoş olur. Arkadaşı Volkan ona göre daha kendindedir. Vakit geç olduğundan, Yeşim gitmek ister. Aşırı alkollü olan Erman, otomobil kullanacak durumda değildir. Volkan'ın arabasıyla giderler.

Volkan, önce Erman'ı bırakır. Ondan sonra Yeşim'i evine götürürken kenar bir yerde otomobilini durdurur. Yeşim'le muhabbet etmek ister. Yeşim, niyetini anladığından tepki gösterir; "Hemen beni evime götür!" der.

164 Mutlu Bîr Yaşam Hedefleyenler İçin Evüüğe Hazırık Rehberi

Volkan alttan alarak, Yeşim'i ikna etmeye çalışır. Sarhoşluğuna sığınarak hem sözlü, hem de fiilî tacizler yapmaya yeltenir. Yeşim'in kararlı ve cesur tavrı karşısında istediğini elde edemeyeceğini anlar ve Yeşim'i evine bırakmak zorunda kalır.

Olanlar Yeşim'in kafasını allak bullak eder. Ertesi gün hemen Erman'ın yanına gider. Özel görüşmek istediğini söyleyerek, yan odaya geçerler. Volkan'ın amacını ve yaptıklarını anlattıktan sonra hırsından ağlamaya başlar. "Bu ne biçim iş, bu ne biçim arkadaşlık?" diye tepkisini ortaya koyar.

Nişanlısı Erman, işi pişkinliğe vurur. Hiçbir şey olmamış gibi "Ufak tefek şeyleri amma da büyütüyorsun. Her hareketten kötü bir mana çıkarıyorsun. Anlattıkların normal

şeyler. Volkan, öyle zannettiğin gibi bir insan değil." diye-
rek arkadaşını savunmaya kalkınca, Yeşim bunun üzerine
nişan yüzüğünü çıkarıp yüzüne fırlatır.

Kısa Bir Değerlendirme

Elektrikçi Tarık örneğinde aşırı bir kıskançlık olayını gördük.
Pazarla-

macı Erman'ın durumunda ise, bu defa kıskançlığın hiç olmadığını gö-
rüyoruz. Aşırı kıskançlıklarda şiddet ve gerilim vardır. Bunun sonucun-
da da istenmeyen, korkunç facialar olur. Kıskanmama olayında da yoz-
laşma ve kırılmalar vardır. Ahlakî değerlerin bozulduğu toplumlarda bu
tür olaylara çok rastlanır.

Her iki durumda da insanlar, aileler ve toplumlar çok zarar görürler.
Aşırı kıskançlık bir felâket ise, kıskanmama hâli de bir felâkettir.

Olması Gereken Kıskançlık

Kontrollü ve bilinçli bir kıskançlık, olması gereken bir davranış
biçi-
midir. Makul ölçülerde olduğu sürece, karşı tarafı "koruma ve kollama"

Yedi'nci Bölüm 165

belirtisidir. Birbirlerine değer veren
eşler fitratları gereği, belli ölçüler-
de birbirlerini kıskanırlar.

Kıskançlık duygusu, kontrol al-
tında tutulduğu müddetçe, insana
fayda verir. Sevgi ve saygıyı arttırır.
Eşler arasında güveni sağlar. Den-
geli ve seviyeli kıskançlık, bağlılık
yarışına dönüştüğünden, aile bağ-
larını da kuvvetlendirir. Normalde
olması gereken kıskançlık da budur.

Normalin dışında olan kıskançlıklar, felâketlere yol açarlar. Tıpkı
hız-

lı giden bir otomobil gibi. Direksiyona hakim olduğumuz müddetçe oto-
mobilimizden yararlanırsınız. Direksiyona hakim olamazsak, başta kendi-
mize, sonra da otomobilimize ve çevremize zarar verir, bununla da kal-
maz, facialara yol açarız.

Bu bağlamda, evlenecek eşler, birbirlerinin kıskançlık ölçülerini
önce-
den öğrenmek zorundadırlar. Neyi kıskanıp neyi kıskanmadıklarını, de-
ğer ölçülerinin ne olduğunu, açık yüreklilikle birbirlerine
açıklamalıdırlar.

Kıskançlıkla ilgili öğrenilmesi gereken konuların başında, "namus
anla-
yışı" gelmektedir. Bununla beraber çiftler kadın-erkek ilişkilerini,
mahrem-
lik ve namahremlik anlayışlarını, erkeğin sadakatini ve kadının giyim
kuşa-
mını, "dünya görüşleri" çerçevesinde enine boyuna konuşmalıdırlar.

Evliliklerde Kavgalar Kaçınılmaz Olduğuna Göre...

Aynı dili konuşanlar değil, aynı
duyguları paylaşanlar anlaşır.

Uz. Mevlâna

Evlilik öncesinde, üzerinde durulması gereken önemli konulardan biri
de, anlaşmazlıklar karşısında, eşlerin nasıl davranacaklarını
bilmeleridir.

Kıskançlık duygusu, kontrol \
altında tutulduğu müddetçe,
insana fayda verir. Sevgi ve
saygıyı arttırır. Eşler arasında
güveni sağlar. Dengeli ve seviyeli
kıskançlık, bağlılık yarışına
dönüştüğünden, aile bağlarını da
kuvvetlendirir.

166 Mutlu Bir Yaşam Hedefleyenler İçin Evüüğe Hazırlık Rehberi

Canlıların var olma mücadeleleriyle birlikte, hayat kavgalarının da
var
olacağı gerçeği ortadadır. En etkili ve en kalıcı kavgalar evliliklerde
ol-

duğuna göre, bununla ilgili yapılacaklar önceden mutlaka öğrenilmelidir.

Hiç kimse kavga etmek istemez, istemesine istemez ama herkes bir
şekilde kavga ediyor. Devletin tepesindeki en yetkili insanlardan tutun,
sokaktaki sade vatandaşa kadar herkes zaman zaman kavga ediyor.

Özellikle ülkemizde; "Kavga, yaşanan bir gerçek." Önemli olan bu
gerçeği büyük tahribatlara yol açmadan kontrol altında tutabilmek. Bu-
nun için de kavga yerine, "konuşabilme ve tartışabilme" becerisini ser-
gilemek ve "iletişim kavramı"nı bilmek gerekiyor.

Rahmetli Mazhar Özman hocama; "İnsanlar neden kavga ediyor-
lar?" diye sormuştum. Hocam da; "Konuşamadıklarından." cevabını
vermişti.

Gerçekten de, insanlar konuşup anlaşılmadıklarından devamlı kav-
ga ediyorlar. Bizde konuşma kültürü yerine, kavga kültürü hakim oldu-
ğundan, kişiler, kendilerini fiziksel güçleriyle ispatlıyorlar. En
küçük bir

olayda işi kavgaya dökmek, adeta bir marifet sayılıyor.

Aynı durum eşler için de geçerlidir. Karı-koca oturup konuşma ve
birbirlerini anlama yerine, işi hemen kavgaya döküyorlar. Evlilik önce-
sinde, eşler birbirlerine tahammül edebiliyor, her konuyu rahatça konu-
şabiliyor, olumlu veya olumsuz yönlerini birbirlerine sergilediklerinde
hiç rahatsız olmuyorlar. Ne zaman
ki nikâh kıyılıyor, eşler birbirlerini
sahipleniyorlar, işte o zaman her
şey değişiveriyor. Evlilik sonrasında

Aynı dili konuşanlar değil, aynı maskeler iniyor ve gerçek
kişilikler

duyguları paylaşanlar anlaşır. ortaya çıkıyor.

Hız. Mevlâna

%-----

Eşler Arasındaki

İletişimsizlik

Eşler arasındaki iletişimsizliğin
temel nedenlerinin başında "kültü-

YEDİNCİ BÖLÜM 167

rel kodumuz" geliyor. Bizim kültürümüzde erkeğe ve kadına biçilen
birtakım roller vardır. Erkek mutlak güç ve otorite sahibidir. Yönetme,
hükmetme, karar verme, cesaret gösterme ve kavgadan kaçmama gi-
bi davranışlar erkeğe biçilen rollerdir.

Erkekler bu rolü yerine getirirken aklı ve mantığıyla değil, gelenek-
sel anlayışıyla hareket eder. Bunun için de eşine ve çocuklarına karşı
ciddi olmayı bir "kişilik meselesi" olarak görür. Yapacağı işleri
hanımıy-

la konuşmaz, ne derse o olur. Hanımı adına, çocukları adına hep o konuşur, o karar verir. O yanlış yapmaz, yapsa da eleştirilmez.

Kadına biçilen rol ise bunun tam tersidir. Kendine verileni yerine getiren, boyun eğen, itiraz etmeyen, devamlı özverisini ortaya koyan hep kadındır. Bu anlayış asırlardan beri kültürel kodumuza yerleşmiştir. Ufak tefek birtakım değişiklikler olsa bile, uygulamada değişen fazla bir şey yoktur. Ekono-

mik ve kültürel yönden geri kalmış bir ülke olduğumuzdan geleneksel anlayışımız, maalesef dinin de bilimin de önüne geçmiştir. Bu yüzden bizim ge-

leneksel aile yapımızda, "diyalog yerine monolog" anlayışı hakimdir.

Geleneksel anlayışımız böyle olmakla beraber, sağlıklı bir evlilik ve mutlu bir hayat sürdürebilmek için yapılabilecek şeylerin çok olduğunu ortaya koymak zorundayız.

Evlilik hayatında inişlerin, çıkışların, kırgınlıkların ve tartışmaların olması olağandır, insanlar arasında kusursuz ilişki olmadığı gibi, kusurdan uzak mükemmel kişi de yoktur.

insan hayatında çatışmalar devamlı olduğuna göre, eşler birbirlerine nasıl davranacakları hususunda önceden tedbir alabilirler. Gerilim durumlarında birbirlerine, ailelerine, çocuklarına ve daha bir sürü olaya karşı nasıl bir tutum izleyeceklerini evlilik öncesinde kararlaştırılabilir-

ler. Böyle bir hareket içerisine girildiğinde, evlilik hayatlarında, olabile-

cek sorunlar, en azından asgariye indirilmiş olur.

Bu nedenle, karı-koca arasındaki tartışmalarda denge olursa ve seviye olursa, eşler nasıl ve ne şekilde tartışacaklarını bilirlerse, evlilikle-

ri kuvvetlenir ve zaman içinde birbirlerini daha iyi anlamış olurlar.

168 Mutlu Bir Yaşam Hedefleyenler İçin Evliüğe Hazırlık Rehberi

Tartışmalardaki Üslûp ve Dilin Önemi

"Kavga yerine, tartışma" diyoruz. Tartışma esnasında kullanacağımız dilin ve ses tonunun ne kadar önemli olduğu çok iyi kavranmalı.

Peygamber Efendimiz bir sözünde; "insan, dilinin altında gizlidir." buyuruyor. Bu sözde insanla dilin arasında ne kadar yakın bir irtibat olduğu vurgulanıyor.

Eşler tartışma yaparlarken suçlamaları, bağırımları, serzenişleri, kinayeli konuşmaları ve en küçük imaları bile farklı değerlendirir, abartır ve büyütür. Halk tabiriyle; "Dilin kemiği yok; insanı vezir de eder, rezil

de." sözü bundan söylenmiş olsa gerek.

Ses tonumuz, beden dilimiz ve kullandığımız kelimeler; hayatımızı cennete çevirdiği gibi, cehenneme de çevirebilir. Mantıklı davranışlarımız-

da dilimiz bizi cennete götürür. Hırsımıza kapılıp bağırıp çağırdığımızda i-

se hayatımız cehenneme döner. Hülâsa dilimizi mantığımızla, kalbimizle bütünleştirip ehlileştirdiğimizde mutluluğu yakalama şansımız olur.

Kavga Olmasın Diye...

Kavga olmasın, huzursuzluk çıkmasın diye eşlerin sürekli susmaları ve duygularını içlerine atmaları da başlı başına bir felâkettir.

Konuşmayıp

sorunları içimizde biriktirdiğimizde, daha büyük felâketlere yol açarız.

Bunun için, anlaşmazlıklar karşısında eşlerin birbirlerine nasıl davra-
nacakları evlilik öncesinde mutlaka kararlaştırılmalıdır. Bu hususta eş-
ler, evlilik öncesinde yapacakları sözleşmenin ağırlıklı ilkelerini belirler-

ken, olabilecek tahminî tartışmalar üzerinde de durmalıdırlar.

Bu tartışmaların hangi ilkeler üzerinde olacağını, önce genel bir baş-
lık altında sıralayalım.

Erkek ve Kadının Birlikte Dikkat Edeceği Hususlar

- > Eşler, ayrı görüş ve düşünce içinde olduklarını kabullenerek ev-
lenmelidirler. Bu nedenle zaman zaman olabilecek "farklılıkları"
kabullenmek zorundadırlar.

Yedinci Bölüm 169

> Hayat, hiçbir zaman güllük gülistanlık değildir. Evlilikler de
öyledir.

- > Tartışmalarda kişiliğinizi değil, problemleri tartışın. Ses tonunu-
zu alçaltarak konuşun.
- > Telefonda tartışmaya kalkmayın. Yüz yüze olmadığınızdan tele-
fon kavgayı körükler.
- > Tartışırken birbirinizin sözünü kesmeyin. Karşılık verme yerine
soru sorarak karşınızdakinden açıklama bekleyin.
- > Dürüst, seviyeli ve bilinçli tartışmaların size yararlar sağlayaca-
ğını bilin.
- > Asıl korkulması gerekenin, iletişimsizlik olduğunu hiçbir zaman
unutmayın.
- > Eşiniz kızginken, siz sakın olun. Biriniz ateşken diğeri su olun.
- > Tartışmalarda ne denli ısrarlı olursanız, eşiniz de o denli ısrar
eder
ve size karşı çıkar.
- > Her konuda savunmaya geçmeyin. Hayatî olmayan sorunları ka-
bul edin.
- > Karı-koca ilişkilerinde "mizah"ın birçok evliliği kurtardığını bilin.
Gülümseten sözler, işi kavgadan çıkarır; tartışmanıza yapıcı
yaklaşım sağlar.
- > Evliliğinize ve normal tartışmalarınıza ailelerinizi karıştırmayın.
- > Karı-koca ilişkilerinde sorunlar tek taraflı olmaz. Sorunlar tartı-
şılırken kimse kendini haklı görmesin.
- > Tartışmalarınızı, öfkenizi tatmin edip üstünlük sağlamak için de-
ğil, sorunlarınızı çözmek için yapın.
- > Sorunlarınızı kendiniz çözemiyorsanız; sözü dinlenir, objektif, ehil
birinden yardım isteyin.
- > Sorunlarınızı içinize atıp biriktirmeyin. Sakın zamanda çay ve

meşrubat gibi ikramlardan sonra konuşun. Çözümlemeyen sorunlar, zamanın geçmesiyle beslenerek büyürler.

- > Her tartışmanın altında bastırılmış bir istek vardır. Bu gizli duygunun ne olduğunu öğrenin.

1 70 Mutlu Bir Yaşam Hedefleyenler İçin Evüüğe Hazirlik Rehberi

- > En ciddi problemin konuşmamak ve sorunları devamlı içe atmak olduğunu bilin.
- > Konuşabilmek ve seviyeli tartışabilmek için özel bir çaba gösterin.
- > Kendinizi eşinizin yerine koyarak "empati" yapın. Birbirinizi yarğılayıp suçlamadan önce, anlaşmazlık konusuna bir de eşinizin penceresinden bakmayı deneyin.
- > Tartışırken kelimeler üzerinde durmayın. Konunun dışına çıkmayın, genelleme yapmayın. Tartışmalarınız münakaşaya dönüşüyorsa, bir bahane bulup kesin.
- > Eşinizin yerine konuşmayın. Bırakın, kendi düşüncesini kendisi söylesin.
- > Duygularınızı, kızgınlıklarınızı konuşarak dile getirin; ters davranışlarda bulunmayın. Davranışlarınızı kaş çatarak, surat asarak, elinizdekini atarak, kapı çarparak sergilemeyin.
- > Çok öfkelendiğiniz zaman tartışmayın, yüzünüzü yıkayın, aynanın karşısına geçip yüzünüzün aldığı şekle dikkatle bakın.
- > Ufak tefek sorunlar yüzünden tartışmayın. Sabırlı ve rahat olun. Küçük tartışmaların, büyük kavgalara yol açtığını bilin.
- > Kendinizi sürekli haklı görme ve zeytinyağı gibi üste çıkma kompleksinde olmayın.
- > Tartışmanız münakaşaya dönüşüp gerilim oluşturunorsa "bu durumun, birbirinizi kırmaya değer olup olmadığını" kendinize sorun.

Özellikle Erkeklerin Dikkat Edeceği Hususlar

- > Hanımınızın en çok ihtiyaç duyduğu konuların başında, "dertleşme ve paylaşma"nın geldiğini unutmayın.
- > İş yerinizdeki sorunlarınızı evinize getirmeyin. Ancak, normal olayları ve güncel meseleleri eşinizle konuşun.
- > Yanlış bir söz ve davranış sergilediğinizde "özür dilemeyi" gurur meselesi yapmayın.
- > Sorunlarınızı tartışmak için güzel mekanlar seçin ve dışarıda yemek yemeyi deneyin.

Yedinci Bölüm 171

- > Sürekli kaba kuvvet kullanmanın bir "kişilik bozukluğu" olduğunu bilin.
- > Talimat vermeyin. "Dediğim dedik, çaldığım düdük" anlayışına girmeyin.
- > İsteklerinizi "lütfen ve rica" ile yapın.-Alçakgönüllülük, kimseyi alçaltmaz.
- > Kadınlara karşı anlayışlı ve hoşgörülü olmanın, tartışmaları asgariye indirdiğini bilin.
- > Hakarete uğramak istemiyorsanız, siz de hakaret etmeyin. Kibar ve nazik davranışlardan kimse zarar görmemiştir.
- > Asla, "ben söylemişim" cümlesini kullanmayın.
- > Hanımınızı, annenizle kıyaslamayın.

Özellikle Hanımların Uyacağı Hususlar

- > Çiftler arasında, "saygı ve sevgi" anlayışı karşılıklıdır. Ancak uygulamada "kadın sevginin, erkek de saygının timsali" olduğun-

dan, kadın saygısını, erkek de sevgisini göstermeli. Bu ilkeye riayet eden eşler gerçek sevgi ve saygıyı yakalamış olurlar.

- > Ev ortamında erkekler, içlerine kapanıktırlar. Dışarıdan geldiklerinde de sessiz ve gerilim içinde olurlar. Bu durumu hanımlar kabullenmen ve ona göre ne yapacaklarını bilmeli, zaman geçtikçe yavaş yavaş kendi alanına çekmesini başarmalıdır.
- > Eşinizin davranışlarını abartmayın, hoşlanmadığınız davranışların üzerine gitmeyin. Üstüne gittikçe daha fazlasını yapacağını bilip alttan almayı deneyin.
- > Eşinizin bir sözü veya davranışı sizi yaralamışsa sabredin. Yarayı kaşımakla, hiçbir yara iyileşmez. Yaptığını uygun zamanını bulduğunuzda, hatırlatın.
- > Eşinize karşı güler yüzlü ve sakın halinizi gösterin. Bu tavrınızla istediğinizi her zaman elde edebilirsiniz, inatlaşmakla hiçbir şey kazanamazsınız. Sonunda iki taraf da kaybeder ama en çok zararı kadın görür.

1 72 Mutlu Bir Yaşam Hedefleyenler İçin Evliliğe Hazırlık Rehberi

- > Tartışmalarda, "babamın evine giderim" sözünü hiçbir zaman söylemeyin.
- > Sürekli eleştiren, söylenen, tüketen ve başkalarıyla kendini mukayese eden biri olmayın.
- > Beyniniz, bir şeye sıkıldığında ona hak verin ve ondan yana olun.
- > Kocanızı, babanızla mukayese edip karşılaştırmayın.

Evlenecek Gençlere Aracı Olmak

Sevmek fiilinden sonra dünyanın
en güzel işi yardım etmektir.
V. Suttner

Toplumda dayanışmayı ve birlikteliği sağlayabilmek için,
yapılabilecek

iyiliklerin en kalıcı olanı şüphesiz "evlenecek gençlere yardımcı
olmak"tır.

İyilik kavramının zedelendiği bir ortamda, karşılık beklemeden yardım etmek gerçekten çok güzel bir davranış örneğidir. Evsizlere ev bulmak, işsizlere iş bulmak, okuma imkânı olmayanlara bu imkânı sağlamak, evlenmek isteyenleri evlendirmek bir gönül işidir.

Geçmişteki sosyal yapıyı incelediğimizde, sosyal dayanışmanın en güzel örneklerini her alanda görebiliyoruz. Geçmişte, yaygın halde uygulanan yardımseverlik, ihtiyaç sahiplerinin işini görmek, evleneceklerle yardımcı olmak gibi güzel davranışlar sosyal dengeyi ve dayanışmayı sağlıyordu.

Bu yardımlaşmalar eskisi kadar olmasa bile şimdi de yapılıyor. Özellikle kırsal kesimlerde ve küçük şehirlerde az da olsa devam ediyor.

Asıl sıkıntı büyük şehirlerde.

Okumak veya çalışmak için büyük şehirlere gelen gençler, evlilik çağları geldiğinde, onlara yardımcı olacak insanların olmayışı yüzünden evlenemiyorlar. Evlilik yaşları geçmiş, umutlarını yitirmiş bu insanların

halet-i ruhiyelerini düşünebiliyor musunuz?

Bizim kültürümüzde evlenmeler büyüklerin, eşin-dostun aracılığıyla gerçekleşmektedir. Ne yazık ki "modernleşme" ile birlikte, bu güzel ge-

Yedinci Bölüm 173

lenek yavaş yavaş elimizin altından kayıp gidiyor, insandaki yardımlaşma yerine, benlik duygusu öne çıkmaya başlamış. Herkes, yalnız kendi

gemisini kurtarmaya çalışmakta. Başkasının derdi, başkasının evliliği için

"bana ne?" anlayışı gün geçtikçe çoğalıyor.

Yanlış Bir Anlayış

Yanlış bir anlayış yüzünden, ülkemizde birçok insan evlenecek kişilere

aracı olmaya çekiniyor. Bu çekinmenin altında, "Evleneceklere yardımcı olmak, onları baş-göz etmek güzel de, ya geçinemezlerse ne olacak?"

korkusu yatıyor. Bununla ilgili herkesin söylediği; "Eşler güzel geçinirler-

se kendilerinden, geçinemezlerse aracı olandan bilirler." sözü, maaalesef

yaygın hale geldi.

Bu anlayış, bizim kültürümüzle hiç bağdaşmıyor. Evlenenlere aracı olan insanlar, eşler kavga edip birbirlerine girsinler diye aracı olmuyor-

lar ki. Aksine, evlenip çoluk çocuk sahibi olsunlar, yuvalarında mutlu ol-

sunlar diye aracı oluyorlar.

Geçinemeyen eşlerin, evlilik bilincine sahip olamadıklarından; kendi becerisizliklerinin faturasını, onları evlendirmeye çalışan "gönüllü ara-

cılara yüklemeye hiç mi hiç hakları yoktur. Bir yabancı düşünürün dediği gibi: "Tanrı bütün insanları mutlu olmaları için yaratmıştır. Talihleri

ters gidiyorsa, kendi yanlışları yüzündendir." Gerçekten de öyle. Bu çe-

şit iddiaların hiçbir gerekçesi ve mantığı olamaz.

Bizim milletimiz, yardımseverdir. Şartlar ne kadar kötü olursa olsun, yine de elinden gelen yardımı esirgemez. Çevremizde, mahallemizde, yakınımızda bunun örneklerine sıkça rastlıyoruz.

1 74 Mutlu Bir Yaşam Hedefleyenler İçin Evüüğe Hazırlık Rehberi

Gönüllü Bir Aracı

Özel yüksek öğrenim yurtlarından birinde yurt müdür-lüğü yapan çok değerli dostum Recep Kabakçı, bu yardım-sever insanlardan yalnızca biri.

Bugüne kadar 18 çiftin evlenmesine aracı olmuş. Hiçbir menfaat gözetmeden, hiçbir beklentisi olmadan evlenme ça-ğına gelmiş gençlere "gönüllü aracı" oluyor. Hem kız tarafı-nın, hem de erkek tarafının ortak paydalannı tespit edip bu-luşturuyor. Bunun için yoğun çaba sarf ediyor. Başkasının i-şi için zamanını harcıyor ve onları evlendiriyor. Nihayetinde, evlendirmekle de kalmıyor, ileriki zamanlarda da evlerine kadar giderek onlarla olan beraberliğini sürdürüyor.

>-

Kısa Bir Değerlendirme

Şimdi sorabilirsiniz. Bu insan başkasının işiyle neden bu kadar ilgi-leniyor? Madem çıkarı yok, neden böyle bir riskin altına giriyor? Ne beklentisi var? Amacı nedir? Meseleye maddeci bir mantıkla bakarsa-nız, bu sorulara cevap bulamazsınız. Ama işi insanın iç huzuru açısın-dan ele alırsanız, o zaman verilecek cevaplar çoktur.

Anlatmak istediğimiz mesele "inanç dünyasfyla ilgilidir. Yaşadığımız bu olumsuz dünyada, olumlu şeyler yapılabilmeftir. Varlığımızı sürdür-

bilmek için yaptığımız her şey geçicidir. Kalıcı olan, başkaları için yap-
tığımız iyiliklerdir. Bu yalancı dünya geçici olduğuna göre, öteki dünya
için kalıcı iyilikler yapmamız gerekmiyor mu?

Peygamber Efendimiz'in bir hadis-i şerifiyle konumuzu noktalayalım:
"Ehli olsun olmasın sen iyilik yap. Eğer ehlini bulursan ne güzel.
Ehlini
bulamazsan, sen iyilik yapmanın ehli olursun."

Sekizinci Bölüm

Evlendiğinizde Hangi Hayatı Yaşayacaksınız?

Mutlu hayat, alın terinizle elde ettiğin

hayattır.

Ahmet Hamdi Tanpınar

Eşlerin üzerinde durması gereken önemli konulardan biri de, nasıl bir
aile hayatı yaşayacaklarıdır. Bu konu evlenmeden önce belirlenmelidir.

Evlenecek eşler, aile hayatlarını neye göre ayarlayacaklar? Erkeğin
aile hayatını mı, kadının aile hayatını mı model alacaklar? Yoksa
ikisinin

karışımı bir hayat mı yaşayacaklar? İki ayrı aileden gelen, iki farklı
in-
sanın hayatı nasıl olacak?

Çoğu zaman bu konu üzerinde durulmaz. Kız veya erkek tarafının a-
ile hayatı, yaşayışları, alışkanlıkları ve kültürel farklılıkları pek
önem-

senmez. Her iki ailenin yaşantıları birbirlerine zevkli bile gelebilir.

ilk zamanlarda zevkli gelen bu farklılıklar, ileriki yıllarda problem
ol-

maya başlar. Aileden gelen bu alışkanlıklar, belli bir süre geçtikten
son-

ra eşleri rahatsız etmeye ve giderek geçimsizliğe, hatta birbirlerine
karşı düşman olmaya kadar götürebilir. Bu önemli konuyu eşlerin önce-
den düşünüp karara bağlamaları gerekiyor.

1 76 Mutlu Bir Yaşam Hedefleyenler İçin Evüüğe Hazirlik Rehberi

"Ne kız tarafının aile hayatı, ne
de erkek tarafının aile hayatı?" Eş-
ler, bekârlık hayatında yaşadıkları a-
ilelerinin hayatlarından örnekler alıp
kendilerine göre yeni ve farklı bir ai-
le modeli ortaya çıkarabilirler. Kız ve
erkek tarafının aile hayatlarını aynen
yaşamak, çoğu zaman problem ola-
cağından eşlerin yaşayacakları "aile
modeli" önceden belirlenmeli. Bu
böyle olmadığı takdirde ileriki yıllar-

da, aileden getirilen alışkanlıklar birbirleriyle çatışmak için birer
sebepe
teşkil ederler.

Anne ve Babaların Müdahaleleri

Bizim geleneğimizde anne ve babalar sürekli çocuklarını kontrol al-
tında tutmak isterler. Bu "korumacılık anlayışı" tarihten gelen bir anla-
yıştır. Anne ve babaların gözünde çocuklar, hangi yaşa gelirlerse
gelsin-

ler, onlar her zaman korunmaya muhtaç birer varlıktırlar.

Bu nedenle de anne-babalar, özellikle anneler, devamlı çocuklarını
kontrolleri altında tutmak ister, her işlerine müdahale eder, her şeyin

kendi kontrolleri altında olmasını arzularlar, iyi niyetle yapılan bu hare-
ket, eşlerin aile hayatlarını olumsuz yönde etkilemekte ve de yeni evli-
leri, anne babaya bağımlı kılmaktadır.

Evlenecek eşler, ailelerinin bu tutumlarını bilip onları kırmadan, ken-
di ayakları üzerinde durmak ve kendi hayatlarını yürütebilecek güçte ol-
duklarını ortaya koymak zorundadırlar.

Bilmedikleri konular hakkında, "anne-babalarını birer danışman" ola-
rak kabul edip onlardan bilgi alabilirler. Anne-babalarının gönülleri al-

mak ve onlara değer verdiklerini göstermek için bunu yapmaları büyük
önem taşıyor.

r Evliliklerde ve karı-koca arasındaki
geçimsizliklerde, hatta
boşanmalarda en çok tartışılan ve
suçlananların başında her iki
tarafın aileleri geldiğinden bu
konu üzerinde ciddiyetle
durulmalıdır.

Sekizinci Bölüm 177

Ancak, kendi kararlarını kendileri vermelidirler. Başkalarının yönlen-
dirmesi ve akıl vermesiyle hareket etmek hiçbir zaman sağlıklı olmaz.
Bu başkaları dediğimiz insanlar, anne-babaları dahi olsa fark etmez.

Anne-babalar, evlenen çocuklarının aile hayatlarına ve kişiliklerine
müdahale etmede ısrarcı olurlarsa, o evlilikte büyük sorunlar yanında bü-
yük düşmanlıklar da yaşanabilir. Evlenecek eşler, bu durumları göz önün-
de bulundurarak bunun değerlendirmesini evlilik öncesinde mutlaka
yapmalıdırlar.

Birbirlerinin ailelerine, özellikle anne babalarına nasıl
davranacakla-
rı, hangi aralıklarla gidip gelecekleri, hangi meseleleri onlara
bildirecek-
leri, hangilerini bildirmeyecekleri gibi konular önceden konuşulup kara-
ra bağlanmalıdır.

Bu Konu Niye Bu Kadar Önemli?

Evliliklerde ve karı-koca arasındaki geçimsizliklerde, hatta boşan-
malarda en çok tartışılan ve suçlananların başında her iki tarafın
ailele-

ri geldiğinden bu konu üzerinde ciddiyetle durulmalıdır.

Anne-babalar evlatlarına yardımcı olmak ve onların problemlerini
halledebilmek için seferber oluyor, aslında iyi niyetle yardımcı olmak
is-

tiyorlar. Oysa, çocuklarını kendi hallerine bıraksalar, kendi
meselelerini
kendileri kolayca halledecekler. Ebeveynler onları rahat bırakmadıkla-
rından işler devamlı karışıyor ve
çıkmaza giriyor.

Bu çok hassas ve zor bir konu-
dur. Eşin bir tarafta kendi anne-ba-
bası, diğer tarafta kayınvalide-ka-
yınpederi. İki tarafı idare etmek için
büyük bir sabır gerekiyor. Dengeli
ve ölçülü hareket edilmediği takdir-
de her an huzursuzluk çıkabilir.
Böyle durumlara düşmemek için, i-

ki tarafın aileleri arasında mesafe
Anne-babalann "manevî desteği"
evliliği sürdürmede çok olumlu
etkendir.

178 Mutlu BİR Yaşma Hedefleyenler İçin Evliüğe Hazirlik Rehberi
bırakılmalıdır. Bu durumda dengeyi sağlama görevi eşlerin her ikisine
de düşmekle beraber, birinci derecede sorumlu erkektir.

Anne ve Babaların Durumu

Anne-babaların "manevî desteği" evliliği sürdürmede çok olumlu etkendir. Bu desteği sağlamak da çok kolaydır. Ayda bir ziyaret etmek; bayramlarda, kandillerde ve özel durumlarda onların yanlarına gitmek anne-babalar için büyük mutluluktur. Günümüz şartlarında bundan daha fazlasını yapmak çoğu zaman mümkün olmayabiliyor. Bunu sıklaştırmak, sürekli ve tek taraflı anne-babanın yanında bulunmak zamanla problem de olabilir.

Bu nedenle eşler mecbur olmadıkça birbirlerinden habersiz babalarının evlerine gitmemelidirler. Mutlaka birlikte hareket etme yolu seçilmeli, her iki tarafın ailelerini aynı oranda ziyaret ederek denge sağlanmalıdır.

Eşlerden biri yalnız kendi ailesine gidip karşı tarafın ailesini ihmal ederse, bu durum "kıskançlığa ve giderek geçimsizliğe" kadar uzayabilir.

Bu konuyla ilgili ilginç hikâyemizi birlikte okuyalım:

Uzaktaki Mutluluk

V\

Uğur vergi dairesinde memur olarak çalışıyordu. Maaşı, mevkii ve çevresi göz önünde bulundurulduğunda gayet iyi durumdaydı. Maaşının, mevkiinin ve arkadaşlarının iyi olması Uğur'u mutlu etmiyordu.

Çünkü, Uğur'un aile huzuru yoktu. İş yerinde huzurlu olmasına karşılık aile içinde huzurlu değildi. Kayınvalidesi sürekli ev işlerine karışıyor ve her şeylerine müdahale ediyordu

Karısı Arzu da annesiyle birlik olup ev işlerini beraber yapıyorlardı. Aynı sokakta karşılıklı oturduklarından sürekli beraber oluyorlardı. Yapılacak işlere Arzu'nun annesi karar veriyordu.

SEKİZİNCİ BÖLÜM 1 79

Arzu da bundan hoşlanıyordu. Çünkü, çocukluğundan beri bu şekilde yetiştiğinden tamamıyla annesine bağımlı kalmıştı. Evde yapılacak yemekten tutun da çocukların bakımına kadar bir çok şey annesinin istek ve heveslerine göre yapılıyordu.

Karısına ve çocuklarına karşı çaresiz kalan Uğur, bunalmama girdi. Ne kansı, ne kayınvalidesi ne de kayınpederi onu anlamıyorlardı. Yedi senelik evlilik hayatı giderek daha da çıkmaza giriyordu. İki çocuğu devamlı kayınvalidesiyle beraber olduklarından öz baba sevgisinden ve ilgisinden mahrum kalıyorlardı. Kansı, çocukları vardı ama kendine ait bir aile hayatı yoktu. Kayınvalidesinin ve kayınpederinin hayatını yaşamak zorunda kalması, hayatı ona zindan ediyordu.

Uğur kendi hayatını yaşayabilmek için, en son çarenin karısını ve çocuklarını onlardan uzaklaştırmak olacağını düşündü. Bunun için de tayinini memleketine, yani Kasta-monu Vergi Dairesi'ne çıkarttı. Ailesiyle birlikte yeni ve huzurlu bir hayat yaşamak istiyordu. Bu durumu Arzu'ya anlattığında karısı fena halde bozuldu. İstanbul'dan ve anne-

babasından kesinlikle ayrılmak istemedi.

Uğur, bu işin zor olacağını çok iyi biliyordu ama kafasındaki planı gerçekleştirmeye kararlıydı. Kansı gelse de gelme- se de Kastamonu'ya gidecekti. Kendi hayatını elde etmenin tek yolu kayınvalidesinden ve çevresinden uzaklaşmasıydı.

Karısı ve kayınvalidesinin bütün direnmelerine rağmen Uğur, Kastamonu Vergi Dairesi'nde göreve başladı. Her türlü zorluğa göğüs germeyi göze aldı. Ailesini İstanbul'da bırakıp gitti ama irtibatını da hiçbir zaman koparmadı.

Bütün ısrarlara rağmen Arzu gitmemekte direniyordu. Ne pahasına olursa olsun İstanbul'dan ve kendi ailesinden ayrılmayı düşünmüyordu. Sonunda karı-kocanın bu tutu- mu aileyi böldü.

180 Mutlu Bir Yaşam Hedefleyenler İçin Evüğe Hazırlık Rehberi

Aradan iki sene geçti. Her iki taraf da pes etti ama gururlarına yedirip birbirlerine söyleyemediler. Geçen zaman içerisinde çocukların istekleri, annesinin hastalanması Arzu için, bir çok şeyi değiştirdi.

Gelişen olaylar Arzu'yu fena halde etkiledi. Çocukların ve ailenin sorumluluğunu artık taşıyamaz hale geldi. Özellikle annesinin hastalanması, eskisi gibi ondan yardım görememesi bir çok gerçekleri görmesine de vesile olmuştu. Sonunda pes edip kocası Uğur'un isteklerini kabullendi.

Arzu'nun itirafları ve acı gerçekleri görmesi karşısında Uğur da tayinini İstanbul'a aldırды ve yeniden kendi hayatlarını yaşamaya başladılar.

Büyüklerle Bir Arada Oturma Durumu

Evlilik öncesinde, karara varılması gereken önemli konulardan biri de, büyüklerle bir arada oturup oturmama meselesidir.

Eski evliliklerde, büyüklerle bir arada oturup oturmama meselesi pek sorun olmuyordu. Çünkü, her ferdin benimseyip kabul ettiği "büyük aile" gündemdeydi. Anne-baba, büyükanne, büyükbaba ve çocuklar hep bir arada olabiliyorlardı. Hatta amca, hala, teyze, dayı gibi akrabalarla birlikte aynı çatı altında yaşamak tabii bir durumdu. O günkü şartlarda, böyle bir hayat tarzını tüm aile fertleri kabulleniyordu.

Günümüzde ise şartlar çok değişti. Geniş ailelerin yerini "çekirdek aileler" aldı. Şimdiki ailelerin fertleri, "bağımsız ve özgür" yaşamak istiyorlar. Mecburi durumlar haricinde, büyüklerle bir arada kalmayı istemiyorlar. Bu meselenin doğruluğu veya yanlışlığı çok ayrı bir tartışma konusu. Buna girmeyeceğiz.

Şu anda, ülkemizde yaşanmakta olan "sosyal vakalar"dan yola çıkarak tespitler yapmaya çalışacağız. Bazı yöreler hariç, artık günümüzde kalabalık aileler yok. Olanlar da giderek küçülüyor.

Sekizinci Bölüm 181

Batı dünyasının sunduğu "modern aile anlayışı", etkinliğini hızlı bir şekilde sürdürüyor. Batı'da olduğu gibi, bizde aile kurumu parçalanmadı ama devamlı küçülüyor. Ekonomik ve sosyal olaylar da bunu hızlandırıyor. Tek çocuklu ailelerin yerini, çocuksuz aileler almaya başladı. Bi-

zim ülkemizde olmamakla beraber, Batı'da nikâhsız yaşama biçimi, herkesi ürkütecek boyutlara ulaşmış...

Gelin Kaynana Çatışması

"Gelin kaynana çatışması"nı kimse istemez ama herkes bunu bir şekilde yaşıyor. Evlenmeye karar veren gençlerin, doğup büyüdüğü aile

ortamından ayrılıp, müstakil yuva kurma isteklerini artık anlayışla karşılamak gerekiyor. Aile büyüklerinin çocuklarını eskisi gibi kontrolleri al-

tında bulundurma dönemleri çok gerilerde kaldı. Bu gerçeği, anne-babalar isteseler de istemeseler de, kabullenmek zorundalar.

Çünkü, sosyal ve kültürel şartlar değişti. Saygı ve sevgi anlayışıyla birlikte insanî değerler de değişti. Fertlerin bağımsızlık istekleri ön plana

çıktı. Ekonomik zorluklarla birlikte "lüks yaşama" tutkusu, "tüketimi" de beraberinde getirdi. Teknolojinin getirdiği yenilikler, insanları "bencil" ve "egoist" yaptı. Hulâsa insanlar tatminsiz, sabırsız ve tahammülsüz oldular.

Bu değişimin farkında olmayan anne ve babalar ne yaparlarsa yap-sınlar, kendilerini yenileyemezlerse yalnız kalmaya mahkûmdurlar. Ço-luk-çocuk sahibi olmuş evlatlarını halâ kontrolleri altında bulundurma isteğinde olan aileler, "gelin-kaynana çatışmasının" mağdurları olmayı göze almalıdırlar.

Gelin kaynana çatışması fıkralara, hikâyelere, filmlere, şakalara özel-likle de dedikodulara malzeme olmuş konuların başında yer alıyor. Evlilik kurumu var olduğundan beri "gelin-kaynana anlaşmazlığı" süregelmiştir. Bugüne kadar bu sorunu kimse çözmemiştir. Bizim de çözme gibi bir id-diamız yok.

Ayrıca, konumuz gelin-kaynana meselesi de değil. Anlatmaya çalış-tığımız büyüklerle bir arada oturup oturmama meselesidir.

182 Mutlu Bir Yaşam Hedefleyenler İçin Evüüğe Hazırlık Rehberi

Büyüklerle Saygı Ayrı, Birlikte Oturmak Ayrı

Kayınpeder ve kayınvalide dediğimiz insanlar, evli olan damat veya gelinin anne ve babalarıdır. Hangi şartlarda olursa olsun, bu insanlara "saygı ve sevgi" göstermek zorunluluğu vardır. Bu anlayış, tarihten ge-len kültürel kodumuzdur. Hiçbir şekilde bundan vazgeçilemez.

Evlenecek eşlerin büyüklerle bir arada kalmaları, problemlere yol aç-a-cağından, ayrı evlerde oturmaları daha uygun görünüyor. Sağlıklı ve bi-linçli bir evliliğin sürdürülebilmesi için, eşlerin evlilik öncesinde bu ko-nuyu mutlaka netleştirip karara bağlamaları lâzım.

Anne-baba ve çocuklar arasında saygı ve sevginin devam etmesi, eşlerin tek başlarına ayrı ev kurup hayat sürmeleri kaçınılmaz. Ancak "bütün kaynana veya gelinler kavga ederler" diye kesin bir kural da yoktur. Güzel güzel geçinen nice gelin ve kaynanalar da var.

Evlilik sonrasında bu durum karışıklık ve huzursuzluklara yol açaca-ğından bu konu, evlilik öncesinde her yönüyle konuşulmalı. Hatta ko-nuşmak yeterli değildir. Şahitler ve büyükler huzurunda bir karara bağ-lanmalıdır. Eğer yanlış anlaşılmalara yol açmayacaksa, yazılı mukavele yapılması bile düşünülebilir.

Sevgiyi Paylaşamayan Anne

Çok değerli dostum Kerim Bey'in oğlu Uğur'un evlenme zamanı gelmişti. Uğur, ailenin tek oğlu olduğundan anne-baba, bütün umutlarını ona bağlamıştı. Evlendikten sonra da oğullarından ayrılmayı hiç düşünmüyorlardı. Bu tutku-ları yüzünden Uğur'a kız isterken, birlikte oturmayı şart koşuyorlardı.

Sonunda arzuladıkları şekilde, şartlarını kabul eden bir gelin adayı buldular. Her konuda anlaşmaya vardıktan son-ra sıra nişana geldi.

Nişana beni de çağırdılar. Kerim Bey, gelin tarafının anlayışlı davranışlarını ve gelin adayının güzel yönlerini ballandıra ballandıra anlattıktan sonra fikrimi sordu. Herhangi bir yorum yapmadan, ben de; "Hayırlı olsun." dedim. Sessiz duruşum ve kısa cevabım Kerim Bey'i rahatsız etmişti. Ertesi gün yanıma geldi. Önce, yeni evlilerle birlikte oturmalarının sakıncalarını ve yeni neslin ruh yapısını anlatmaya çalıştım.

Konuşmamı bitirmeden Kerim Bey araya girdi. "Hocam, kız tarafı çok anlayışlı, gelin kızımız da her şeyi kabul ediyor, problem olmaz." deyince, bu meselenin üzerinde durmanın fayda vermeyeceğini anlayıp tek bir cümle söyledim. "İmkânın var, bari dairelerinizi ayırın." dedim. Neyse, Kerim Bey bu fikrimi uygun buldu.

Evlendikten bir sene sonra, gelin-kaynana çatışması baş gösterince, farkında olmadan ben de işin içinde buldum kendimi.

Kayınvalide ile gelin hanımın karşılıklı savunmaları sonunda, akla kara belli oldu. Kayınvalide, oğlu Uğur'a karşı olan aşırı sevgisinden dolayı, gelinini kıskanmıştı. Kızcağız, kocası Uğur'a biraz ilgi gösterse, kayınvalide sudan bahanelerle kavga çıkarıyor, gelinin hiçbir hareketini beğenmiyordu. Onun her şeyine karışıp huzursuzluk çıkarıyordu.

Bu gelişmeler karşısında Kerim Bey, yanlışı baştan yaptığığının farkına vardı ve bir an önce bu sorunu halletmek için kollarını sıvadı.

Kısa Bir Değerlendirme

Bu konuda sabırlı ve temkinli davranmak gerektiği hususunu ne kadar yazıp söylesek de, uygulamada gelin-kaynana arasında istenmeyen çatışmalar olacaktır. Bunun olumlu örnekleri maalesef çok azdır. Tek çaresi, ayrı bir mekânda ve uzakta olmaktır.

184 Mutlu Bir Yaşam Hedefleyenler İçin Evliüğe Hazır Rehberî

Bununla beraber, hangi şartlar altında olursak olalım, büyüklere saygılı davranmak, onların gönüllerini hoş tutmak, bizim en önemli görevimizdir. Bu güzel geleneği koruyabilmek için herkes, "özverisini ve hoş görüsünü" ortaya açıkça koymalıdır.

Netice itibarıyla, evlilik hayatını mutlu sürdürmek ve anne-babalarının gönüllerini hoş tutmak isteyenler, "özel mahremiyeti" ile "özel mülkiyeti" müstakil olarak düşünmelidirler.

Bol Vaatlerle Yapılan Evlilikler

Evlenip yuva kurmak, hayatın en önemli, aynı zamanda en zor işlerinde biri. Bu nedenle gerek eş seçiminde ve gerekse evliliğin diğer işlemlerinde, "yuvayı kurarken açık sözlü ve dürüst" olmalı. Evlenecek eşler, kendi "öz kişiliklerini" dürüstçe ortaya koymalıdır.

Aracı olan anne-baba veya diğer insanlar da maske takmadan, oldukları gibi davranmalıdır. Evliliğin temel şartı, dürüst ve açık sözlü ol-

maktır. Dürüst insan oyun oynamadan, rol yapmadan, yalan söylemeden, hilekârlık yapmadan, olduğu gibi davranan insandır.

Bu saydıklarımızı yapan insanların dünyalarında, "gizlilikler" vardır.

Daha da kötüsü, "aldatma" vardır.

Ülkemiz şartlarında yapılan evliliklerde erkek "talep eden", kadın da "talep edilen" konumunda olduğundan; değerlendirmelerimizi bu realiteye göre yapmaya çalışacağız.

Buna göre bazı erkekler, evleneceği hanımı elde edebilmek için; yapmayacağı şeyleri vaat edip kişiliklerini gizleyerek sahtekârlık yaparak işlerini bu şekilde yürütmeyi marifet sayarlar. Bu kişiliğe sahip erkekler, kendilerini çok akıllı zannettiklerinden kısa zamanda işlerini halledeceklerine inanırlar. Halk arasında buna "kız tavlama" deniyor. Kızı tavlayıp evlendikten sonra da, tüm vaatlerini unutuyorlar tabi...

y

Evlilik gibi kutsal bir kurumun temelleri, yalanlar ve boş vaatler üzerine kurulursa, bedelleri ve faturaları ağır olur.

SEKİZİNCİ BÖLÜM 1 85

Bu yanlış davranış, yalnız kız tavlama olmuyor. Kız istemelerinde ve aileler arasındaki anlaşmalarda da olabiliyor.

Anne-babalar, oğullarına kız isterlerken, alabildiğine bol vaatler yaparak taahhütlerde bulunuyorlar. Yapamayacakları işlerin hepsini kabullenir gözüktüp, kız tarafını elde edebilmek için her kılığa girebiliyorlar. Bu tür davranışlar, erkek tarafında olduğu gibi, az da olsa kız tarafında da olabiliyor. Evliliklerde, olduğundan farklı gözükmek nedense hep oluyor.

Gerçekler Ortaya Çıkınca!..

Evlilik sonrasında, gerçekler ortaya çıkınca, "yalancının mumu sönmüş oluyor." Bol vaatlerle, güzel umutlarla, temiz duygularla yapılan güzelim evlilik, "sahiplenme duygusundan" sonra çıkmaza giriyor. Bu durumda erkeğine büyük umutlarla bağlanan kadının "güven"i sarsılıyor. Güven sarsılınca da suçlamaların, tartışmaların, kavgaların ve geçimsizliklerin ardı arkası kesilmiyor.

Böyle bir durum karşısında, kadının önünde iki seçenek kalıyor.

Birincisi, tüm olup biten olumsuzlukları sineye çekip susmak. Bu davranış, kadının kişiliği için çok tehlikeli bir durum. Bastırılan ve sindirilen duygular, bir süre sonra kadının psikolojisini ve iç dünyasını altüst ediyor.

İkincisi ise, hak arama şeklidir. Kadın, meşru şartlar içerisinde, kendine vaat edilenleri alabiliyorsa ne âlâ. Alamıyorsa, o zaman "çatışma" kaçınılmaz oluyor.

Her iki durumda da kaybeden erkek olur. Erkek, vaatlerini yerine getirmediğinden karısı tarafından sürekli suçlamalarla karşı karşıya kalacaktır. İşin içerisinde, bir de aileler karışırsa, o evlilik artık çekilmez bir hâl alır.

Sonuç olarak, evlilik gibi kutsal bir kurumun temelleri, yalanlar ve boş vaatler üzerine kurulursa, bedelleri ve faturaları ağır olur.

Hayali Vaatlerin Dinî Boyutu

Kur'ân-ı Kerîm'de üzerinde en çok durulan, en tehlikeli insan tipler-

melerinden birisi de "münafık" tiptemesidir. islâm tarihinde, münafık ki-

186 Mutlu BİR Yaşam Hedefleyenler İçin Evüğe Hazırlık Rehberi
silerin, insanlığa yaptıkları zararlar yazmakla bitmez. Münafık tanımlaması gerçekten çok kötü bir tanımlamadır. Menfaatleri uğruna her kılığa giren ve her çeşit yalanı çekinmeden söyleyen en tehlikeli insanlar, bu kişiliğe sahip insanlardır.

Münafıklarla ilgili olarak Peygamber Efendimiz bir hadisinde şöyle buyuruyor: "Şu üç şey kimde bulunursa; namaz kılsa, oruç tutsa ve kendini mü'min sansa da yine münafıktır. Konuştuğu vakit yalan söylemek, vaat ettiği vakit, vaadini yerine getirmemek, itimat edildiği halde, emanete ihanet etmek."

Zeynep'e Vaat Edilenler

Zeynep, Karadenizli bir köylü kızıdır. Görücü usulüyle istemeye gelenler, çeşitli vaatlerle onu isterler.

Damat adayı Yavuz, ailenin dördüncü oğludur. Üç abisiyle birlikte İstanbul'da ticaret yapmaktadırlar. Kız istemeye gelenler, kendilerini öyle zengin, öyle varlıklı tanıttırlar ki, kız tarafını imrendirirler. Zeynep, "Zengin bir kısmetim çıktı." diye sevinçten, araştırma yapma ihtiyacı bile duymaz.

Yavuz'un abileri, evlilik işini oldu bittiye getirirler. Kız tarafının tüm istediklerini kabullenirler. Zeynep'e on adet burğu bilezik, iki metre altın zincir ve İstanbul'da müstakil bir daire alacaklarını vaat ederler. Diğer ev eşyalarının, giyim-kuşamların alımları, zaten önemli değildir.

Yavuz ve Zeynep'in evliliği kararlaştırılır ve işlemler hızlı bir şekilde sürdürülür. Evlilik için belirlenen zaman gelip çatar ama ne altınlar ne de diğer ihtiyaçlar alınır. Hatırlatıldığında ise, sürekli bahanelerle ve mazeretlerle işler geçiştirilir.

Sekizinci Bölüm 187

Çiftin birbirlerini sevmeleri nedeniyle, vaatler üzerinde fazla durulmaz. Ve sonunda evlilik gerçekleşir.

Yeni evliler, geçici bir süre için, Yavuz'un anne-babasıyla birlikte köyde kalırlar. Daha sonra Yavuz, çalışıp para kazanmak zorunda olduğu için, İstanbul'a abilerinin yanına gider.

Abilerinin yaptıkları iş de öyle söyledikleri gibi büyük çapta bir iş değildir. Orta halli bir market işletmektedirler. Bu iş de dört kardeşi geçindiremediğinden, diğer iki kardeş pazarlarda tezgah açıyorlardır.

Bu arada Yavuz, karısını İstanbul'a aldirmayı başarır. Ortanca abisiyle aynı dairede otururlar. Zeynep'e vaat edilen altınlar ne zaman gündeme gelse, sorumlu konumunda ki büyük abi, "işlerin kötü gittiğini" bahane ederek işi hep uzatır. Zeynep, aldatıldığının farkındadır ama yapacağı bir şey de yoktur.

Öbür taraftan eltiler de rahat durmazlar. Nispetler, kısıkanlıklar devam ederken, Zeynep altınların alınmasında diretir. Alınmadığı takdirde, bırakıp gideceği tehdidinde bulunur. Sonunda dediğini yaptırır. Vaat edilen altınların hepsini aldırır.

Aradan kısa bir zaman geçtikten sonra, Yavuz'un büyük abisi, borçları bahane ederek altınları geri ister. Zeynep al-

tınlarını vermek istemez. Araya Yavuz'u sokarlar. Zeynep kocasını çok sevdiğinden eşinin isteğini reddedemez ve altınlarını verir.

Aradan yıllar geçer. Ne altınlar, ne de daire alınır. Yavuz, ailenin en küçük kardeşi olduğundan istekleri önemsenmez. Ağabeylerinden çekindiği için de hakkını arayamaz.

188 Mutlu Bir Yaşam Hedefleyenler İçin Evüüğe Hazırlık Rehberi

Zeynep, olup biten haksızlıklara ve keyfi uygulamalara tahammül edemez. Altın meselesini "onur meselesi" yapar. Aile içinde devamlı altınların lafı yapılır ama bir türlü altınlar alınmaz. Eltilerinin her ihtiyacı yerine getirilirken kendine ait ihtiyaçlar devamlı tehir edilir. Kocasının arada kalması için bu sefer devreye, kendi ahilerini ve babasını sokar.

Toplantılar, tartışmalar, ithamlar, kavgalar ve huzursuzluklar yıllarca sürüp gider ama sonuç olarak ne altınlar alınır, ne de daire...

Evlilik Öncesi Tıbbî Tedbirler Gerekli mi?

Son dönemlerde gündeme gelen ve hızla ilerleme kaydeden konulardan biri de evlenme öncesinde eşlerin sağlık kontrollerinden geçmesi meselesidir. Bu gelişme sağlıklı ve düzenli bir hayat için büyük önem taşımaktadır.

Bugün modern ülkelerin çoğu, evlenmeden önce tıbbî muayeneyi gerektiren bir dizi yasal tedbir alarak, evlilik kurumunu koruma altına almaya çalışıyorlar. Bizde de, eş seçimi ve evlilik kurumu alanında hizmetler veren, "genetik müşavirlik hizmetleri" giderek yaygınlaşıyor.

Genetik hastalıklar, mahiyetleri itibariyle ciddi hastalıklardır.

Tedbir

alınmadığı takdirde ölümle bile sonuçlanabilmektedir. Bu nedenle evlilik öncesinde hem "bilgilenme" hem de "korunma" ile ilgili tüm tedbirler alınmalıdır.

Evliliğin dinî boyutu başta olmak üzere yasal, ekonomik, psikolojik, sosyal ve toplumsal boyutu da vardır. Sağlığımızı ve geleceğimizi yakından ilgilendiren "tıbbî boyut" da evliliğin önemli bir boyutudur.

Bulaşıcı hastalıkların yaygın olduğu bir dünyada yaşıyoruz. Özellikle ülkemizde insan hayatıyla ilgili önlemlerin çok az alındığını göz önünde bulunduracak olursak, sağlıkla ilgili tedbirlerin alınması çok büyük önem taşıyor.

Sek'izİnci Bölüm 189

V

Evliliğin dinî boyutu başta olmak üzere yasal, ekonomik, psikolojik, sosyal ve toplumsal boyutu da vardır. Sağlığımızı ve geleceğimizi yakından ilgilendiren "tıbbî boyut" da evliliğin önemli bir boyutudur.

Yapılan istatistiklere göre, doğan her 40 çocuktan biri değişik nedenlerle kusurlu doğmaktadır. "Bu husta ne gibi tedbirler alınabilir?" sorusuna verilecek cevap çok basittir. Evlenmeden önce yapılacak cüzî bir harcama, bizi büyük felâketlerden koruyacak ve gelecekteki hayatımızı koruma altına alacaktır.

Bulaşıcı Hastalıklara Karşı

Önlem

Evlilikte eşlerin sürekli beraber olmaları ve birleşmeleri esastır.

Bu-

nun neticesinde, eşlerin taşıdığı bulaşıcı bir hastalığın diğerine geçmesi de kaçınılmazdır.

Oysa, eş adaylarında herhangi bir hastalığın olup olmadığı, önceden yapılacak muayene sonucunda öğrenilebilir, yapılacak muayene ve tahlillerle her şey ortaya çıkabilir.

Çağımızın vebası olarak kabul edilen "AİDS" hastalığı, yalnız cinsel ilişkiyle bulaşmıyor. Bu virüsün kanla da bulaştığını artık herkes biliyor.

Bunun canlı örneklerini televizyonlarda, yazılı basında ve çevremizde devamlı görüyoruz.

Bu nedenle, eşlerin evlilik öncesinde mutlaka doktora gidip muayene olmaları ve tahlil yaptırmaları, menfaatleri icabıdır.

Hastalık ihtimali binde bir de olsa, gönül rahatlığı içinde olabilmek

için bu önlemleri almalıyız, insanın kendisini güvende hissetmesi az bir şey değildir.

Akraba Evliliği Olgusu

Gerek dinen gerekse tıbben, akraba evliliğinin sakıncaları tartışma götürmez bir gerçek. Çocuklarda "genetik hastalıkların", akraba evlili-

190 Mutlu Bir Yaşam Hedefleyenler İçin Evüüğe Hazırlık Rehberi

ği sonucunda ortaya çıktığı artık ispatlanmıştır. Akraba evliliklerinde bu

risk % 25'tir. Böyle bir riski hiçbir çift göze almamalı.

Yüce dinimiz akraba evliliğini yasaklamamış ama tavsiye de etmemiştir. Zorunlu kalmadıkça akraba evliliği yapmamak gerekir. Şayet yapmak gerekirse, evlilik öncesinde doktora gidip gerekli tıbbî tahliller mutlaka yapılmalıdır. Akraba evliliği, yalnız tıbbî yönden değil, psikolo-

jik yönden de zararlıdır. Eşlerin birbirlerine karşı hem cinsel açıdan ve

hem de bağlılık yönünden yeterince samimiyet kuramadıkları, yapılan araştırmalarla ispatlanmıştır.

Akraba evlilikleri, insanı ömür boyu sıkıntıya sokacağından böyle bir riskin altına girmemeli.

Kan Uyuşmazlığı

Evliliklerde sıkça rastladığımız tehlikelerden biri de, eşlerde rastla-

nan kan uyuşmazlığıdır. Özellikle gebelik esnasında ortaya çıkan bu durum, bebeğin ölümüne bile sebep olabilmektedir. Kan uyuşmazlığı, kan grubu ile değil kanımızdaki "Rh" faktörü ile ilgilidir.

Kan uyuşmazlığı konusu çok yaygın olduğundan, bununla ilgili olarak "TADAD" (Thalassemi Dayanışma Derneği) adlı kuruluşa başvurulmalıdır. Bu kuruluş evlilik öncesinde eşlerin "Thalassemi testi" yapmaları için çalışmalarını sürdürmektedir.

Kan uyuşmazlığı varlığının bilinmesi, gebelik öncesinde veya gebeliğin başlangıcında gerekli tedbirlerin alınmasını sağlar, ortaya çıkabilecek, rahatsız edici durumları engeller.

Çocuk Sahibi Olup Olamama

Evliliği yaşanır hale getiren olaylardan biri de "çocuk sahibi olma" ol-

gusudur. Çocuk sahibi olamayan çiftlerin, çocuk sahibi olabilmek için neleri feda ettiklerini ve edebileceklerini onlara sormak gerekir.

Bazı çiftlerin çocuk sahibi olmadıklarından, onların evliliklerinin yıkıldık-

larına şahit oluyoruz. Eşlerin çocuk sahibi olmasını engelleyecek bir sebe-

bin olup olmadığının tespiti mümkün olduğuna göre, bu neden yapılmasın?

SEKİZİNCİ BÖLÜM 191

Erkeklerde sperm testi, kadınlarda yumurtalıkların ve hormonal düzenin kontrolü sonucunda çocuk sahibi olup olamayacağı önceden büyük yük ölüde tespit edilebiliyor.

Kadın ve Erkeğin Cinsellik Fenomeni

Cinsellik psikolojik bir durum olmakla birlikte, bunun fiziksel fenomeni de vardır. Anormal cinsel saplantıları olan insanlarla zaman zaman karşılaşıyoruz. Evlilik hayatını çıkmaza götüren bu anormallikler, büyük felâketlere hatta toplumsal sorunlara da yol açmaktadır.

Bu durumun tespiti, eş adaylarının daha başlangıçta birbirlerine yaptıkları dürüst itiraflarla mümkündür. Cinsel bir hastalıkları varsa, ke-

sinlikle saklanmamalıdır. Nasıl olsa ileride ortaya çıkacaktır. Utanmaya ve gurur yapmaya hiç gerek yoktur. Bu durum ileride nasıl olsa ortaya çıkacaktır. Her şeyin bir çaresi vardır. Açıklık ve samimilik olduktan son-

ra tüm problemlerin üstesinden gelinebilir.

Yukarıda belirttiğimiz sorunlar, sağlıklı ve huzurlu bir evlilik için çok

önemlidir. Önceki bölümlerde belirttiğimiz gibi "evlilik ve geçimle" ilgili

konular şansa bırakılamaz. Alınabilecek ne kadar önlem varsa, mutlaka hepsi alınmalıdır.

Çevremizdeki insanların "önemli değil, bir şey olmaz" laflarına kanmamalıyız. Bizlere bir yığın örnek sunabilirler, sundukları örnekler doğru da olabilir. Ancak, az da olsa, bu hastalıkların varlıkları bir vakiadır.

Evde Kalmışların Psikolojisi

Evlenme hadisesi herkes için fıtrî bir ihtiyaçtır. Neslin devamı için

evliliğin çok önemli bir görev olduğunu, üstüne basa basa belirtmeliyiz.

Hayati önem taşıyan bu görevi, sağlıklı her insanın yerine getirmesi dinimizce de çok önemlidir. Nasıl ki her şeyin bir zamanı varsa, evlenmenin de bir sırası bir zamanı vardır. Vakti, zamanı gelen her erkek ve kadın, fiziksel ve sosyal olgunluğa ulaştıktan sonra mutlaka evlilik ara-

yışı içerisine girmelidir.

192 Mutlu Bir Yaşam Hedefleyenler İçin Evüüğe Hazırlık Rehberi

Uzmanların, sosyologların ve psikologların ortak tespitlerine göre; erken yaşlarda evlenmek nasıl sakıncalı bir durum ise, ilerlemiş yaşlarda evlenmek de aynı şekilde sakıncalı ve tehlikelidir.

Normal yaşlarında evlenmeyen erkeklerin, 35 yaşını geçtikten sonra, "şüphecilğe ve kararsızlığa"

düşmek suretiyle, ruhsal dengele-
rinde bozulma ve davranış bozuk-
lukları görülmektedir. 25 yaşına kadar evlenemeyen kızlar da, "umut-
suzluğa" ve giderek "yalnızlığa" itilmek suretiyle, çeşitli komplekslere
girebilirler.

"Evde kalmış" tabiri, eskiden sadece kızlar için kullanılıyordu. Günü-
müzün sosyal, kültürel ve ekonomik şartları, kadın ve erkeğin dünyası-
nı aynı şekilde etkilediğinden, artık erkekler için de "evde kalmış"
tabiri kullanılıyor.

Evlenememenin En Önemli Nedeni

Evlenmeyen veya evlenemeyen gençlerin evlenememelerinin en ö-
nemli nedeninin başında, anne ve babaları.

Anne ve babaların, çocuklarını aşırı derecede sahiplenmeleri ve her
şeyin en iyisini istemeleri, evliliği geciktirmektedir. Bizdeki bu
gelenek-

sel ve duygusal baskılar yüzünden, evde kalmış kızlar olduğu gibi evle-
nemeyen erkeklerin sayısı da giderek artmaktadır.

Anne-babalar, çocuklarını evlendirdikten sonra da aynı sahiplenme
duygusu içinde olmakta, çocukları hangi yaşta olurlarsa olsunlar, onla-
rı korunmaya muhtaç birer varlık olarak görmektedir.

iyi niyetle yapılan bu "korumacılık" anlayışı, çocuklarının
hayatlarını

olumsuz yönde etkilediği gibi, evde kalmalarına da yol açmaktadır. Bir
;,,/

Çeşitli nedenlerle evlenmeyen
veya evlenemeyen kişilerin
davranışlarını yakından
gözlemlediğimizde, onları çeşitli
olumsuzluklar ve ruhsal problemler
içinde olduklarını görüyoruz.

SEKİZİNCİ BÖLÜM 1 93

çok anne-baba, çocuklarını istedikleriyle evlendirme yerine, kendi iste-
dikleriyle evlenmeleri için her yolu denediklerinden, bir çok insan bekâr
hayatı sürdürmek zorunda kalmaktadır. Bu geleneksel anlayış dinin de,
insanlığın da önüne geçmiş durumdadır.

Anne ve babaların bu yaklaşım biçimi, bir atasözünde çok güzel dile
getiriliyor: "Elin övdüğünü el alır, anne ve babanın övdüğü evde kalır."

Anne ve babaların bu baskıları yanında, çocuklarını evlendirdiklerin-
de, onları sürekli kontrolleri altında tutmaları, aileleri

"geçimsizliğe ve
boşanmalara" sürüklemektedir.

Evlenmemenin Getirdiği Perişanlık

Çeşitli nedenlerle evlenmeyen veya evlenemeyen kişilerin davranış-
larını yakından gözlemlediğimizde, onları çeşitli olumsuzluklar ve ruhsal
problemler içinde olduklarını görüyoruz.

Yalnız yaşama biçimi, insana has bir özellik değildir, insan sosyal
bir

varlık olduğundan, aile ortamında ve toplum içindeki dostlarıyla onu
paylaştığında, yaşadığı hayat anlam kazanıyor, insanın en iyi dostu
eşi-

dir. Böyle olduğundan, her insan, kendi dengiyle, zamanı ve sırası gel-
diğinde evlenmek zorundadır. ?

Evlenmeyen ve yalnız kalan insanların herhangi bir meşgalesi de
yoksa, hayat onlar için zindan olur. Bu durumda kadın da, erkek de "pe-

rişan bir hayat" yaşar. Bu perişanlı-
đı erkek daha fazla yaşar.

Çünkü çoğu erkekler, kişisel ihtiya-
yaçlarını gidermede, kadınlar kadar
becerikli değildir.

Kadınların ne kadar dışa dönük
yaşantıları olsa bile, fıtratları gereği
kişisel ihtiyaçlarını rahatlıkla gidere-
biliyor, erkeklere oranla daha "sa-
bırlı ve tahammüllü" olabiliyorlar.

Evlenecek gençler; şartları ne
olursa olsun, önceden "mantıklı
ve bilinçli" bir şekilde evliliğe
hazırlanmalıdırlar, "ideal ve
mükemmel eş arama" yerine,
"normal olan eş ve evliliği"
tercih etmelidirler. j&

194 Mutlu BİR Yaşam Hedefleyenler İçin Evüüğe Hazırlık Rehberi

İlerlemiş yaşına rağmen evlenmeyen bir erkeğin, kişisel ihtiyaçları
yanında, çevresiyle hatta kendisiyle de barışık yaşama biçimi giderek
azalmakta, yalnızlığa itilmektedir.

Devlet istatistik Enstitüsü'nün ve diğer kurumların yaptıkları araç-
tırmalara göre, ölkemizde sosyo-költürel şartların değişimiyle birlikte
evlenmeyen kadın ve erkeklerin sayısında büyük artışlar gözlenmek-
tedir.

En son, Osman Gazi Üniversitesi Bilgi işlem Daire Başkanlığı'nın
yaptığı araştırmaya göre; Türkiye'de evlenmeyen erkeklerin oranı % 39
iken, evlenmeyen kadınların oranı % 30 olarak belirlenmiştir. Muhafa-
zakâr bir toplum olarak bilinen Türkiye için bu oranlar gerçekten vahim
bir boyuttur.

Bu vahim durum karşısında evlenecek gençler; şartları ne olursa ol-
sun, önceden "mantıklı ve bilinçli" bir şekilde evliliğe
hazırlanmalıdırlar.
"ideal ve mükemmel eş arama" yerine, "normal olan eş ve evliliği" ter-
cih etmelidirler.

Evlenmeyen veya evlenemeyen kadın ve erkeğin nedenlerini şu şe-
kilde sıralayabiliriz.

Kadın ve Erkeğin Evlenememe Nedenleri

- > Evlatları üzerinde baskıları olan anne ve babaların olumsuz etkisi.
- > Eş aramada aşırı seçici olma ve en mükemmelini isteme.
- > Ekonomik imkânsızlıklar.
- > Hayalî beklenti içerisinde ve gözü yüksekte olanlar.
- > Evlenmekten ve sorumluluktan kaçanlar.
- > Evini, arabasını, eşyalarını aldıktan sonra evlenmeyi düşünenler.
- > Gayri meşru hayat sürdürenler.
- > Kötü alışkanlıkları olan bağımlı kişiler.
- > Kararsız, evhamlı ve şüpheli kişiler.
- > Üstünlük veya aşağılık kompleksi içerisinde olanlar.
- > Sağlık ve cinsellik yönünden problemleri olanlar.

SEKİZİNCİ BÖLÜM 1 95

- > Kadın-erkek eşitliği tartışmalarının ve feminist hareketlerin et-
kisinde kalanlar.
- > Kişiliği gelişmemiş, güvensiz insanlar.
- > Aşırı iş yoğunluğu olan işkolikler.

- > Korku ve baskı ile büyüyen sevgisiz kişiler.
- > Özgür ve sorumsuz yaşamak isteyenler.
- > Paylaşmayı istemeyen egoist tipler.
- > Evliliğin esaret olduğuna inananlar.
- > Evliliği sürdürememe korkusu içinde olanlar.

Son Gül

Güzelliğiyle, endamıyla, cazibesıyla bütün dikkatleri üstünde toplayan kız, günün birinde herkesi şaşırtacak bir evlilik yapar. Evlendiği kişide ne boy pos, ne de yakışıklılık vardır. Böylesine güzel bir kız, "nasıl olur da çirkin ve çelimsiz biriyle evlenir?" diye tanıyanlarını hayretler içinde bırakır.

Kadın güzellikte, erkek çirkinlikte sınır tanımayan bir zıtlık içinde olduğundan yadırganır. Böylesine güzel bir kıza, bu kadar çirkin bir erkeği yakıştıramazlar. Herkes bu evliliği merak edip konuşur. Bu çirkin erkekte, "ne bulduğunu" sormak isterler ama cesaret edemezler. Sonunda en samimi arkadaşı cesaretini toplayarak sorar. Güzelliği ile herkesi cezbeden yeni gelin, derin bir iç geçirir. Yüzündeki acı tebessüm, pişmanlığını ve çaresizliğini ortaya koymaktadır. "Seni anlıyorum." dedikten sonra içinde bulunduğu durumu, ilginç bir mukayeseyle arkadaşına anlatır.

"Muhteşem bir gül bahçesindeyiz. Her tarafınız rengârenk güllerle dolu. Öylesine güzel güller var ki, hangisine bakacağınızı şaşıırıyorsunuz.

196 Mutlu Bir Yaşam Hedefleyenler İçin Evliliğe Hazırlık Rehberi

Güllerden bir tanesini kopanp alabileceğiniz söyleniyor. Yalnız, bu yoldan bir defa geçeceksiniz ve arkanıza da kesinlikle dönmeyeceksiniz. Buyurun istediğiniz gülü alın. Size gösterilen yolda yürüyorsunuz. Birbirinden güzel güllerden hangisini beğeneceğinize karar veremiyorsunuz. İlerledikçe daha güzel güller önünüze çıkıyor. Kırmızı olsun... Yok san olsun... Pembeler daha güzel... Beyaz güller de gelin gibi... Hangisini alsam acaba!..

Bir de bakıyorsunuz ki, yolun sonuna gelmişsiniz. Karşınızda son bir gül kalmış. O gül de sararıp solmuş. Aklınız gerideki güllerde kalıyor ama geri dönme şansınız yok. Çaresiz, bahçenin en kötü gülünü kopanp alıyorsunuz." Talihsiz gelin derin bir iç geçirdikten sonra; "En kötü kararın bile kararsızlıktan iyi olduğunu maalesef geç anladım." der.

Dokuzuncu Bölüm

Kadın ve Erkeğin Hoşlandığı Davranışlar

Ruh ve bedenden meydana gelen insanın, kâinatın en değerli varlığı, yaratılmışların da en şerefli olduğu hususunda, kutsal kitapların

hepsi ittifak etmişlerdir. Aynı kitaplar insanın tek başına bir anlam ifa-

de etmediğini de ısrarla vurguluyorlar.

Allah-u Teala, her varlığı olduğu gibi insanı da, erkek ve dişi olarak

çift yaratmıştır. Kur'ân-ı Kerîm'in El-Hucurat Suresi'nin 49/3 ayetinde; "Ey insanlar! Doğrusu biz sizi bir erkekle bir dişiden yarattık." denilme-

sindeki amaç, kadın ve erkeğin birbirini tamamlaması içindir.

Bu duruma göre, insanca yaşamak ve mutlu olmak isteyen, tek ba-

şına yaşayamaz. Yaşasa da mutlu olamaz. İki farklı cinsiyet, ancak bir araya geldikleri zaman, "tam insan" olabiliyor. Bu konuyla ilgili "ihtilaf-ların Çemberinde Kadın" isimli kitabın yazarı Serpil Bahtiyar, şu değerlendirmeyi yapmaktadır:

"... Kadın eştir, annedir, kız çocuğudur... Erkek eştir, babadır, erkek çocuğudur.

Farklı, fakat birbirini tamamlayan iki cins...

Her ikisinin de görevleri ve üstlendikleri roller aynıdır fakat bunlar birlikte yürütüldüğünde birbirini tamamlar.

198 Mutlu Bir Yaşam Hedefleyenler İçin Evliliğe Hazır Rehberi
O halde kadın ve erkek, eşit değildirler ama "eşdeğerli'dirler.
Ne büyük bir incelik!..."

Kadın-erkek, ayrılmaz bir bütün olduklarına göre, "birleştirici ve bağlayıcı" unsurlarını bilmemizde de yarar vardır.

Kadın ve erkeğin konumu, insanî değerler açısından aynı olmakla beraber "şahsiyet" ve "duygu" bakımından farklıdır. Bu farklılık, cinsiyet farklılığından kaynaklanmaktadır. Aynı cinsiyetin bile kendi araların-

da farklılıkları vardır. Çünkü, "her insan ayrı bir şahsiyet'tir.

Bu hatırlatmayı yaptıktan sonra, maddeler halinde sıralayacağımız davranışlara geçebiliriz. Bu maddeleri herkes kolaylıkla uygulayabilir.

Kadınların Hoşuna Giden Davranışlar

- > Eşinize ne verirsiniz, onu alırsınız.
- > Eşinizin sorunlarıyla birebir ilgilenin.
- > Eşinize verdiğiniz değer nispetinde, ailesine de değer verin.
- > Eşinizi dinlerken ona hak verin.
- > işiniz için çalıştığınız gibi, eşinizi mutlu etmek için de çalışın.
- > Gecikecekseniz önceden haber verin.
- > Eşinizin duygularına saygı gösterin.
- > Ufak tefek şeyler yüzünden kırıcı olmaya değmez. Herşeyi mesele yapmayın.
- > Şakalar yapıp sevimli davranışlarda bulunun.
- > Nazik ve kibar olmaya çalışın.
- > Kuracağınız yeni yuvanızı, eşinize danışarak kurun.
- > Verdiğiniz sözleri zamanında yerine getirin.
- > Eşinize zaman ayırın.
- > Gelecekte olacak çocuklarınız için birlikte kararlar alın.
- > Eşinizin hatıralarını önemseyin.
- > Sürpriz hediyeler alın.

Dokuzuncu Bölüm 199

- > Dağınık erkeklerden hiçbir kadının hoşlanmadığını bilin.
- > Kadınlar yaptıkları fedakârlıklardan dolayı tebrik edilmek isterler.
- > Fırsat buldukça eşinizi geziye götürün.
- > Birlikte bir hayır işi yapın.
- > Eşler arasında "ben" anlayışı yerine "biz" anlayışı olduğunu gösterin.
- > Bekârlıktaki alışkanlıklarınızı sürdürmeyin.
- > Eşinizi değiştirmeye kalkmayın.
- > Eşiniz üzgün olduğunda, nedenini sorun.
- > Fırsat buldukça eşinizin işlerine yardım edin.

- > Güzel haberleri önce siz verin.
- > Eşinizin hoşlandığı işleri yapın.
- > Eşinizin eksik yönlerini görmezlikten gelin.
- > Haftanın bir gününü yalnız eşiniz için ayırın.
- > Birlikte yemek yemeyi prensip haline getirin.
- > Başarınızı önce eşinizle paylaşın.
- > Tüm isteklerinizi "lütfen" kelimesiyle ifade edin.
- > İş sorunlarınızı eve taşımayın.
- > Arada bir yemeği siz yapın.
- > Alacağınız hediyelerin en anlamlısının çiçek olacağını unutmayın.
- > Eşinize, onsuz hayatın anlamsız olacağını hissettirin.
- > Birlikte kitap okumayı deneyin.
- > Ev işleriyle ilgilenin.
- > Kızdığınızda bağırarak konuşmayın.
- > Arada bir pazara ve alış-verişe birlikte çıkın.
- > Eşinizin mahremiyetine saygı gösterin.
- > Eşinizi, onun hoşuna gidecek bir isimle çağırın.
- > Dinî vecibeleri anlatmak yerine, yaşamaya çalışın.

200 Mutlu Bir Yaşam Hedefleyenler İçin Evliliğe Hazırlık Rehberi '

- > Konuk ağırladığınızda eşinize yardımcı olun.
- > Eşinize bir patron gibi hükmetmeyin.
- > Eşinizin önemseydiği şeyleri siz de önemseyin.
- > Eşinizden bütün ihtiyaçlarınızı karşılamasını beklemeyin, kendi ihtiyaçlarınızı kendiniz de gidermeye çalışın.
- > Planlarınıza eşinizi de katın.
- > Eşinize güvendiğinizi her fırsatta söyleyin.
- > Eşinize telefon edip bir ihtiyacı olup olmadığını sorun.
- > Eşinizin yaptığı yemekleri beğendiğinizi söyleyin.

Erkeklerin Hoşuna Giden Davranışlar

- > Eşinizi sevdiğinizi bizzat ona söyleyin.
- > Eşinizin yanında erkek arkadaşlarınızdan bahsetmeyin.
- > Eşinizin huylarını düzeltmek yerine, kendinizi değiştirin.
- > Eşiniz kızginken siz sakin olun, hatta hiç cevap vermeyin.
- > Her konuda savunmaya geçmeyin. Hayatî olmayan konuları kabul edin.
- > Eşinizin sevdiği yemekleri yapın.
- > Eksiklerinizi gidermek için eşinize danışın.
- > Erkeklerin sert mizaçlı kadınlardan hoşlanmadıklarını bilin.
- y Eşinizi değiştirmeye kalkmayın.
- > Eşiniz üzgün olduğunda onu teselli edin.
- > Yemeğe o başladıktan sonra başlayın.
- > Eşinize gününün nasıl geçtiğini sorun.
- > Tartışma esnasında inatlaşmayın
- > isteklerinizi "lütfen" kelimesiyle ifade edin.
- > Lüks harcamalar ve takılar alınması karşısında ısrarcı olmayın.
- > Sürekli isteyen ve tüketen konumunda olmayın.

Dokuzuncu Bölüm 201

- > Tutumluluk ve tasarruftan yana olduğunuzu gösterin.
- > Borçlanarak ev eşyası almak yerine olanla yetinmeyi bilin.
- > Geçimle ilgili alternatif bilgiler teklif edin.
- > Eşinizin aldığı hediyeye önem verin.
- > Eşinize danışmadan harcama yapmayın.
- > Sürekli bakımlı ve güzel giyimli olun.
- > Eşinize ne tür şeylerden hoşlandığını sorun.
- > Kahkahayla gülmeyin.
- > Dinî değerlere saygılı olun ve inandığınızı yaşayın.

- > Eşinize yalnız onun için yaşadığınızı söyleyin.
- > Alışkanlıklarınıza eşinizin de katılması hususunda ısrarcı davranmayın.
- > Sürekli söylenen, dırıldır yapan kadınlardan olmayın.
- > Eşinizin söküğüyle, ütüsüyle ve kıyafetiyle yakından ilgilenin.
- > Eşinizin mesleğiyle ve başarısıyla övünün.
- > Temiz ve tertipli olun.
- > Eşiniz, hoşunuza gitmeyen hareketler yaptığında "önemli değil" deyin.
- > Elinizden geldiği ölçülerde eşinizin işine yardımcı olun.
- > Umutsuz olduğu zamanlarda onu yüreklendirip cesaretlendirin.
- > Eşinizin sorunlarına ilgi gösterin, çözümler üretin.
- > Eşinizin ailesi hakkında, çevrenizdekilere övücü sözler söyleyin.
- > Eşinize özel mesajlar gönderin.
- > Aynı şeyleri tekrar tekrar gündeme getirmeyin.
- > İnançlarınız hakkında konuşun.
- > Bilgilenmek için, iyi bildiği konular hakkında ona sorular sorun.
- > Arada bir küçük sürprizler yapmayı ihmal etmeyin.
- > Eşinizin geçmişi geçmiştir, gelecek hakkında güzel sözler söyleyin.

202 Mutlu Bir Yaşam Hedefleyenler İçin Evüüğe Hazırlık Rehberi

- > Evliliğinizin ne kadar önemli olduğunu söyleyin.
- > Eşinize karşı içten ve açık sözlü olun.
- > Eşinizi ve düşüncelerini önemseyin.
- > Kanaat sahibi olduğunuzu eşinize hissettirin.
- > Eşinizin fotoğrafını cüzdanınızda taşıyın.
- > Eşinizi dinlerken gözünün içine bakın.
- > Sürekli tebessüm edip güler yüzlü olmaya gayret edin.
- > Eşinizin anne ve babasının yaptığı olumsuzluklar karşısında sabırlı olun.
- > Hoşlanmadığınız davranışları karşısında "söylenmeyin", uygun zamanda "söylemesini" bilin.

Kadın ve Erkeğin Tehlikeli Huyları

İnsanı sevdiren huyu, bıçağı kestiren suyudur.

Atasözü

İnsan ilişkilerini etkileyen olumlu ve olumsuz huylar hepimizi, özellik-

le yeni evlenecekleri çok yakından ilgilendiriyor.

İnsanın ruh dünyasını dolduran bu huylar, kadın ve erkekte farklılık göstermez. Yani kadın için ayrı, erkek için ayrı huylar olmaz. Genelde bütün huylar aynı karakteristik özelliği taşır. Burada problem olan, yeni tanışan eşlerin "vitrinlik güzel huyları"nı öne çıkarıp kötü huylarını saklama ikileminin ortaya çıkarılmasıdır. Evlilik öncesinde, bu huyların tespiti zor olmakla beraber, tamamen imkânsız da değildir.

İstenmeyen kötü huyları maddeler halinde sıralamadan önce, kötü huyların insan hayatını ne de-

r-

"insanın soyu birdir ama huyu bindir." atasözünde belirtildiği gibi, insanın bin bir çeşit huyu vardır, insanı insan yapan bu huylar olduğuna göre, huyların genel değerlendirmesini

yapmalıyız.

Dokuzuncu Bölüm 203

rece etkilediğini vurgulamamız gerekiyor. Çünkü, insanın iç dünyasını kapsayan huyların tümü, "yaratılış ve kişilik" özelliklerini teşkil ediyor, "insanın soyu birdir ama huyu bindir." atasözünde belirtildiği gibi, insanın bin bir çeşit huyu vardır, insanı insan yapan bu huylar olduğuna göre, huyların genel değerlendirilmesini yapmalıyız.

insanın huylan ikiye ayrılır:

> Doğuştan gelen huylar: İrsî olan bu huylar, genler vasıtasıyla var-

lıklarını sürdürürler. Bu huyların değiştirilmesi oldukça zordur.

Fa-

kat kişi aldığı eğitim sayesinde bunları kontrol altında tutabilir.

> Doğumdan sonra oluşan huylar: Sonradan oluşan huylar; başta ailenin, daha sonra çevrenin ve arkadaşların etkisiyle meydana gelir. Sonradan kazanılan bu huylar, zaman içerisinde değişebilir veya terk edilebilir.

Gerek fitrî olarak varolan ve gerekse de sonradan edinilen huylar, "iyi"

ve "kötü huylar" olmak üzere insanların hayatında önemli yer tutar.

Kötü Huyların Tespiti

Evlilik öncesinde kötü huyların tespitinin edilmesinin oldukça zor olduğunu söylemiştik. Fakat evlilik öncesinde gizlenen kötü huylar, nedense evlilik sonrasında hemen ortaya çıkıyor. Buna göre, eşiniz olacak insanın kötü huylarını öğrenebilmek için özel gözlem ve araştırmalar yapmanız gerekiyor.

Sağlıklı ve mutlu bir evlilik için mutlaka pek çok şeye önem veriyorsunuzdur. Ancak, önem verilecek hususların başında, eş olacak insanın "iç dünyasını keşfetmek gelmelidir.

Çünkü, insanı yücelten de alçaltan da, içinde barındırdığı huylarıdır, in-

sanoğlunun, huylarını kontrol altında tuttuğu zaman, meleklerden daha insanı sevdiren huyu, bıçağı

kestiren suyudur.

Atasözü

204 Mutlu Bir Yaşam Hedefleyenler İçin Evliliğe Hazırlık Rehberi üstün sayıldığını bütün kutsal kitaplar bildirmektedir. Kötü huylarının esiri

olduğunda ise, insan, hayvanlardan daha aşağı seviyelere düşmektedir.

Evlilik gibi ciddi bir müessesenin temelleri atılmadan önce, tarafların "seçme ve seçilmesi" söz konusu olacağından, hayat arkadaşı olacak delikanlının veya kızın huyları mutlaka araştırılmalıdır.

"Nasıl araştırılacak?" sorusuna gelince:

Kitabımızın bir çok yerinde dile getirmeye çalıştık. Eş olacak insanın hayatını elbette bir müesseseyi araştırır gibi araştıramayız. Böyle durumlarda, kişilere veya ailelere göre uygulanan çeşitli metotlar vardır. Biz, sizlere bu işin gereğini anlatıyoruz, "nasıl" ve "ne şekilde" olacağı

hususunu sizin becerinize kalmıştır.

Eş adayları ilk tanıştıklarında birbirlerine çeşitli sorular sorarak bilgi edinebilirler. Mesela ilk tanışma günleri, güzel fırsatlardır. Ama zaman geçtikçe, bu fırsatlar elimizden kaçır. Samimiyet oluştuğundan sonra, yanlış anlaşılmalara ve güvensizliklere yol açacağı düşüncesiyle, artık aynı rahatlık gösterilemez.

Diğer bir yöntem de araştırılacak delikanlı veya kızın doğal yaşantısını kendisinden habersiz gözlemlemektir. Burada dikkat edilecek husus, gözlemlenen kişinin bundan haberinin olmamasıdır. Ayrıca gözleme bir seferlik değil, çeşitli zaman kesitleri içerisinde birkaç defa yapılmalıdır.

Kötü Huyları Araştırmadan Önce

Gerek erkeğin, gerekse kızın huylan araştırılırken herhangi bir sıralama yapılamaz. Kötü huylar her zaman kötüdür, bunun azı çoğu olmaz. Ancak, eşiniz olacak insanın kötü huylarını araştırmadan önce, "olgun bir bilince" sahip olup olmadığına bakmalıdır. Çünkü, bütün kötülüklerin başı "cehale"dir. Başka bir kötü huy da, "bilmiş cahillik"dir.

Bu komplekse sahip insanlar, aktüalite bilgileri ve televizyondan duyduklarıyla kendilerini çok akıllı ve bilgili zannederler. Temel bilgileri olmadığı için de sürekli yanırlar. Sosyal olayları kulaktan dolma bilgi-

Dokuzuncu Bölüm 205

lerle yorumlarlar. Daha da ileri giderek, söylediklerinin doğru olduğunu iddia edip tartışmalara girişirler. Eğitimleri ve birikimleri olmadığından olaylara ve insanlara "tek boyutlu" bakarlar.

Kültür seviyesi düşük bir ülke olmamız hasebiyle, bu tip insanlara kahvelerde, toplantılarda, otobüslerde, aile sohbetlerinde, kısacası bir çok yerde sıkça rastlayabiliyoruz. Yaşadığımız çağın adı "bilgi çağı" olduğuna göre, her fert bilgili olmak zorundadır.

Bu arada şu açıklamayı da hemen ilave edelim. Bilgi derken, aklınıza hemen üniversite bitirmiş diplomalı insanlar gelmesin. Üniversite bitirmiş, yüksek mevkilere gelmiş, mal-mülk sahibi olmuş cahil insanlar da ülkemizde oldukça fazladır...

Size anlatmak istediğimiz bilgili insan, "kendini ve taşıdığı sorumluluğu bilen" insandır. Her üniversite bitiren; parası, şöhreti ve çeşitli etiketleri olan, kendilerini akıllı ve bilgili zanneden insanlarla, anlattıklarını mızı karıştırmayın.

Kadın ve Erkekten Araştırılacak Huylar

- > iradesi ve kişiliği zayıf olma.
- > iş yaparken bahaneler bulup tembellik yapma.
- > Sırf kendini ve çıkarlarını düşünme.
- > Zorunlu harcamalar karşısında bile cimrilik yapma.
- > Elindekileri sorumsuzca harcama.
- > Merhametsiz olma.
- > Kendini olduğundan daha farklı gösterip ukalâlık yapma.
- > Sürekli kendisini haklı gösterip her konuda karşı tarafı suçlama.
- > Kişilere ve kurumlara karşı ön yargılı ve suçlayıcı olma.
- > Fiziksel kuvvetine veya ekonomik gücüne güvenerek, karşı ta-

- > İnanç ve görüş ayrılığı olma.
- > Aşırı kıskanç olma.

- > Devamlı suratı asık ve somurtkan olma.
- > içki, kumar, eroin bağımlılığı, zamparalık, küfürbazlık gibi kötü alışkanlıkları olma.
- > İnsanlar arasında ukalâlık yapıp küstahça hareketlerde bulunan.
- > Her sözünde yemin edip yalan söyleme.
- > Konuşarak anlaşma yerine hemen işi kavgaya dökme.
- > Sıradan olaylar karşısında asabîleşip inatlaşma.
- > Namusuna ve izzeti nefsine hakaret edenlere karşı aciz olma.
- > Başkaları hakkında dedikodu yapıp iftiralar atma.
- > Geçimini gayrı meşru yollardan sağlama.
- > Kendisinin veya çevresinin varlığıyla övünüp büyüklük taslama.
- > Sözlü, nişanlı veya evli olduğu halde, gözü dışarıda olma.
- > • Başta anne babası olmak üzere, büyüklerine saygısı olmama.
- > Aşırı derecede televizyon ve internet hastası olma.
- > Cinsel saplantıları olma.
- > Sabırsız ve tez canlı olma.
- > Haya duygusunu yitirmiş olma.
- > Sır saklamasını bilmeme.
- > Spor, siyaset ve ideolojik alanlarda aşırı fanatik olma.
- > insanları, özellikle çocukları sevmeme.
- > Kendini ve sorumluluğunu unutacak derecede işkolik olma.
- > Aşırı derecede kin ve nefret duyguları taşıma.
- > Kararsız ve evhamlı olma.
- > Kişiliğine ve sözüne güvenilmeme.

Dokuzuncu Bölüm 207

Eğitimsiz kişiler ise, irade zayıflığı sebebiyle çoğu zaman, kötü huy-
larının esiri olurlar.

Başarılı Bir Evlilik İçin 101 Ana Kural

Hayat boyu annemizden, babamızdan, hocalarımızdan, büyüklerimizden duyduğumuz, kitaplardan okuduğumuz bazı önemli sözleri ömür boyu

unutamayız. Zamanı ve yeri geldikçe bu önemli sözleri, "Babam böyle demişti.", "Kulakları çınlasın hocam şöyle demişti." şeklinde dile getiririz. E-
ğer sözünü ettiğimiz kişi rahmetlik olduysa, ruhunu şad edecek şekilde en güzel övgülü sözleri söyledikten sonra, zihnimizde kalan tek cümlelik o gü-

zelim "veciz sözü" anlatır ve onun hakkında yorumumuzu yaparız.

Bu tür veciz sözler, halkımız tarafından büyük ölçüde önemsendiği için kolay kolay hafızalardan silinmiyor.

Aşağı yukarı her insanın hafızasında birtakım veciz söz vardır. Yeni evlenecek gençler için aşağıda sıraladığımız anlam dolu sözlerin, onların hayatında da aynı şekilde yer edeceğini umuyoruz.

208 Mutlu Bir Yaşam Hedefleyenler İçin Evliüğe Hazırlık Rehberi Nasıl Bir Evlilik?

1. Zorunlu olduğunuz için değil, istediğiniz için evlenin.
2. Maddî-manevî gücü elde etmeden evlenmeyin.
3. Evlenmeden önce, evlilikle ilgili kitaplar okuyun ve evli insanlara danışın.
4. Kusursuz eş arayanın, sağlıklı bir evlilik yapamayacağını bilin.
5. Evlenmeye karar verdiğiniz kişinin doğru bir karar olduğunu anlamak için, anne ve babanızın da onayını alın.
6. Evlilikteki denkliği yalnız fizikî görünümde değil; sosyal, kültürel, ruhsal ve ekonomik diğer davranışlarda da arayın.
7. Yakın akrabanızla evlenmekten kaçının.
8. Ailenizin ve çevrenizin etkisi altında kalarak evlenmeyin.
9. Sağlıklı bir evlilik yapmak istiyorsanız kendinize denk biri ile evlenin.
10. Eş seçiminde ortak noktaları belirledikten sonra evliliğe karar verin.
11. Evliliğin mükemmeli olur ama en mükemmelinin olmayacağını bilin.
12. Ailenizin değil, kendinizin beğendiği bir eşle evlenin.
13. Evlenme işini oldu bittiye getirmeyin ama uzun zamana da bırakmayın.
14. Fiziksel ve ruhsal olgunluk yaşına gelmeden evlenmeyin.
15. Evlilikle ilgili kararınızı alırken maskelerinizi indirin.
16. Evliliğin üç "S"sini unutmayın. Sevgi, saygı ve sadakat.
17. "Evliliğin garantisi olmaz. Garanti istiyorsanız, çamaşır makinesi alın." sözünü iyice düşünün.
18. Evlenmeye karar verdiğinizde, eşinizin ailesiyle de evlenmiş olacağınızı bilin.
19. Evleneceğiniz kişiyi uzaklarda değil, yakınınızda arayın.
20. Gazete ilanlarıyla, internet aracılığıyla sağlıklı bir evliliğin olmayacağını bilin.

Dokuzuncu Bölüm 209

Evlilikte Kalbin Sesi mi, Aklın Sesi mi Önemli?

21. Evlenirken aklınızı kullanarak evlenin, ancak arada bir kalbinizin sesini de dinleyin.
22. Eşinizi gözünüzle değil, aklınızla seçin.
23. Eş seçiminde, işlerinizden önce aklınızla karar verin.
- Eşlerin İlk Buluşması
24. İlk buluşmanın yakınlık kurma değil, bir "ayıklama" olduğunu bilerek hareket edin.
25. İlk buluşmalarınızı kısa yapın.

26. ilk buluşmada tabii davranışınız ne ise öyle davranın.
 27. ilk buluşmanızda ciddi ve politik konular yerine, özel ve esprili konular üzerine yoğunlaşın.
 28. ilk kıyafetinizin, ilk tavrınızın çok önemli olduğunu unutmayın.
 29. ilk görüşte kalbinizin ısınmadığı biriyle ilişkiyi sürdürmeyin.
- Sevginin Önemi
30. Sevdâ ile sevgiyi birbirinden ayırın.
 31. Arzulamakla sevgiyi karıştırmayın.
 32. Eşinin seni sevmesini istiyorsan, her zaman veren sen ol.
 33. Saygı ve sevginin en önemli belirtisinin "dinlemek" olduğunu bilin.
 34. Sevmek istiyorsanız, önce siz sevin.
- İnanç Bütünlüğü
35. inanç bütünlüğü olmayan bir kişiyle evlilik yapılmayacağını bilin.
 36. Eş seçiminde, "kültür denkliğini" küçümsemeyin.
 37. İnanç farklılığı ciddi boyutta ise boşuna uğraşmayın.

210 Mutlu Bir Yaşam Hedefleyenler İçin Evüğe Hazırlık Rehberi

Eşler Arası İletişim Biçimleri

38. Seçeceğiniz eşinizle önce sadık bir dost, sonra da iyi bir arkadaş olun.
39. Eşinizi araştırmaya önce ailesinden başlayın. Elma, ağacının dibinden çok uzağa düşmez.
40. Eşinizi daha iyi tanıyabilmek için, fazla yakınlaşmadan önce sorular sorun.
41. Birbirinizden ve evliliğinizden ne beklediğinizi açık açık söyleyin.
42. Eşinizin ailesini araştırdıktan sonra, arkadaşlarını da araştırın.
43. Eşinizin geleceğe ait düşüncelerini öğrenin.
44. Mizah duygusu olmayan bir insanla, sağlıklı iletişim kurulamayacağını bilin.

Eşlerin Kişilikleri

45. Evleneceğiniz insanda ilk arayacağınız özellik, "kişilik ve sorumluluk" olmalıdır.
46. Ruhen olgunlaşmamış ve kişiliği gelişmemiş birinden eş olmayacağını bilin.
47. Fikirlerinde ısrarcı ve inatçı olan biriyle evlenmeyin.
48. Parasını düşüncesizce harcayan birinin, başka konularda da düşüncesiz olacağını unutmayın.
49. Eş adayınızı söylediği laflarla değil, tavır ve hareketleriyle tanı-
maya çalışın.
50. Eş adayınızla konuşurken kendiniz olun.
51. Doğru eşi bulabilmek için, önce siz doğru olun.

Eşler ve Aileler Arasındaki İlişkiler

52. Anne ve babasına karşı saygılı olmayanın, size karşı da saygı olmayacağını unutmayın.

Dokuzuncu Bölüm 211

53. Eş seçerken evladı hakkında mübalağalı övgüler yapan ailelere karşı dikkatli olun.
54. Anne ve babasının evinde istediği gibi keyfî davranan kişinin, si-
ze de aynısını yapacağından şüpheniz olmasın.
55. Yersiz ve abartılı övgülerin, gerçek övgülerin değerini azaltacağını bilin.
56. Aşırı iltifat yerine, doğal davranan insanı seçin.

Danışılacak Diğer Kişiler

57. Beğendiğiniz eş hakkında karar vermeden önce, mutlaka başkalarına da danışın.
58. Bekâr arkadaşlarınıza değil, uzun yıllar mutlu evlilik sürmüş arkadaşlarınıza danışın.

Özel ve Genel Şartlar

59. Evlilik öncesinde özel şartlarınızı belirleyin.
60. isteklerinizi açık açık belirtin.
61. İlkeleriniz hususunda evlenmeden önce "sözleşme" yapın.
62. Büyüklerle bir arada oturma durumunuz varsa, her şeyi önceden şartlara bağlayın.
63. Özel ve genel şartlarınız varsa, nişanlılık öncesinde gündeme getirin.
64. "Nikâhta keramet vardır." deyip almanız gereken tedbirleri ihmal etmeyin.
65. Bütün tedbirleri almak, "mükemmel bir evlilik olacak" demek değildir.
66. Eşinizi daha iyi tanımak için bir-iki defa deneme kavgası yapın.
67. "Para sizi rahatlatır ama mutlu etmez." kuralını iyice kavrayın.
68. Eşinizin istemediğiniz davranışlarına "ileride değişir!" demeyin.
69. Kuracağınız yeni yuvanızda, "otoritenin" kimde olacağına karar verin.

212 Mutlu BİR Yaşam Hedefleyenler İçin Evliliğe Hazırlık Rehberi

70. Eşinizin ailesiyle en az bir yolculuk yapın.
71. Kurallarınız varsa nedenleriniz de olmalı. Eşinizin de bunu bilme-ye hakkı vardır.
72. Evlilikle ilgili bütün tedbirleri alın. işi şansa bırakmayın.

Evlilik Kurumunu Zedeleyen İlişkiler

73. "Flört" denilen gayri meşru ilişkinin, evliliğin kutsallığını alıp gö-türdüğünü unutmayın.
74. Evlilik öncesi gayri meşru cinsel ilişkiler sizi suçluluğa iteceğinden bunu sakın denemeyin.
75. Eşlerin flört etme safhasının aslında birbirlerini kandırma anlamına geldiğini aklınızdan çıkarmayın.

Fizikî Tedbirler

76. Kan testi yaptırın.
77. Ağız kokunuz varsa hemen çaresine bakın.
78. Lüks yaşama fanteziniz varsa kontrol altına alın.
79. Ev düzme ve diğer zorunlu ihtiyaçları giderme işini, evlilik sonrasına bırakmayı deneyin.

Eş Seçiminde Tercih

80. Kesin kural olmamakla beraber, zorlukla, çileyle büyüyen insanlar, eşlerinin kıymetlerini daha iyi bilirler.
81. Eş seçiminde, eğitimci ailelerin evlatlarını tercih edin.

Bütün Tedbirlerden Sonra

82. Evleneceğiniz eşinizi, neden seçip seçmediğinizi tekrar tekrar gözden geçirin.
83. Bütün tedbirleri aldıktan sonra dua edin. Onda sınırsız bir güç vardır.

Dokuzuncu Bölüm 213

Diğer Tedbirler

84. Fedakârlıkta ilk adımı atan her zaman siz olun.
85. Birbirinize karşı üstünlük sağlamaya çalışmayın.
86. Kadın mı, erkek mi üstün tartışmalarına sakın girmeyin.
87. Ruhsal problemleri olan insanlarla evlenmeyin.
88. Yapamayacağınız şeyleri vaat etmeyin.
89. Çocuk özlemi olmayanlarla evlenmeyin.
90. Eş seçerken sabırlı ve temkinli olun.
91. Sececeğiniz eşinizin, anneniz ve babanız gibi olmasını beklemeyin.
92. Gözü dışarıda olanlardan uzak durun.
93. Bağımlı ve fanatik insanlarla evlenmeyin.
94. Gelecekle ilgili büyüklerin tavsiyelerini önemseyin.
95. Kıskanmayan ve ilgisiz davranan birinin, evlilik sorumluluğunu yüklenmeyeceğini bilin.
96. Eşinizle konuşmayın, iletişim kurun.
97. Evliliğinizi "ben" anlayışı üzerine değil, "biz" anlayışı üzerine kurun.
98. Evliliğin her zaman güllük-gülistanlık olmadığını bilin.
99. Evlilik öncesinde, en önemli işin birbirinizi tanımak olduğunu unutmayın.
100. Evleneceğiniz kişinin yöresel alışkanlıklarına ve geleneklerine açık olun.
- 101 .Evlilik kurumunu önemseyin ve ciddiye alın.

Eşler Arasında "Sevgi ve Saygının" Belirtileri
Birbirini sevip sayan insanlar, kanunsuz da yaşarlar.

Aristoteles

Evlilik kurumunu sürdürebilmek için, büyük enerjiye ihtiyaç vardır. Bu enerji de eşler arasında kurulan, "sevgi ve saygı "ya dayalı "pozitif enerji gücü"dür.

214 Mutlu Bir Yaşam Hedefleyenler İçin Evliüğe Hazırlık Rehberi

Eşler arasındaki sevgi ve saygı-ya dayalı bu enerji, öylesine bir enerjidir ki, kullandıkça artan sonsuz bir hazineye benzer. Bu sevgi hazinesini kullanabilenler, yaşadıklarının farkına varırlar. Sevgisiz hayat, yaşanmamış hayattır.

Sevgi duygusundan daha önemli olan başka bir duygu daha vardır ki; bu duygu da "sevilme duygusu"dur. İnsan seville seville sevmeyi öğrenir.

Aslında insanın hayatında sevme ve sevilme duygusu doğuştan vardır.

Çünkü, "sevgi var eder insanı."

Eşler arasında sevgi ve saygı anlayışı bir bütünlük içerisinde olduğu vakit anlam kazanır. Bunun için de eşlerin önce birbirlerinin "sevgi dillerini" bilmeleri gerekir. Sevgi dillerini bilen eşler, birbirlerinin hangi davranışlarından mutlu olacaklarını da bilirler. Eşlerin birbirlerine aynı oranda sevgi ve saygı göstermeleri, evlilik için "olmazsa olmaz" kurallarını başında gelir.

Ancak, bizim kültürümüzde yaygın olan bir anlayış vardır. Bu anlayışa göre saygı ve sevgide sıralama yapacak olursak, kadın kocaya "saygı", erkek de hanımına "sevgi" göstermelidir.

Sevgi ve Saygının Belirtileri

Sevgi ve saygı kavramları "soyut kavramlar"dır. Bu kavramlar, belirtileri görüldüğü vakit anlam kazanır.

Sevildiğini bilen, onu hisseden ve sevildiğinin farkına varan, yaşadığının da farkına varır.

Genel itibariyle sevginin en büyük belirtisi, "fedakârlık"tır. Bütün sevgilerin özü bu kelimenin içinde toplanmıştır.

Şimdi de, eşler arasında hangi davranışların sevgi ve saygı belirtileri olduğunu sıralamaya çalışalım.

7

Birbirini sevip sayan insanlar,
kanunsuz da yaşarlar.

Aristoteles

Dokuzuncu Bölüm 215

1. Zaman ayırma: Eşlerin birbirleri için özel zaman ayırmaları sevgi ve saygının belirtisidir. Beraber olmaları ve birlikte vakit ge-

çirmeleri bunun somut göstergesidir.

Özellikle erkekler, bu zaman ayırma meselesinde oldukça zorlanırlar. Hayat şartlarının zorluklarını bahane ederek, devamlı meşgul olduklarını öne sürerler. Bu meşguliyetleri ömür boyu bitmez.

2. İlgi gösterme: Sevgi ve saygının en bariz belirtilerinden birisi de,

"ilgi gösterme"dir. Eşinize zaman ayırabilirsiniz, fakat, ayırdığı-

nız zamanı nitelikli hale getiremezseniz, bu birliktelik bir anlam taşımaz. İlgi ve alâkanın en etkili belirtisi, "nitelikli beraber ol-

ma" halidir.

Bu konuda erkeklerin duyarsızlığı ve ilgisizliği söz konusudur. Erkekler evlilik öncesinde eşlerine her türlü ilgiyi gösterir fakat sonrasında ne hikmetse, birden değişiverirler.

Evliliğin gerek öncesi, gerekse sonrasında sevgi ve saygıyı eşine aynı düzeyde gösteren kişiler, hayatın her alanını paylaşan, nitelikli beraberlikleri olan eşler sayılırlar.

3. İletişim kurma: Evliliğin ve hayatın özü iletişime dayalıdır, iletişim

becerisine sahip olan eşler, önlerine çıkan bütün engelleri aşabilir. Atalarımız ne güzel söylemişler: "insanlar konuşa konuşa, hayvanlar da koklaşa koklaşa anlaşır."

Hayatta en çok iletişim kurulacak kişi, insanın eşi olduğuna göre, iletişimin bütün unsurları öğrenilmelidir.

İletişim kavramı, sevgi ve saygının en önemli belirtisi; bütün sorunların sihirli anahtarıdır.

iletişim, sadece konuşmak değildir.

Nerede, ne zaman ve ne şekilde konuşulması gerektiğini bilmektir.

Bununla beraber, beden diline dair

Evlilikte cinsellik önemli olmakla

beraber, esasta evliliğin temel

amacı "paylaşma"dır. Eşler

arasında acı-tatlı olayları, evi,

yemeği, kazancı, yatağı, cinselliği
paylaşma vardır; kısaca evlilik
mutluluğu ve hayatı paylaşmadır^

216 Mutlu Bir Yaşam Hedefleyenler İçin Evliliğe Hazırlık Rehberi
davranışların, bütün inceliklerini de bilmek ve uygulamak iletişimin en
önemli kuralıdır.

4. Hoşgörülü davranma: İstenmeyen olumsuz konuşmalar ve davranışlar karşısında "tahammül etme olgunluğu"nu gösterebilmektir. Öfke ve şiddet ânında sabır gösterip durumu kabullenmek, kolay bir şey değildir. Ancak, eşine saygı ve sevgisi olan kişi bu olgunluğu ve hoşgörüyü gösterebilir. Kısaca hoşgörü için, olumsuz olaylar karşısında, "makul çözümler" sunabilme becerisidir, diyebiliriz.
5. Eşini dinleme: Eşler arasında zaman zaman sorunlar olabilir. Bu sorunları aşabilmenin bir yolu da ne pahasına olursa olsun eşlerin birbirlerini dinleyip anlamasından geçer. Bu, sevgi ve saygı belirtisi olduğu kadar güzel geçinmenin de en önemli kuralıdır. Sorunlar karşısında eşini olgunlukla dinleyen, hem sorunlarını asgariye indirmiş, hem de sevgi ve saygının kavramını perçinlemiş olur.
6. Önemseme: insani onurlandırıp sevindiren davranışlardan biri de, başkaları tarafından önemsendiğini hissetmesidir. Eşler birbirlerini önemsedikleri müddetçe saygı ve sevgileri devam eder. Ayrıca önemseyen ve önemsenen kişi kendini ruhsal yönden güvende hisseder.
7. Sabırlı olma: Sevgi ve saygıya dayalı belirtilerden biri de, olumsuzluklar karşısında sabırlı olabilme halidir. Bu davranışı gösterebilmek için "olgun bir irade"ye sahip olmak gerekir. Öfkeli hallerde sabırlı olmak gerçekten büyük bir olgunluk ister. Çoğu insan öfkeli olduğu anlarda kendini kaybeder. Boşuna söylememişler, "Öfke baldan tatlıdır." diye. Öfkeli anlarda hırsını yenebilen, iradesini kontrolü altında tutabilenler, "sabretme kültürüne" sahip olmuşlar demektir. Bu olgunluğa ulaşanlar saygı ve sevgi bilincini de elde etmiş olurlar. Eşler ne pahasına olursa olsun, birbirlerinin olumsuz davranışları karşısında sabırlı olmaya kendilerini zorlamalıdır. Sabrın bittiği yerde saygı ve sevgi de biter. Böyle durumdaki eşler, birbirlerinin kusurlarını araştırıp kavga için bahane ararlar.

Dokuzuncu Bölüm 217

Evliliklerde eşlerden biri öfkeli iken, diğeri sakin olmalıdır. Eşler en gerilimli, en kızgın, en stresli anlarda bile "sabredebilme iradesi"ni gösterdikleri takdirde her şeyin üstesinden rahatlıkla gelebilirler. Sevgi ve saygıya dayalı belirtiler kişilere, yörelere ve kültürlere göre bir çok farklılık gösterir.

-----:-----f ^"*>

Su Yüzüne Çıkamayan Sevgi

/

Yeni çift, anlaşarak ve severek evlenmişlerdi. Evliliklerinin daha ilk aylarında, bu işin hiç de hayal ettikleri gibi olmadığı -

nı anlamışlardı. Ufak tefek sorunlar yüzünden birbirlerini kıyasıya eleştirip kavga ediyorlardı. Aslında birbirlerini sevmiyor değillerdi. Ancak, sevgi ve saygılarını birbirlerine ifade etmeyi gurur meselesi yapıyorlardı. Oysa evlilik öncesinde birbirlerini çok sevdiklerine dair ne kadar da dil dökmüşlerdi. Şimdi, küçük bir söz, ufak bir hadise, yanlış bir davranış, aralarında orta çaplı bir kavganın çıkmasına yetiyordu.

Kavgalann, küskünlüklerin ardı arkası kesilmiyordu. Her ikisi de bu huzursuzluktan kurtulmak istiyordu ama nasıl bir yol izleyeceklerini bilmiyordu. Bir akşam oturup ilişkilerini gözden geçirmeye karar verdiler. Her ikisi de boşanmayı istememekle beraber, işlerin böyle gitmeyeceğinin farkındaydılar. Her şeye yeniden başlamak istiyorlardı ama ilk adımın atılmasını birbirlerinden bekliyorlardı. Sorumluluk duygusu erkekte daha fazla olduğundan, ilk adımı erkek atmıştı.

Erkek; "Bu böyle olmaz. Bir şeyler yapmalıyız." dedi.

Kadın; "Evet, bir şeyler yapmak zorundayız." diye cevap verdi.

218 Mutlu Bir Yaşam Hedefleyenler İçin Evüüğe Hazırlık Rehberi

Erkek; "Bahçeye bir fidan dikelim. Bu ağaç bizim umudumuz olsun. Eğer bu fidan üç ay içerisinde kurursa boşanalım. Kurumaz da büyürse, bunu bir daha aklımızdan geçirmeyelim." dedi. Kadın, bu ilginç teklifi sevinçle kabul etti.

Erkek; "Bu süre içerisinde ayrı ayrı odalarda kalalım." şartını koşmayı da ihmal etmedi.

Ertesi gün bir meyve fidanı alıp birlikte bahçelerine diktiler. Aradan bir ay geçti. Kan-koca, bir gece yansı bahçede karşılaştılar. Her ikisinin elinde de, içi su dolu birer bidon vardı...

Sevgi Öyküleri

Cinsel Eğitim İşi Nasıl Halledilecek?

Evlilikte cinselliğin önemi hafife alınamaz. Ancak, her şeyin cinsellik olduğu da söylenemez. Eğer cinsellik her şey olsaydı, bu ihtiyaç giderildikten sonra eşler arasında "ömür boyu beraberlik" olur muydu?

Evlilikte cinsellik önemli olmakla beraber, esasta evliliğin temel amacı "paylaşma"dır. Eşler arasında acı-tatlı olayları, evi, yemeği, kazancı, yatağı, cinselliği paylaşma vardır; kısaca evlilik mutluluğu ve hayatı paylaşmadır.

Cinsel eğitime geçmeden, "cinsellik" ile "cinsel ilişki" arasındaki farkı belirlemeliyiz.

Cinsellik, cinsel özelliklerin bütününe kapsayan ve cinselliğin mantığını ortaya koyan bir kavramdır. Cinsel ilişki, meşru şartlar içerisinde karı-kocanın cinsel beraberliğidir.

Cinsellikte beyin, akıl, bilgi ve çeşitli duygular vardır. Cinsel ilişki-

de ise, yalnız temas ve doyum vardır. Birçokları için cinsellik, sadece fiziksel doyum olarak algılandığından evliliğin mantığı yeterince anlaşılamamaktadır.

Bu nedenle, eşler arasındaki fiziksel doyumla birlikte, önce cinselliğin mantığını oluşturan "zihinsel ve ruhsal doyum" öğrenilmelidir.

Dokuzuncu Bölüm 219

Cinselliğin Mantığı

Evlenecek eşlerin, paylaşma kültürünü kavradıktan sonra, cinsellik-
le ilgili sorunlarını temel kaynaklardan araştırıp öğrenmeleri gerek-
mektedir. Bu konuda "cinselliğin mantığını kavramak" öncelik taşır. Cinsel
ilişkiyle ilgili detaylar nasıl olsa öğrenilir.

"Karı-koca arasındaki beraberliğin amacı nedir?" sorusundan yola
çıkarak; "Kadının ve erkeğin cinselliği ve fizyolojik yapısı nasıldır?
Ka-
dın-erkek arasındaki cinsel farklılıklar nelerdir? Cinsellik ile cinsel
ilişki
arasındaki fark nedir? Cinsellikte üreme ve neslin devamı ne anlam ta-
şır? Beyin ile cinsel duygular arasında nasıl bir bağ vardır? Erkek ve ka-
dın cinsel ihtiyaçlarını gideremediklerinde nasıl sorunlar yaşarlar?"
gibi
soruların cevapları araştırılıp öğrenildiğinde, cinselliğin mantığı
ortaya
çıkacaktır.

Cinselliğin mantığını daha iyi açıklayabilmek için, kadın ve erkeğin
cin-
selliği ile ilgili kısa bir bilgi sunalım.

Cinsel eğitim psikolojisinde, kadın ve erkeğin fizyolojik yapısı
anla-
tılırken; erkeğin cinselliği "görselliğe", kadının cinselliği ise
"dokunsal-
lığa" dayandırılıyor.

Bu iki kavramı açıklamaya çalışalım.

Erkeğin fizyolojik yapısı; beyni ve cinsel duyguları, fiziksel
görünüm-
den etkilenecek şekilde yaratılmıştır. Cinsellikle ilgili gördüğü,
duyduğu
hatta kokladığı her şeyden etkilenir. Cinselliği çağrıştıran en küçük bir
görüntü, beyin mekanizmasını harekete geçirir. Bu nedenle cinsellik ön-
ce beyinde başlar. Beyine gelen sinyaller, cinsel duyguları harekete
geçi-
rir. Bu cinsel çağrışım, erkeğin elinde olan bir durum değildir, onun
irade-
si dışında gelişir. Tıpkı irademizin dışında çalışan göz kapakları gibi.

Bu yüzden Kur'an-ı Kerim'de, "Zinaya yaklaşmayınız!" hükmü var-
dır. Dikkat edilirse, "zina yapmayınız" denmiyor; "Zinaya yaklaşmayı-
nız." deniyor. Cinselliği çağrıştıran her şey, kişiyi zinaya
götüreceğin-
den cinselliğe götüren her türlü görüntüden de uzak durmak gerekiyor.
Aksi halde irade devreden çıkıyor ve cinsel arzular devreye giriyor. Bu
durumda da insanın iradesi kontrolden çıkıyor.

220 Mutlu Bir Yaşam Hedefleyenler İçin Evliliğe Haziruk Rehberi'

Kadının cinselliğine gelince;

Kadının fizyolojik yapısı ve cinselliği, erkeğinkinden çok daha
farklı-
dır. Cinselliği çağrıştıran görüntüler, erkekte olduğu gibi kadında he-
men cinsî arzular uyandırmaz.

Kadın, bir erkeğin önce fizikî görünümünden etkilenir. Önce onun bo-
yu-posu ilgisini çeker. Kadının duygusallık yönü ağır bastığından, karşı
cins tarafından sevilmeyi daha da önemlisi beğenilmeyi bekler. Bu ara-
da cinselliği düşünür ama erkekte olduğu gibi cinsel arzulama olmaz.

Çünkü, kadının cinselliği "görsel" değil, "dokunsal"dır. Kadının,
uyarıl-
madan ve ön hazırlığı olmadan cinsel arzuları devreye girmez. Cinsellik-

le ilgili gördüğü, duyduğu, kokladığı her şey kadını duygusal yönden etkiler ama cinsel yönden erkekte olduğu gibi hemen harekete geçirmez.

Evlenecek eşler, sağlıklı bir cinsel eğitim için, bu durumda olduğu gibi kadın ve erkek arasındaki diğer konuları da araştırıp öğrendiklerinde, "cinselliğin mantığı" çok daha iyi anlaşılacaktır.

Cinsel Eğitim Nasıl Öğrenilmeli?

Tarih boyunca, cinsel eğitimle ilgili çok şey söylendi ve yazıldı. Bundan

sonra da yazılacak ve söylenecek. Bu durum, insanlık var olduğu müddetçe de sürüp gidecek. Her ülke, her yöre, her din, her toplum, kendi kültü-

rel anlayışına göre cinselliği yorumlayıp anlatmaya devam edecektir.

Buna göre, "bizim duruşumuz ve kültürel kimliğimiz" önem taşıyor. Yerimiz ve kimliğimiz belli olduktan sonra çeşitli düşünceleri ve yorumları okuyup "kendi sentezimizi ve doğrularımızı", yine kendimiz ortaya koymalıyız.

Her dönemde farklılık gösteren cinsel anlayış, kültürel ve sosyal olaylara göre değişiklik gösterdiğinden bu konuda dikkatli olma mecburiyeti vardır. Cinsellik konusu sıradan bir konu değildir. Mutlaka belli kuralları ve ölçüleri olması gerekir. Ne kadar değişiklikler ve yorumlamalar olsa bile, işin içinde "namus anlayışı" olduğundan "cinselliğin kutsallığını" her zaman muhafaza etmek gerekiyor.

Dokuzuncu Bölüm 221

Cinsel eğitimle ilgili, eskiden ciddi anlamda sorunlar vardı. Şimdi ise, teknolojinin ve kitle iletişiminin yaygın olduğu bir çağda yaşıyoruz. Yaşadığımız çağın adı "bilgi çağı"dır. Bilgiye ulaşmak da eskisi gibi zor değildir, istedikten sonra her şeyin çaresi bulunabiliyor.

İster cinsellikle ilgili, ister başka konularda olsun bilgilenmek istenildiğinde, panellerden, açık oturumlardan, kitaplardan, televizyonlardan, internetten ve bu konuyla ilgili uzman kişilerden rahatlıkla yararlanılabilir.

Burada önemli olan, yukarıda belirttiğimiz gibi, "bizim duruşumuz ve kültürel kimliğimiz"dir. Duruşumuz, kimliğimiz ve namus anlayışımız belli olduktan sonra, hangi bilgilerin yararlı, hangi bilgilerin zararlı olduğunu kolayca ayırt edebiliriz

Kısacası cinsel mantığı anlayıp kavrayabilen eşler, diğer detaylarda hiç zorlanmazlar. Zaten cinsel ilişkide çoğu davranış "içgüdüsel"dir. Bu duygular evlendikten sonra, yaşayarak daha iyi öğrenilir.

Bazılarının iddia ettikleri gibi, "cinsel eğitim" öyle büyütülecek kadar

anlaşılmaz değildir. Kendi kendine kitabî bilgilerle pekâlâ öğrenilebilir.

Cinsellikle ilgili yazılmış bol miktarda kitap ise her yerde mevcuttur. Ta-

bi, zararlı kitaplar, yararlı kitaplardan daha fazladır. Bizim yapacağımız

şey, yararlı kitapları bulup gereken bilgiyi oradan öğrenmektir.

Sizlere, faydalı bulduğumuz birkaç kitabı, güvenerek tavsiye ediyoruz.

Cinsel Eğitimle İlgili Okunabilecek Kitaplar

1. "CİNSEL EĞİTİM", Prof. Dr Ali İhsan TAŞÇI, İz Yayın- cılık.
2. "İSLAM'A GÖRE CİNSEL HAYAT", Ali Rıza DEMİR- CAN, Eymen Yayınları.
3. 'AİLE MUTLULUĞU VE CİNSEL EĞİTİM', Prof. Dr Kemal ÇAKMAKLI, Seher Neşriyat.
4. "İSLAM'DA EVLİLİK ve CİNSEL MUTLULUK", Mah- mud Mehdi, İSTANBUL, Çağrı Yayınları.
5. "GENÇLİK ve EVLİLİK", Yusuf ÖZCAN, Türdav A.Ş.

222 Mutlu Bir Yaşam Hedefleyenler İçin Evliüğe Hazırlık Rehberi' Son Bir Konu

Buraya kadar anlattıklarımız, evlilik öncesinde alınması gereken ted- birlerdi. Evlilik öncesinde gündeme alınacak son bir mesele daha var ki; o da, "ne zaman çocuk yapılacağı" konusudur.

Çocuk sahibi olmak, bizde vazgeçilmeyen bir özlemdir. Çocuk uğru- na her şeyi göze alan, bu uğurda büyük fedakârlıklar yapan bir milletiz. Öyle ki; bazı bölgelerimizde bu hayati bir konudur. Erkek, baba olmak için can atar, kadın ise anne olmanın hayaliyle yaşar.

Gerçekte eşleri birbirine bağlayan, evlilikleri besleyip büyüten ve onlara hayat veren çocuktur. Yarınlarımızın paha biçilmez umudu ve ne- şesi olan çocuğun ne olduğunu çocuksuzlara sormalı. Evlilik hayatında çocuk bu kadar önemli olduğuna göre, bununla ilgili kararların alınması da elbette önemlidir.

Baştan beri anlatmaya çalıştığımız gibi, eşlerin evlilik öncesindeki kişilikleriyle, evlilik sonrasındaki kişiliklerinde değişiklik olma ihtimal?

her zaman vardır. Bu bakımdan değişikliğin nasıl ve ne şekilde olduğ- nu gördükten sonra, çocuk sahibi olmaya karar vermeniz, çok daha sağlıklı olacaktır.

Evliliğin İlk Günlerindeki Uyum

Evlilikte sağlıklı geçimin olup olmayacağını anlamak için zamana ih- tiyaç vardır. Evliliğin ilk günlerinde her şey iyi gidebilir. Eşlerin birbirle-

rine sabır ve tahammülleri belli bir süre devam edebilir.

Bu süre içinde, eşler birbirlerini test ederler. İç dünyalarını anlamaya

ve tanımaya çalışırlar. Hoşlanmadıkları davranışları bile kabullenirler. Bu

uyumlu davranışın süresi kısadır. Daha sonra, çiftler birbirlerini eleştir-

Dokuzuncu Bölüm 223

meye başlarlar. Benlik duyguları zaman zaman çatışır. Bazen sert, ba- zen tatlı, bazen de şakadan tartışmalar olur ama ileri dereceye varmaz.

Aradan bir-iki ay gibi kısa bir zaman geçtikten sonra, gerçek kişilik ve

kimlikleri yavaş yavaş ortaya çıkmaya başlar. Eğer sağlam kişiliklere sa- hiplerse her olayda birbirlerini anlamaya ve tanımaya başlarlar. Bu süre kişilere göre değişmekle birlikte, genel olarak bir senedir, iki veya üç se-

neye kadar uyum sağlayamayanların evlilikleri tehlikede demektir.

Ebeveyn Olmanın Bilinci

Kitaptaki bütün konuların esas amacı, ebeveyn olmanın bilinciyle ilgilidir. İki ayrı aile modelinde yetişen, iki ayrı insanın karakterinden yene bir aile modelinin çıkması sanıldığı kadar kolay olmuyor, işin içine bir de çocuk girince, daha kapsamlı hareket etme ve bilgilenme mecburiyeti vardır.

Doğacak çocuklara "ebeveyn olmak" başlı başına bir bilinç ister. Geleceğin neslini yetiştirebilmek ve sağlıklı bir şekilde hayata hazırla-

yabilmek için, bizde okullar yok ama yazılmış çok güzel eserler ve uzmanlar var. Bilgi çağında yaşıyoruz. Öğrenme arzusu olduktan sonra, bilinçlenmenin çaresi mutlaka bulunur

Evlenir evlenmez çocuğun aileye girmesi, birtakım riskleri de beraberinde getirir.

Halbuki evliliğin ilk dönemlerinde eşler, gerçek anlamda daha henüz birbirlerini tanımaya ve anlamaya başlamışlardır. Hayatlarına katılacak çocuğun varlığı, yuvayı kuvvetlendireceği gibi zedeleyebilir de. Yeni kurulan bu yuvanın devam edip etmeyeceği, eşlerin geçinip geçinemeyeceği hususunda tam bir mutabakat oluşmadan, çocuğun yuvaya katılması problemlere yol açabilir.

Tekrar vurgulayacak olursak, çocuk sahibi olmada acele edilmemelidir. Evlilik uzmanları; "Eşler önce psikolojik olarak kendilerini ebeveyn

olmaya hazırlamalı." diyorlar. Ayrıca çocukla ilgili sosyal tedbirler alınmadan, çocuk sahibi olmak için girişimde de bulunulmalıdır.

224 Mutlu BİR Yaşam Hedefleyenler İçin Evliliğe Hazırlık Rehberi

Çocuğu Geciktirmenin Dinî Boyutu

Yeni çiftlerin, evliliğin ilk günlerinde bir süre çocuk yapmamaları ile

ilgili gerekçeleri ortaya koymaya çalıştık. Bu tedbir süresinin dinî yönden nasıl değerlendirileceğini merak edenler de olabilir.

Doğum kontrolü hakkında yazılmış bol miktarda kitap olduğunu söyleyebiliriz. Ayrıca müftülüklerdeki "fetva makamlar"ının yanında, kendisini bu sahada yetiştirmiş ehil ilâhiyatçılarımız da oldukça fazladır. Ko-

nunun bu boyutu, bizim ilgi alanımıza girmediğinden doğum kontrolünün dinî yönüne girmiyoruz.

Ancak, doğum kontrolü hakkında herkesin bildiğini biz de tekrarlayalım. "Üreme hücreleri" birleşmeden alınacak tedbirlerin, gerek sağlık yönünden ve gerekse dinî açıdan bir sakıncası olmadığını hatırlatalım.

Onuncu Bölüm

Evliliğe Hazırlık Testi

20 madde halinde düşünülen bu test, kadın ve erkek için geçerli olacak şekilde hazırlanmıştır. Soruların şıkları birbirine çok yakındır. Beş

tane şıktan size göre en doğru olanını seçeceksiniz. Her şıkkın kendine

göre bir değeri vardır. Soruların şıklarını işaretledikten sonra puanlama-

ya geçin. Puanlama ve değerlendirme, bu testin sonundadır. Şimdi soruları okuyup şıkları işaretlemeye başlayabilirsiniz.

1. Evlilik nedir?
 1. Dünyanın en riskli işidir.
 2. Çoluk çocuk sahibi olmaktır.
 3. Kadın ve erkeğin birlikte oluşturduğu bir hayattır.
 4. Cinselliği yasallaştıran bir kurumdur.
 5. Kutsal bir müessesedir.
2. Niçin evlenmek istiyorsunuz?
 1. Sevdiğim için.
 2. Evlenme zamanım geldiği için.
 3. Ailem istediği için.

226 Mutlu Bir Yaşam Hedefleyenler İçin Evliüğe Hazırlık Rehberi

4. Cinsel ihtiyacım için.
5. Mutlu bir yuva kurmak için.
3. Evleneceğiniz eş adayında önceliğiniz nedir?
 1. Aile yaşantısı.
 2. Kişiliği.
 3. Dindarlığı.
 4. Fizikî görünümü.
 5. Dürüstlüğü.
4. Eşinizi nasıl seçersiniz?
 1. Aklımla.
 2. Duygularımla.
 3. Ailemin isteğiyle.
 4. Edindiğim bilgilere göre.
 5. Beni istediği için.
5. Evleneceğiniz eş adayına kendini nasıl beğendirirsiniz?
 1. Onun hoşlandığı şeyleri yaparak.
 2. Hediyeler alıp iltifatlar ederek.
 3. Güzel giyinip tatlı konuşarak.
 4. Olduğum gibi davranarak.
 5. Karizmatik olmaya çalışarak.
3. Eşin olacak insanın gerçek kişiliğini nasıl öğrenirsiniz?
 1. Onunla kavga ederek.
 2. Çevresini ve arkadaşlarını dinleyerek.
 3. Aile yaşantısına bakarak.
 4. Kişisel davranışlarını gözlemleyerek.
 5. Düşmanlarına sorarak.

Onuncu Bölüm 227

7. Evlilik hayatında "otorite" kimde olmalı?
 1. Kan-koca arasında otorite olmaz.
 2. Kadında olmalı.
 3. Erkekde olmalı.
 4. Her ikisinde olmalı.
 5. Evi en iyi idare edende olmalı.
8. Eşiniz olacak insanın sizi sevip sevmediğini nasıl anlarsınız?
 1. Davranışlarına bakarak.
 2. Kalbimin sesine kulak vererek.
 3. Yaptığı fedakârlıklara bakarak.
 4. Maddî beklenti içinde olup olmadığına bakarak.
 5. Söylediklerine inanarak.
3. Eşiniz olacak insanda hoşlanmadığınız davranışlar varsa ne yaparsınız?

1. Hoşgörüyü karşılarım.
 2. Düzeltmesi için evlilik sonrasına bırakırım.
 3. İlişkiyi keserim.
 4. Birebir görüşerek düzeltmeye çalışırım.
 5. Ailesiyle birlikte vazgeçirmeye çalışırım.
0. Seçtiğiniz eşinizi aileniz beğenmezse ne yaparsınız?
1. Ailemin istediği doğrultuda hareket ederim.
 2. Ailemi ikna etmeye çalışırım.
 3. Ailemin isteyip istememesi önemli değil.
 4. Aileme karşı çıkar, kavga ederim.
 5. Ailemin istemesi için, başkalarını devreye sokarım.

Mutlu Bir Yaşam Hedefleyenler İçin Evliliğe Hazırlık Rehberi

11. Eşiniz olacak insanın ailesinin, size karşı nasıl davranmasını istersiniz?
 1. Bana ve evimin iç işlerine karışmasını istemem.
 2. Zor durumlarımda bana yardımcı olmasını isterim.
 3. Anlayışlı ve hoşgörülü olmasını isterim.
 4. Sık sık gelmelerini istemem.
 5. Her zaman gelmelerini isterim.
12. Güzel bir geçim için, hangi önemli tedbirleri alırsınız?
 1. Sözleşme yaparım.
 2. İş şansa bırakırım.
 3. Önceliklerimi açık açık söylerim.
 4. Eşimin isteklerini kabullenirim.
 5. Anlaşıp anlaşamadığımız konuları önceden belirlerim.
13. Eşiniz olacak insanda, istemediğiniz en önemli durum hangisidir?
 1. Cahil olması.
 2. Bağımlı olması.
 3. İnançsız olması.
 4. Fakir olması.
 5. Çirkin olması.
14. Sağlıklı bir iletişim için ne yaparsınız?
 1. Sorunları karşılıklı konuşurum.
 2. Sözel anlatımda esprili dilini kullanırım.
 3. Eşimin geleceğe ait düşüncelerini anlatmasını isterim.
 4. Empati yaparım.
 5. Onu can kulağıyla dinler ve önemserim.

Onuncu Bölüm 229

15. Nişanlılık dönemi neden gereklidir?
 1. Daha iyi yakınlaşmak için.
 2. Evlilikle ilgili plan ve program yapmak için.
 3. Ailesini ve akrabalarını tanımak için.
 4. Yanlış kararlar vermemek için.
 5. Birbirimizin iç dünyasını keşfedebilmek için.
16. Eşiniz olacak adayla anlaşamazlık olduğunda ne yaparsınız?
 1. Bildiğim doğruları sonuna kadar savunurum.
 2. Karşılıklı oturup konuşurum.
 3. Anlaşmazlıklar karşısında susarım.
 4. Aile büyüklerimi devreye sokarım.
 5. Bana yapılanların karşılığını aynen veririm.
17. En beğendiğiniz kişilik tipi hangisidir?
 1. Ciddi ve güvenilir.
 2. Mert ve cesur.
 3. Anlayışlı ve olgun.
 4. Güler yüzlü ve esprili.
 5. Girişken ve üretken.

18. Nasıl bir yuva kurmayı hayal ediyorsunuz?

1. Özgür ve müstakil.
2. Mutlu olabileceğim.
3. Ortaklaşa hayat süreceğim.
4. Çok çocuklu.
5. Az çocuklu.

230 Mutlu Bir Yaşam Hedefleyenler İçin Evüüğe Hazırlık Rehberi

19. Evlilikte ideal yaş hangisidi

1. Erkek: 25 Kadın: 21
2. Erkek: 23 Kadın: 19
3. Erkek: 26 Kadın: 22
4. Erkek: 24 Kadın: 20
5. Erkek: 27 Kadın: 23

20. Var olmanın amacı nedir?

1. Özgürce yaşamak.
2. Mutlu olmak.
3. Hayatın tadını çıkarmak.
4. Varlıklı olmak.
5. Evlenmek.

Evliliğe Hazırlık Testinin

1 - 2-
1.. (1)1 (3)2..(2)2 (?)3..(5)3 (1)4..(4)4
(4) .5..(3)5(5)5- 6-
1..(4)1 (3)2.. (3)2(4)3..(2)3 (5)4..(5)4 (?)5.. d
)5 (1)Puanlaması
3- 4-
1.. (4)1.. (5)?..(3)?.. (4)3..(5)3.. f 1)4.. (1)4..m5..(?)5.. (?)7-
8-
1... (1)1..(3)2..(2)2. (5)3..(4)3.. (4)4..(3)4.. (1)5..(5)5.. (?)
Onuncu Bölüm 231
9-10-11 -12-1....(3)1....(2)1....(4)1(42.... (1)2....(5)2.... (3)2f
13.... (2)3.... (1)3.... (5)3(34.... (5)4....(3)4....(2)4(25....(4)5....
(4)5.... (1)5(513-14-15-16-1....(3)1....(4)1....(2)1(22.... (4)2.... (1
)?....(3)2(53....(5)3....(2)3....(4)3,. (44.... (1)4....(3)4.... (1
)4(35....(2)5....(5)5.... (5)5M17-18-19-20-1.... (3)1....(4)1....(3)1..,
(32.... (4)2....(5)?....(2)?.. (53....(5)3....(3)3....(4)3(?4.... (1
)4.... (1)4....(5)4(1Fi.... (2)R....(2)5.... (1)fi.... f4Değerlendirme
80- 100 Arası: Mükemmel bir evlilik girişiminiz var. Tebrikler...
60 - 80 Arası: Bilinçli hareket etmekle beraber, yine de tedbiri elden
bırakmayın.
40 - 60 Arası: Gelişi güzel hareket ediyorsunuz. Daha dikkatli olma-
nız lazım.
20 - 40 Arası: Bu ilişki yürümeyecekmiş gibi. Kendinizi kandırmayın.

SONSÖZ

Edebiyatçı-yazar Mehmet Kaplan; "Düşünürler kalemlerini çağın ih-
tiyaçlarına göre kullanırlarsa, topluma ve insanlığa yararlı olurlar."
di-

yor. Bu anlayıştan yola çıkarak, çağımızın önemli sorunlarından biri o-
lan evlilik öncesi yapılması gereken hazırlıkları anlatmaya çalıştık.

Bu sahada acı bedeller ödeyen Batı toplumlarının, "evlilik ve aile
ku-

rumu" ile ilgili çok ciddi tedbirler aldığını önceki bölümlerde anlattık. Şu anda Batı dünyasında en fazla yükselen değerler arasında, "evlilik ve aile kurumu" vardır.

Bizim ülkemizde ise, bu iki değer hâlâ özelliğini koruyor anlayışı hakim olduğundan hiçbir "tedbir alma" ihtiyacı maalesef duyulmamaktadır.

Oysa, evlilik ve aile kavramı anlayışımızda ciddi "kırılma ve yozlaşmalar" yaşanmaktadır. Pek çok değerimizle birlikte, evlilik ve aile kurumumu-

zun da elimizin altından sessizce kayıp gittiğinin farkında bile değiliz.

Sorumluluk taşıyan her akl-ı selim insan gibi ben de bu konuda ciddi endişeler taşımaktayım. Başta kendi çocuklarımın, öğrencilerimin ve dostlarımın çocuklarını göz önünde bulundurduğumda bir şeyler yapma ihtiyacı duydum, imkânlarım nispetinde gayret ederek böyle bir eser ortaya çıkardım.

Evlenecek gençlerin evlilik öncesinde yapabileceklerini, on bölüm halinde topladım.

234 Mutlu Bir Yaşam Hedefleyenler İçin Evliliğe Hazırlık Rehberi

Ele aldığımız konular, kişilere, ailelere, kabilelere, bölgelere, yörelere, gelenek ve göreneklere göre değişiklik ve farklılıklar gösterebilir. Bu ko-

nuda dinî hükümler hariç, hiç kimse kesin bir kural ortaya koyamaz.

Çünkü bilginin, yaşantının ve düşüncenin sınırı olmaz. Sosyal olaylar zamana, mekâna ve şartlara göre devamlı "değişim" gösterirler.

Önemli olan, değişimleri kültürel değerlerimizden koparmadan "kişisel irade"yi ortaya koyabilmektir.

Kişisel irade nedir?

Kişisel irade; farklı bilgileri öğrenip özümledikten sonra, kişinin kendi başına "yorum" yapabilme becerisidir.

Anlattıklarımızı veya başka yerlerden öğrendiklerinizi aynen alıp uygulamaya kalktığınızda, "benliğinizle uyum sağlamayacağınızdan" sorunlar kaçınılmaz olur.

Bütün insanlar şekil olarak aynı olmakla beraber düşünce, karakter, ruh yapısı ve duygu bakımından ayrı ayrı konumdadırlar.

Sonuç itibarıyla, yaptığımız bu çalışmanın yararlı olabilmesi için;

- > Önce, "bilgilenme" olmalı.
- > Sonra, bu bilgiler "özümlemeli."
- > Daha sonra, "analiz edilmeli."
- > En sonunda, "sentez yapılmalıdır."
- > Bütün tedbirler alındıktan sonra ise, "kaderimize" razı olmalıyız.

BİBLİYOGRAFYA

Prof. Dr. Atalay YÖRÜKOĞLU, "Aile ve Çocuk", Özgür Yayınları, 1997 istanbul.

Alfred ADLER, "İnsan Tabiatını Tanıma", Çev. Dr. Ayda Yörükkan, TC. İş Bankası Kültür Yayınları, 1998.

Prof. Dr. Ali İhsan TAŞÇI, "Cinsel Eğitim", iz Yayınları, 2002 istanbul.

Aysel ZEYNEP, "Aile Bilinci", Denge Yayınları, 1999 istanbul.

Prof. Dr. Abdullah Nasih ULVAN, "İslam'da Aile Eğitimi", Çev. Celal Yıldırım,

Uysal Kitabevi, 1981 Konya.

Aytunç ALTINDAL. "Türkiye'de Kadın" (Marksist bir yaklaşım), Havas Yayınları, 1977 istanbul.

Abdülaziz AMİR, "İslam'da Aile Hukuku", Mektup Yayınları, 1997 istanbul.

Al CROWELL, "Evlenmek İstiyorum. Eşimi Nasıl Seçmeliyim?", Çev. Semra Kunt, HYB Yayınları, 1997 Ankara.

Ali Rıza DEMİRCAN, "İslam'a Göre Cinsel Hayat", Eymen Yayınları, 1986 istanbul.

Abdülkadir AKGÜNDÜZ, "Eş Seçiminde Püf Noktalar", Genç Beyin, 2001 istanbul.

Ahmet Muhtar BUYUKÇINAR, "Mutlu Bir Aile Yuvası", Bilge Yayınları, 1999 istanbul.

Ahmet ŞAHİN, "Aile İmtihanı", Türdav Yayınları, 1999 istanbul.

Ahmet Muhtar BUYUKÇINAR, "Mutluluk Yolları Hayat Kitabı", Hikmet Yayınları, 1990.

Mutlu Bir Yaşam Hedefleyenler İçin Evliliğe Hazırlık Rehberi
Prof. Dr. Ammare NECİP, "Örnek Aile", Alibaba Mücellithanesi, 1991 istanbul.

Prof. Dr. Abdullah ÖZBEK, "Bir Eğitimci Olarak Hz. Muhammed", Esra Yayınları, 1997 Konya.

Barbara de ANGELİS, "Gerçek Kurallar", Çev. Aslı Açıkgoz, Form Yayınları, 1997.

Prof. Dr. Bekir TOPALOĞLU, "İslam'da Kadın", Nesil Yayınları, 1997 istanbul.

Burhan BOZGEYİK, "Mutlu Aile", Erhan Yayınları, 2001 istanbul.

Bornova BELEDİYESİ, "Ailede Etkileşim", Kadın Danışma Merkezi, 1993 izmir.

Bertrand RUSSEL, "Evlilik ve Ahlak", Çev. S. Neval Şimşek, Kaktüs Yayınları, 1998 istanbul.

Cemil TOKPINAR, "Ömür Boyu Aşk", Nesil Yayınları, 2000 istanbul.

Cezmi Tahir BERKTİN, "Çocuklarda ve Gençlerde Davranış Bozuklukları", T.C. İş Bankası Kültür Yayınları, 1978 Ankara.

Dr. Cemal Zeki ÖNAL, "Evlilik ve Mahremiyetleri-Aşkın Fizyolojisi", inkılap ve Aka Kitap.

Çiğdem - Özcan ÜNLÜ, "Sevgi - Aşk - Mutlu Evlilik", Mozaik Yayınları, 2001 istanbul.

Cem GÖKÇE, "Evlilik Çıkmazı", Yalçın Ofset, 1991 istanbul.

Don DİNKMEYER - Gary D. McKAY "Biz Bir Aileyiz", Çev. Gül Onat, Yapı Kredi Yayınları, 1997.

Diana GITTINS, "Aile Sorgulanıyor", Çev. Tuna Erdem, Pencere Yayınları, 1985 istanbul.

Erik BLUMENTHAL, "Eşinizle Huzuru Yakalamak", Çev. Halit Bulut, Forum Yayınları.

Erich FROMM, "Sevme Sanatı", Çev. Nilhan Eray, Olgü Yayınları, 1993 istanbul.

Dr. Ergün YILDIRIM, "Kişisel Gelişimin Sosyolojisi", Hayat Yayınları, 2002 istanbul.

Elmalı Hamdi YAZIR, "Kur'an-ı Kerim ve Türkçe Meali", Şenyıldız Yayınları, istanbul.

BİBLİYOGRAFYA 237

Esra Nuray SEZER, "Aile Okulu", Nesil Yayınları, 2001 istanbul.

Doç. Dr. Faruk BEŞER, "Kadının Çalışması, Sosyal Güvenliği ve İslam", Nün Yayınları.

Gülây ATASOY "Biz Kadınlar", Nesil Yayınları, 1998 istanbul.

Gil FRIEDMAN, "Huzurlu Bir Dünyada Mutsuz Olmak", Çev. Gökçen Ezber, Beyaz Yayınları, 1997 istanbul.

Gary CHAPMAN, "5 Sevgi Dili", Çev. Betül Çelik, Sistem Yayınları, 2000 İstanbul.

Gülây ATASOY "Aile Huzuru", Yeni Asya Yayınları, 1994 istanbul.

Dr. Hüseyin AĞCA, "Ailede Eğitim", Türkiye Diyanet Vakfı, 1993 Ankara.

Hasan Hüseyin KORKMAZ, "Ailede Mutluluk Üçgeni", Türdâv Yayınları, 1998 istanbul.

Halit ERTUĞRUL, "Adım Adım Evlilik", Nesil Yayınları, 2001 istanbul.

Prof. Herbert N. CASSON, "İnsan Yönetme Sanatı", Çev. Özcan Ünlü, Hayat Yayınları, 1997 istanbul.

Harun YAHYA, "Şeytanın Bir Silahı: Romantizm", Vural Yayınları, 2001 istanbul.

Hasan ÇALIŞKAN, "Evlilik ve Aile Hayatı", Tekin Dağıtım, Konya.

Hasan Hulki MERT, "Başlıksız Evlenme", Nur Dağıtım, istanbul.

Dr. Haydar DÜMEN, "Evlilik", Latin Matbaacılık, 1977 istanbul.

Prof. Dr. Hayrettin KAHRAMAN, "İslam'da Kadın ve Aile", Ensar Yayınları, 1995 istanbul.

Hammûde Abd el-ATI, "Nasıl Bir Aile", Çev. Mesut Kardeşhan, Pınar Yayınları, 2000.

İbrahim DONMEZER, "Ailede İletişim ve Etkileşim", Sistem Yayınları, 2000 istanbul.

Jane ASHER, "Keşke Bunları Evlenmeden Önce Bilseydim", Çev. Burcu Turner, HYB Yayınları, 1999 Ankara.

John NAISBITT - Patricia ABURDENE, "Kadınların Önlemeyen Yükselişi", Çev. Hakan Pekiner, Form Yayınları, 1992 istanbul.

Mutlu Bir Yaşam Hedefleyenler İçin Evliliğe Hazır Reh

John GRAY "Erkekler Mars'tan Kadınlar Venüs'ten", Çev. Gülden Şen, Altın Kitap. 2000 istanbul.

Jonef KIRSCHNER, "Özgürce Yaşama Kılavuzu", Çev. Dr. Necdet Kök, Arıtan

Yayınları, 1997 istanbul.

Prof. Dr. Kemal ÇAKMAKLI, "Aileler İçin Sosyal Hizmet", Başbakanlık Aile

Araştırma Kurumu, 1991 istanbul.

Prof. Dr. Kemal ÇAKMAKLI, "Aile Mutluluğu ve Cinsel Eğitim", Seha Neşriyat,

1996 istanbul.

Prof. Dr. Kemal ÇAKMAKLI, "Aile Tipleri ve Getirdikleri", Seha Neşriyat,

1995 istanbul.

Linda-Richard EYRE, "Ale İçi Güven", Çev. Aydan Çetintürk Güner, Beyaz Yayınları, 1998 istanbul.

Liz HODGKINSON, "Mutluyum Çünkü Bekanm", Çev. Şerife Küçükakal, HYB Yayınları, 1997 Ankara.

Murteza MUTAHHARİ, "İnsan Gerçeği", Çev. Celalettin Yılmaz, Fıtrat Yayınları,

1987 istanbul.

Monica - Bill DODDS, "Evlilik Keyfi", Papirüs Yayınları, 1996 istanbul.

M. Ertuğrul DÜZDAĞ, "Müslüman Aile", iz Yayıncılık, 1995 istanbul.

Dr. Necmettin TURİNAY "Değişen Toplum ve Aile", Akçağ Yayınları, 1996 Ankara.

Prof. Dr. Mehmet ERÖZ, "Türk Ailesi", M.E.B.Yayınları, 2000 İstanbul.

Markus Jacop GOLDMAN ve Lord J. GOLDMAN, "Evlenme Teklifine Evet

Dedikten Sonra", Çev. Dr. Şerife Küçükakal, HYB Yayınları, 2000 Ankara.

Doç. Dr. Mürüvvet BİLEN, "Ailede, Kurumlarda ve Toplumda Sağlıklı İnsan

İlişkileri", Teknik Basım Matbaası, 1983 Ankara.

Mahmud Mehdi İSTANBULİ, "İslam'da Evlilik ve Cinsel Mutluluk", Çev. Y Çetinel, M. Kesici, S. Zırhçı, Çağrı Yayınları, 1993 istanbul.

Mustafa SİBAİ, "Kadının Yeri", Çev. A. Yalçın, M. Yolcu, Akabe Yayınları, 1988

istanbul.

Necla ARAT, "Kadın ve Cinsellik", Say Dağıtım, 1993 istanbul.

BİBLİYOGRAFYA 239

Dr. Nihat KAYA, "Evliliğin 10 Düşmanı", Nesil Yayınları, 2002 istanbul.

Nuriye ÇELEĞEN, "Kadın Nasıl Mutlu Olur", Nesil Yayınları, 1998 istanbul.

Prof. Dr. Necla ARAT "Türkiye'de Kadın Olmak", Say Dağıtım, 1996 istanbul.

Özer Uçuran ÇİLLER, "Mutlu ve Başarılı Olma Sanatı", inkılap Kitabevi,

1989 istanbul.

Paul CONLOER, "Annelik Sanatı", Denge Yayınları, 1998 istanbul.

Rop PARSONS, "Altmış Dakikalığına Evliliğiniz", Çev. Semra Eren, HYB Yayınları, 1997 Ankara.

Rosanna ROSEN, "Mutlu Bir Evliliğin Sırları", Çev. Y Kaan Tunçbilek, Form Yayınları, 1995 istanbul.

Ramazan NAZLI, "Sözde Evlilikler", Birlik Yayınları, 1980 istanbul.

Doç. Dr. Sefa SAYGILI, "Evlilikte Mutluluk Sanatı", Türdav Yayınları, 1999

istanbul.

Susan HEITLER, "İkinin Gücü", Çev. Gülден Turner, HYB Yayınları, 1997 Ankara.

Tuncer ELMACIOĞLU, "Basanda Aile Faktörü", Hayat Yayınları, 1998 istanbul.

Yusuf ÖZCAN, "Gençlik ve Evlilik", Türdav Yayınları, 1999 istanbul.

Zak POONEN, "İncil Açısından Aşk ve Evlilik", Zafer Matbaası, 1980
istanbul.
Zig ZIGLAR, "Hayat Boyu Flört", Çev. Asiye Yücel Kay, Sistem Yayınları,
1996
istanbul.
Dr. Zülfikar ÖZKAN, "Mutluluk ve Basan Yollar", Hayat Yayınları, 2000
istanbul.

Web Siteleri

<http://www.insanvakfi.org/benianliyormusun.htm>
<http://www.zaferdergisi.com/makale.asp?makale=167>
<http://www.zaman.com/2002/08/04/yazarlar/meliharat.htm>
<http://www.ilkadimdergisi.com/158/kapak-mehmetderi.htm>
<http://www.disikus.com/evi-kurtarmak.htm>
<http://www.sanalhoca.com/psikoloji/evlilik-teori.htm>
<http://www.khutap.org/trk/mkk/Trk-m86.htm>
<http://www.anlam.com.tr/psikoloji/evlilik.htm>
<http://www.iskenderpasa.com/aile/evlilik/yazi.asp?x=1>
<http://www.ntv.com.tr/nevs/230233.asp?cp1=1>
<http://www.unification.net/turkish/ideal.htm>
<http://www.mitglied.lycos.de/demet4/okudusun15.htm>
<http://www.kadinlar.com/kadin/erkek-goz.htm>
<http://www.kadinlar.com/cinsellik/aracdegil.htm>
<http://www.hastarehberi.com/sevgi/erkeknedensizisecti.htm>
<http://www.geocities.com/islamdaevlilik/nis3.htm>
<http://www.thecounter.eom/http://www.theconter.com/>
<http://www.iluzuradogru.com-islam/aile/evlilik-giden-yol.htm>
<http://www.hastarehberi.com/sevgi/ilkrandevu.htm>
<http://www.lokman.cu.edu.tr/psychiatry/egitim/2002.smn.aile.htm>
<http://www.kisiselbasari.kolayweb.com/roportas.htm>
<http://www.yayim.meb.gov.tr/yayimlar/eylul/18.htm>

J^BİR^ '«» EVL'^E HAZIRLIK REHBER,
<http://www.geocities.com/beklenenmustu/onem.htm>
<http://www.superonline.com/nethaber/19990208/articles/yasam-htm>
<http://www.kazak.de/evlilik.htm>
<http://www.onlinemuhabbet.net/kadinlar.htm>
<http://www.loky.net/sevgi/rakamlarindili.asp>
<http://www.izdivac.com/izdivac-tr/gundetay.asp?Gunlcl=8>
<http://www.disikus.net/evleniyorum.php>
<http://www.kadindunyasi.sitemynet.com/evlilik/etedsnyg.htm>
<http://www.biriz.biz/kadin/kad8.htm>
<http://www.tasavvuf.com/kadin/kadin05.htm>
<http://www.kadinlar.com/cinsellik/genc-cins.htm>
<http://www.north-eyprus.net/basin/aktualite/kadin/isyeri-flort.htm>
<http://www.bilkent.edu.tr/-infobil/kimlik.htm>
<http://www.sizinti.com.tr/konular/02eylul/karakter.htm>
<http://www.kubacami.org/konular/kitaplar/kolaylik-dini/la-ha-tevek-kul.htm>
<http://www.harunyahya.org/imani/guzellikler2.htm>
<http://www.sevivon.com/aile/evlilik-arc7asp>
<http://www.superanne.com/new/articles/show.php?artld=18>
<http://www.sevgi.net/sevgi/love/romantik-asklar.prp>
<http://www.loky.net/sevgirakamlarindili.asp>

bilge yayınları

i Sevgili kitap dostları,
Sosyal hayatın pek çok yönünü kapsayan türde yayınlarımızı, bu yayın döneminde
i de devam ettiriyoruz. Şimdiye dek sizlerden aldığımız destekle güzel çalışmalara imza
attığımızı düşünüyoruz. Eserlerimize olan ilginizi, bizleri daha iyi bir noktaya taşıyacak
eleştirilerinizi telefon, faks ve e-mail aracılığıyla bizlerle paylaşabilirsiniz.

ÜSTÜN YETENEK DİZİSİ

- ? Nitelikli insan / Münir Arıkan
- ? Başarılı Öğrencinin Portresi / Ali Karaçam
- ? Başarılı Öğretmenin Portresi / Ali Karaçam
- ? Sözsüz İletişim-Feraset / Dr. Muhammed Necib izzet
- ? Ailemizin Sevgi Dili / Ramazan Varol
- ? Başarımızın Sevgi Dili / Ramazan Varol

ÖZGÜN EĞİTİM DİZİSİ

- ? Ailede ve Okulda ideal Din Eğitimi / Prof. Dr. Mehmet Emin Ay
- ? Çocuklanmıza Neyi, Ne Zaman, Nasıl Öğetelim? / Ramazan Varol
- ? Eğitimcilere Aspirin Öğütler / Ahmet Çağlayan
- ? Evimizdeki Öğretmen-1 / Ahmet Çağlayan
- ? Evimizdeki Öğretmen-2 / Ahmet Çağlayan
- ? Evimizdeki Öğretmen-3 / Ahmet Çağlayan
- ? Evimizdeki Öğretmen-4 / Ahmet Çağlayan
- ? Evimizdeki Öğretmen-5 / Ahmet Çağlayan
- ? Evimizdeki Öğretmen-6-7-8 / Ahmet Çağlayan
- ? Evde Okul, Okulda Kalite / Ahmed Maraşlı
- ? Eğitimde Yönetim, Yönetimde Kalite / Ahmet Çağlayan
- ? Özgürleştiren Disiplin / S. Ahmet Uzun
- ? Sana Dünyayı Anlatıyorum / Mecbure inal

DİN KÜLTÜRÜ DİZİSİ

- ? Aşkta Sonsuzluk / Selami Yalçın
- ? Cennete Yoiculuk / Selami Yalçın

PRATİK HAYAT DİZİSİ

- ? Aile Hayatımız / Ramazan Varol
- ? Evliliğe Hazırlık Rehberi / Mustafa Topaloğlu
- ? Görevlerimiz ve Sorumluluklarımız / Ahmet Muhtar Büyükçınar
- ? Hanımlara Özel Fetvalar/ Prof. Dr. Faruk Beşer
- ? Hanımlara Özel ilmi hal / Prof. Dr. Faruk Beşer
- ? Kadının Çalışması ve Sosyal Güvenliği / Prof. Dr. Faruk Beşer
- ? Sorular ve Cevaplarla Günlük Hayatımız / Prof. Dr. Faruk Beşer
- ? islâm'a Göre Sosyal Hayatımız / Prof. Dr. Faruk Beşer
- ? insan Kopyalamak Caiz mi? / Ürdün Tabipler Derneği
- ? Mutluluk Yolları / Ahmet Muhtar Büyükçınar
- ? Mutlu Bir Aile Yuvası / Ahmet Muhtar Büyükçınar
- ? (I) inanç Dünyamız / Ahmet Muhtar Büyükçınar
- ? (II) islâmın Temel ilkeleri / Ahmet Muhtar Büyükçınar
- ? (III) Ruhî Arınma ve Sosyal ilişkilerimiz / A. Muhtar Büyükçınar

DİN KÜLTÜRÜ / PSİKOLOJİ DİZİSİ

? Bir iletişim Aracı Olarak Kur'an'da Beden Dili / Prof. Dr. Necati Kara

? Kur'an-ı Kerim Işığında insan Tipleri ve Davranışları / Dr.

Hüseyin Emin Sert

- ? Kur'an'da Diziliş Mucizesi / Ahmet Maraşlı

DENEMELER DİZİSİ

- ? Anı Defterim / Ayşe Bulut
- ? Siyah Gözlüklerinizi Çıkarın-Burası Dünya / Niyazi Sanl
- ? Kadının Fendi Erkeği Yenemedi / Arzu Karamanlı
- ? Zaman Okyanusu / Ayşe Bulut
- ? Kar Yağıyor Düşlerime Üşüyeceksin / A. Vahap Dağkılıç

so,
BIG

bilge yayınları

GEZİ YAZISI DİZİSİ

- ? Dünyadaki Ayak izlerim / Hüseyin Gökçe

SIRADIŞI ROMAN DİZİSİ

- ? Aşk Günlüğü / Özcan Ünlü
- ? Ütopya Değil Gerçek / Fatma Zehra Fidan
- ? Beni Affeder misin Sevgili7 / Fatma Zehra Fidan
- ? içimizdeki Mevlana / Cihan Okuyucu
- ? Fardipli SinHa / Mehmet Alı Bulut
- ? 1 7 Ramazan Suikasti / Corci Zeydan
- ? Fergana Güzeli / Corci Zeydan
- ? Abbase Sultan / Corci Zeydan
- ? Kırmızı Kediler / Fatma Karahisarlı
- ? Gül Yaprığı / Tülin Dursun
- ? Ala Üveyik / Mecbure inal
- ? Küskünüm Yağmurlara / Esma Yakar

ŞİİR DİZİSİ

- ? Dertli Şiirler / Mahsun Dönmezer
- ? Sana Şiirler /isa Bayrak
- ? Sevdalı Yağmur Masalı / R. Melih Erzen
- ? Yerli Ağıtları / Mehmet Çelik
- ? Gün Görmemiş Düşler / A. Vahap Dağkılıç
- ? Sönmezmiş Hiç Sevdalar / Gazanfer Sanlıtop

TARİH KÜLTÜRÜ DİZİSİ

- ? ibretli Notlar/Ali Karaçam
- ? Osmanlıyı Cihan Devleti Yapan 150 Sır / Ali Karaçam
- ? Osmanlı Devleti'nde Toplum Yapısı / Prof. Dr. Ziya Kazıcı
- ? Osmanlı Vakıf Medeniyeti / Prof. Dr. Ziya Kazıcı
- ? Osmanlı'da Eğitim Öğretim / Prof. Dr. Ziya Kazıcı

SOSYOLOJİ DİZİSİ

- ? iktidar Mücadelesi ve Din / Dr. Ergün Yıldırım
- ? Değişen Din Anlayışının Sosyolojisi / Dr. Ergün Yıldırım
- ? Şiddet ve Toplum / Prof. İbrahim Balcıoğlu
- ? İslam ve Sosyoloji / Dr. Adil Şahin
- ? Bediüzzaman Modernist mi?/ Cemal Doğan
- ? Başkanlık Sistemi / Faruk Örgün
- ? Sporun Sosyolojisi ve Psikolojisi / Prof. Dr. İbrahim Balcıoğlu

BİYOGRAFİ DİZİSİ

- ? Bir Zamanlar Rektördüm / Prof. Dr. Servet Armağan
- ? Çernobil Komplosu / Prof. Dr. Ahmed Yüksel Özemre
- ? Hayatım İbret Aynası /Ahmet Muhtar Büyükçınar
- ? Saklım Gizlim Yok / Gazanfer Sanlıtop

? 33 Yıllık Gözlem Ve Yaşadıklarım Işığında Fethullah Gülen / Hüseyin Gökçe

İletişim için
BİLGE YAYINCILIK, EĞİTİM HİZMETLERİ ve TİCARET A.Ş.
Çatalçeşme Sokak No: 48 Bateş Han Kat: 3 34410 Cağaloğlu/İstanbul
Tel: (021 2) 51 1 84 52 (Pbx) Fax: (021 2) 520 66 71
<http://www.bilgeyayinlari.com>
e-mail: bilge@bilgeyayinlari.com

Kadının Çalışması ve

Sosyal Güvenliği

Prof. Dr. Faruk Beşer

İslam inancına göre "insan çalışmak için yaratılmıştır" dense yeridir. Bu konuda kadınla erkek de farklı yaratılmıştır. İslâm'da kadının çalışması, erkeğin çalışması gibi, ayırmacı bir bakışın bulunmadığını, cinsiyetin rolünü hesaba katarak, kadının da erkeğin yanında ve birbirlerinin destekçisi (velîsi) olmak üzere, örfün tayin ettiği kurallar içerisinde hep çalışageldiklerini göreceğiz.

Eserde bunun yanı sıra sosyal güvenlik, çalışanın hakları gibi sosyal güvenlikle ilgili pek çok meseleye de detaylı cevaplar bulacaksınız.

(THL^akİK^)

Sözsüz İletişim

Feraset

Dr. Muhammed Necib İzzet

Kişilerarası iletişimin her iş dalında büyük önem kazandığı günümüzde iletişim sadece sözel ifadelerden müteşekkil değil. Uzmanlar iletişimde sözel ifadelerin yanı sıra beden dili, mimikler, ses tonu gibi unsurlara daha fazla önem veriyorlar.

Daha ilk çağlardan beri Aristo, Razi, İbni Sina gibi düşünürlerin büyük önem verdiği beden ve bedene ait unsurlar karakter tahlillerinde büyük öneme sahip olmuştur. Yüz ve bedenin yanı sıra kişinin jest ve mimikleri de onun kişiliğinin ve iç dünyasının yorumlanmasında büyük bir yol gösterici olmuştur.

"Yüz ve bedenin hareketlerinden kişiler bir kitap gibi okunabilir." felsefesinden hareketle hazırlanan bu eserde temel beden dili hareketlerini ve anlamlarını açıklayıcı çizimlerle bulacaksınız.

(THL>K3^)

?

Hayatım İbret Aynası

Ahmet Muhtar Büyükçmar

Hatıralarımı, canım gibi sevdiğim talebelerimin ısrarlı arzuları üzerine yazmaya başladım. Niyetim, acı tatlı inanılmaz olaylar ve maceralarla dolu hayatımı kısaca hülasa etmektir. Ama yazmaya oturunca durum değişti.

Önce kendimi geçmiş günlerin akışına kaptırdım. Olayları yazmıyor, sanki yeniden yaşıyordum...

Çocukluğumu yazarken, hiç görmediğim ancak hayalimde canlandırdığım anneciğimi, onu bana aratmayan sevgili teyzemin tatlı tebessümünü hatırlayınca ferahlıyordum.

Gençliğimi yazarken, küflü oyuklarda saklanarak Kur'an okuyup okuttuklarım; tahsilim uğruna sırtımda kitaplarım, peşimde yırtıcı köpekler huduttan kaçarak geçişlerim; hapis-hane günlerim; Halep, Şam ve nihayet El-Ezher'deki tahsil günlerim gözlerimin önünden geçiyordu.

Anlattıklarımı görünce okuyucularım arasında mübalağa ettiğimi zannedenler çıkabilir. Çünkü hayatım, birçok farklı, tezatlı ve umulmadık olaylarla doludur. Bugün kendim dahi, bunları nasıl yaptığımı ve yaşadığımı hayret etmekten kendimi alamıyorum.

Ancak hepsi yaşanmış birer gerçek ve ahir ömrümde teslimiyet ve memnuniyetle seyrettğim ilahi Takdir'in ibretli birer tecellisidir.

Ömür çok kısa, arzu çok, yaşı 82... Önümde dağlar kadar hizmet ver. Ben ise henüz işin başındayım.

- BICE -

Nitelikli İnsan

Münir Arıkan

5D Düşünce Felsefesi'nin kurucusu olan Münir Arıkan, International Coaching Federation üyesidir ve The Society of NLP tarafından Lisanslı NLP Trainer olarak kurumsal yönetim danışmanlığı yapmakta ve kişisel gelişim seminerleri vermektedir.

"Düşünce düşünce değil, düşmeden düşünce" felsefesi ışığında yazılan eser, yıllar boyu süregelen alışkanlıkların insanı nasıl yönlendirebildiğine dikkat çekiyor. Yazar "düşünce"nin illa bir sıkıntıya "düşünce" olmaması gerektiğinden yola çıkarak; "düşmeden" "düşünce" felsefesini hayata adapte etmeye çalışıyor. Karşılaşılabilecek tatsız sürprizlere önceden çözümler bulunmasına yönelik yöntemler sunuyor.

Sizleri bekleyen geleceğe şimdiden hazır olmanızı sağlayacak ve kişisel gelişiminizi tamamlayıp nitelikli birer birey olarak geleceğin toplumunda yer edinmenizi sağlayacak unsurların neler olduğunu bu eserde bulacaksınız.

26 bölümden oluşan eserin her bir bölümünde, geleceğin nitelikli insanı olmaya giden yolun aşamalarından biri ele alınıyor.

evliliğe hazırlık rehberi
Mustafa TOPALOĞLU

İnsan hayatını yönlendiren üç önemli dönüm noktası vardır. Bunlardan birincisi "iş seçimi", ikincisi "dost seçimi", üçüncüsü de "eş seçimi"dir.

Bu seçimleri gerçekleştirmek, hayal edildiği kadar kolay olmaz. Emek ister, zaman ister, güç ve sabır ister. En önemlisi bilinçlenme ister.

Özellikle eş seçiminin alt yapısı oluşmadan, alelacele verilen kararlarla yapılan evliliklerin bedelleri maalesef çok ağır olur.

Bu çalışmada kadın-erkek ayırımı yapılmadan; ülkemizin kültürel değerleri, dinî yapısı ve pratikte yaşananlar da göz önünde tutularak evliliğe hazırlık

aşamasındaki gençlere ışık tutmak amaçlanmıştır.

"Mutlu bir yaşam hedefleyenler için Evliliğe Hazırlık Rehberi" adlı kitaptan bazı konular:

- Evlilik öncesi tedbirler gerekli mi?
- Eş seçiminde dikkat edilecek hususlar.
- Mükemmel eş mi, münasip eş mi?
- Fiziksel güzellik mi, ruh güzelliği mi?
- Evleneceğiniz eşi seçtikten sonraki süreç.
- Nişanlılıkta nelere dikkat edilmeli?
- Evlilik öncesinde "sözleşme" nasıl yapılır?
- Kadın ve erkeğin hoşuna giden davranışlar.
- Kadın ve erkeğin tehlikeli huyları.
- Cinsel eğitim.

9789758364862

Mustafa Topaloğlu _ Evlilik Rehberi

Kitaplar, uygarlığa yol gösteren ışıklardır.

UYARI:

www.kitapsevenler.com

Kitap sevenlerin yeni buluşma noktasından herkese merhabalar...

Cehaletin yenildiği, sevginin, iyiliğin ve bilginin paylaşıldığı yer olarak gördüğümüz sitemizdeki

tüm e-kitaplar, 5846 Sayılı Kanun'un ilgili maddesine

istinaden, engellilerin faydalanabilmeleri amacıyla

ekran okuyucu, ses sentezleyici program, konuşan "Braille Not Speak", kabartma ekran

vebenzeri yardımcı araçlara, uyumlu olacak şekilde, "TXT", "DOC" ve "HTML" gibi formatlarda, tarayıcı ve OCR (optik

karakter tanıma) yazılımı kullanılarak, sadece görmeengelliler için, hazırlanmaktadır. Tümüyle ücretsiz olan sitemizdeki

e-kitaplar, "Engelli-engelsiz elele"düşüncesiyle, hiçbir ticari amaç gözetilmeksizin, tamamen gönüllülük

esasına dayalı olarak, engelli-engelsiz Yardımsever arkadaşlarımızın yoğun emeği sayesinde, görme engelli kitap sevenlerin

istifadesine sunulmaktadır. Bu e-kitaplar hiçbir şekilde ticari amaçla veya kanuna aykırı olarak kullanılamaz, kullandırılmaz.

Aksi kullanımdan doğabilecek tümyasalsorumluluklar kullanana aittir. Sitemizin amacı asla eser sahiplerine zarar vermek değildir.

www.kitapsevenler.com

web sitesinin amacıgörme engellilerin kitap okuma hak ve özgürlüğünü yüceltmek

ve kitap okuma alışkanlığını pekiştirmektir.

Ben de bir görme engelli olarak kitap okumayı seviyorum. Sevginin olduğu gibi, bilginin de paylaşıldıkça

pekişeceğine inanıyorum.Tüm kitap dostlarına, görme engellilerin kitap okuyabilmeleri için gösterdikleri çabalardan ve yaptıkları katkılardan ötürü teşekkür ediyorum.
Bilgi paylaşmakla çoğalır.
Yaşar MUTLU

İLGİLİ KANUN:

5846 Sayılı Kanun'un "altıncı Bölüm-Çeşitli Hükümler" bölümünde yer alan "EK MADDE 11" : "ders kitapları dahil, alenileşmiş veya yayımlanmış yazılı ilim ve edebiyat eserlerinin engelliler için üretilmiş bir nüshası yoksa hiçbir ticarî amaçgüdülmeksizin bir engellinin kullanımı için kendisi veya üçüncü bir kişi tek nüsha olarak ya da engellilere yönelik hizmet veren eğitim kurumu, vakıf veya dernek gibi kuruluşlar tarafından ihtiyaç kadar kaset, CD, braill alfabesi ve benzeri formatlarda çoğaltılması veya ödünç verilmesi bu Kanunda öngörülen izinler alınmadan gerçekleştirilebilir."Bu nüshalar hiçbir şekilde satılamaz, ticarete konu edilemez ve amacı dışında kullanılamaz ve kullandırılmaz.
Ayrıca bu nüshalar üzerinde hak sahipleri ile ilgili bilgilerin bulundurulması ve çoğaltım amacının belirtilmesi zorunludur."

bu e-kitap Görme engelliler için düzenlenmiştir. Kitabı Tarayan ve Düzenleyen Arkadaşa çok çok teşekkür ederiz. Kitap taramak gerçekten incelik ve beceri isteyen, zahmet verici bir iştir. Ne mutlu ki, bir görme engellinin, düzgün taranmış ve hazırlanmış bir e-kitabı okuyabilmesinden duyduğu sevinci paylaşabilmek tüm zahmete değer. Sizler de bu mutluluğu paylaşabilmek için bir kitabınızı tarayıp, kitapsevenler@gmail.com Adresine göndermeyi ve bu isimsiz kahramanlara katılmayı düşünebilirsiniz.
Bu Kitaplar size gelene kadar verilen emeğe ve kanunlara saygı göstererek lütfen bu açıklamaları silmeyiniz.
Siz de bir görme engelliye, okuyabileceği formatlarda, bir kitap armağan ediniz...
Teşekkürler.
Ne Mutlu Bilgi için, Bilgece yaşayanlara.
Not sitemizin birde haber gurubu vardır.
Bu Bir mail Haber Gurubudur. Grupta yayınlanmasını istediğiniz yazılarınızı kitapsevenler@gmail.com Adresine göndermeniz gerekmektedir.
Grubumuza üye olmak için kitapsevenler-subscribe@googlegroups.com adresine boş bir mail atın size geri gelen maili aynen yanıtlamanız yeterli olacaktır.
Grubumuzdan memnun kalmazsanız, kitapsevenler-unsubscribe@googlegroups.com adresine boş bir mail gönderip, gelen maili aynen yanıtlayarak üyeliğinizi sonlandırabilirsiniz.
Daha Fazla Seçenek İçin, grubumuzun ana sayfasını <http://groups.google.com.tr/group/kitapsevenler?hl=tr> Burada ziyaret edebilirsiniz.
saygılarımla.

Mustafa Topaloğlu _ Evlilik Rehberi